

Verklaring van overbrenging

Bij deze verklaar ik, ter uitvoering van het gestelde in artikel 6 lid 2 van het Reglement van de onderzoekscommissie Eurochamprapport, op 9 juli 2009 te hebben overgebracht naar het archief in het provinciehuis van het provinciaal bestuur van Drenthe:

Een dossier met archiefbescheiden betreffende het onderzoek ex artikel 151a Provinciewet door een onderzoekscommissie uit Provinciale Staten met betrekking tot het voortijdig verspreiden van een vertrouwelijk rapport (Eurochamp-onderzoek), inhoudende:

- De besluitvorming in Provinciale staten m.b.t. de onderzoeksopdracht en de instelling van deze commissie;
- Het Plan van aanpak en het Reglement van orde van deze commissie;
- Verslagen en vergaderstukken van de vergaderingen van de onderzoekscommissie van 1 april 2009 tot en met 26 juni 2009;
- Verslagen van de besloten interviews met betrokkenen op 11, 13, 15 en 20 mei 2009;
- Verslagen van de openbare en besloten verhoren onder ede van betrokkenen op 16 en 18 juni 2009;
- Achtergrondinformatie en documentatie die door de commissie tijdens het onderzoek is verzameld;
- Overige relevante informatie omtrent de werkwijze van de commissie en de totstandkoming van haar eindrapport.

Beperking van openbaarheid

Provinciale Staten van Drenthe hebben op 2 juli 2009 besloten "geheimhouding op te leggen op grond van artikel 25 van de Provinciewet m.b.t. de in het achterliggende dossier van de onderzoekscommissie aanwezige vertrouwelijke stukken, die als zodanig zijn aangemerkt." (Besluit III van statenstuk 2009-390).

De als 'vertrouwelijk' aangemerkte bescheiden in dit dossier kunnen dus niet met een beroep op de WOB door derden worden ingezien. Voor leden van Provinciale Staten zijn deze, onder handhaving van bovengenoemde geheimhouding, wel in te zien.

Aldus door mij opgemaakt,
d.d. 9 juli 2009

drs. I.M. Rozema
statengriffier

Inzagelijst Dossier Onderzoekscommissie Eurochamp (ordner 2)

Naam	Handtekening*	Datum van inzage
Ko Kester	[Redacted]	25-10-2016
Jelly Stepeert	[Redacted]	22-11-2016
Annet v. Schreev	[Redacted]	29-5-2017
Thom Hantsen	[Redacted]	1/6/17
[Redacted]	A.v. Schreeven	1/6/17
[Redacted]		6/6/2017 7/10/2017
[Redacted]		6/6/2017 8/6/2017

* Ondergetekende verklaart door ondertekening bekend te zijn met de geheimhoudingsplicht die conform artikel 25 van de Provinciewet rust op het dossier Onderzoekscommissie Eurochamp en deze geheimhoudingsplicht na te leven.

***Statenstuk* 2009-390**

Rapport onderzoekscommissie Eurochamp

Voorgestelde behandeling:

- provinciale staten op 2 juli 2009
- fatale beslisdatum: n.v.t.

Voorgestelde status: B-stuk

Voorstel van de onderzoekscommissie Eurochamp

Inleiding

Op 8 april jl. hebben provinciale staten een onderzoekscommissie ingesteld, die onderzoek moest doen naar de volgende zaken:

- wie is verantwoordelijk voor de voortijdige verspreiding van het rapport van Deloitte inzake Eurochamp en op welke wijze is dat geschied;
- waren er bij de provincie Drenthe organisatorische en/of "bestuurlijk-culturele" factoren die de voortijdige verspreiding hebben bevorderd;
- in hoeverre moet het gevoerde bestuur worden aangepast om nieuwe situaties van schending van integriteit en van de regels inzake geheimhouding te voorkomen.

Genoemde commissie heeft de afgelopen maanden met veel inzet getracht om een antwoord op bovenstaande vragen te vinden. De resultaten van dit onderzoek en de wijze waarop de onderzoekscommissie deze heeft bereikt, staan beschreven in bijgaand rapport.

Advies

1. De conclusies en aanbevelingen uit het rapport "Het lek onder de loep" van de onderzoekscommissie Eurochamprapport overnemen.
2. De onderzoekscommissie Eurochamprapport décharge verlenen voor de door haar verrichte werkzaamheden en gemaakte kosten.
3. Geheimhouding opleggen conform artikel 25 van de Provinciewet met betrekking tot de in het achterliggende dossier van de onderzoekscommissie aanwezige vertrouwelijke stukken, die als zodanig zijn aangemerkt.

Meetbaar/Beoogd beleidseffect

Het rapport wil duidelijkheid verschaffen omtrent relevante feiten en gebeurtenissen en wil aanbevelingen doen voor verbetering van het gevoerde beleid rond integriteit en informatiebeveiliging. Door de décharge wordt de onderzoekscommissie formeel ontheven van haar taak.

Argumenten

Ad 1.

De onderzoekscommissie heeft een aantal conclusies getrokken en aanbevelingen geformuleerd op grond van de feiten en bevindingen uit haar onderzoek. Het onderschrijven van deze conclusies en aanbevelingen zorgt ervoor, dat een follow-up aan deze bevindingen wordt gegeven.

Ad 2.

De onderzoekscommissie acht haar taakopdracht, met het aanbieden van dit rapport aan de staten, volbracht. De voorzitter van de commissie zal in de statenvergadering verantwoording afleggen voor de door de commissie gehanteerde werkwijze. In de bijlage 2 bij dit statenstuk geeft de commissie een overzicht van de gemaakte kosten. Deze gaan € 20.000,- boven het beschikbaar gestelde budget uit.

Ad 3.

Op grond van artikel 15, eerste lid, van de Verordening op de onderzoekscommissie verzoekt de commissie aan PS om bepaalde stukken in het dossier van de commissie niet openbaar te maken. Er zijn in het dossier stukken opgenomen, die een vertrouwelijk karakter hebben op grond van de artikelen 10 en 11 van de Wet openbaarheid van bestuur (bijvoorbeeld: verslagen van de besloten interviews en enkele aan de commissie overhandigde documenten). Deze stukken zijn als zodanig voorzien van het opschrift "vertrouwelijk". Door oplegging van geheimhouding ex artikel 25 van de Provinciewet bevestigen provinciale staten de handhaving van deze vertrouwelijkheid.

Uitvoering

Tijdsplanning

De onderzoekscommissie heeft twee weken later gerapporteerd dan in de opdracht stond aangegeven. Daar heeft zij provinciale staten tijdig over bericht en er in de statenvergadering van 3 juni jl. een toelichting op gegeven.

Financiën

Totale kosten	€ 90.000,--
Externe kosten	
Kosten voor de provincie	€ 90.000,--
Uit het budget:	Kosten duaal bestuur

Monitoring en evaluatie

De commissie beveelt aan, om de inhoud en werking van het integriteit- en (informatie) beveiligingsbeleid bij de provincie periodiek te evalueren.

Communicatie

De publicatie van het onderzoeksrapport gaat gepaard met een persconferentie en er is een persbericht over uitgegaan.

Bijlagen

1. Rapport "Het lek onder de loep" van de onderzoekscommissie Eurochamprapport, d.d. 29 juni 2009 (reeds in uw bezit).
2. Kostenoverzicht onderzoekscommissie.

Assen, 29 juni 2009

Kenmerk: 27/SG/2009008074

De onderzoekscommissie Eurochamp,
L. Bomhof, voorzitter
mevrouw I.M. Rozema, secretaris

cvd/coll.

Provinciale staten van Drenthe;

gelezen het rapport van de onderzoekscommissie Eurochamrapport van 29 juni 2009, kenmerk 27/SG/2009008074;

BESLUITEN:

- I. de conclusies en aanbevelingen uit het rapport "Het lek onder de loep" van de onderzoekscommissie Eurochamrapport over te nemen;
- II. de onderzoekscommissie Eurochamrapport décharge te verlenen voor de door haar verrichte werkzaamheden en gemaakte kosten;
- III. Geheimhouding op te leggen conform artikel 25 van de Provinciewet met betrekking tot de in het achterliggende dossier van de onderzoekscommissie aanwezige vertrouwelijke stukken, die als zodanig zijn aangemerkt.

Assen, 2 juli 2009

Provinciale staten voornoemd,

, griffier

, voorzitter

cvd/coll

Kostenoverzicht Onderzoekscommissie

(exclusief btw)

Adviseurs BING	€	80.000,-
Werkzaamheden KPMG	-	5.500,-
Kosten hoorzittingen c.a.	-	4.600,-
Totaal	€	90.100,-

Toelichting

De kosten van het ondersteunende bureau BING zijn veel hoger uitgevallen dan de initiële offerte vanwege de langere duur van het onderzoek, de benodigde diepgang van het technische IT-onderzoek en de uitgebreide lijst van geïnterviewde personen.

KPMG heeft medewerking verleend aan briefings over hun onderzoek aan zowel de commissie als het bureau BING. De daarmee gemoeide uren zijn bij de commissie in rekening gebracht.

PROV. B	ESTUUR VAN DRENTHE
No.:	2009008684
Ingek.:	- 3 JUL 2009
AFDELING	BC
TE BEH. DOOR:	
DWS:	G.AFD.:

Proced. n. m. 195

Besluit van provinciale staten

Bijgaand het besluit van provinciale staten van Drenthe van 2 juli 2009, nummer N-1, betreffende

Statenstuk 2009-390

voorstel van het Presidium van provinciale staten van 29 juni 2009, kenmerk 27/SG/2009008074, Rapport Onderzoekscommissie Eurochamp

ter uitvoering door het college van gedeputeerde staten. Dit betreft de uitvoering van het besluit benoemd onder punt I.

Na beraadslaging en na stemming met handopsteken wordt het voorstel met algemene stemmen aanvaard.

■■■■■, Statengriffie

3 juli 2009

Provinciale staten van Drenthe;

gelezen het rapport van de onderzoekscommissie Eurochamrapport van 29 juni 2009,
kenmerk 27/SG/2009008074;

BESLUITEN:

- I. de conclusies en aanbevelingen uit het rapport "Het lek onder de loep" van de onderzoekscommissie Eurochamrapport over te nemen;
- II. de onderzoekscommissie Eurochamrapport décharge te verlenen voor de door haar verrichte werkzaamheden en gemaakte kosten;
- III. Geheimhouding op te leggen conform artikel 25 van de Provinciewet met betrekking tot de in het achterliggende dossier van de onderzoekscommissie aanwezige vertrouwelijke stukken, die als zodanig zijn aangemerkt.

Assen, 2 juli 2009

Provinciale staten voornoemd,

, griffier

cvd/coll

, voorzitter

→ Archief

J. Rozema
SG

PROV. BESTUUR VAN DRENTHE	
No.: 2009008626	
Ingek.: - 2 JUL 2009	
AFDELING	SG
TE BEH. DOOR:	[Handwritten signature]
DWS:	G.AFD.:

Resolutie van
II en III
zijn opgevolgd
St: JZ 3/7

Besluit van provinciale staten

Bijgaand het besluit van provinciale staten van Drenthe van 2 juli 2009, nummer N-1, betreffende

Statenstuk 2009-390
voorstel van het Presidium van provinciale staten van 29 juni 2009,
kenmerk 27/SG/2009008074, Rapport Onderzoekscommissie Eurochamp

ter uitvoering door het Presidium.

Na beraadslaging en na stemming met handopsteken wordt het voorstel met algemene stemmen aanvaard.

[Redacted], Statengriffie
3 juli 2009

Provinciale staten van Drenthe;

gelezen het rapport van de onderzoekscommissie Eurochamrapport van 29 juni 2009,
kenmerk 27/SG/2009008074;

BESLUITEN:

- I. de conclusies en aanbevelingen uit het rapport "Het lek onder de loep" van de onderzoekscommissie Eurochamrapport over te nemen;
- II. de onderzoekscommissie Eurochamrapport décharge te verlenen voor de door haar verrichte werkzaamheden en gemaakte kosten;
- III. Geheimhouding op te leggen conform artikel 25 van de Provinciewet met betrekking tot de in het achterliggende dossier van de onderzoekscommissie aanwezige vertrouwelijke stukken, die als zodanig zijn aangemerkt.

Assen, 2 juli 2009

Provinciale staten voornoemd,

cvd/coll

, griffier

, voorzitter

MEMO

Aan : Inge Rozema
Van : Andries Visser (toestelnummer: [REDACTED])
Afschrift : DS
Datum : 25 juni 2009
Onderwerp : Gebruik documentatie

Beste Inge,

Er is geen bezwaar tegen het opnemen van deze passages.
Het beleidskader is niet vertrouwelijk, het Handboek IB wel omdat daar concrete beveiligingsmaatregelen in staan. De onderdelen die de cie. wil publiceren zijn echter niet schadelijk voor de bedrijfsvoering.

Na overleg met de afdeling FO wil ik nog het volgende opmerken over de juistheid van de concepttekst..

Het genoemde Handboek uit 2005 is niet opgehangen aan het nieuwe beleidskader. Het is een uitwerking van het toenmalig vigerende Informatiestatuut (ook in bezit van de cie.)

In het Handboek wordt melding gemaakt dat e-mail niet voor vertrouwelijke en formele informatie mag worden gebruikt. Met het later verschijnen van het Reglement Bedrijfsmiddelen (ook in bezit van de cie.) zijn deze voorschriften obsoleet geworden.

Groet
Andries

MEMO

Aan : de heer A. Visser
Van : mevrouw I.M. Rozema (toestelnummer: [REDACTED])
Datum : 25 juni 2009
Onderwerp : Gebruik documentatie

Beste Andries,

De onderzoekscommissie Eurochamp heeft van GS een hoeveelheid documenten gevraagd en gekregen voor haar onderzoek. Daarbij zat onder meer het Beleidskader informatiebeveiliging en het Handboek Informatiebeveiliging. Deze documenten waren (deels) als vertrouwelijk bestempeld.

De onderzoekscommissie is voornemens om bijgaande passages in haar rapport op te nemen. Zij gaat ervan uit, dat (gezien de inhoud) tegen het gebruik daarvan geen bezwaren bestaan. Dat zou de commissie graag bevestigd zijn van jullie kant.

Vriendelijke groet,

[REDACTED]
Inge Rozema
Secretaris onderzoekscommissie

MEMO

Aan : de heer A. Visser
Van : mevrouw I.M. Rozema (toestelnummer: [REDACTED])
Datum : 25 juni 2009
Onderwerp : Gebruik documentatie

blz. 12 en 13 meegestuurd

IR

Beste Andries,

De onderzoekscommissie Eurochamp heeft van GS een hoeveelheid documenten gevraagd en gekregen voor haar onderzoek. Daarbij zat onder meer het Beleidskader informatiebeveiliging en het Handboek Informatiebeveiliging. Deze documenten waren (deels) als vertrouwelijk bestempeld.

De onderzoekscommissie is voornemens om bijgaande passages in haar rapport op te nemen. Zij gaat ervan uit, dat (gezien de inhoud) tegen het gebruik daarvan geen bezwaren bestaan. Dat zou de commissie graag bevestigd zijn van jullie kant.

Vriendelijke groet,

Inge Rozema
Secretaris onderzoekscommissie

Onderzoekscommissie Eurochamp

Proces-verbaal ter bevestiging van de eed / belofte

Hoorzitting op: 16 juni 2009
Te: Assen

Aanwezig namens de onderzoekscommissie Eurochamp:

L. Bomhof (voorzitter)

~~H. Beerda~~

S. de Jong

G. Smith

M. Stijkel-Kuijpers

J. Vester

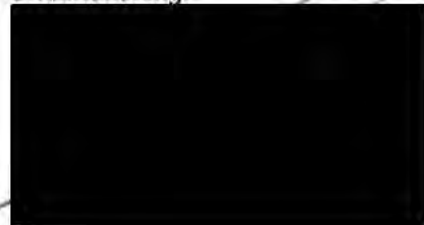
I.M. Rozema (secretaris)

De Onderzoekscommissie Eurochamp heeft op 16 juni 2009, om 8.30 uur, ontvangen voor een besloten verhoor. De getuige legde de ~~eed~~ / belofte af ten overstaan van de commissie.

Getuige:

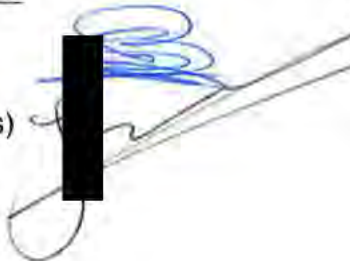
Ondertekening:

Onderzoekscommissie:

L. Bomhof (voorzitter)

I.M. Rozema (secretaris)

Onderzoekscommissie Eurochamp

Proces-verbaal ter bevestiging van de eed / belofte

Hoorzitting op: 16 juni 2009
Te: Assen

Aanwezig namens de onderzoekscommissie Eurochamp:

L. Bomhof (voorzitter)

~~H. Beerda~~

S. de Jong

G. Smith

M. Stijkel-Kuijpers

J. Vester

I.M. Rozema (secretaris)

De Onderzoekscommissie Eurochamp heeft op 16 juni 2009, om 9.00 uur, ontvangen de heer H. Klaver voor een openbaar verhoor. De getuige legde de eed af ten overstaan van de commissie.

Getuige:

H. Klaver

Ondertekening:

Onderzoekscommissie:

L. Bomhof (voorzitter)

I.M. Rozema (secretaris)

Onderzoekscommissie Eurochamp

Proces-verbaal ter bevestiging van de eed / belofte

Hoorzitting op: 16 juni 2009
Te: Assen

Aanwezig namens de onderzoekscommissie Eurochamp:

L. Bomhof (voorzitter)

~~H. Beerda~~

S. de Jong

G. Smith

M. Stijkel-Kuijpers

J. Vester

I.M. Rozema (secretaris)

De Onderzoekscommissie Eurochamp heeft op 16 juni 2009, om 10.15 uur, ontvangen mevrouw S.S. Weistra voor een openbaar verhoor. De getuige legde de ~~eed~~ belofte af ten overstaan van de commissie.

Getuige:

S.S. Weistra

Onderzoekscommissie:

L. Bomhof (voorzitter)

I.M. Rozema (secretaris)

Ondertekening:

The image shows handwritten signatures in blue ink. A large signature is written over a black redaction box. To the left, there are two smaller signatures, one in blue and one in black, also partially obscured by redaction boxes. The text 'Ondertekening:' is positioned above the main signature.

Onderzoekscommissie Eurochamp

Proces-verbaal ter bevestiging van de eed / belofte

Hoorzitting op: 16 juni 2009
Te: Assen

Aanwezig namens de onderzoekscommissie Eurochamp:

L. Bomhof (voorzitter)

~~H. Beerna~~

S. de Jong

G. Smith

M. Stijkel-Kuijpers

J. Vester

I.M. Rozema (secretaris)

De Onderzoekscommissie Eurochamp heeft op 16 juni 2009, om 11.30 uur, ontvangen de heer P. van den Bosch voor een openbaar verhoor. De getuige legde de ~~eed~~ belofte af ten overstaan van de commissie.

Getuige:

P. van den Bosch

Ondertekening:

Onderzoekscommissie:

L. Bomhof (voorzitter)

I.M. Rozema (secretaris)

The image shows handwritten signatures in blue and black ink. A large signature in black ink is written over a black rectangular redaction box. Another signature in blue ink is written over a smaller black rectangular redaction box. There are also some faint, illegible markings and lines on the page.

Onderzoekscommissie Eurochamp

Proces-verbaal ter bevestiging van de eed / belofte

Hoorzitting op: 16 juni 2009
Te: Assen

Aanwezig namens de onderzoekscommissie Eurochamp:

L. Bomhof (voorzitter)

~~H. Rozema~~

S. de Jong

G. Smith

M. Stijkel-Kuijpers

J. Vester

I.M. Rozema (secretaris)

De Onderzoekscommissie Eurochamp heeft op 16 juni 2009, om 14.00 uur, ontvangen mevrouw J.M. Imhof voor een openbaar verhoor. De getuige legde de eed / ~~belofte~~ af ten overstaan van de commissie.

Getuige:

J.M. Imhof

Onderzoekscommissie:

L. Bomhof (voorzitter)

I.M. Rozema (secretaris)

Ondertekening:

Onderzoekscommissie Eurochamp

Proces-verbaal ter bevestiging van de eed / belofte

Hoorzitting op: 16 juni 2009
Te: Assen

Aanwezig namens de onderzoekscommissie Eurochamp:

L. Bomhof (voorzitter)

~~H. Beorda~~

S. de Jong

G. Smith

M. Stijkel-Kuijpers

J. Vester

I.M. Rozema (secretaris)

De Onderzoekscommissie Eurochamp heeft op 16 juni 2009, om 15.15 uur, ontvangen mevrouw T. Klip-Martin voor een openbaar verhoor. De getuige legde de ~~de~~ belofte af ten overstaan van de commissie.

Getuige:

T. Klip- Martin

Ondertekening:

Onderzoekscommissie:

L. Bomhof (voorzitter)

I.M. Rozema (secretaris)

Onderzoekscommissie Eurochamp

Proces-verbaal ter bevestiging van de eed / belofte

Hoorzitting op: 16 juni 2009
Te: Assen

Aanwezig namens de onderzoekscommissie Eurochamp:

L. Bomhof (voorzitter)

~~H. Baarda~~

S. de Jong

G. Smith

M. Stijkel-Kuijpers

J. Vester

I.M. Rozema (secretaris)

De Onderzoekscommissie Eurochamp heeft op 16 juni 2009, om 16.15 uur, ontvangen de heer mr. B. van Luyn voor een openbaar verhoor. De getuige legde de ~~...~~ belofte af ten overstaan van de commissie.

Getuige:

B. van Luyn

Ondertekening:

Onderzoekscommissie:

L. Bomhof (voorzitter)

I.M. Rozema (secretaris)

Onderzoekscommissie Eurochamp

Proces-verbaal ter bevestiging van de eed / belofte

Hoorzitting op: 18 juni 2009
Te: Assen

Aanwezig namens de onderzoekscommissie Eurochamp:

L. Bomhof (voorzitter)

H. Beerda

S. de Jong

G. Smith

M. Stijkel-Kuijpers

J. Vester

I.M. Rozema (secretaris)

De Onderzoekscommissie Eurochamp heeft op 18 juni 2009, om 9.00 uur, ontvangen de [REDACTED] voor een besloten verhoor. De getuige legde de [REDACTED] belofte af ten overstaan van de commissie.

Getuige:

[REDACTED]

Ondertekening:

[REDACTED]

Onderzoekscommissie:

L. Bomhof (voorzitter)

I.M. Rozema (secretaris)

[REDACTED]

Onderzoekscommissie Eurochamp

Proces-verbaal ter bevestiging van de eed / belofte

Hoorzitting op: 18 juni 2009
Te: Assen

Aanwezig namens de onderzoekscommissie Eurochamp:

L. Bomhof (voorzitter)

H. Beerda

S. de Jong

G. Smith

M. Stijkel-Kuijpers

J. Vester

I.M. Rozema (secretaris)

De Onderzoekscommissie Eurochamp heeft op 18 juni 2009, om 10.00 uur, ontvangen mevrouw A. Haarsma voor een openbaar verhoor. De getuige legde de ~~oede~~ belofte af ten overstaan van de commissie.

Getuige:

A. Haarsma

Onderzoekscommissie:

L. Bomhof (voorzitter)

I.M. Rozema (secretaris)

Ondertekening:

Planning hoorzittingen

Naam getuige	Hoorzitting 16 juni 2009	Hoorzitting 18 juni 2009	Vragensteller	Notulist
█	8.30 uur besloten 0.15		Stijkel	█
H. Klaver	9.00 uur		Vester	
S. Weistra	10.15 uur		Bomhof	
P. van den Bosch	11.30 uur geen video		De Jong	
A. Imhof	14.00 uur		Beerda	
T. Klip	15.15 uur		Stijkel	
B. van Luyn	16.15 uur ✓		De Jong	
█		9.00 uur besloten 0.28	Beerda	
A. Haarsma		10.00 uur	Smith	
M. de Bruin		11.15 uur	Smith	
G. de Kleine		12.00 uur	De Jong	

→ opname app.!

→ wel call recorder.

→ opname app.!

DRAAIBOEK OPENBARE VERHOREN

ONDERZOEKSCOMMISSIE EUROCHAMP

16 en 18 JUNI 2009

versie 05-06

Onderwerp	Acties	Checklist
bekendmaking :	-uiterlijk een week van tevoren door de voorzitter; dus breed in de kranten op woensdag 10 juni ; -mededeling doen aan GS en PS op maandag 8 juni .	- persbericht maandag 8 juni uit ✓ - advertentie ✓ - mededeling ✓ - brief ✓
oproep :	bij aangetekende brief voorzien van onderwerpen; melden dat eed/belofte wordt afgenomen; voorzien van gang van zaken ; vrijdag 5 juni verzenden	- brief opstellen ✓ - onderwerpen vaststellen ✓ - tijdstip vaststellen ✓ - (volgorde!) - toelichting op gang van zaken bijvoegen ✓ - reisdeclaratie meezenden ✓ - checken of men ook echt komt
locatie = statenzaal	inrichten in <i>commissie-opstelling</i> : commissie zit achter de voorzitterstafel; ✓ getuige zit achter een aparte tafel daartegenover (binnen de binnenste ring). de binnenste ring blijft leeg. ✓ de buitenste ring links kan worden bezet door pers. ✓ Publiek uitsluitend op publieke tribune. ✓ <i>ambt. tribune afsluiten</i> <i>Naamborajes</i>	- inrichting zaal kortsluiten ✓ - geluid regelen: microfoon op tafel getuige ✓ - technicus aanwezig ✓ - wel videonotulen en/of streaming ✓ - behalve bij Paul ✓ - notulist vastleggen ✓ - pers instrueren ✓ - catering: koffie, thee en water. Geen ronde <i>tijdens</i> een verhoor. ✓ - persoon die publiek en pers zitplaats wijst; die heen en weer geloop tijdens verhoren voorkomt ✓
verhoren (inhoud)	onderwerpen per getuige bepalen. Deze nader uitwerken in vragen. Volgorde van de onderwerpen tevoren bepalen Rolverdeling afspreken: wie stelt welke vragen, wie neemt welk onderwerp voor zijn ✓	- structuur van het verhoor ✓ - uitwerken op papier ✓ - chronologie in de vraagstelling bewaken ✓

	<p>rekening</p> <p>Besluiten met de algemene "hebben we niets vergeten" vraag</p>	<p><i>Joye</i></p>
<p>verhoren (logistiek)</p>	<p>Getuigen worden opgehaald bij de receptie; Getuigen wachten in de Ontvangstzaal; Getuige wordt binnengeleid door [REDACTED]; Voorzitter loopt op hem/haar af, begroet en wijst zitplaats. Getuige legt eed of belofte af in handen van de voorzitter. Getuige krijgt koffie of thee en water. Voorzitter legt standaard de te volgen procedure uit aan begin van elk verhoor. Na afloop tekent getuige het PV Dan is er eventueel gelegenheid voor maken van foto's Voorzitter geeft getuige een hand en hij/zij wordt naar buiten begeleid door [REDACTED]. In de pauzes kan commissie zich terugtrekken in zaal 0-19 voor tussentijds beraad</p>	<ul style="list-style-type: none"> - [REDACTED] n nog iemand inschakelen voor begeleiding getuigen ✓ - receptiebalie inlichten - - teksten eed en belofte ✓ - structuur van het verhoor: ✓ - standaard procedurele teksten voor voorzitter ✓ - instructies catering! ✓ - fotografen en filmers: tussentijds niet fotograferen of in de weg lopen ✓ - zaal 0-19 reserveren ✓
<p>Murphy</p>	<p>Getuige komt niet opdagen. Nagaan waar hij/zij uithangt. Getuige is ziek: uitwijk-datum ? Getuige weigert: bij externe is dat een voldongen feit. Bij interne kan commissie verschijnen vorderen. Uitwijk-datum? Voorzitter is ziek. Plaatsvervangend voorzitter neemt zijn plaats in. Indien tevoren al bekend: plaatsvervangend lid treedt in de plaats. Eén van de leden is ziek: indien van tevoren bekend: plaatsvervanger treedt in zijn plaats. Indien bekend op dag zelf: commissie blijft incompleet. Ander lid neemt rol van zieke over. Notulist is ziek.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - contact-gegevens bij de hand; - notulist op reservelijst zetten

Structuur openbare verhoren

Verzoek aan de aanwezige pers om zich te onthouden van maken van foto's tijdens het verhoor.

1. Opening

* hartelijk welkom, de onderzoekscommissie stelt het zeer op prijs dat u aan ons onderzoek mee wilt werken. Bent u voorzien van water en koffie of thee? Wenst u verder nog iets voor we beginnen?

* dan wil ik beginnen met het afnemen van de eed of belofte. Waar gaat uw voorkeur naar uit? *(voorzitter verzoekt de aanwezigen te gaan staan en leest verklaring voor; getuige zegt: dat verklaar en beloof ik of zo waarlijk helpe mij God almachtig)*

(Iedereen gaat weer zitten.)*

* voor we beginnen met de vragen wil ik graag het volgende verduidelijken. u bent al eerder door deze commissie in een besloten bijeenkomst bevraagd. De meerwaarde van een openbaar verhoor daaropvolgend is het feit, dat in een openbare zitting door een ieder kan worden geverifieerd wat de vragen waren en hoe de antwoorden daarop luiden. De onderzoekscommissie kan van hetgeen hier gezegd wordt vrijelijker gebruik maken in haar eindrapport, dan van hetgeen in een besloten zitting naar voren is gekomen. Het kan dus zijn, dat een aantal vragen gelijk is aan degene die u eerder zijn gesteld. Dat heeft dus de zojuist vermelde reden.

* u heeft de commissie in het kader van dit onderzoek dus al eens eerder ontmoet. Dus ik hoef ze u niet meer voor te stellen.

* vandaag zal de heer/ mevrouw de vragen aan u stellen. Aan het eind van het gesprek hebben de andere leden nog de gelegenheid eventuele nadere verduidelijking te vragen.

* zoals u ziet loopt er een band mee en is er een notuliste aanwezig. Er zal een woordelijk verslag van dit verhoor worden gemaakt. U krijgt het verslag in concept voorgelegd en u kunt daar binnen drie dagen uw commentaar op geven. Daarna wordt het definitief vastgesteld en maakt het onderdeel uit van ons dossier.

2. Procedure

* De mondelinge fase is de tweede ronde ingegaan. Wij hebben u al eerder gesproken in een besloten setting en willen nu ter nadere toetsing en ter nadere verdieping van hetgeen we hebben gehoord u nog een aantal vragen stellen in het openbaar.

* Tot slot van deze inleiding: heeft u zich voldoende op dit gesprek kunnen voorbereiden?

3. Inhoud

Altijd beginnen met :

- * wie (functie, verantwoordelijkheden, relaties, gedurende welke periode)
- * wat (taak, bevoegdheden)

Vervolgens:

- * wat en wanneer
- * waarom en hoe

*vragensteller 1 rondt zijn hele lijst met vragen af
vragenstellers 2- 6 vullen aan het eind aan*

Clusters:

- * Deloitte-rapport
 - * KPMG-rapport
 - * integriteitsbeleid
 - * beveiligingsbeleid
- tot slot: zijn er achteraf gezien dingen gebeurd of juist nagelaten, die u anders had moeten of willen doen ?

4. Afronding

* Zijn er nog punten blijven liggen, die u ook graag had willen vertellen ?

* U krijgt het verslag in concept voorgelegd en u kunt daar binnen drie dagen uw commentaar op geven. Daarna wordt het definitief vastgesteld en maakt het onderdeel uit van ons dossier.

* Heeft u verder nog vragen?

* Veel dank voor uw komst .

**(NB: check of PV is ondertekend !!
check of reisdeclaratie is ingevuld !!)**

BELOFTE

Meneer/mevrouw <naam>, ik verzoek u en de overige aanwezigen, op te staan voor het afleggen van de belofte.

Nadat ik de belofte heb voorgelezen verzoek ik u te beloven: Dat verklaar en beloof ik!

De door u af te leggen belofte luidt:

Belofte:

Ik verklaar dat ik als getuige voor deze onderzoekscommissie de gehele waarheid en niets dan de waarheid zal zeggen.

Getuige:

Dat verklaar en beloof ik!

EED

Mevrouw/mijnheer <naam>, ik verzoek u en de overige aanwezigen, op te staan voor het afleggen van de eed.

Nadat ik de eed heb voorgelezen verzoek ik u te zweren, onder opheffing van uw rechterhand: Zo waarlijk helpe mij God almachtig!

De door u af te leggen eed luidt:

Eed:

Ik zweer dat ik als getuige voor deze onderzoekscommissie de gehele waarheid en niets dan de waarheid zal zeggen.

Getuige:

Zo waarlijk helpe mij God almachtig!

EED

Mevrouw/mijnheer <naam>, ik verzoek u en de overige aanwezigen, op te staan voor het afleggen van de eed.

Nadat ik de eed heb voorgelezen verzoek ik u te zweren, onder opheffing van uw rechterhand: Zo waarlijk helpe mij God almachtig!

De door u af te leggen eed luidt:

Eed:

Ik zweer dat ik als getuige voor deze onderzoekscommissie de gehele waarheid en niets dan de waarheid zal zeggen.

Getuige:

Zo waarlijk helpe mij God almachtig!

BELOFTE

Meneer/mevrouw <naam>, ik verzoek u en de overige aanwezigen, op te staan voor het afleggen van de belofte.

Nadat ik de belofte heb voorgelezen verzoek ik u te beloven: Dat verklaar en beloof ik!

De door u af te leggen belofte luidt:

Belofte:

Ik verklaar dat ik als getuige voor deze onderzoekscommissie de gehele waarheid en niets dan de waarheid zal zeggen.

Getuige:

Dat verklaar en beloof ik!

Protocol voor de openbare verhoren

1. De verhoren zijn in beginsel openbaar. Pers en publiek zijn vrij de verhoren bij te wonen. Plaats en tijd van de openbare zitting worden namens de voorzitter uiterlijk een week voor de verhoordatum ter openbare kennis gebracht.
2. Leden en gewezen leden van provinciale staten, de commissaris van de Koningin en gewezen commissarissen van de Koningin, gedeputeerden en gewezen gedeputeerden, leden en gewezen leden van een door de staten, het college of de commissaris van de Koningin ingestelde commissie, ambtenaren en gewezen ambtenaren, door of vanwege het provinciebestuur aangesteld of daaraan ondergeschikt, zijn **verplicht** te voldoen aan een oproep van de onderzoekscommissie om als getuige of deskundige te worden gehoord.
3. Getuigen zijn verplicht getuigenis af te leggen, behoudens het gestelde onder punt 9 van dit protocol.
4. Getuigen worden uitsluitend gehoord na het afleggen van een eed of belofte. Zij leggen in de vergadering van de onderzoekscommissie, in handen van de voorzitter, de eed of belofte af, dat zij de gehele waarheid en niets dan de waarheid zullen zeggen.
5. Verklaringen die zijn afgelegd voor de onderzoekscommissie kunnen, behalve in het geval van meined, niet als bewijs in rechte gelden.
6. Van het verhoor wordt een woordelijk verslag opgemaakt. Getuige wordt in de gelegenheid gesteld commentaar bij dit verslag aan te leveren. Na ontvangst van het verslag zal de griffie dit zo spoedig mogelijk doorzenden aan getuige. Getuige heeft tot drie werkdagen na ontvangst de mogelijkheid te reageren op het verslag.
7. Het openbare verhoor vindt plaats in de statenzaal van het provinciehuis te Assen. Alleen getuigen die niet (meer) werkzaam zijn voor de provincie kunnen aanspraak maken op een reiskostenvergoeding.
8. Over de duur van het verhoor kan geen uitsluitsel worden gegeven.
9. De commissaris van de Koningin en gewezen commissarissen van de Koningin, gedeputeerden en gewezen gedeputeerden, leden en gewezen leden van een door de staten, het college of de commissaris van de Koningin ingestelde commissie, ambtenaren en gewezen ambtenaren, door of vanwege het college aangesteld of daaraan ondergeschikt, zijn niet verplicht aan artikel 151 b, eerste en derde lid (zie bijlage), en artikel 151 c, derde lid (zie bijlage), te voldoen, indien het verstrekken van inlichtingen in strijd is met het openbaar belang.
10. Een getuige is gerechtigd zich tijdens het verhoor te laten bijstaan. Om gewichtige redenen kan de commissie besluiten, dat een getuige zonder bijstand wordt gehoord.
11. De onderzoekscommissie verstrekt tegelijkertijd met de uitnodiging om te verschijnen voor de commissie een opgave van de onderwerpen waarover getuige zal worden gehoord.

Bijlage: artikelen 151 a – 151 f Provinciewet

Artikel 151a

1. Provinciale staten kunnen op voorstel van een of meer van hun leden een onderzoek instellen naar het door gedeputeerde staten of de commissaris van de Koning gevoerde bestuur.
2. Het besluit tot het instellen van een onderzoek omvat een omschrijving van het onderwerp van onderzoek alsmede een toelichting. Deze omschrijving kan hangende het onderzoek door provinciale staten worden gewijzigd.
3. Het onderzoek wordt uitgevoerd door een door provinciale staten in te stellen onderzoekscommissie. De commissie heeft ten minste drie leden en bestaat uitsluitend uit leden van provinciale staten.
4. De artikelen 22, 80, derde lid, en 91, eerste lid, zijn van overeenkomstige toepassing op een onderzoekscommissie.
5. De onderzoekscommissie kan de bij deze wet verleende bevoegdheden uitsluitend uitoefenen, indien ten minste drie van haar leden aanwezig zijn.
6. De bevoegdheden en werkzaamheden van een onderzoekscommissie worden niet geschorst door het aftreden van provinciale staten.
7. Op het besluit tot instelling van een onderzoek en tot instelling van een onderzoekscommissie, alsmede het besluit tot wijziging van de omschrijving van het onderwerp van onderzoek zijn de artikelen 136, tweede lid, 137 en 138 van overeenkomstige toepassing.
8. Alvorens provinciale staten besluiten tot een onderzoek, stellen zij bij verordening nadere regels met betrekking tot deze onderzoeken. In elk geval worden daarin regels opgenomen over de wijze waarop ambtelijke bijstand wordt verleend aan de commissie.

Artikel 151b

1. Leden en gewezen leden van provinciale staten, de commissaris van de Koning en gewezen commissarissen van de Koning, gedeputeerden en gewezen gedeputeerden, leden en gewezen leden van de door provinciale staten ingestelde rekenkamer, leden en gewezen leden van een door provinciale staten of gedeputeerde staten ingestelde commissie, ambtenaren en gewezen ambtenaren, door of vanwege het provinciebestuur aangesteld of daaraan ondergeschikt, zijn verplicht te voldoen aan een vordering van de onderzoekscommissie tot het verschaffen van inzage in, het nemen van afschrift van of het anderszins laten kennisnemen van alle bescheiden waarover zij beschikken en waarvan naar het redelijk oordeel van de onderzoekscommissie inzage, afschrift of kennisneming anderszins voor het doen van een onderzoek als bedoeld in artikel 151a nodig is.
2. Indien een vordering als bedoeld in het eerste lid betrekking heeft op bescheiden die afkomstig zijn van een instelling van de Europese Unie of van het Rijk en kennisneming van die bescheiden door de onderzoekscommissie het belang van de Europese Unie of van de Staat kan schaden, wordt niet dan met toestemming van Onze Minister aan de vordering voldaan.
3. Ambtenaren, door of vanwege het provinciebestuur aangesteld of daaraan ondergeschikt, zijn gehouden om aan een onderzoek als bedoeld in artikel 151a alle door de onderzoekscommissie gevorderde medewerking te verlenen.

Artikel 151c

1. Personen als bedoeld in artikel 151b, eerste lid, zijn verplicht te voldoen aan een oproep van de onderzoekscommissie om als getuige of deskundige te worden gehoord.
2. Een getuige of deskundige die door de onderzoekscommissie wordt gehoord, is niet tevens lid van de onderzoekscommissie.
3. De getuigen zijn verplicht getuigenis af te leggen.
4. De deskundigen zijn verplicht hun diensten onpartijdig en naar beste weten als zodanig te verlenen.

5. De onderzoekscommissie kan besluiten dat getuigen uitsluitend worden verhoord na het afleggen van een eed of belofte. Zij leggen dan in de vergadering van de onderzoekscommissie, in handen van de voorzitter, de eed of belofte af dat zij de gehele waarheid en niets dan de waarheid zullen zeggen.
6. De getuigen en deskundigen worden in een openbare zitting van de onderzoekscommissie gehoord. Plaats en tijd van de openbare zitting worden door de voorzitter tijdig ter openbare kennis gebracht.
7. De onderzoekscommissie kan om gewichtige redenen besluiten een verhoor of een gedeelte daarvan niet in het openbaar af te nemen. De leden en plaatsvervangende leden van de commissie bewaren geheimhouding over hetgeen hun tijdens een besloten zitting ter kennis komt.
8. Een getuige is gerechtigd zich tijdens het verhoor te laten bijstaan. Om gewichtige redenen kan de commissie besluiten, dat een getuige zonder bijstand wordt gehoord.
9. Verklaringen die zijn afgelegd voor de onderzoekscommissie kunnen, behalve in het geval van artikel 207, eerste lid, van het Wetboek van Strafrecht, niet als bewijs in rechte gelden.

Artikel 151d

1. Getuigen en deskundigen worden schriftelijk opgeroepen. De brief, houdende de oproep, wordt aangetekend verzonden of tegen gedagtekend ontvangstbewijs uitgereikt.
2. De onderzoekscommissie kan bevelen dat getuigen en deskundigen die, hoewel opgeroepen in overeenstemming met het eerste lid, niet zijn verschenen, door de openbare macht voor hen worden gebracht om aan hun verplichting te voldoen. De onderzoekscommissie stelt de getuige of deskundige hiervan schriftelijk in kennis op de wijze, bedoeld in het eerste lid. In de beschikking wordt een termijn gesteld waarbinnen de belanghebbende de tenuitvoerlegging kan voorkomen door alsnog aan zijn verplichting te voldoen.
3. Op een beschikking als bedoeld in het eerste en het tweede lid is artikel 7:1 van de Algemene wet bestuursrecht niet van toepassing.

Artikel 151e

1. Niemand kan genoodzaakt worden aan de onderzoekscommissie geheimen te openbaren, voor zover daardoor onevenredige schade zou worden toegebracht aan het belang van de uitoefening van zijn beroep, dan wel aan het belang van zijn onderneming of de onderneming waarbij hij werkzaam is of is geweest.
2. Zij die uit hoofde van hun ambt, beroep of betrekking tot geheimhouding verplicht zijn, kunnen zich verschonen getuigenis af te leggen, doch uitsluitend met betrekking tot hetgeen waarvan de wetenschap aan hen als zodanig is toevertrouwd. Zij kunnen inzage, afschrift of kennisneming anderszins weigeren van bescheiden of gedeelten daarvan tot welke hun plicht tot geheimhouding zich uitstrekt.
3. De commissaris van de Koning en gewezen commissarissen van de Koning, gedeputeerden en gewezen gedeputeerden, leden en gewezen leden van een door gedeputeerde staten ingestelde commissie, ambtenaren en gewezen ambtenaren, door of vanwege gedeputeerde staten aangesteld of daaraan ondergeschikt, zijn niet verplicht aan artikel 151b, eerste en derde lid, en artikel 151c, derde lid, te voldoen, indien het verstrekken van de inlichtingen in strijd is met het openbaar belang.
4. De onderzoekscommissie kan verlangen dat een beroep als bedoeld in het derde lid op strijd met het openbaar belang wordt bevestigd door gedeputeerde staten, of, voor zover de inlichtingen betrekking hebben op het door de commissaris van de Koning gevoerde bestuur, door de commissaris.

Artikel 151f

Gedeputeerde staten nemen de door provinciale staten geraamde kosten voor een onderzoek in een bepaald jaar op in de ontwerp-begroting.

Imhof alibiword
22/6

Verander a Imhof
voor commentaar op
CONCEPT 19/6
JR

Verslag van de Hoorzitting met mevrouw A. Imhof

Datum: 16 juni 2009, 14.00 uur
Plaats: Statenzaal, Provinciehuis

91

Aanwezig: de heren Bomhof, De Jong, Vester en Kooman (BING) en de dames Smith, Stijkel en Rozema.

Afwezig: de heer Beerda

Vragensteller: mevrouw Smith

De heer Bomhof: mevrouw Imhof hartelijk welkom dat u verschenen bent voor de commissie die onderzoek doet naar de voortijdige verspreiding van het Eurochamp-rapport. Wij hebben elkaar eerder ontmoet, in het voorgesprek. U mist één van de commissieleden, de heer Beerda, hij is door ziekte verhinderd. Wij willen graag met u spreken over een aantal zaken die eerder ook aan de orde zijn geweest in het voorgesprek om er nog eens wat duidelijkheid over die punten te krijgen. En daarnaast ook een aantal nieuwe items vanwege de feiten die zijn gebleken na ons voorgesprek.

Dit is een openbare zitting maar daar hoort ook een eed of belofte bij, vraag aan u of u de eed of de belofte wil afleggen.

Mevrouw Imhof: de eed.

De heer Bomhof: "ik zweer dat ik als getuige voor deze onderzoekcommissie de gehele waarheid en niets dan de waarheid zal zeggen".

Mevrouw Imhof: zo waarlijk helpe mij God almachtig.

De heer Bomhof: degene die u de vragen gaat stellen is mevrouw Smith.

Mevrouw Smith: sinds wanneer bent u directeur-secretaris bij de provincie en kunt u in het kort iets vertellen over uw werkzaamheden.

Mevrouw Imhof: ik ben sinds 1 juli 2007 directeur-secretaris van deze provincie. Mijn functie houdt in dat ik samen met mijn mededirecteur, mevrouw Weistra die u vanochtend gesproken heeft verantwoordelijk ben voor het ambtelijk apparaat. Ik ben als provinciesecretaris eindverantwoordelijk voor het ambtelijk apparaat en ben eerste adviseur van het college en van de commissaris van de Koningin. Ik ben verantwoordelijk voor de voorbereiding van de goede besluitvorming in het college van GS.

Mevrouw Smith: op welke wijze bent u betrokken bij het Eurochamp-rapport?

Mevrouw Imhof: bij het Eurochamp-rapport ben ik niet direct betrokken geweest. Zo als u vanochtend hebt gehoord is mijn medecollega, mevrouw Weistra, daarvoor verantwoordelijk geweest in ambtelijke zin.

Mevrouw Smith: in hoeverre bent u betrokken geweest bij het KPMG-rapport?

Mevrouw Imhof: ik ben ambtelijk opdrachtgever geweest van het KPMG-rapport.

Mevrouw Smith: heeft u een definitieve versie van het Eurochamp-rapport, digitaal of hardcopy, ontvangen en zo ja, wanneer heeft u die ontvangen en wat heeft u daarmee gedaan?

Mevrouw Imhof: ik heb geen definitief rapport van het Eurochamp-rapport ontvangen.

Mevrouw Smith: zowel niet digitaal als in hardcopy?

Mevrouw Imhof: nee

Mevrouw Smith: weet u wel welke afspraken er zijn gemaakt over het Eurochamp-rapport?

Mevrouw Imhof: kunt u mij iets nader uitleggen, wat u daarmee bedoelt?

Mevrouw Smith: het rapport is hier binnengekomen, op 10 november, en daarna zijn er afspraken over gemaakt wat er met het rapport zou moeten gaan gebeuren.

Mevrouw Imhof: ik heb de conceptversie van het rapport gehad op 3 november en op basis daarvan, zoals u heeft gehoord vanochtend, is de verdere besluitvorming ontstaan richting het college.

De heer Bomhof: u zei: ik heb het definitieve rapport, digitaal noch ingebonden ontvangen. U zult toch op een bepaald moment het een keer onder ogen hebben gehad. Kunt u ons aangeven wanneer dat geweest is. Ik vraag dat omdat daarna het KPMG-onderzoek is gestart. Daar was u ambtelijk opdrachtgever van. Het KPMG-onderzoek, zeg maar de voorloper van dit onderzoek, we kijken hoe het gelect is en wie er gelect heeft. Om de opdracht goed te kunnen formuleren voor KPMG zult u toch ook wel het Deloitte-rapport een keer, in ieder geval diagonaal, doorgekeken moeten hebben. Wanneer is dat geweest?

Mevrouw Imhof: niet het definitieve rapport maar het conceptrapport.

De heer Bomhof: daar is het bij gebleven?

Mevrouw Imhof: daar is het bij gebleven.

Mevrouw Smith: wanneer heeft u dat conceptrapport dan ontvangen?

Mevrouw Imhof: 3 november.

Mevrouw Smith: hoe verklaart u dat de digitale versie van het rapport op 13 november in het bezit is van het Dagblad van het Noorden?

Mevrouw Imhof: daar heb ik geen verklaring voor.

Mevrouw Smith: u hebt daar geen verklaring voor, zegt u?

Mevrouw Imhof: nee

Mevrouw Smith: u weet dat u onder ede staat. Heeft u het rapport doorgespeeld naar het Dagblad van het Noorden of daartoe opdracht gegeven?

Mevrouw Imhof: nee

Mevrouw Smith: heeft u het rapport aan iemand anders, niet zijnde één van de bij het Eurochamp-dossier betrokken ambtenaren of bestuurders van de provincie doen toekomen?

Mevrouw Imhof: nee

Mevrouw Smith: weet u wie het rapport wel heeft doorgespeeld aan het Dagblad van het Noorden?

Mevrouw Smith: nee

De heer Bomhof: het is toch best mogelijk dat het Eurochamp-rapport niet vanuit dit huis is doorgespeeld, maar dat bijvoorbeeld door Deloitte per abuis, niet alleen naar de provincie, maar ook aan het Dagblad is verzonden of aan een derde en dat het dus op die manier bij het Dagblad terecht is gekomen. Toen het KPMG-rapport is gemaakt, is het u pas duidelijk geworden dat het naar buiten is gebracht en dat ook een bepaalde versie naar buiten is gebracht. Nu kan ik me voorstellen dat u zegt ik voel me als ambtelijk organisatie wat onheus aangesproken dat er van hier uit zou moeten zijn gelekt. Ik ga nou toch ook eens goed navragen bij Deloitte of het daar misschien verkeerd is verstuurd. Dan kan ik me voorstellen dat u op een gegeven moment met Deloitte indringend heeft gesproken van: willen jullie mij eens laten zien hoe dat nou verstuurd is want dat vind ik toch wel belangrijk want nu ligt de Zwarte Piet hier. Heeft u ook die actie ondernomen richting Deloitte om te verifiëren of het daar misschien fout gegaan is?

Mevrouw Imhof: niet zelf, maar dat is uitgezet via het KPMG-onderzoek. KPMG heeft contact gehad in haar onderzoek met Deloitte.

De heer Bomhof: wat kwam daar uit, weet u dat?

Mevrouw Smith: dat staat in het onderzoeksrapport.

De heer Bomhof: kunt u dat in het kort herhalen wat daar in staat? Niet iedereen in de zaal kent het onderzoeksrapport en wil het graag van u horen.

Mevrouw Imhof: daarin staat dat Deloitte heeft aangegeven dat dit niet aan de orde is.

De heer Bomhof: KPMG zegt dat het niet waarschijnlijk is dat dit gebeurd is. Dat is natuurlijk een verklaring van adviesbureaus onder elkaar, waar je van zegt: moet je daar nou genoeg mee nemen, dat het 'niet waarschijnlijk' is. We gaan zelfstandig ook nog eens bevragen bij Deloitte. Heeft u dat niet gedaan?

Mevrouw Imhof: nee

De heer Bomhof: u nam genoeg met de verklaring van KPMG dat het niet waarschijnlijk is. Dat vond u afdoende verklaring.

Mevrouw Imhof: wij hadden een onafhankelijk onderzoeksbureau ingehuurd. U heeft ook gezien welke opdracht wij hebben meegegeven. Ik verwacht van dat onafhankelijke onderzoeksbureau dat zij het onderzoek uitoefenen wat uitgeoefend moet worden om antwoord te krijgen op de onderzoeksvragen.

De heer De Jong: voor de volledigheid nog even: heeft iemand u opdracht gegeven te zwijgen en/of verklaringen af te leggen die in strijd zijn met de werkelijke gang van zaken?

Mevrouw Imhof: nee

Mevrouw Smith: u logt thuis wel eens in, vanaf huis in de computer van de provincie?

Mevrouw Imhof: ja

Mevrouw Smith: hoe doet u dat, met een token?

Mevrouw Imhof: ja

Mevrouw Smith: op 11 november 's ochtends was er een GS-vergadering. Daar is aan de hand van de oplegnotitie besloten over het Eurochamp-rapport. Was u betrokken bij die oplegnotitie?

Mevrouw Imhof: ik ben bij die oplegnotitie in zoverre betrokken dat ik niet de oplegnotitie zelf heb gemaakt maar ik heb ook in het voorgesprek aangegeven dat ik verantwoordelijk ben voor de juiste besluitvorming in het college. Dus ik scan stukken die aangeleverd worden op volledigheid en juistheid. In die hoedanigheid heb ik kennis genomen van het stuk en heb ik het geparafeerd dat het door kon voor bespreking in het college.

Mevrouw Smith: nu blijkt uit ons onderzoek dat u op 10 november 's avonds nog contact heeft gehad met mevrouw Haarsma. Kunt u vertellen waar dat gesprek over ging?

Mevrouw Imhof: mevrouw Haarsma was in die periode waarnemend commissaris van de Koningin en daarmee voorzitter van het college en zoals ik het nu ook met de huidige commissaris doe en met onze voormalige commissaris, heb ik met haar de collegevergaderingen voorbereid. Dat heb ik ook gedaan met mevrouw Haarsma in haar hoedanigheid als waarnemend commissaris van de Koningin.

Mevrouw Smith: dus toen kwam dat Eurochamp-rapport niet ter sprake op die avond?

Mevrouw Imhof: dan komen de stukken langs en we hebben toen 's avonds besproken: zitten er bijzondere stukken tussen, zo ja wat is dan de wijze van behandeling in het college, wat bespreken we en wie wordt betrokken bij behandeling in het college.

Mevrouw Smith: in de notitie wordt gesproken over het risico van mogelijk negatieve beeldvorming van de provincie door het Eurochamp-rapport. Kunt u deze paragraaf uit deze oplegnotitie toelichten?

Mevrouw Imhof: dat is de paragraaf die herhaald is en die ook verschillende malen in de Staten aan de orde is geweest, dat ook het college niet wil dat de provincie geschaad wordt. In die hoedanigheid hebben wij dat ook opgenomen in de oplegnotitie, om alle punten die van belang waren voor het onderwerp ook te benoemen en te bespreken.

Mevrouw Smith: in de risicoparagraaf?

Mevrouw Imhof: ja, volgens mij staat er ook in algemene zin iets over, maar het klopt.

Mevrouw Smith: weet u als secretaris van het college of in de collegevergadering van 11 november daar nog verder over gesproken is, of heeft u daar zelf mogelijk nog iets over ter sprake gebracht?

Mevrouw Imhof: op 11 november hebben wij besproken of er aangifte zou worden gedaan met betrekking tot de uitkomsten en dat is in de GS-vergadering van 11 november besloten. Volgens mij heeft u daar ook inzage in gehad.

Mevrouw Smith: dan wil ik even met u gaan naar de woensdagavond, het begrotingsdiner. Bent u na het begrotingsdiner omstreeks tien voor tien nog gebeld door mevrouw Klip?

Mevrouw Imhof: dat zou best kunnen, dat weet ik niet.

Mevrouw Smith: u kunt zich ook niet herinneren waar het gesprek toen over ging, uit ons onderzoek is dat gebleken namelijk.

Mevrouw Imhof: ik zou het niet weten.

Mevrouw Smith: u weet ook niet of u toen misschien met haar gesproken heeft over het feit dat mevrouw Haarsma gezegd heeft dat meneer De Bruin waarschijnlijk het Eurochamp-rapport in zijn bezit had?

Mevrouw Imhof: nee

De heer De Jong: nog even terugkomend op zowel het telefoongesprek als op dat inloggen. U hebt net gezegd dat u wel van huis uit inlogt, alleen we hebben geen idee of dat één keer in de maand gebeurt, één keer in de week of dagelijks. In het verlengde daarvan: dit soort telefoongesprekken 's avonds, dat vindt blijkbaar elke avond plaats. Kunt u over beide wat meer vertellen?

Mevrouw Imhof: inloggen doe ik zelden, in ieder geval de zondag. Want dat heb ik ook in het voorgesprek aangegeven, in de week zit ik op het provinciehuis met een secretaresse die alles heel goed voor mij verzorgt. Dus ik log heel weinig in vanuit huis. Uw volgende vraag is, de telefoongesprekken 's avonds. Ik heb als eerste adviseur van het college regelmatig contact met alle collegeleden en soms ook 's avonds.

De heer de Jong: maar bijvoorbeeld elke maandagavond wordt met de waarnemend commissaris van de Koningin in de periode dat er geen CdK is de collegevergadering telefonisch doorgelopen?

Mevrouw Imhof: in principe op de maandagmiddag, een afspraak van twee tot drie of van drie tot vier en als het agendatechnisch niet anders kan dan telefonisch.

De heer de Jong: en als ik het goed heb, hebben we uitgevonden dat er uiteindelijk meer dan een half uur gebeld is op die woensdagavond. U hebt geen idee waarover dat ging, want daar zijn we nieuwsgierig naar.

Mevrouw Imhof: ik ben soms lang van stof dus in het telefoongesprek komt van alles langs en ik ben secretaris van het college, er spelen meer zaken dan alleen Eurochamp in dit huis. Ik kan over meer dingen gesproken hebben.

De heer Bomhof: dat is iets te gemakkelijk. Wat wij graag zouden willen weten is: u kunt zich dat specifieke telefoontje niet meer herinneren. Daar kan ik me iets bij voorstellen. Maar heeft u in die week wel met mevrouw Klip gesproken, telefonisch, over het voortijdig verspreiden van het Eurochamp-rapport? Kunt u zich dat nog herinneren, op enig moment in deze week?

Mevrouw Imhof: nee, dat kan ik mij niet herinneren.

De heer Bomhof: dus voornamelijk vanuit uw herinnering is er de hele week tussen u en mevrouw Klip geen contact geweest wat betrekking had op het voortijdig lekken van het Eurochamp-rapport. Dat weet u heel zeker?

Mevrouw Imhof: wij zullen vast wel over allerlei dingen gesproken hebben maar als u mij expliciet vraagt of ik over een bepaald onderwerp heel erg uitgebreid met haar gesproken heb, dan kan ik me dat niet herinneren.

De heer Bomhof: ik vraag het niet op een bepaald moment, dat kan ik me voorstellen, het is een flinke tijd geleden natuurlijk. Maar het is achteraf toch in die tijd wel een zo belangrijk document geweest, zo'n belangrijk gebeuren dat je je misschien wel zou kunnen herinneren dat je op enig moment, 's morgens vroeg of 's avonds laat of misschien een keer in het weekend met een belletje er toch wel eens een keer indringend over gesproken hebt, maar ook dan gaat er geen lampje bij u branden?

Mevrouw Imhof: nee, er gaat geen lampje bij mij branden.

Mevrouw Smith: we gaan naar de volgende dag, donderdag 13 november. Mevrouw Haarsma heeft dan samen met de heer Van den Bosch een afspraak met de heer De Bruin, in Haren, hebben we zo net gehoord. Bent u op de hoogte van deze afspraak?

Mevrouw Imhof: nee

Mevrouw Smith: het volgende onderwerp is het telefoontje van Statenlid, de heer Klaver. Op 21 november heeft hij u gebeld met het feit dat hij dacht dat het Eurochamp-rapport zou zijn gelekt. Kunt u iets over dat telefoontje vertellen en kunt u vertellen wat u daarmee heeft gedaan?

Mevrouw Imhof: meneer Klaver heeft op vrijdagochtend gebeld met die vraag. Hij heeft ook gevraagd of ik wist hoeveel exemplaren er binnen waren gekomen. Ik heb gezegd een handjevol en dat die achter slot en grendel lagen. Vervolgens heeft hij zijn vermoedens uitgesproken, dat heb ik voor kennisgeving aangenomen en ik heb onmiddellijk de waarnemend commissaris van de Koningin gebeld, mevrouw Haarsma. Ze was op weg naar een vergadering in Leeuwarden en is ter plekke omgekeerd naar het provinciehuis. Daar hebben wij verder over de zaak gesproken. 's Middags kwamen er vragen binnen van het CDA over het vermeende lek. Daar hebben wij ook een brief over doen uitgaan en wij hebben er dinsdag ook over gesproken in het college en dat is ook de aanleiding geweest om een vraag neer te leggen bij het Openbaar Ministerie om eventueel een strafrechtelijk onderzoek in te stellen.

Mevrouw Smith: kunt u nog iets meer vertellen over het gesprek wat u met mevrouw Haarsma heeft gehad over deze kwestie?

Mevrouw Imhof: ik heb al verteld dat er een vermoeden was van een lek en dat we dat van een Statenlid te horen hebben gekregen en daar hebben wij over doorgesproken i.v.m. verdere acties. Bovendien hebben wij in het college die dinsdag ook gesproken over de integriteit van het college zelf, de functiescheiding, en er is in die vergadering ook afgesproken dat voor de vervolgstappen met betrekking tot het vermeende lek mevrouw Klip, 2^e loco, op dit onderwerp aanspreekpunt zou worden.

De heer De Jong: twee dingen: u refereerde net aan het telefoontje met de heer Klaver waarin hij vermoedens uitsprak. Kunt u wat meer over die vermoedens zeggen, wat u toen gehoord hebt?

Mevrouw Imhof: dat hij dacht dat er een lek zou zijn en dat hij een document in handen had waarvan hij dacht dat het niet in zijn handen zou moeten zijn.

De heer De Jong: heeft hij toen verklaard dat hij het document had dat beslist niet bij hem mocht liggen. Dan is het niet meer denken, dan heb je feiten zou ik zeggen. Mijn vraag daaraan gekoppeld is, wij weten ondertussen dat voor die datum van 21 november al in dit huis gesproken is over een lek. Maar dat was voor u het eerste moment dat u het hoorde?

Mevrouw Imhof: wel van een vermeend lek vanuit het provinciehuis. Voor die tijd is er wel gesproken over de informatie die in de pers stond, maar -en dat staat ook in het KPMG-rapport- daar hadden wij onze vermoedens over, dat de heer Van Luyn ook een aantal berichtgevingen in de krant heeft neergezet. Dus er was nooit aanleiding voor ons in eerste instantie om te denken dat het een lek vanuit het provinciehuis zou zijn.

De heer Bomhof: wat ik nog graag zou willen weten is: u heeft zich er natuurlijk ook wel van vergewist of er in dit huis niet zou zijn gelekt, een soort check. Iedereen kan het altijd beweren, maar stel je nou voor dat het écht zo is. Wat heeft u nou intern naar de ambtenaren gedaan om u er van te vergewissen of er al dan niet gelekt is. Kunt u dat vertellen?

Mevrouw Imhof: alle ambtenaren die in het kerngroepje zaten, waarover u ook vanochtend wat gehoord heeft, plus alle bestuurders zijn bij mij op de kamer geweest. Ik heb hen expliciet gevraagd of ze de eed of belofte hebben afgelegd en stuk voor stuk of ze gelekt hadden, of op een andere wijze het document verspreid hadden. Daar heeft iedereen 'nee' op geantwoord.

De heer Bomhof: u heeft ze herinnerd aan de ambtseed en vervolgens gevraagd of zij al dan niet weten van het lekken dan wel gelekt hebben. Komt het daarop neer?

Mevrouw Imhof: ja

De heer De Jong: wanneer is dat geweest als ik vragen mag?

Mevrouw Imhof: eind november, begin december. De exacte datum weet ik niet meer, eind november, begin december.

Mevrouw Smith: u heeft gesproken met de onderzoekers van KPMG. Heeft KPMG deze informatie op juiste en volledige wijze verwerkt in haar rapport?

Mevrouw Imhof: daar ga ik van uit want ik ken niet alle achterliggende informatie van KPMG. Een onafhankelijk onderzoeksbureau verwerkt alle informatie in zijn rapport. Daar ga ik van uit.

Mevrouw Smith: ik doel speciaal op alle informatie die u aan hen heeft gegeven.

Mevrouw Imhof: zoals u weet was ik ambtelijk opdrachtgever. Ik ben niet degene geweest die geïnterviewd is. Dus in dat kader heb ik geen informatie verstrekt.

Mevrouw Smith: zijn er op uw initiatief of op initiatief van anderen feiten uit het rapport van KPMG verdwenen omdat u opdrachtgever was van het rapport?

Mevrouw Imhof: nee

De heer Bomhof: misschien een aanvullende vraag: heeft u ook het gevoel dat KPMG het uiterste heeft gedaan om het lek te vinden. Ik zeg dat omdat bijvoorbeeld maar één computer is onderzocht. En er zijn ook in dit onderzoek nogal wat zaken naar boven gekomen waarvan wij denken, nou dat had KPMG toch ook wel kunnen doen. Kunt u iets zeggen over de opdracht die aan KPMG is verstrekt?

Mevrouw Imhof: wij hebben KPMG de opdracht verstrekt via een normale aanbestedingsprocedure. Op een gegeven moment werd in het college besloten dat we zelf een onderzoek zouden gaan doen. Daar hebben we de aanbestedingsprocedure voor gevolgd, drie bureaus gevraagd. Ook Justitie gevraagd naar bureaus die erkend zijn in dit soort onderzoeken....

De heer Bomhof: ik vraag naar de opdracht. Wat moest nou precies KPMG onderzoeken.

Mevrouw Imhof: de onderzoeksopdracht was: is er voortijdig vanuit het provinciehuis gelekt, zo ja, door wie, wanneer en hoe.

De heer Bomhof: dat betekent dat heel bewust ook naar de persoon van de dader moest worden gekeken. Daar verbazen wij ons als commissie over omdat er toch maar beperkt onderzoek is gedaan om de persoon van de dader te weten te komen omdat er maar één computer is doorzocht. Heeft u daar een verklaring voor?

Mevrouw Imhof: ik verwacht van een onafhankelijk bureau dat zij met de onderzoeksvraag in de hand, haar eigen afwegingen maakt hoe het onderzoek uitgevoerd moet worden. Dat hebben zij gedaan, we hebben ook wekelijks contact gehad over de procesgang, of via de telefoon en een keer fysiek. En een keer is het concept eindrapport besproken. In die gesprekken kwamen dit soort dingen niet aan de orde.

De heer Bomhof: we hebben het net gehad over het kerngroepje. U refereerde daaraan. Het zou ook voor de hand kunnen liggen dat u zegt, nou dat kerngroepje is er zo nauw bij betrokken geweest, daar zou ik toch eens wat breder moeten kijken. U heeft de kerngroep op uw kamer geroepen omdat u ook dacht: misschien kan daar ook wel wat gebeurd zijn. Dan zou in het verlengde liggen dat ook KPMG wat beter naar de informatie had gekeken in bestanden en noem maar op van juist dat kerngroepje. Dat is niet gebeurd.

Mevrouw Imhof: nee, KPMG heeft met iedereen interviews gehouden en naar aanleiding daarvan hebben ze een aantal dingen nader onderzocht.

De heer Bomhof: en dat nader onderzocht is niet in de bestanden, niet in de computers van deze personen maar wel informatie die hen is aangeleverd bijvoorbeeld door de heer Klaver of anderszins aan documenten die zij ter beschikking hadden, hebben overgelegd.

Mevrouw Imhof: klopt.

Mevrouw Smith: kunt u nog iets meer vertellen over het fysieke gesprek wat u heeft gehad met KPMG, wie waren daarbij en wat is daar precies besproken?

Mevrouw Imhof: één keer een tussengesprek over de voortgang, wekelijks per telefoon met meneer Visser, ondergetekende en aan de andere kant van de telefoon KPMG. Eén keer fysiek tussendoor

met één meneer van KPMG, meneer Visser en ondergetekende en het eindrapport hebben we besproken en dat was ook in aanwezigheid van onze bestuurder mevrouw Klip.

De heer De Jong: behalve de gesprekken die KPMG heeft gehad met direct betrokkenen hebben zij ook technisch onderzoek gedaan. Wij weten nu dat daar een aantal bijzonderheden uit naar voren zijn gekomen, bijvoorbeeld over de versies van het rapport, zal ik maar zeggen. En ook dat men op een gegeven moment heeft kunnen constateren dat er een digitale versie gelekt moet zijn vanwege één en ander met paginanummering. Maar zo weten wij nu dat ze achter meer technische bijzonderheden gekomen zijn. Mijn vraag is: zijn er technische bijzonderheden met u en de heer Visser op een gegeven moment besproken om het ook te hebben over een vervolgonderzoek, zal ik maar zeggen. Of zijn die technische bijzonderheden nooit met u gedeeld?

Mevrouw Imhof: wij hebben ons gehouden aan de onderzoeksopdracht. Dat waren ook de gesprekken met KPMG. We wilden een lean en mean rapport en in die hoedanigheid heb ik er niet over gesproken. We hebben wel KPMG gevraagd, en dat heb ik ook verteld in het interview, als wij nader onderzoek zouden doen, zou dan één en ander nog duidelijker kunnen worden in de uitkomsten van de onderzoeksvraag. Daarbij heeft KPMG aangegeven met betrekking tot IT dat de IT-investeringen hoogstwaarschijnlijk niet zouden opwegen tegen de baten. En daar hebben wij in het college ook over gesproken en de afweging gemaakt om het bij dit onderzoeksrapport zoals het er nu ligt, ook te laten.

De heer De Jong: 'lean en mean'. Laat ik het zo zeggen: tussen één pc onderzoeken en vijfhonderd pc's in dit huis onderzoeken, wat collega Bomhof net ook aangaf, zit in de optiek van de commissie denk ik toch wel een tussenvariant, dat je toch wat gericht naar een iets bredere groep kan kijken. En dat geldt ook voor die technische details. Ik ben toch even benieuwd of dat specifiek aan de orde is geweest. Vervolgens maakt u de opmerking van: het is in het college besproken. Kunt u daar zo meteen nog wat meer ... want ik dacht dat u ambtelijk opdrachtgever was, dus de move hoe het in het college is gekomen, wilt u daar even wat meer over vertellen.

Mevrouw Imhof: ik heb u ook in het interview aangegeven dat als KPMG had gezegd dat ze nog twee of drie computers wilden onderzoeken dan zou dat absoluut geen probleem zijn geweest. Dat is nooit onderwerp van gesprek geweest. En in GS hebben wij gesproken, en volgens mij heeft u die stukken ook, is op basis van het rapport wat er lag de overweging gemaakt van wel of niet doorgaan.

De heer Bomhof: nu zegt KPMG op de vraag van u waarschijnlijk van: zou je wat meer moeten doen. Dan zeggen zij: nou dat kost tonnen en of het informatie oplevert is dan maar de vraag. Nu zit ik me af te vragen: als je KPMG dat nou vraagt en je zou zeggen: een paar computers en ik zei zoeven al: het kerngroepje zou het voor de hand liggende doelgroepje zijn geweest. Dan zou je daar een prijsopgave kunnen vragen: KPMG wat kost dat nou? We hebben nou dus hier ook een eigen bureau aan de gang en als je dan ziet wat dat kost om wat meer computers te onderzoeken, nou dat kost echt niet zo veel. Maar wij vragen dat dan wel van te voren, hoeveel kost dat en wat is dan de kans dat je daar dan ook wat uithaalt. Ik neem aan dat als u zo'n vraag aan KPMG zou hebben gesteld dat zij, denk ik, met het antwoord kunnen komen, nou ach als wij vijf of zes computers onderzoeken dan kost u dat, pak 'm beet, tienduizend euro. Al met al een te overzien bedrag. Het gevoel bij de commissie is dat u nogal geschrokken bent van de mededeling van KPMG dat dit tonnen zou kosten terwijl dat toch een behoorlijk gechargeerd bedrag is. Achteraf eens terugkijkend en oordelend: vindt u niet dat u misschien wat te gemakkelijk bent meegegaan met de wat overdreven raming van de bedragen van KPMG?

Mevrouw Imhof: integendeel, we zijn tussendoor regelmatig, zoals ik u net heb gezegd, geïnformeerd door KPMG, ook gesproken over de voortgang van het onderzoek. De voortgang van het onderzoek heeft op geen enkele wijze aanleiding gegeven om het onderzoek uit te breiden.

De heer Bomhof: dat is niet de vraag. Het was al snel duidelijk, KPMG vond dus niets in die ene computer. Het was al heel snel dat men zei: ja, dat spoor loopt dood. Dan zou ik denken dan heb je alle redenen als ambtelijke leiding om eens om tafel te gaan zitten of je door meer computers te openen, of je dan misschien meer resultaat hebt. Wat vindt u daar van? Het is een voor de hand liggende vraag zou ik zeggen. Als al snel het spoor dood loopt op die ene computer waarvoor je opdracht hebt gegeven.

Mevrouw Imhof: zoals ik al zei, we hebben regelmatig daar contact over gehad met KPMG en er is nooit aanleiding geweest om een verder onderzoek te doen. En ambtelijk ook niet.

De heer Bomhof: mevrouw Klip was bestuurlijk verantwoordelijk, u was dat ambtelijk. U heeft natuurlijk met u beiden daar over gesproken, over de stand van zaken, ook over het doodlopen of over de resultaten die mislukt waren, wat was het standpunt en de inbreng van mevrouw Klip in de discussie. Kunt u daar iets over zeggen? We gaan het haar straks ook vragen, maar u heeft natuurlijk al vaker gemerkt, we vragen soms dezelfde dingen aan verschillende mensen om nog beter de waarheid op tafel te krijgen dan wanneer je het aan één persoon vraagt.

Mevrouw Imhof: we hadden hele goede discussies wat is uitgemond in het collegestuk wat op 10 maart in het college is besproken.

De heer Bomhof: dat vraag ik niet. Ik vraag of u tijdens de besprekingen met KPMG, over de voortgang van onderzoek er ook momenten zijn geweest waarop mevrouw Klip als bestuurlijk verantwoordelijke heeft gezegd: doe het maar zus, of doe het maar zo. Of zegt u van nee, ik was ambtelijk verantwoordelijk en ik heb de volledige sturing in de praktijk gehad op de voortgang van het onderzoek.

Mevrouw Imhof: dat laatste.

De heer Bomhof: en is de rol van mevrouw Klip een heel afstandelijke geweest? Heeft ze zich er nauwelijks mee bemoeid, zeg maar?

Mevrouw Imhof: die heeft zich gedurende het traject, dus gedurende het onderzoek, zich er nauwelijks mee bemoeid.

De heer Bomhof: alleen na afloop toen het concept besproken is, toen wel?

Mevrouw Imhof: exact.

De heer Bomhof: en toen is er een aantal wijzigingen aangebracht. Ergens in het rapport. Wijzigingen in met name de namen van betrokkenen en het liever niet kunnen herleiden van de personen, wegens privacybescherming, alleszins begrijpelijk natuurlijk. Maar zijn er nog meer zaken toen aan de orde geweest waarin het rapport is veranderd?

Mevrouw Imhof: nee, wij hebben in het Hof van Saksen over het rapport gesproken met KPMG in aanwezigheid van mevrouw Klip. En daarin hebben wij het rapport inhoudelijk besproken. Het is

toegelicht door KPMG en wij hebben gevraagd om verduidelijkingen aan te brengen op een aantal punten en om namen van personen te vervangen door functiebenamingen.

De heer Bomhof: KPMG ging in alle punten mee waarover u en mevrouw Klip zeiden dat het gewijzigd moest worden? Of waren er principiële punten waarop de adviseurs, onafhankelijk als ze moeten zijn, gezegd hebben: wijzigen wij niet.

Mevrouw Imhof: nee, dat was niet aan de orde.

De heer De Jong: als ik het goed heb is vlak voor de Kerst, de opdracht aan KPMG verstrekt en was het rapport vrijwel definitief eind februari/begin maart klaar. Dus heeft dat twee maanden geduurd, de hele maand januari en februari. Als ik goed naar u luister dan heeft mevrouw Klip in die periode totaal geen bemoeienis gehad, is niet door u bijgepraat van: het loopt op een dood spoor. Zij is er pas eind februari of begin maart, ik heb de datum zo niet bij de hand, in het Hof van Saksen inhoudelijk bij betrokken geraakt?

Mevrouw Imhof: ik heb het college wekelijks op de hoogte gehouden van het proces, dus niet over de inhoud, maar het proces. Dat heb ik wekelijks in het college gedaan.

De heer De Jong: nog één vraag in het verlengde, om het helemaal zeker te hebben. Wij weten ondertussen dat KPMG ook een heleboel technische details heeft gekregen. Of dat nou is over mail, computers, toegangsbeheer, telefoon, noem allemaal maar op. Er zijn nooit bijzonderheden daaruit met u c.q. de heer Visser gedeeld die aanleiding gaven om eens door te vragen?

Mevrouw Imhof: niet met mij.

De heer De Jong: en ook niet met de heer Visser, want daar zat u bij, als het goed is. Jullie hadden wekelijks een overleg als ik het net goed begrepen heb.

Mevrouw Imhof: over de procesgang niet over de inhoud.

De heer Bomhof: wie had het dan over de inhoud, u toch ook?

Mevrouw Imhof: de heer Visser had regelmatig contact met KPMG om een aantal dingen te regelen, interviews te regelen, stukken aan te leveren, dat is meer de ambtelijke begeleiding.

De heer Bomhof: inhoud betekent dat je soms een punt hebt waarvan je zegt: hé ik kom wat tegen, moet dat wel of niet in het rapport, of dit is zo bijzonder. Dan neem ik aan dat de heer Visser dat met u kortsloot om te zeggen: dat vind ik zo belangrijk, dat moet mevrouw Imhof wel even weten. Op zo'n moment heeft u dan weer wel bemoeienis met de inhoud van het rapport.

Mevrouw Imhof: ik heb over het rapport altijd een procesmatige bemoeienis gehad. Ik heb gezegd: wij hebben in de Hof van Saksen een keer gesproken, meneer Visser en ik met meneer Nooitgedagt en natuurlijk leg je een aantal dingen op tafel van: heb je daar en daar en daar wel aan gedacht om alle feiten en alles boven tafel te halen. Maar niet tussendoor, dat was alleen in dat gesprek.

Mevrouw Smith: waar heeft u dan over gesproken. Wat is dan 'daar en daar' aan gedacht? Kunt u dat toelichten?

Mevrouw Imhof: hebt u misschien dit document in handen gehad, een aantal dingen om ze ook...
Nou, dat alle kanten van de zaak belicht zullen worden in het onderzoek.

De heer De Jong: meestal zijn gesprekken tweerichtingsverkeer. KPMG brengt wat te berde, u brengt c.q. de heer Visser brengt vanuit de organisatie wat te berde. Waar het ons even om gaat is dat KPMG in onze optiek bepaalde dingen had kunnen constateren die met u c.q. meneer Visser kortgesloten zouden zijn. Maar als, ik vertaal het heel vrij en misschien een beetje chargerend, maar u bent alleen maar met het proces bezig geweest en met details, van gekke dingen die daaruit naar boven zijn gekomen, hebt u totaal niets van vernomen.

Mevrouw Imhof: details en hele gekke dingen niet, nee.

Mevrouw Smith: ik wou even met u terug gaan naar de week van 10 tot 15 november. Toen kwam er een telefoontje hier binnen van advocaat Van Luyn. Was u op de hoogte van de dreiging van een kort geding door de heer Van Luyn omdat hij het rapport graag wilde hebben?

Mevrouw Imhof: ik zal vast op de hoogte zijn gesteld, maar dat kan ik me niet meer exact herinneren.

Mevrouw Smith: hebt u enig idee hoe meneer Klaver weet dat het kort geding zou worden aangespannen door de heer Van Luyn?

Mevrouw Imhof: geen idee.

Mevrouw Smith: heeft u nog verder telefoontjes of e-mails ontvangen van de heer Van Luyn? Kunt u zich dat nog herinneren?

Mevrouw Imhof: geen enkele.

De heer Bomhof: en van de heer Klaver? Naast die ene die u net noemde?

Mevrouw Imhof: nog een telefoontje, een week daarna.

De heer Bomhof: en waar ging dat over?

Mevrouw Imhof: over hetzelfde onderwerp.

De heer Bomhof: want u had niet gedaan wat hij gevraagd had, anders belt hij geen tweede keer meer over hetzelfde onderwerp.

Mevrouw Imhof: ik ben aan de heer Klaver geen verantwoording verschuldigd, ik ben aan het college van GS verantwoording verschuldigd en door hem ben ik over een aantal dingen geïnformeerd en daarop hebben wij acties ondernomen.

De heer Bomhof: wat vroeg de heer Klaver in dat tweede gesprek, is mijn vraag.

Mevrouw Imhof: de heer Klaver vroeg mij in dat tweede gesprek of ik een aantal acties had ondernomen richting mijn medewerkers.

De heer Bomhof: en toen zei u: dat gaat u niet aan want dat zijn dingen die ik zelf regel binnen de organisatie.

Mevrouw Imhof: ik neem het ter kennisgeving aan.

De heer De Jong: wat voor acties gaf de heer Klaver aan?

Mevrouw Imhof: niet meer dan dat: acties.

Mevrouw Smith: ik wou even met u gaan naar de vragen ten aanzien van de andere onderzoeksvragen. U kent die onderzoeksvragen van de commissie. Eén van de vragen gaat over de politiek-bestuurlijke cultuur die makkelijk een rol kan hebben gespeeld in de voortijdige verspreiding van het rapport. Ziet u daar een relatie tussen?

Mevrouw Imhof: nee

Mevrouw Smith: kunt u dat nog iets verder toelichten, uitdiepen?

Mevrouw Imhof: wij hebben hier een collegiaal bestuur dat ook op die manier opereert. We hebben een ambtelijk apparaat waar ik ontzettend trots op ben, dat zo loyaal en gedreven is, dus ik zie geen enkele relatie met het lekken van een rapport.

Mevrouw Smith: en wat vindt u van de manier waarop GS omgaat met de media, heeft u daar enig zicht op?

Mevrouw Imhof: zo als een politiek bestuurder betaamt gaan zij om met de media.

Mevrouw Smith: en vindt u dat daar enige verandering in aangebracht zou moeten worden?

Mevrouw Imhof: nee.

Mevrouw Smith: en hoe gaat de ambtelijke organisatie om met de media?

Mevrouw Imhof: de afdeling communicatie heeft wat veelvuldiger contact met de media, uit hoofde van hun functie. Voor de rest van de organisatie geldt een beleidslijn: mocht je benaderd worden door de pers dan verwijst je door naar de afdeling communicatie.

Mevrouw Smith: dan wou ik het even met u hebben over de integriteit. Wordt er in GS bijeenkomsten en MT-vergaderingen regelmatig gesproken over onderwerpen als integriteit, vertrouwelijkheid van documenten, omgang met de pers, et cetera?

Mevrouw Imhof: absoluut

Mevrouw Smith: Kunt u daar nog iets meer over vertellen?

Mevrouw Imhof: m.b.t. de GS-vergadering heb ik al iets verteld over functiescheiding met betrekking tot bepaalde onderwerpen, ik heb er net eentje genoemd. We bespreken ook in GS de vertrouwelijkheid van stukken. Stukken worden vertrouwelijk aangeleverd. Dus dat geldt voor GS. In het ambtelijk apparaat wordt daar ook heel veel aandacht aan besteed, door het managementteam, door de teamleiders en door de medewerkers ook zelf, want wij hebben een professionele organisatie waar in het vertrouwen geven en ontvangen een groot goed is.

Mevrouw Smith: en hoe wordt daar mee omgegaan, kunt u daar iets verder van zeggen?

Mevrouw Imhof: daar wordt naar mijn mening heel goed mee omgegaan. We hebben de laatste jaren geen enkele reden gehad om een aantal zaken.... We zijn heel erg aan het inzetten op integriteit, dat doen we al jaren. We hebben ook een veilige organisatie, er zijn geen integriteitschendingen gemeld, niet vanuit de bedrijfsarts en niet vanuit de vertrouwenspersoon. Dit is een hele veilige, plezierige organisatie voor medewerkers om in te werken.

Mevrouw Smith: en daar bent u als eindverantwoordelijke tevreden over?

Mevrouw Imhof: tevreden en gepast trots.

Mevrouw Smith: wordt er verder nog in werkoverleggen en dergelijke zeer regelmatig aandacht besteed aan integriteit, vertrouwelijkheid et cetera heeft u daar enig zicht op of spreekt u uw managers aan om daar regelmatig aandacht aan te besteden?

Mevrouw Imhof: beide, ik spreek ze er op aan en ze doen het ook uit zichzelf van uit hun eigen verantwoordelijkheid om dit te doen. Dat wordt zeer regelmatig gedaan.

Mevrouw Smith: er is een beleidskader informatiebeveiliging van de provincie Drenthe van februari van dit jaar. Hoe is dit beleidskader geïmplementeerd, en welke kaders waren daar voorheen?

Mevrouw Imhof: wij zitten in een organisatieontwikkeling zoals u hebt gemerkt. Dat betekent dat de IT voortdurend aan verandering onderhevig is. En de directie samen met de afdeling Facilitaire Ondersteuning heeft vorig jaar dit onderwerp voortvarend ter hand genomen en dit heeft geresulteerd in een beleidskader begin dit jaar en dat wordt nu verder uitgewerkt.

Mevrouw Smith: en hoe wordt dit nu verder uitgewerkt?

Mevrouw Imhof: dat wordt verder uitgewerkt in een handboek en een aantal normen. En mevrouw Weistra heeft vanochtend ook aangegeven dat er nog een quick scan wordt uitgevoerd en de uitkomsten met elkaar samen leiden tot een aantal maatregelen.

Mevrouw Smith: weet u wanneer die maatregelen geïmplementeerd zullen gaan worden?

Mevrouw Imhof: dat zal in de loop van het jaar gedaan worden.

Mevrouw Smith: en dan had mevrouw Weistra het vanmorgen ook even over de toegangspoortjes, het beleid daarin zal ook veranderd worden, hebben we gehoord van haar. Kunt u dat nog een keer toelichten, hoe dat gaat?

Mevrouw Imhof: ik kan haar in die zin alleen maar ondersteunen. Wij hebben een beleid met toegangs- en aanwezigheidsregistratie, om het even zo formeel te noemen. En daar hebben wij naar gekeken wat daarin aangepast zou kunnen worden met betrekking tot de balans zoeken, waar ze het vanochtend ook terecht over had en wat je doet in de organisatie. En dat hebben wij gedaan. Dat betekent dat de pasjes voor de vaste club, de vaste bezoekers, ingetrokken worden.

Mevrouw Smith: waartoe ook de pers?

Mevrouw Imhof: waartoe ook de pers.

Mevrouw Smith: dan had mevrouw Weistra vanmorgen ook een mening over de integriteit van GS en Statenleden. Hoe kijkt u daar tegen aan?

Mevrouw Imhof: een provinciale organisatie bestaat niet alleen uit een ambtelijk apparaat, de provinciale organisatie bestaat uit Statenleden, GS-leden en ambtelijk apparaat en in die samenhang moet je ook die opmerking zien.

De heer Bomhof: misschien nog een wat specifiekere duiding. Mevrouw Weistra had het over het integriteitverhaal bij bestuurders en bij Statenleden. Het was echt een verzuchting. Wij dachten even, goh, dat leeft vast bij de directie, dat wij hierin misschien wat te kort schieten en het misschien onvoldoende doen. Vindt u dat ook, om het maar eens eerlijk te vragen, dat wij er toch heel goed op moeten letten, op die integriteitvraag. Houdt het misschien ook niet in dat wij misschien te veel de aandacht vestigen op de ambtenaren en nog te weinig op de bestuurders en de Statenleden, wat vindt u?

Mevrouw Imhof: ik vind dat mevrouw Weistra en daar sluit ik mij volledig bij aan, heeft aangegeven, dat u dat in samenhang moet zien. Ik wil er wel één voorbeeld bij geven. Wij hebben eind maart, die brief heb ik u ook toegezonden, alle medewerkers van onze organisatie een brief gestuurd waarin wij afstand doen van insinuaties die zijn gedaan richting onze medewerkers.

De heer Bomhof: en is dat antwoord op de vraag?

Mevrouw Imhof: dat is het antwoord op de vraag.

De heer De Jong: mevrouw Smith had het net even over het toegangspoortjesbeleid, als ik het zo mag noemen. Waar ik nog even nieuwsgierig naar ben is naar de mogelijkheid om van huis uit in te loggen. Twee vragen daarover. Eén: kunnen alle ambtenaren in dit huis dit? En twee daaraan gekoppeld: heeft iedereen een token daarbij of zijn er ook mensen die op een andere manier kunnen inloggen?

Mevrouw Imhof: het is een hele technische vraag waarop ik u geen antwoord kan geven, dat weet ik niet.

De heer De Jong: u kunt vast wel zeggen of er maar een paar ambtenaren in kunnen loggen, bij uw weten of tientallen of honderden. Een token hebt u zelf ook en is het u bekend of mensen zonder token kunnen inloggen,

Mevrouw Imhof: nee, dat is mij niet bekend. Voorzover ik het weet is er een token nodig om vanuit huis in te loggen.

De heer De Jong: als vaste bezoeker kan je hier een pasje krijgen, dat is opnieuw aangescherpt. Misschien de achterliggende vraag ter verduidelijking: wordt er ook nog gekeken naar die externe toegangsmogelijkheid, om dat nog eens tegen het licht te houden? Wie kan dat allemaal en wie mag dat allemaal? Ik denk dat journalisten dat niet kunnen: inloggen van buiten op het netwerk.

Mevrouw Imhof: wij zijn nu bezig om alle beveiligingsmaatregelen in samenhang te bekijken en daarop passende maatregelen te nemen.

De heer Bomhof: er zijn geen vragen meer en ik wil het verhoor hierbij beëindigen en u danken voor uw medewerking en de antwoorden die u gegeven heeft. Er wordt een verslag gemaakt van het

gesprek. Dat krijgt u te zien, u kunt daarop reageren. Daarna wordt het verslag vastgesteld en wordt het ook gebruikt voor de rapportage van de commissie. Nogmaals hartelijk dank.

Mevrouw Imhof: mag ik nog één ding meegeven. In ieder geval ook aan alle mensen die thuis ook kijken.

De heer Bomhof: de hoorzitting is eigenlijk gesloten, het valt buiten de orde maar als het een verzuchting is. We gaan daar dan niet meer op in.

Mevrouw Imhof: ik wil hierbij mijn trots uitspreken met betrekking tot alle medewerkers die hier voor u moeten verschijnen en ik wil ook mijn trots uitspreken voor alle medewerkers in de organisatie want we zijn met heel veel goede dingen bezig binnen Drenthe. Ik noem maar de RSP, de Vuelta en ik wil daar graag ook aandacht voor en ik ben er bijzonder trots op dat we daar met elkaar heel erg hard aan werken.

De heer Bomhof: het is heel mooi dat u dat zegt, we begrijpen als commissie heel goed dat dit een belasting is voor uw medewerkers en over dat punt zijn we het met elkaar eens. Dank u wel.

vd Bosch akkoord
22/6

aan vd Bosch gegeven
voor commentaar 21/6
CONCEPT

Verslag verhoor van de heer P. Van den Bosch op 16 juni 2009

92

Aanwezig:

L. Bomhof (VVD, voorzitter)
S. de Jong (CDA, lid onderzoekscommissie)
Mevrouw G.H. Smith (GroenLinks, lid onderzoekscommissie)
Mevrouw M. Stijkel-Kuijpers (ChristenUnie, lid onderzoekscommissie)
J. Vester (SP, lid onderzoekscommissie)

Voorts aanwezig:

P. van den Bosch, communicatieadviseur/bestuursadviseur provincie Drenthe

VOORZITTER: Dames en heren, ik heropen de hoorzitting en ik vraag de heer Van den Bosch naar voren te komen. Meneer Van den Bosch, welkom. Wij hebben elkaar al eerder ontmoet en dat was in het voorgesprek. Wij zullen straks nogmaals een aantal zaken vragen, omdat dit in een openbare hoorzitting ook naar buiten komt. Daarnaast komen er nog wat aanvullende vragen in verband met nieuwe gegevens die zijn gebleken. Dat betekent ook dat u onder ede of belofte zult worden gehoord. Mijn vraag is of u de belofte of de eed wilt afleggen?

De heer VAN DEN BOSCH: Ik wil graag de belofte afleggen.

De heer VAN DEN BOSCH legt vervolgens de belofte af.

VOORZITTER: Gaat u zitten. De vragen die zullen worden gesteld aan u, zullen door de heer De Jong worden gesteld. De heer De Jong heeft het woord.

De heer DE JONG: Goedemorgen, meneer Van den Bosch. Sinds wanneer bent u werkzaam bij de provincie Drenthe?

De heer VAN DEN BOSCH: Juli 2001.

De heer DE JONG: Kunt u iets vertellen over uw huidige functie, en dan bedoelen wij uw huidige functie, maar ook uw functie waarop de onderzoeksperiode betrekking heeft? Wat houden deze werkzaamheden in?

De heer VAN DEN BOSCH: Ik ben vorig jaar ten tijde van het EuroChamp-dossier communicatieadviseur geweest voor de portefeuille van Anneke Haarsma. Momenteel ben ik bestuursadviseur voor Anneke Haarsma.

De heer DE JONG: Kunt u iets vertellen over het verschil tussen die twee functies?

De heer VAN DEN BOSCH: Een van de belangrijkste verschillen is dat ik voorheen werkte voor de portefeuille van mevrouw Haarsma en dat betekende dat ik ook veel communicatiewerkzaamheden voor de afdeling deed. Nu ligt het accent veel meer op het bestuur, de bestuurder en de communicatie daar omheen. Dat houdt ook in het volgen van beleidsprocessen en het daarover adviseren.

De heer DE JONG: Wanneer is de wijziging in uw functie geweest?

De heer VAN DEN BOSCH: Dat was op 1 januari 2009.

De heer DE JONG: Wist u wanneer het definitieve EuroChamp-rapport zou binnenkomen?

De heer VAN DEN BOSCH: Ja, ik heb begrepen dat dit op 10 november 2008 zou zijn.

De heer DE JONG: Maar mijn vraag was of u dat wist en als u zegt dat u dat hebt begrepen, dan kan dat ook achteraf zijn. Wist u dat ook al van tevoren?

De heer VAN DEN BOSCH: Ja.

De heer DE JONG: Wist u dat het rapport op 10 november 2008 digitaal verzonden is aan mevrouw Tabak?

De heer VAN DEN BOSCH: Dat heb ik later begrepen.

De heer DE JONG: Wanneer is later?

De heer VAN DEN BOSCH: Nou, dat weet ik niet precies. Een aantal weken later? Ik weet het echt niet.

De heer DE JONG: Uren, dagen, weken, maanden. Hoe veel later hoorde u het?

De heer VAN DEN BOSCH: Ik denk eerder in termen van weken dan in uren.

De heer DE JONG: Dus december?

De heer VAN DEN BOSCH: Ja.

De heer DE JONG: Wie was volgens u nog meer op de hoogte van het feit dat het rapport digitaal op 10 november 2009 is binnengekomen?

De heer VAN DEN BOSCH: Ook daarover kan ik alleen zeggen dat ik later heb begrepen dat het bij de directiesecretaresse en bij directeur Weistra bekend was.

De heer DE JONG: Hebt u met mevrouw Haarsma gesproken over de digitale ontvangst van het rapport, maar ook over het feit dat er fysieke exemplaren binnen zouden komen op 10 november 2009 en dat deze uiteindelijk ook zijn binnengekomen?

De heer VAN DEN BOSCH: Ik denk dat u uw vraag wat preciezer moet stellen. Uiteraard heb ik daarover gesproken, maar dat is ook later allemaal gebeurd. Op 10 november 2009 zelf, voor zover ik mij kan herinneren, niet.

De heer DE JONG: Wij gaan zo meteen wat meer in de details over allerlei verschillende gesprekken. Wij hebben namelijk begrepen dat het op een gegeven moment belangrijk was dat er een definitief rapport binnen zou komen.

De heer VAN DEN BOSCH: Dat klopt.

De heer DE JONG: Hebt u daarover met mevrouw Haarsma gesproken?

De heer VAN DEN BOSCH: Ongetwijfeld is dit aan de orde geweest in de zin dat er een definitieve versie zou moeten komen, want dat had ook te maken met het doen van aangifte rondom het collegebesluit.

De heer DE JONG: U kunt zich niet meer herinneren wanneer u daarover met mevrouw Haarsma hebt gesproken?

De heer VAN DEN BOSCH: Neen.

VOORZITTER: U zegt dat het definitieve rapport nodig was in verband met de aangifte. Dat is de dag erna ook in het college aan de orde geweest. Heeft er ook daardoor druk bestaan om het digitale rapport binnen te krijgen op die maandag nog, toen bleek dat de uitgeprinte versie pas een stuk later binnen zou komen?

De heer VAN DEN BOSCH: Dat is mij niet bekend.

De heer DE JONG: Welke afspraken zijn er gemaakt na ontvangst van het rapport, op de maandag de 10^e nadat het fysieke exemplaar was ontvangen?

De heer VAN DEN BOSCH: Afspraken omtrent?

De heer DE JONG: Afspraken over verspreiding van het rapport. Wij kunnen ons meer dingen voorstellen.

De heer VAN DEN BOSCH: Ja, wij hebben natuurlijk afspraken gemaakt over de status van vertrouwelijkheid van het rapport en wij hebben afspraken gemaakt hoe wij het rapport en de conclusies ervan naar buiten zouden brengen, vooral richting de pers en ook richting de staten. Dat is allemaal aan de orde geweest. Er zijn ook afspraken gemaakt over het verstrekken van het rapport aan het SNN en de curator. Dat soort onderwerpen zijn allemaal aan de orde geweest.

De heer DE JONG: Die afspraken kunnen op verschillende data zijn gemaakt. Over welke datum spreekt u dan? Die afspraken kunnen voor 10 november 2009 zijn gemaakt omdat bekend was dat het definitieve rapport zou binnenkomen, maar ook op of na de 10^e november.

De heer VAN DEN BOSCH: Volgens mij zijn die afspraken voor het collegebesluit op 11 november 2009 genomen, dus er zal op de 10^e en de week daarvoor over zijn gesproken.

De heer DE JONG: In welke groep van personen zijn die afspraken gemaakt? U was daarbij betrokken maar wie waren de andere personen die bij het maken van die afspraken waren betrokken?

De heer VAN DEN BOSCH: Dat was het bestuur en het college van gedeputeerde staten, in het bijzonder Anneke Haarsma, Selie Weistra, Gerda Huizing, Patriek Hofstra. Volgens mij zijn dat de belangrijkste.

De heer DE JONG: Is de groep die u nu noemt ook de groep die door ons het kernteam wordt genoemd? Of is deze kleiner of groter dan die groep?

De heer VAN DEN BOSCH: Dat is die groep.

De heer DE JONG: Dat is dus die groep van zes mensen.

De heer VAN DEN BOSCH: Ja, waarbij de gedeputeerde Anneke Haarsma wat meer op afstand van die groep stond. Het ging namelijk om een ambtelijke voorbereidingsgroep.

De heer DE JONG: Bent u betrokken geweest bij de totstandkoming van de oplegnotitie van het EuroChamp-rapport die besproken is tijdens de vergadering van het college op 11 november 2008? Zo ja, waaruit bestond die betrokkenheid? Wat deed u binnen die groep?

De heer VAN DEN BOSCH: In die periode was ik communicatieadviseur voor de portefeuille van Anneke Haarsma, dus ik ben betrokken geweest bij de voorbereiding van het persbericht, de persconferentie en dat soort zaken.

De heer DE JONG: Wanneer is dat geweest? Is dat op de 10^e geweest, is dat voor de 10^e geweest of is dat op de 11^e gebeurd, dat wil zeggen op de dag van de vergadering van het college van gedeputeerde staten?

De heer VAN DEN BOSCH: Neen. De voorbereidingen daarvoor hebben plaatsgevonden in de week voor de 10^e november en op die datum zelf uiteraard. Dat was de dag voor het collegebesluit.

De heer DE JONG: Liep dat vanaf de datum dat er een conceptversie van het rapport binnen was, namelijk vanaf maandag 3 november tot en met vrijdag 7 november 2008? Is dat aan het begin van de week aan de orde geweest, of middenin de week of aan het einde van de week?

De heer VAN DEN BOSCH: Ik heb op maandag 3 november 2009 het conceptrapport ontvangen en op basis daarvan ben ik aan de slag gegaan om een persbericht voor te bereiden. Dat is in de loop van die week gebeurd. Op dinsdag 4 november 2009 is er nog uitgebreid gesproken over wat er nu in het rapport van Deloitte stond en wat de conclusies zijn.

De heer DE JONG: Van wie hebt u op 3 november 2009 het conceptrapport ontvangen?

De heer VAN DEN BOSCH: Van Marcel Armand van Nieuwpoort.

De heer DE JONG: Was dat fysiek of digitaal? Hoe is dat gegaan?

De heer VAN DEN BOSCH: Die heb ik per mail ontvangen.

De heer DE JONG: Weet u of meerdere mensen op dat moment dat rapport hebben ontvangen binnen de kerngroep waar u het net over had?

De heer VAN DEN BOSCH: Ja, want de mail was behalve aan mij ook aan een aantal andere mensen gericht.

De heer DE JONG: Waren dat de mensen uit de groep die u net hebt genoemd, of waren daar nog anderen bij?

De heer VAN DEN BOSCH: Dat waren Patriek Hofstra, Gerda Huizing en anderen weet ik niet.

De heer DE JONG: Met die mensen is de voorbereiding geweest voor de collegevergadering op de 11^e november?

De heer VAN DEN BOSCH: Ja.

De heer DE JONG: In die notitie wordt gesproken over het risico van mogelijke negatieve beeldvorming en dat het EuroChamp-rapport bepaalde beweringen over de rol van de provincie zou kunnen weerleggen. Kunt u deze paragraaf uit de oplegnotitie toelichten?

De heer VAN DEN BOSCH: Ik heb hem niet geschreven, maar die passage is een onderdeel van de risicoparagraaf, zo begrijp ik. Dat is een paragraaf die staat in iedere beleidsnota.

De heer DE JONG: Weet u wie dit stuk heeft geschreven?

De heer VAN DEN BOSCH: Neen.

De heer DE JONG: Wat hebt u mevrouw Haarsma of eventueel anderen geadviseerd als mediastrategie om een mogelijk negatieve beeldvorming te voorkomen en of te veranderen?

De heer VAN DEN BOSCH: Op het moment dat wij met de voorbereiding voor de persconferentie en het persbericht bezig waren, speelde het idee van negatieve beeldvorming slechts marginaal. De belangrijkste conclusie uit het Deloitte-rapport was dat er vermoedens waren van strafbare feiten. Er moest een besluit worden genomen over op welke manier er met de toegezegde en uitgekeerde subsidiebedragen zou worden omgegaan en daarop lag het accent bij de communicatie.

De heer DE JONG: U zegt specifiek op het moment dat wij ermee bezig waren. Is dat accent later op iets anders komen te liggen?

De heer VAN DEN BOSCH: Ja, dat is later anders geworden. Op het moment dat wij in de media berichten lazen over aanbesteding en de manier waarop de provincie mogelijk een dubieuze rol zou hebben gespeeld, is dat wel veranderd.

De heer DE JONG: Over welke datum gaat het dan?

De heer VAN DEN BOSCH: Dan heb ik het over woensdag 12 november. Op die datum ging het daarover.

De heer DE JONG: Wij hebben begrepen dat voorafgaand aan de collegevergadering op 11 november 2009 er nog een overleg is geweest, waarbij u aanwezig bent geweest en ook mevrouw Haarsma, mevrouw Huizing en mevrouw Weistra. Wat is daar besproken?

De heer VAN DEN BOSCH: Dat gesprek betrof een toelichting door de heer Vriend van Deloitte op het rapport wat voorlag.

De heer DE JONG: Was dat overleg puur inhoudelijk?

De heer VAN DEN BOSCH: Ja.

De heer DE JONG: Vervolgens is er op 12 november 2009 een statenvergadering geweest, waarin mevrouw Haarsma een mededeling heeft gedaan over deze feiten. Aansluitend is er 's avonds het

zogenaamde Vueltadiner geweest. Voor zover wij weten hebt u op die avond contact gehad met mevrouw Haarsma. Wat is er toen besproken tussen u en mevrouw Haarsma?

De heer VAN DEN BOSCH: Anneke Haarsma heeft mij op het eind van de avond gebeld. Er waren meerdere dingen. Een punt was dat ik 's middags in de statenvergadering aanwezig was en bij de pers zat. Mijnheer De Bruin vertelde mij daar dat hij inzage had gehad in het rapport bij de advocaat van de heer Leijssenaar. Hij heeft mij ook een persbericht overhandigd die vanuit de heer Van Luyn richting de media was verspreid. Dat was in ieder geval voor mij een belangrijk punt. Daarnaast hebben wij het gehad over een mogelijk gesprek met de krant.

De heer DE JONG: Vond dit gesprek laat op de avond plaats?

De heer VAN DEN BOSCH: Ik denk iets van 22:00 uur. Ik weet niet meer hoe laat het was.

De heer DE JONG: Hebt u hier 's middags niet met mevrouw Haarsma over gesproken, direct na de vergadering van de staten? Dat lijkt veel meer voor de hand liggend.

De heer VAN DEN BOSCH: Ik heb tijdens de statenvergadering een kopie van dat persbericht gemaakt en met dat persbericht ben ik tijdens de vergadering naar Anneke Haarsma gelopen. Ik heb het persbericht toen aan haar overhandigd en er heel kort met haar over gesproken, omdat het op dat moment niet de plek was om er uitgebreid over in gesprek te gaan.

De heer DE JONG: Hebben u en/of mevrouw Haarsma op diezelfde avond van de 12^e nog contact gehad met Martin de Bruin en zo ja, op welke wijze is er contact geweest?

De heer VAN DEN BOSCH: Ik kan alleen voor mijzelf spreken. Ik heb op die avond geen contact gehad met Martin de Bruin.

De heer DE JONG: U zou toch wetenschap kunnen hebben van het feit dat mevrouw Haarsma wel contact heeft gehad met Martin de Bruin?

De heer VAN DEN BOSCH: Ja, dat heeft zij mij ook verteld. Zij vertelde mij dat zij tijdens deze avond contact met de heer De Bruin heeft gehad.

Mevrouw SMITH: Ook nog na die tijd?

De heer VAN DEN BOSCH: Ja, wat ik begrepen heb is dat zij daarna ook nog heeft gebeld met Martin de Bruin, dus na dat diner.

De heer DE JONG: Was dat dan nog op de avond van 12 november 2009?

De heer VAN DEN BOSCH: Ja, dat was ook 's avonds.

De heer DE JONG: Op 13 november 2009 hebt u samen met mevrouw Haarsma een afspraak gehad met Martin de Bruin. Hoe is die afspraak tot stand gekomen?

De heer VAN DEN BOSCH: Op de 12^e 's avonds hebben wij het er even over gehad en op 13 november heb ik 's ochtends contact gehad met Anneke Haarsma. Toen hebben wij gezegd dat wij met Martin de Bruin moesten gaan praten, want op dat moment werden bij de omroep en bij de krant allerlei verhalen gepresenteerd over de manier waarop de provincie een dubieuze rol zou hebben

gespeeld bij de aanbesteding. Voor mij was dat het belangrijkste argument om een gesprek met de journalist aan te gaan.

De heer DE JONG: Dus u hebt eerst overleg gehad met mevrouw Haarsma en daarna hebt u contact met de heer De Bruin opgenomen om die afspraak te arrangeren?

De heer VAN DEN BOSCH: Ja.

De heer DE JONG: Was dat gelijk 's ochtends?

De heer VAN DEN BOSCH: Ja, volgens mij was dat 's ochtends. De afspraak was uiteindelijk halverwege de middag.

De heer DE JONG: Was dat hier op het provinciehuis?

De heer VAN DEN BOSCH: Neen, dat was in Haren. De reden daarvoor was dat Anneke Haarsma naar Flevoland moest, dat het lastig bleek een afspraak te plannen. Ik heb ook verschillende keren met Martin de Bruin gebeld om het tijdstip te verzetten en uiteindelijk is afgesproken om in Haren het gesprek te hebben.

De heer DE JONG: Dus u hebt meerdere keren contact gehad met de heer De Bruin om het definitieve tijdstip vast te stellen?

De heer VAN DEN BOSCH: Ja, ik heb hem in ieder geval twee keer gebeld maar het zou ook drie keer kunnen zijn.

De heer DE JONG: U zegt dat mevrouw Haarsma naar Flevoland moest, maar dan klinkt Haren wat onlogisch.

De heer VAN DEN BOSCH: Nou, via de A7 ...

De heer DE JONG: Via Groningen. En dan was de afspraak in Haren in een hotel of een andere locatie?

De heer VAN DEN BOSCH: Ja.

Mevrouw SMITH: U zegt dat u zelf contact heeft gezocht met Martin de Bruin. Was dat via een mobiele telefoon of via de vaste telefoon van het provinciehuis?

De heer VAN DEN BOSCH: Ik was toen in het provinciehuis. Dat weet ik niet, maar ik veronderstel mobiel. Het zou ook met het vaste toestel kunnen zijn. Dat weet ik niet meer.

Mevrouw SMITH: Uit onze onderzoeksgegevens is gebleken dat u in de ochtend van 13 november 2009 maar één keer contact hebt gehad met Martin de Bruin, even voor 13:00 uur. Vandaar mijn vraag.

VOORZITTER: Ik heb nog een vraag aan u en dan ga ik nog even terug naar de 12e november. U zegt dat u 's middags bij de statenvergadering van De Bruin het persbericht van Van Luyn hebt ontvangen en dat u die aan Anneke Haarsma hebt laten lezen. U hebt haar ook kort verteld dat Martin de Bruin had gezegd dat hij inzage in het rapport had gehad bij de advocaat. Op de Vuelta-avond zelf

doet Martin de Bruin een aantal uitspraken en opmerkingen waardoor Anneke Haarsma het gevoel krijgt dat Martin meer weet. Dan krijg je een heel verhaal dat Tanja Klip dan zegt dat Anneke daar iets aan moet doen. Anneke Haarsma wist dus 's middags al dat Martin veel meer wist. Bent u dat met mij eens? Is het niet verbazingwekkend dat Anneke doet alsof zij 's avonds pas meer weet?

De heer VAN DEN BOSCH: Ik ben niet bij die tapasavond geweest en weet niet wat de heer De Bruin heeft gezegd. Voor mijzelf heb ik steeds het gevoel gehad dat hij inzage heeft gehad bij de heer Van Luyn en dat was voor mij de verklaring.

VOORZITTER: Gaat u er maar vanuit dat Anneke Haarsma die avond van het Vueltadiner een bordje aan het vol scheppen was en dat Martin dan vlak bij haar staat en een aantal opmerkingen maakt. Anneke krijgt dan het gevoel dat Martin meer weet. Zo staat het ook in het KPMG-rapport. Na wat u zojuist hebt verteld over wat er 's middags in de staten al was gebeurd, verbaast het de commissie zeer dat Anneke Haarsma dan 's avonds pas begint te vermoeden dat Martin de Bruin meer weet, want op grond van wat Martin u tijdens de statenvergadering had verteld en het feit dat u mevrouw Haarsma het persbericht hebt overhandigd, was mevrouw Haarsma al lang op de hoogte van het feit dat Martin de Bruin al meer wist.

De heer VAN DEN BOSCH: Wat is dan de vraag?

VOORZITTER: Of u het daarmee eens bent?

De heer VAN DEN BOSCH: Ik denk dat u dat aan mevrouw Haarsma moet vragen.

VOORZITTER: Nou, dat zal ook gebeuren. U hebt alleen 's middags tijdens de statenvergadering aan mevrouw Haarsma de fax laten lezen en in het kort verteld dat Martin de Bruin had gezegd dat hij inzage in het rapport heeft gehad bij de advocaat. In het KPMG-rapport staat dat Anneke Haarsma 's avonds verbaasd is dat Martin dit weet. Dan vindt de commissie dat verbazingwekkend. Bent u het daarmee eens?

De heer VAN DEN BOSCH: Tsja, het is aan u om daar een oordeel over te vellen. Ik weet alleen dat ik 's avonds contact heb gehad met Anneke Haarsma en ik merkte wel dat zij wat onrustig was. Voor mijzelf speelde dat op dat moment niet zo en ik kan alleen maar vanuit mijn eigen ervaringen spreken. Op dat moment wist ik wat Martin de Bruin mij had verteld, namelijk dat hij pagina voor pagina inzage had gehad bij de advocaat van de heer Leijssenaar. Dat was voor mij niet iets waar ik mij op dat moment heel veel zorgen over maakte.

VOORZITTER: U zegt dat Anneke Haarsma na afloop van het Vueltadiner wat onrustig was. Hebt u toen niet de opmerking gemaakt dat u dat nogal typisch vond, aangezien u mevrouw Haarsma 's middags al had verteld dat Martin de Bruin inzage had gehad in het rapport?

De heer VAN DEN BOSCH: Ja, volgens mij heb ik het de volgende ochtend er ook nog met haar over gehad.

VOORZITTER: Dat ging over hetzelfde?

De heer VAN DEN BOSCH: Ja.

De heer DE JONG: Nog even om misverstanden te voorkomen. De heer De Bruin heeft u verteld dat hij pagina voor pagina inzage heeft gehad in het rapport bij advocaat Van Luyn?

De heer VAN DEN BOSCH: Ja, dat weet ik heel zeker.

De heer DE JONG: wij gaan even terug naar de afspraak die er op 13 november 2008 in Haren is gemaakt met de heer De Bruin. Daar waren drie mensen aanwezig, namelijk mevrouw Haarsma, u en de heer De Bruin en verder niemand?

De heer VAN DEN BOSCH: Klopt.

De heer DE JONG: Nog even kort, de reden van dat gesprek? U hebt het initiatief genomen om het gesprek te arrangeren. Kunt u nog een keer samenvatten wat de hoofdreden was om elkaar te treffen?

De heer VAN DEN BOSCH: Ik heb zonet al aangegeven dat het verhaal over de aanbesteding iets was waarvan mevrouw Haarsma en ik vonden dat er iets mee moest worden gedaan. Daarnaast zat er bij Anneke Haarsma ook meer achter van hoe Martin de Bruin aan die informatie kwam en wat er precies bij die advocaat is gebeurd.

De heer DE JONG: Toen is dit gesprek er geweest en is dit onderwerp ook aan de orde geweest?

De heer VAN DEN BOSCH: Ja.

De heer DE JONG: Wat heeft mevrouw Haarsma toen gevraagd en wat heeft de heer De Bruin toen geantwoord?

De heer VAN DEN BOSCH: Wat ik mij kan herinneren is dat al vrij snel in dat gesprek Martin de Bruin met details uit dat rapport kwam. Toen heeft Anneke Haarsma gevraagd hoe hij aan die informatie kwam en toen heeft de heer De Bruin andermaal bevestigd dat hij inzage had gehad bij de advocaat van de heer Leijssenaar.

De heer DE JONG: Was u ook duidelijk in welke versie van het rapport hij inzage zou hebben gehad?

De heer VAN DEN BOSCH: Ik neem aan dat dit de hoor en wederhoor versie was.

De heer DE JONG: Hebt u dat uit de door Martin de Bruin genoemde details kunnen opmaken?

De heer VAN DEN BOSCH: Neen.

Mevrouw SMITH: Nog even over het telefoongesprek van 12 november 2008 's avonds. Heeft mevrouw Haarsma u gebeld of heeft u met mevrouw Haarsma gebeld.

De heer VAN DEN BOSCH: Neen, zij heeft volgens mij, mij gebeld.

De heer DE JONG: Hebt u navraag gedaan over hoe de journalist dit stuk in zijn bezit zou kunnen hebben gekregen?

De heer VAN DEN BOSCH: Ja.

De heer DE JONG: Op welke wijze en wanneer?

De heer VAN DEN BOSCH: Op het moment dat statenvragen binnenkwamen over het voortijdig verspreiden van informatie vanuit het provinciehuis heb ik daar op enig moment Martin de Bruin naar gevraagd. Het antwoord was toen dat hij inzage had gehad in een versie van het rapport. Ik heb toen gevraagd wat voor versie dat was.

De heer DE JONG: Dat was dus een herhaling van wat er op 13 november 2008 was besproken. Hebt u ook op andere wijze navraag gedaan over de manier waarop hij in het bezit is gekomen van informatie uit het vertrouwelijke rapport?

De heer VAN DEN BOSCH: Ik begrijp uw vraag niet.

De heer DE JONG: Nou, wellicht op een andere manier, bijvoorbeeld dat u de advocaat hebt gebeld en gevraagd of het zo zou kunnen zijn dat de advocaat een journalist inzage in het rapport heeft gegeven.

De heer VAN DEN BOSCH: Neen, ik heb wel met de heer De Kleine contact opgenomen op enig moment en hem gevraagd om welke versie het ging en wat er nu bij de pers lag.

De heer DE JONG: De heer De Kleine is een collega-journalist van de heer De Bruin. Wanneer is dat contact er geweest?

De heer VAN DEN BOSCH: Dat is geweest ergens eind november, begin december.

De heer DE JONG: Hebt u één keer of meerdere keren contact met hem gehad?

De heer VAN DEN BOSCH: Ik heb meerdere keren contact met hem gehad, aangezien er in die periode in mijn richting als communicatieadviseur veel vragen werden gesteld. In die periode was er volgens mij maar één keer contact met de heer De Kleine.

De heer DE JONG: Wij hebben het net over uw contacten met de heer De Bruin gehad, maar ook over de contacten met de heer De Kleine. Is dat ook in die periode van 3 november tot 15 november geweest?

De heer VAN DEN BOSCH: In de periode van 11 november 2008 tot enkele weken daarna.

De heer DE JONG: Vond u het niet vreemd dat u op dat moment tegelijkertijd met twee journalisten van hetzelfde dagblad contact had over hetzelfde onderwerp?

De heer VAN DEN BOSCH: Neen.

De heer DE JONG: Wat was uw rol daar dan in?

De heer VAN DEN BOSCH: Ik zag ook in de krant dat zij wel gezamenlijk stukken schreven, dus ik vond dat niet vreemd.

De heer DE JONG: Hoe verklaart u het dat de digitale versie van het rapport op 13 november 2008 in het bezit is van het Dagblad van het Noorden? Dit is immers gebleken uit het KPMG-rapport.

De heer VAN DEN BOSCH: Ik heb daar geen verklaring voor.

De heer DE JONG: Hebt u enig idee hoe dat zou kunnen? Vermoedens?

De heer VAN DEN BOSCH: Er zijn natuurlijk heel veel dingen door mijn hoofd gegaan, maar ik heb er geen idee over hoe dat kan.

De heer DE JONG: Een hele belangrijke vraag: Heeft u het rapport doorgespeeld aan het Dagblad van het Noorden of daartoe opdracht gegeven dan wel gekregen?

De heer VAN DEN BOSCH: Neen, niet gegeven en niet gekregen.

De heer DE JONG: Hebt u het rapport aan iemand anders, niet zijnde een bij het EuroChamp-dossier betrokken ambtenaar of bestuurder van de provincie doen toekomen?

De heer VAN DEN BOSCH: Neen.

De heer DE JONG: Ook niet later of zo?

De heer VAN DEN BOSCH: Neen.

De heer DE JONG: Heeft iemand u opdracht gegeven te zwijgen en/of een verklaring af te leggen die in strijd is met de werkelijke gang van zaken?

De heer VAN DEN BOSCH: Neen.

De heer DE JONG: Weet u wie het rapport heeft doorgespeeld aan het Dagblad van het Noorden?

De heer VAN DEN BOSCH: Neen.

De heer DE JONG: Wij weten dat het digitale rapport is binnengekomen in de mailbox van mevrouw Tabak. Zou het volgens u kunnen dat er iemand ongeoorloofd in de mailbox van mevrouw Tabak heeft ingelogd, c.q. op andere wijze hiertoe toegang heeft gehad?

De heer VAN DEN BOSCH: Ik zei net al dat er gedachten door mijn hoofd zijn gegaan en dat is er één van, maar ik ben niet voldoende deskundig op ICT-gebied om dat te kunnen beoordelen.

De heer DE JONG: Een andere vraag is of mevrouw Haarsma regelmatig contact heeft met de heer De Bruin en andere journalisten.

De heer VAN DEN BOSCH: Er is zo nu en dan contact met een journalist. Met meerdere.

De heer De JONG: Zou u iets specifiekere kunnen zijn over de frequentie van die contacten?

De heer VAN DEN BOSCH: Het gebeurt in de regel weinig, maar zo nu en dan gebeurt het wel. Laat het eens in de maand zijn? Of eens in de twee maanden? Ik weet het niet precies. Zoiets.

De heer DE JONG: Was er naar uw weten rechtstreeks contact tussen de journalist en mevrouw Haarsma?

De heer VAN DEN BOSCH: Ja, om een voorbeeld te geven. Vorige week stond er een stuk in de krant over het sportgala dat Drenthe en Groningen mogelijk samen doen. Anneke Haarsma heeft verteld dat

zij daarover rechtstreeks door een journalist was benaderd en op vragen daarover ook antwoord heeft gegeven. Dat gebeurt dus zo nu en dan.

VOORZITTER: Nu gaat het over de periode van 10 november 2009 en de dagen daarna. Dan is het ook zo dat Anneke Haarsma weinig contact heeft gehad met journalisten en dat het dan vooral uw rol is geweest om als communicatiedeskundige die contacten te leggen?

De heer VAN DEN BOSCH: Dat klopt. Op de tapasavond is er contact geweest en verder weet ik niets van contacten tussen bestuurders en journalisten.

VOORZITTER: Ik begrijp ook dat mevrouw Haarsma daarbij contact heeft gehad, maar u bent haar communicatieadviseur en ik begrijp ook dat er regelmatig overleg is geweest tussen jullie beiden over de contacten van u zelf en mevrouw Haarsma met journalisten en de afspraken die er met hen werden gemaakt. Hadden jullie over en weer vrij goed zicht op het contact dat jullie hadden met journalisten?

De heer VAN DEN BOSCH: Ja.

VOORZITTER: Wat u in dat verband over mevrouw Haarsma zegt, is dat met grote mate van zekerheid juist?

De heer VAN DEN BOSCH: Ik kan alleen maar zeggen wat ik heb meegemaakt en daarbij staat mij, behalve op die avond, niet voor de geest dat er op andere momenten ook contact is geweest.

De heer DE JONG: Rechtstreekse contacten kunnen via de telefoon maar ook fysiek. U zegt één of twee keer per maand. Als er telefonisch contact was, dan zou je verwachten dat dit via de secretaresse gaat, want deze beschikt over elkaars mobiele nummer. Werd er rechtstreeks gebeld van de een naar de ander, of liep dat via de secretaresse?

De heer VAN DEN BOSCH: Het gaat vaak via de secretaresse, maar ook wel eens rechtstreeks.

De heer DE JONG: Hebt u zelf rechtstreeks contact met journalisten zonder dat mevrouw Haarsma daar direct bij betrokken is?

De heer VAN DEN BOSCH: Ja.

De heer DE JONG: Is dat dagelijks, wekelijks?

De heer VAN DEN BOSCH: Niet dagelijks, maar wel meerdere keren in de week.

VOORZITTER: In de periode rond 10 november 2008 had u contact met meerdere journalisten. U hebt ook contact gehad met journalist De Kleine. Hoe schetst u zijn rol in het geheel? De heer De Bruin zegt dat hij bij de advocaat Van Luyn inzage in het rapport heeft gehad. U hebt geregeld contact gehad met De Kleine. Hoe schat u zijn rol in het geheel in? Was hij ook op de hoogte van wat De Bruin beweerde? Heeft hij zelf ook iets ondernomen in de richting van de advocaat? Wat weet u van de rol van de heer De Kleine?

De heer VAN DEN BOSCH: Het enige wat ik weet is dat zij samen aan een aantal artikelen hebben gewerkt en dat ik in die periode van beide personen vragen heb gekregen. Meer weet ik er niet van, dus ik weet niets over een rolverdeling tussen beide heren.

VOORZITTER: Neen, maar als hij met u sprak, dan was dat los van wat de heer De Bruin deed? Handelde hij helemaal zelfstandig? Had u het gevoel dat als hij met u communiceerde, dat dit in overleg met De Bruin gebeurde?

De heer VAN DEN BOSCH: Ik had het gevoel dat zij gezamenlijk optrokken en dat baseer ik voornamelijk op het feit dat er onder de krantenartikelen die toen verschenen regelmatig hun beider namen stonden.

VOORZITTER: Die samenwerking tussen beiden is ook zo gebleven voor zover u weet?

De heer VAN DEN BOSCH: Neen.

VOORZITTER: Hoe is het dan gegaan?

De heer VAN DEN BOSCH: Ik heb op enig moment een persvraag gekregen. Dat waren meerdere vragen, gesteld door de heer De Kleine. Ik heb toen een mail van hem teruggekregen toen ik hem geantwoord had. Daarin schreef hij dat hij zich niet meer met de zaak bezig hield en dat hij van de zaak was gehaald. Dat was het moment waarop blijkbaar hun wegen zich scheidde.

VOORZITTER: Wilt u die mail voorlezen?

De heer VAN DEN BOSCH: Ja. Deze mail is van 26 november 2008.

De heer DE JONG: Dus twee weken na 12 november?

De heer VAN DEN BOSCH: Ja. Ik heb hem dus antwoord gegeven op een aantal vragen, waarop hij reageert met: "Paul, dank. Zoals je ongetwijfeld weet ben ik van het dossier gehaald. Dat is gisteren gebeurd. Aangezien ik deze vragen eerder had uitstaan, dus voor de beslissing van de hoofdredactie, wilde ik toch graag het antwoord. Het was een korte en heftige samenwerking en ik heb niets dan lof voor de wijze waarop jij mij van informatie over het wespennest EuroChamp hebt voorzien. Tot slot, let op uw saeck. Hartelijke groet, Gerard de Kleine".

VOORZITTER: Wat vond u ervan toen u dat mailtje kreeg, met kwalificaties als "wespennest" en een "korte en heftige samenwerking"?

De heer VAN DEN BOSCH: De kwalificatie "let op uw saeck" was voor mij de reden dat ik eerst Gerard de Kleine heb gebeld. Die vertelde mij dat hij geen mededelingen meer kon doen over deze zaak. Dit was op een woensdag en Martin de Bruin was hier in huis. Ik heb toen hem ook gevraagd hoe het zat, want zij werkten toch samen aan dit dossier. Martin de Bruin vertelde dat er andere werkafspraken waren gemaakt. Ik ben hiermee naar mijn teamleider gegaan, naar de directie en naar de gedeputeerde.

VORRZITTER: Hoe was hun reactie, om te beginnen bij de gedeputeerde?

De heer VAN DEN BOSCH: Nou, dat het allemaal wel heel bijzonder was en dat het goed was geweest om contact op te nemen met de journalist om te vragen wat hij daarmee bedoelt.

VOORZITTER: En heeft hij nog uitgelegd wat hij bedoelde met "let op uw saeck"?

De heer VAN DEN BOSCH: Nou ja, zoals ik net al zei heeft de heer De Kleine gezegd dat hij geen mededelingen meer mocht doen over deze zaak. Hij heeft mij daar verder niet over geïnformeerd.

VOORZITTER: Dan verwacht je meer hè, als er wordt gezegd "let op uw saeck" ? Dan verwacht je niet dat er wordt gezegd dat er geen mededelingen meer mogen worden gedaan.

De heer VAN DEN BOSCH: Ja.

De heer DE JONG: De heer De Bruin verklaarde steeds inzage te hebben gehad in waarschijnlijk de conceptnota van de advocaat. U gaf net aan dat u met de heer De Kleine contact hebt gehad om te kijken over welke versie hij beschikte. Had u het idee dat de heer De Kleine over de officiële geprinte versie beschikte? Of baseerde hij zijn gegevens ook op het inzien van hoor en wederhoor? Had u het idee dat de heer De Kleine in het bezit was van de officiële digitale eindversie?

De heer VAN DEN BOSCH: Neen, ik was wel benieuwd in welke versie hij inzage had gehad, temeer daar Martin de Bruin had gezegd dat hij inzage had gehad in het stuk dat bij de advocaat lag. Ik weet niet wat voor versie er bij de advocaat ligt, maar ik veronderstel nog steeds dat het een hoor- en wederhoor versie is geweest.

De heer DE JONG: U hebt dus niet het idee dat er bij de heer De Kleine een geprinte versie aanwezig was?

De heer VAN DEN BOSCH: Nou, ik wil dat graag weten.

De heer DE JONG: Daar hebt u geen idee van gekregen?

De heer VAN DEN BOSCH: Neen.

Mevrouw SMITH: De heer De Bruin heeft aangegeven bij advocaat Van Luyn het rapport pagina voor pagina te hebben ingezien. Hebt u enig idee waarom de heer De Bruin zijn verklaring later heeft gewijzigd?

De heer VAN DEN BOSCH: Volgens mij heeft hij zijn verklaring later niet gewijzigd, dus ik begrijp de vraag niet helemaal.

Mevrouw SMITH: Hij herhaalt in ieder geval die verklaring later niet meer. De heer Van Luyn ontkent het. Hebt u daar enig idee van hoe het zit?

De heer VAN DEN BOSCH: Volgens mij staat ook in het KPMG-rapport dat de heer De Bruin het rapport pagina voor pagina heeft doorgenomen. Volgens mij heeft hij die uitspraak niet herroepen.

Mevrouw SMITH: Dat betekent dus dat de heer Van Luyn niet de waarheid spreekt?

De heer VAN DEN BOSCH: Dat weet ik niet.

De heer DE JONG: Er zijn contacten geweest met de journalisten De Bruin en De Kleine. Hebt u ook nog contacten met andere journalisten dan deze twee?

De heer VAN DEN BOSCH: Ja, uiteraard.

De heer DE JONG: Dan gaan wij verder naar het rapport dat is opgesteld door KPMG. U bent ook gehoord door KPMG en er is ook een verslag van uw verhoor gemaakt waar u mee akkoord bent gegaan. Is in uw optiek het KPMG-rapport volledig en juist geworden? Staat alles erin wat erin zou moeten staan?

De heer VAN DEN BOSCH: Ik ben inderdaad ook geïnterviewd en mijn verslag heb ik geaccordeerd. Ik heb in het eindverslag niet iets gezien waarvan ik dacht dat het er anders in stond dan ik het had gezegd.

De heer DE JONG: In uw optiek is het rapport volledig en juist?

De heer VAN DEN BOSCH: Voor zover ik dat kan beoordelen, ja.

De heer DE JONG: Als commissie hebben wij een brede onderzoeksopdracht die uit een aantal onderzoeksvragen bestaat. Ik ga naar vraag twee van de onderzoekscommissie naar de politiek-bestuurlijke cultuur in de provincie Drenthe die een mogelijke rol heeft gespeeld in de voortijdige verspreiding van het rapport. Ziet u daar een relatie tussen?

De heer VAN DEN BOSCH: Neen.

De heer DE JONG: Wat vindt u als voormalig communicatieadviseur en bestuursadviseur van de manier van omgaan van het college, en in het bijzonder van uw gedeputeerde, met de media.

De heer VAN DEN BOSCH: U vraagt naar mijn mening en volgens mij zit ik hier voor de feiten. Ik wil wel zeggen dat die verhoudingen een zakelijke relatie betreffen. Dat is mijn optiek.

De heer DE JONG: In uw optiek is het een zakelijke relatie? Wat is uw eigen rol in die zakelijke relatie?

De heer VAN DEN BOSCH: Dat betekent dat op het moment dat er persvragen binnenkomen een afweging wordt gemaakt of een vraag zo kan worden beantwoord dan wel dat er een bestuurder bij moet worden betrokken en dat laatste gebeurt als het een politiek-bestuurlijk onderwerp betreft.

De heer DE JONG: Uit welke feiten leidt u af dat er op die manier zakelijk met de media wordt omgegaan?

De heer VAN DEN BOSCH: Als er gevraagd wordt wanneer die en die weg wordt afgesloten, dan hoef ik daar niet mee naar een gedeputeerde. Op het moment dat er gevraagd wordt wat ik ervan vindt dat de bewoners daar allemaal klagen, dan moet de bestuurder daarvan op de hoogte worden gesteld.

De heer DE JONG: Behalve op de hoogte stellen hebt u ook een adviserende rol, namelijk hoe er met dergelijke zaken moet worden omgegaan. Kunt u daar iets meer over zeggen?

De heer VAN DEN BOSCH: Ja, als er een politiek-bestuurlijke vraag voorligt, dan overleg ik met de gedeputeerde over de beantwoording daarvan en dan laten wij ons informeren door de beleidsambtenaar als daar inhoudelijk nog wat aan moet worden toegevoegd.

De heer DE JONG: Dient er in uw optiek nog iets te veranderen in de omgang met de media of zegt u dat er volledig zo door kan worden gegaan zoals u nu bezig bent?

De heer VAN DEN BOSCH: Ik vind dat wij over het algemeen een goede relatie met de pers hebben. Wel een zakelijke relatie, dus ik zie daar geen grote problemen.

De heer DE JONG: Bij bijeenkomsten van het college of de staten wordt regelmatig gesproken over integriteit, vertrouwelijkheid van documenten en omgang met de pers. Is dat aan de orde?

De heer VAN DEN BOSCH: Hoe bedoelt u dat?

De heer DE JONG: Als onderzoekscommissie vinden wij dat het in dit huis van belang is om op een integere wijze vertrouwelijk met bepaalde gegevens om te gaan en om dat scherp te houden moet dat wellicht eens worden herhaald. Wordt daar binnen collegevergaderingen of statenvergaderingen regelmatig over gesproken? Wat is uw beeld daarvan?

De heer VAN DEN BOSCH: Ik ben nooit bij collegevergaderingen en bij vergaderingen van de staten bent u zelf.

De heer DE JONG: Ik neem aan dat u veel contact hebt met uw gedeputeerde en zeker over dit EuroChamp-dossier zou het ons zeer verbazen als hierover met u geen woorden zijn gesproken, zoals dat hier op een andere manier mee om moest worden gegaan.

De heer VAN DEN BOSCH: Nu vraagt u concreet naar het EuroChamp-rapport en natuurlijk is er over de status van vertrouwelijkheid van dit rapport gesproken. Ten aanzien van vertrouwelijkheid is er bij vergaderingen van het college van gedeputeerde staten een agenda waarop de stukken staan die worden besproken. Per stuk op die agenda wordt aangegeven of het een openbaar of een niet openbaar stuk betreft.

De heer DE JONG: Behalve die status van de stukken, gaat het ons vooral om de manier hoe daarmee wordt omgegaan. Zo stond de Voorjaarsnota 2008 eerder in de krant dan de staten hem hadden ontvangen. Op die zaken doel ik, want dat moet de aandacht hebben in het college, de staten en ook ambtelijk.

De heer VAN DEN BOSCH: Ja, ambtelijk is daar aandacht voor en dat heeft ook met een stuk professionaliteit te maken. Daarnaast is het zo dat iedere ambtenaar een ambtseed aflegt en ook komt dit aan de orde binnen werkoverleggen.

De heer DE JONG: Hoe frequent is dat? Wekelijks of één keer per jaar?

De heer VAN DEN BOSCH: Dat hangt af van hoe het begrip integriteit wordt opgevat. Als het gaat om hoe om te gaan met vertrouwelijke stukken, dan komt dat eens per maand aan de orde. Dat gebeurt als er wat speelt, zeg maar.

De heer DE JONG: Hoe wisten ambtenaren in dit huis dat het EuroChamp-rapport vertrouwelijk was? Stond er een stempel op? Hoe werd dit bekend gemaakt?

De heer VAN DEN BOSCH: De definitieve versie van het rapport is in slechts zeer beperkte aantallen beschikbaar gesteld. Verder is binnen de directie, het college en het ambtelijk apparaat, bij alle ambtenaren die erbij betrokken waren, bekend gemaakt dat dit een vertrouwelijk dossier betrof.

De heer DE JONG: Gaat dat via via? Wordt dit doorverteld aan mensen?

De heer DE JONG: Ook van het Dagblad van het Noorden?

De heer VAN DEN BOSCH: Ja, ook van het Dagblad. Bedoelt u contacten rond deze zaak?

De heer DE JONG: Ja, rond deze zaak.

De heer VAN DEN BOSCH: Neen, rond de zaak EuroChamp was dat alleen met de heren De Kleine en De Bruin.

De heer DE JONG: Niet met een chef van de heer De Bruin of een ander?

De heer VAN DEN BOSCH: Met de heer Westera heb ik contact gehad. Dat is de chef-redactie voor Drenthe. Hij belde mij naar aanleiding van de statenvergadering van 18 maart jongstleden.

De heer DE JONG: Waarom belde hij u?

De heer VAN DEN BOSCH: Hij belde mij omdat hij wilde weten of de mail waaruit werd geciteerd, zijn mail was.

VOORZITTER: Was dat de mail waaruit de heer Klaver had geciteerd?

De heer VAN DEN BOSCH: Ja.

De heer DE JONG: Hoe kon u dat weten?

De heer VAN DEN BOSCH: Dat heb ik ook gezegd, maar hij zei dat hij wel wilde weten hoe het zit, want volgens hem is dat volledig uit zijn verband gerukt. Hij zei dat op het moment dat hij een mail stuurt - want hij dacht dat het zijn mail betrof – hij niet wenst dat er in de statenvergadering uit wordt geciteerd. Hij wilde weten hoe het zat.

De heer DE JONG: was het een mail van hem aan u?

De heer VAN DEN BOSCH: Neen, hij had rond 24 november een mail gestuurd aan de hoofdredactie, in afschrift aan de heer De Kleine en de heer De Bruin. In die mail heeft hij willen aangeven wat er op dat moment in de krant gebeurde, namelijk dat er werd gespeculeerd over de bron van informatie die het Dagblad zou hebben. Hij vond dat de discussie over een bron in een krant die zelf beschikte over die informatie, niet gevoerd zou moeten worden. Daarbij benadrukte hij dat hij geen idee had wie die bron was.

De heer DE JONG: Maar hij heeft tegen u verklaard dat de krant zelf beschikte over die informatie?

De heer VAN DEN BOSCH: Nou, hij heeft willen aangeven dat op het moment – en dat is dan een vrij principieel punt- dat een krant beschikt over bepaalde informatie, terwijl er heel veel wordt gespeculeerd over hoe die informatie bij de krant terecht komt, er dan geen mensen aan het woord moeten worden gelaten in de krant die met een bepaalde vinger een bepaalde kant op wijzen voor wat betreft de herkomst van die informatie.

De heer DE JONG: Waarom belde de heer Westera u daarover op?

De heer VAN DEN BOSCH: Ik spreek de heer Westera wel eens vaker, ook naar aanleiding van de Vuelta die eraan zit te komen, dus dat is iemand die ik ken.

De heer DE JONG: Hebt u wel eens vaker contacten met journalisten van het Dagblad van het Noorden, behalve dan met de heren De Kleine en De Bruin? Met mijnheer Westera hebt u ook wel vaker contacten.

De heer VAN DEN BOSCH: Ja, met de heer Westera heb ik rondom EuroChamp alleen op 1 april contact gehad naar aanleiding van een mailtje.

De heer DE JONG: Dus u hebt na 1 april geen contact meer met hem gehad. Het was dus een unieke en eenmalige gebeurtenis dat hij u op 1 april 2009 belde om hier vragen over te stellen?

De heer VAN DEN BOSCH: Dat klopt en ik heb uiteraard de vraag ook opgevat als een persvraag, want hij wilde de achterliggende stukken ook om te zien of het inderdaad zijn mail was. Die vraag heb ik naar een collega doorgespeeld die op dat moment persvragen van EuroChamp voor haar rekening nam.

De heer DE JONG: Is het niet vreemd dat die vraag bij u terecht komt, omdat u geen communicatieadviseur meer was, maar bestuursadviseur? Had dit niet rechtstreeks bij de afdeling communicatie of elders in dit huis binnen moeten komen?

De heer VAN DEN BOSCH: Als bestuursadviseur werk ik binnen de afdeling Bestuur en Communicatie en wij zijn nog steeds degenen die ook alle persvragen krijgen.

VOORZITTER: Nog even voor de duidelijkheid als het gaat om het mailtje waarop de heer Westera doelde, dan is dat het mailtje dat vanmorgen ook door de heer Klaver werd voorgelezen en dat begint met: "Collega, wij staan voor een dilemma". Is dat het mailtje waar wij het over hebben?

De heer VAN DEN BOSCH: Dat weet ik niet. Hij heeft één zinsnede uit dat mailtje voorgelezen en dat ging over het eventueel uit de wind houden van politieke bestuurders. Ik weet ook niet hoe hij het precies heeft geformuleerd. Hij had in ieder geval zelf zeer sterk de indruk dat het zijn mail betrof.

VOORZITTER: Zal ik die zin nog eens voorlezen, zodat u zich dat kunt herinneren? "In mijn optiek is het beschermen van de bron hier van groter belang dan het aanzwengelen van de op zich terechte discussie of door het hoogste bestuurlijke orgaan wellicht een politieke doodzonde is begaan door het lekken". Is dat de zin geweest?

De heer VAN DEN BOSCH: Hij heeft hem mij iets anders voorgelezen, maar dit komt in essentie wel op hetzelfde neer.

De heer DE JONG: Blijkbaar heeft de heer Klaver uit deze mail geciteerd op 18 maart. Hoe is hij in het bezit gekomen van die mail?

De heer VAN DEN BOSCH: Dat moet u aan de heer Klaver vragen.

De heer DE JONG: U hebt daar geen verklaring voor?

De heer VAN DEN BOSCH: Neen.

De heer VAN DEN BOSCH: Dat komt aan de orde in overleggen.

De heer DE JONG: Bent u bekend met de regels in dit huis over integriteit en veiligheid? Wat op papier staat, zal ik maar zeggen.

De heer VAN DEN BOSCH: Ja, in grote lijnen wel. Op Huisnet, ons intranetsysteem, staat daar informatie over en verder hebben wij, zoals gezegd, de ambtseed afgelegd. Daarnaast denk ik ook dat je als individuele ambtenaar een eigen verantwoordelijkheid en professionaliteit hebt die ook bij je werk hoort.

De heer DE JONG: In een werkoverleg komt vertrouwelijkheid en integriteit aan de orde. Wordt er ook duidelijk gecommuniceerd hoe om moet worden gegaan met de pers? Is ook vastgesteld dat contacten met de pers via bepaalde mensen en afdelingen lopen?

De heer VAN DEN BOSCH: Ik werk op een afdeling met mensen die met de pers contact hebben en dat zijn mensen die ruime ervaring hebben met perscontacten. Dat dit niet dagelijks aan de orde komt, is vanzelfsprekend. Op het moment dat wij een nieuwe collega krijgen hebben wij het wel over dat soort dingen.

Mevrouw SMITH: Nog een laatste opmerking. Mevrouw Weistra gaf als laatste opmerking aan ons mee dat zij vindt dat niet alleen ambtenaren op integriteit moeten letten maar ook collegeleden en statenleden daar goed op moeten letten. Hoe ziet u dat?

De heer VAN DEN BOSCH: Daar ben ik het mee eens. Ik denk dat iedereen daar op moet letten.

Mevrouw SMITH: Kunt u daar iets meer van vertellen dan dat u het daarmee eens bent? Kunt u voorbeelden noemen waarvan u denkt dat het niet helemaal klopt?

De heer VAN DEN BOSCH: Neen, maar ik vind dat integriteit hoort bij iedereen die binnen dit huis en ook buiten dit huis aan het werk is. Dat is een hoog goed en dat geldt zeker ook voor bestuurders die een maatschappelijke verantwoordelijkheid hebben.

VOORZITTER: Goed, ik kijk nog even rond. Er zijn geen vragen meer, mijnheer Van den Bosch. Ik sluit het verhoor met dankzegging voor uw medewerking. Hiervan wordt een verslag gemaakt en dat krijgt u te lezen en u kunt het van commentaar voorzien. Daarna wordt het vastgesteld en gebruikt voor de definitieve rapportage. Nogmaals bedankt.

Van A Haarsma
Aan: Rozema, I
Datum 25-6-2009 10:53:21
Onderwerp: Reactie op verslag verhoor

Beste Inge,

Ik heb één opmerking bij het verslag nl:

Er is ook een samenvatting van het rapport verschenen, of ik die gezien heb. Ik heb geantwoord dat dit niet het geval was maar ik heb me later gerealiseerd dat het om één A4-tje ging en die heb ik uiteraard wel gezien.

Voor het overige akkoord.

Met vriendelijke groet,

Anneke

Afkeuring
dat 25/6
geen reactie
ontvangen

aan Haarsma gegeven
voor commissie op 19/6
CONCEPT
JZ

Verslag verhoor mevrouw Haarsma op 18 juni 2009

94

Aanwezig: de heren Bomhof, Beerda, De Jong, Vester, Kooman (BING) en de dames Smith, Stijkel en Rozema.

De heer BOMHOF: Mevrouw Haarsma, van harte welkom voor deze commissie. Wij willen in het kader van ons onderzoek naar de voortijdige verspreiding van het EuroChamp-rapport, na het interview dat wij al met u hebben gehad, graag verder met u spreken. Een aantal van de toen gestelde vragen zullen nu weer gesteld worden en verder zullen wij nog wat vragen stellen naar aanleiding van feiten die ons naderhand zijn gebleken. Op de hoorzitting worden de genodigden onder ede gehoord en daartoe moeten zij de eed of verklaring en belofte afleggen. Wat wilt u afleggen, de belofte of de eed?

Mevrouw HAARSMA: De belofte.

Hierna legt mevrouw Haarsma de verklaring en belofte af.

De heer BOMHOF: Dan geef ik nu het woord aan mevrouw Smith die de vragen zal stellen. Daarnaast is het ook voor de andere leden van de commissie mogelijk om u af en toe een vraag te stellen.

Mevrouw SMITH: Mevrouw Haarsma, sinds wanneer bent u gedeputeerde bij de provincie Drenthe?

Mevrouw HAARSMA: Sinds april 2003.

Mevrouw SMITH: Op welke wijze bent u betrokken bij het EuroChamp-rapport?

Mevrouw HAARSMA: Ik ben inhoudelijk betrokken omdat ik verantwoordelijk portefeuillehouder ben voor EuroChamp, voor sport in het bijzonder.

Mevrouw SMITH: Wist u wanneer het definitieve rapport zou binnenkomen?

Mevrouw HAARSMA: Ik wist dat het tussen 3 en 10 november zou gebeuren.

Mevrouw SMITH: Wist u ook dat het rapport op 10 november digitaal is verzonden aan mevrouw Tabak?

Mevrouw HAARSMA: Dat wist ik niet.

Mevrouw SMITH: Wanneer heeft u dan gehoord dat het digitaal verzonden was aan mevrouw Tabak?

Mevrouw HAARSMA: Dat heb ik gehoord op 19 november.

Mevrouw SMITH: Waarom op 19 november?

Mevrouw HAARSMA: Tijdens het gesprek met de landsadvocaat ving ik terloops op dat er een digitale versie aanwezig was.

Mevrouw SMITH: U was de middag van 10 november samen met mevrouw Weistra op pad. Is toen de digitale ontvangst van het rapport niet ter sprake gekomen?

Mevrouw HAARSMA: Voor zover ik mij kan herinneren, niet.

Mevrouw SMITH: Heeft u toen wel met haar gesproken over het binnenkomen van de hardcopy van het rapport?

Mevrouw HAARSMA: Ook hier geldt: voor zover ik mij kan herinneren, niet.

De heer BOMHOF: Mevrouw Weistra heeft hier dinsdag verklaard dat het wat haar betreft voor 90% zeker is dat zij met u over dat rapport heeft gesproken, zowel over de digitale versie als over de hardcopy. Mogen wij veronderstellen dat u het dan wel geweten heeft, als zij het zo nadrukkelijk zegt?

Mevrouw HAARSMA: Ik begrijp op dit moment niet wat u bedoelt.

De heer BOMHOF: Ik leg u voor dat mevrouw Weistra hier heeft verklaard dat zij met een zekerheid van 90% met u heeft besproken toen u beiden onderweg was, dat het rapport was binnengekomen. Wij mogen dus veronderstellen dat de mededeling ook echt wel bij u is doorgekomen. U zegt dat u het zich niet kan herinneren, maar wij mogen er toch vanuit gaan dat u het wel geweten heeft.

Mevrouw HAARSMA: U heeft gevraagd of wij daarover gesproken hebben en ik kan mij niet herinneren dat wij daarover gesproken hebben. Dat het binnengekomen was, heb ik toen ik terug kwam van het werkbezoek aan de NAM in ieder geval wel begrepen.

De heer BOMHOF: En wat heeft u toen begrepen, wat was er dan binnengekomen?

Mevrouw HAARSMA: Ik heb begrepen dat het definitieve rapport was binnengekomen.

De heer BOMHOF: En dan gaat het over de digitale versie en over de printversie?

Mevrouw HAARSMA: Als ik spreek over het definitieve rapport dan heb ik het over het rapport met de harde kافت.

Mevrouw SMITH: Welke afspraken zijn er gemaakt na ontvangst van het rapport?

Mevrouw HAARSMA: Dat het rapport vertrouwelijk was.

Mevrouw SMITH: En zijn er verder nog werkafspraken over gemaakt?

Mevrouw HAARSMA: Als in dit huis een rapport vertrouwelijk is dan gelden daar bepaalde regels voor. Iedereen weet wat die regels zijn en houdt zich daar dan ook aan.

Mevrouw SMITH: Met werkafspraken bedoel ik wat er zou gebeuren na de binnenkomst van het rapport.

Mevrouw HAARSMA: Zoals ik net zei, dat het vertrouwelijk behandeld dient te worden.

Mevrouw SMITH: Dat bedoel ik dus niet. Ik bedoel wat voor handelingen zijn er na binnenkomst van het rapport geweest.

Mevrouw HAARSMA: Daar heb ik mij niet mee bemoeid. Ik heb pas op 17 november het definitieve rapport in mijn bezit gekregen.

Mevrouw SMITH: Bent u ook betrokken geweest bij de totstandkoming van de oplegnotitie bij het EuroChamp-rapport die besproken is in de GS-vergadering van 11 november?

Mevrouw HAARSMA: Op 3 november is hier een conceptrapport binnengekomen. Dat conceptrapport hebben wij uiteraard besproken in het kernteam, zoals het hier is gaan heten. Daar hebben wij verschillende keren overleg over gehad en op die manier is uiteindelijk de oplegnotitie tot stand gekomen.

Mevrouw SMITH: Heeft u zich nog bemoeid met de inhoud van de oplegnotitie?

Mevrouw HAARSMA: Ik schrijf geen notities, maar wij hebben natuurlijk wel een analyse gemaakt van het conceptrapport en die is als zodanig terechtgekomen in de oplegnotitie.

Mevrouw SMITH: In die oplegnotitie is sprake van het risico van mogelijk negatieve beeldvorming en dat het EuroChamp-rapport bepaalde beweringen over de rol van de provincie zou kunnen weerleggen. Kunt u die paragraaf nog toelichten?

Mevrouw HAARSMA: Het is te doen gebruikelijk dat bij iedere GS-nota een risicoparagraaf zit. Dat is ook bij deze nota het geval.

Mevrouw SMITH: Wat was de inhoud van de risicoparagraaf bij deze notitie?

Mevrouw HAARSMA: Ik heb die niet bij me en ik kan dat zo niet zeggen, maar volgens mij heeft u die voor u liggen. Ik ken die risicoparagraaf niet uit het hoofd.

Mevrouw SMITH: De subsidie aan EuroChamp wordt genoemd en de aangifte bij het OM. Kunt u daar dan iets van risico in zien en daar iets over vertellen?

Mevrouw HAARSMA: Ik begrijp uw vraag niet helemaal.

Mevrouw SMITH: Wat stond er precies in de risicoparagraaf?

Mevrouw HAARSMA: Dat heeft u net ook al gevraagd. Ik heb dat niet op het netvlies, maar volgens mij heeft u hem voor u liggen.

Mevrouw SMITH: Dat heb ik niet. Maar misschien zoudt u het zich uit het hoofd kunnen herinneren.

Mevrouw HAARSMA: Natuurlijk staat er iets in van: als je naar het OM gaat dan kan dat een negatieve beeldvorming opleveren. Ik denk dat er zo'n soort passage in de risicoparagraaf heeft gestaan. Meer zou ik echt niet weten.

De heer BOMHOF: U kunt zich natuurlijk wel voorstellen dat wanneer een rapport aangeeft dat er oneigenlijk gebruik is gemaakt van subsidie en dat wat oneigenlijke zaken hebben plaatsgevonden, het optreden van de provincie daartegen eigenlijk alleen maar een positieve beeldvorming geeft. Als

het rapport zo naar buiten zou worden gebracht, zou iedereen zeggen: "Prima gedaan provincie dat je daartegen optreedt." Wat kan dan toch die negatieve beeldvorming zijn? Het in het verlengde daarvan aanmelden bij Justitie zal dan ook door eenieder gebillijkt worden en dat is ook best positief.

Mevrouw HAARSMA: Wat is nu concreet uw vraag?

De heer BOMHOF: Mijn vraag is concreet wat dan in uw ogen de negatieve beeldvorming zou kunnen zijn. U sprak over het OM en dat aangifte doen negatief zou kunnen werken. Nou, dat lijkt mij niet. Mijn vraag is daarom wat het dan zou kunnen zijn.

Mevrouw HAARSMA: Ik heb net gezegd dat ik het mij niet meer kan herinneren. Maar, nogmaals, bij ieder stuk voor PS of GS wordt een risicoparagraaf geschreven. En daarbij ga je van het ene uiterste naar het andere uiterste. Er wordt dus gewezen op zowel de positieve als de negatieve kanten. Dat was hier ook aan de orde, maar ik ken die paragraaf niet meer uit het hoofd.

Mevrouw SMITH: Zou het ook kunnen zijn dat die negatieve kanten gaan over het aanbestedingsbeleid?

Mevrouw HAARSMA: Ik kan mij dat niet meer herinneren.

Mevrouw SMITH: Kunt u zich wel herinneren hoe er in de GS-vergadering van 11 november over is gesproken en zo ja, kunt u daarover iets vertellen?

Mevrouw HAARSMA: Ik heb op 4 november, nadat ik maandagavond 3 november het conceptrapport had gelezen, in het college uitvoerig verslag gedaan van de inhoud ervan. We hadden er dus al uitvoerig over gesproken. Op 11 november hebben we aan de hand van de oplegnotitie het besluit genomen om aangifte te doen bij het OM.

Mevrouw SMITH: Er is ook een samenvatting van het rapport verschenen, gemaakt door Deloitte. Heeft u die samenvatting ook gezien?

Mevrouw HAARSMA: Ik heb die samenvatting niet gezien.

Mevrouw SMITH: Heeft uw communicatieadviseur van dat moment, die nu uw bestuursadviseur is, u nog een bepaalde mediastrategie geadviseerd?

Mevrouw HAARSMA: Nee. Als het over bepaalde thema's gaat, wordt altijd besproken hoe wij er in de media mee omgaan. Dat is in dit geval ook gebeurd.

Mevrouw SMITH: U bent op de avond van 10 november nog een paar keer door mevrouw Imhof gebeld. Gingen die telefoontjes ook over dit rapport?

Mevrouw HAARSMA: Ik was toen plaatsvervangend CdK en in die functie bereidde ik altijd samen met mevrouw Imhof de GS-agenda voor. Ik kan mij voorstellen dat dat die maandagmiddag niet is gebeurd, omdat ik toen op werkbezoek was bij de NAM en dat wij daarom 's avonds uitvoerig over de GS-agenda hebben gesproken. Dat kan ik mij heel goed voorstellen.

Mevrouw SMITH: En u weet niet meer of er toen specifiek over het EuroChamp-rapport is gesproken?

Mevrouw HAARSMA: Het gaat om een periode van bijna driekwart jaar geleden en ik kan de inhoud van dat telefoongesprek niet meer reproduceren.

Mevrouw SMITH: Voorafgaand aan de GS-vergadering is er nog een overleg geweest met mevrouw Weistra, mevrouw Huizing en de heer Van den Bosch. Is tijdens dat overleg nog iets naar voren gekomen dat u ons zoudt willen vertellen?

Mevrouw HAARSMA: Nee.

Mevrouw SMITH: Kunt u wel vertellen wat er tijdens dat overleg is besproken?

Mevrouw HAARSMA: Uiteraard. Ik wilde mij nog een keer vergewissen van de inhoud van het definitieve rapport ten opzichte van het concept. Ik had daartoe de heer Vriend van Deloitte uitgenodigd. De heer Vriend heeft mijn vragen beantwoord en aan de hand van die antwoorden is het rapport besproken.

Mevrouw SMITH: Heeft u tijdens of na afloop van de GS-vergadering van 11 november nog contact gehad met de journalist Martin de Bruin?

Mevrouw HAARSMA: Na de GS-vergadering? Ja.

Mevrouw SMITH: Wat heeft u met hem besproken?

Mevrouw HAARSMA: Wij hebben een reguliere persconferentie gehad, zoals altijd na een GS-vergadering.

Mevrouw SMITH: Uit ons onderzoek blijkt dat u ook nog gebeld heeft met de heer De Bruin, die middag. Kunt u daar iets over vertellen?

Mevrouw HAARSMA: Het gebeurt met enige regelmaat dat wanneer er een persconferentie is geweest, een journalist achteraf nog weer contact opneemt om te vragen of hij nog wat verder mag doorvragen. Dat zou toen ook gebeurd kunnen zijn, dat hij mij heeft gebeld en dat ik hem later heb teruggebeld. Dat gebeurt met enige regelmaat.

Mevrouw SMITH: Op woensdag 12 november spreekt u de heer De Bruin tijdens het begrotingsdiner in het provinciehuis en dan krijgt u het idee dat hij het rapport in zijn bezit heeft. Kunt dat gesprek nog eens toelichten, hoe is dat gebeurd die avond?

Mevrouw HAARSMA: Ik stond in de rij voor het tapasbuffet en de heer De Bruin stond achter mij of voor mij – dat weet ik niet meer – en hij maakte nogal wat opmerkingen waardoor ik dacht: "Hoe weet hij dit?"

Mevrouw SMITH: Wat voor opmerkingen waren dat?

Mevrouw HAARSMA: Die opmerkingen hadden betrekking op de inhoud van het rapport.

Mevrouw SMITH: Kunt u vertellen wat hij u precies heeft gevraagd of gezegd?

Mevrouw HAARSMA: Nee, ik weet dat niet meer. Het ging over namen en personen en het ging over BV's. Toen dacht ik: "Jij weet meer."

Mevrouw SMITH: En hebt u hem daar op dat moment ook mee geconfronteerd?

Mevrouw HAARSMA: Op dat moment niet.

Mevrouw SMITH: Wat heeft u wel gedaan op dat moment?

Mevrouw HAARSMA: Ik heb eerst nog in het provinciehuis gebeld met Martin de Bruin. Ik heb hem aan de lijn gehad, hij was nog in het provinciehuis en was in gesprek met iemand anders. Toen heeft hij gezegd dat ik hem later terug moest bellen. Ik heb hem toen vanuit huis weer gebeld, toen kreeg ik zijn partner aan de telefoon en die vertelde dat hij er even niet was. Zij heeft gezegd dat hij mij terug zou bellen. Dat heeft hij gedaan en toen heb ik hem uiteraard bevestigd op wat hij allemaal wist en hoe hij dat wist. Hij heeft mij toen uitgelegd dat hij 's ochtends bij de advocaat Van Luyn was geweest. Hij heeft mij tevens gevraagd of ik de dag daarop een interview met hem wilde hebben en ik heb daarop gezegd dat ik dat eerst met mijn bestuursadviseur wilde bespreken.

De heer BOMHOF: U zegt dat u woensdagavond het idee had dat de journalist De Bruin meer wist van het rapport. Wist u dat niet eerder? Er was hier 's middags een statenvergadering en van uw communicatieadviseur hebben we gehoord dat er toen een persbericht van de heer Van Luyn bekend is geworden, dat hij u toen heeft verstrekt en dat hij u toen kort – ik weet niet hoe kort – heeft geïnformeerd dat er wat bekend was. Dat betekent dus dat u niet de avond bij het begrotingsdiner opeens zo verrast moet zijn geweest door wat de heer De Bruin vertelde. Kunt u daar iets meer over zeggen?

Mevrouw HAARSMA: Ik heb tijdens het vorige interview al verteld dat ik de hele middag in de Statenzaal heb gezeten. We hadden begrotingsvergadering. U weet dat want u was daar ook bij aanwezig. Bij het scheiden van de markt, voor wij rechtstreeks doorgingen naar het begrotingsdiner, heeft mijn bestuursadviseur mij een persbericht in de hand gedrukt en heeft daarbij gezegd: "De Bruin is bij Van Luyn geweest." Meer woorden hebben wij bijna niet gewisseld, want u weet hoe wij daar zitten en na de vergadering zijn wij direct richting begrotingsdiner gewandeld. Dus details heb ik daarover niet gehoord.

De heer BOMHOF: Ik heb het niet over details, ik heb het over het moment waarop u het hebt kunnen weten. Dat was dus al – u zegt het nu zelf ook – voor het begrotingsdiner. Toen was u op de hoogte, zij het niet van de details, maar u wist wel dat De Bruin met Van Luyn had gesproken en over het rapport wist.

Mevrouw HAARSMA: Ik heb u net gezegd dat mijn bestuursadviseur mij dat heeft gemeld terwijl wij richting begrotingsdiner liepen. Dat klopt.

Mevrouw SMITH: Ik wil nog even terug naar dat begrotingsdiner. Nadat Martin de Bruin u had aangesproken, heeft u met mevrouw Klip gesproken. Wat heeft u tegen mevrouw Klip gezegd en wat was haar reactie?

Mevrouw HAARSMA: Ik heb gezegd: "Martin de Bruin weet veel. Het lijkt wel alsof hij een rapport heeft." Zij heeft toen geantwoord: "Daar moet je iets aan doen." Ik heb gezegd: "Dat lijkt mij ook."

Mevrouw SMITH: En wat heeft u daaraan gedaan?

Mevrouw HAARSMA: Zoals ik net al heb gezegd, heb ik 's avonds de telefoon gepakt en mij op de hoogte gesteld van wat er gaande was.

Mevrouw SMITH: En weet u nog of u dat met uw mobiel heeft gedaan?

Mevrouw HAARSMA: Ik heb dat volgens mij met mijn mobiel gedaan en volgens mij heeft u dat ook kunnen zien.

De heer BOMHOF: Mevrouw Klip heeft verklaard dat u haar op 20 november heeft verteld dat de opmerking "Martin de Bruin heeft het rapport in handen gehad" niet letterlijk was bedoeld. Kunt u daar iets over zeggen?

Mevrouw HAARSMA: Wat is uw vraag precies?

De heer BOMHOF: Ik leg u een opmerking voor van mevrouw Klip, die zegt dat u haar heeft meegedeeld dat uw eerdere opmerking dat Martin de Bruin het rapport in handen heeft gehad, niet letterlijk was bedoeld. Is dat ook gezegd en zo ja, waarom heeft u dat gezegd?

Mevrouw HAARSMA: Ik heb u tijdens een eerder verhoor ook gezegd dat...

De heer BOMHOF: Ik vraag dit nu voor het eerst. U moet niet telkens naar het eerdere verhoor verwijzen, want dat telt hier op dit moment niet. U moet de vragen gewoon duidelijk beantwoorden, alsof ze u voor het eerst gesteld worden.

Mevrouw HAARSMA: Ik had het gevoel dat Martin de Bruin veel wist en dat gevoel heb ik met collega Klip gedeeld. Wij waren samen van mening dat ik daar iets aan moest doen en dat heb ik gedaan.

De heer BOMHOF: Dat is geen antwoord op mijn vraag. Mevrouw Klip heeft twee dagen later van u vernomen dat de opmerking dat Martin de Bruin het rapport in handen had gehad, niet letterlijk was bedoeld.

Mevrouw HAARSMA: Dat moet u aan mevrouw Klip vragen.

De heer BOMHOF: Maar heeft u dat gezegd, ja of nee.

Mevrouw HAARSMA: Ik heb gezegd: "Het lijkt alsof Martin de Bruin een rapport heeft." Dat heb ik gezegd en wij hebben samen geconcludeerd dat ik daar iets aan zou moeten doen. En dat waren we samen van mening.

De heer BOMHOF: Maar u bent daar niet op 20 november op teruggekomen bij mevrouw Klip?

Mevrouw HAARSMA: Ik ben daar de 20e of de 21e op teruggekomen en heb mevrouw Klip toen nogmaals uitgelegd hoe het in elkaar stak. Wij waren toen samen van mening dat dat inderdaad de juiste conclusie was.

De heer BOMHOF: En de strekking daarvan was geen andere dan die welke u eerder had meegedeeld?

Mevrouw HAARSMA: Ik ben doorgaans vrij consistent en hier was ik heel consistent in.

Mevrouw SMITH: Hoe verklaart u dat de digitale versie van het rapport op 13 november in het bezit is van het Dagblad van het Noorden?

Mevrouw HAARSMA: Dat weet ik niet.

Mevrouw SMITH: U heeft daar geen verklaring voor?

Mevrouw HAARSMA: Nee.

Mevrouw SMITH: Op donderdag 13 november heeft u samen met de heer Van den Bosch met de journalist De Bruin gesproken. Wij hebben achteraf gehoord dat dit in Haren was. Hoe is deze afspraak tot stand gekomen?

Mevrouw HAARSMA: Deze afspraak is door Paul van den Bosch, mijn communicatieadviseur, tot stand gebracht en wij hebben er 's avonds uitvoerig met elkaar over gesproken of we het moesten doen.

Mevrouw SMITH: Wat is tijdens dat gesprek met Martin de Bruin besproken?

Mevrouw HAARSMA: Mijn eerste gang was hem nogmaals face to face te vragen of hij een rapport had. Hij heeft dat ontkend. Hij heeft ons uitgelegd wat hij die vorige ochtend op het kantoor van de advocaat had gedaan.

Mevrouw SMITH: Wat had hij daar dan gedaan?

Mevrouw HAARSMA: Hij had ruimschoots inzage gehad in het rapport, zoals hij zei: bladzijde voor bladzijde.

Mevrouw SMITH: En u geloofde dat hij toen de waarheid sprak?

Mevrouw HAARSMA: Deze vraag snap ik niet.

Mevrouw SMITH: Geloofde u hem toen hij zei dat hij daar de gegevens vandaan had?

Mevrouw HAARSMA: Ik had geen enkele reden om aan die woorden te twifelen.

Mevrouw SMITH: In het statendebat van 18 maart heeft u gezegd dat u tijdens het gesprek met Martin de Bruin op 13 november de andere kant van de medaille wilde belichten. Welke andere kant, kunt u dat nog eens toelichten?

Mevrouw HAARSMA: Er werd in de media behoorlijk over het aanbestedingsbeleid van de provincie gesproken en wij hadden de behoefte om uit te leggen hoe dat in elkaar stak.

Mevrouw SMITH: Hoe wat in elkaar stak?

Mevrouw HAARSMA: Dat het natuurlijk niet alleen om het aanbestedingsbeleid ging, maar met name om de inhoud van het rapport, en dat het aanbestedingsbeleid niet de hoofdmoot was van het rapport. Het ging om een andere zaak.

Mevrouw SMITH: Hoe reageerde de heer De Bruin daarop?

Mevrouw HAARSMA: Zoals een journalist dat altijd doet. Hij schreef.

De heer BOMHOF: In de vergadering van provinciale staten van 18 maart is door de heer Klaver een opmerking gemaakt over het beschermen van de bron. Wij hebben dinsdag van hem gehoord in welke samenhang dit is gezegd. Ik kan nu wel het hele mailtje van de heer Westera van het Dagblad gaan voorlezen, maar het gaat uiteindelijk om een belangrijke zin en op die zin wil ik graag uw reactie horen. Die zin luidt als volgt:

"In mijn optiek" – de heer Westera schrijft dat aan zijn twee journalisten – "is het beschermen van de bron nu van groter belang dan het aanzwengelen van de op zich terechte discussie of door het hoogste bestuurlijke orgaan wellicht een politieke doodzonde is begaan door het lekken."

Wat is uw reactie op deze passage, waarin de heer Westera kennelijk duidt op een bron op hoog niveau binnen het provinciehuis? Of ziet u dat anders?

Mevrouw HAARSMA: Ik kan geen antwoord geven voor de heer Westera. U zult dit de heer Westera moeten vragen.

De heer BOMHOF: Dat kan ik wel doen, maar ik vraag het nu aan u. Hij zegt dat niet voor niets. Hij spreekt over het hoogste bestuurlijke orgaan dat wellicht in het spel is. Als hij zou bedoelen dat in dit huis door het hoogste bestuurlijke orgaan zou zijn gelekt, zoudt u kunnen zeggen zich totaal niet in die woorden te herkennen. Maar misschien heeft u er ook een andere reactie op. Hij schrijft dat toch niet zo maar.

Mevrouw HAARSMA: Ik kan dat echt niet bepalen. Volgens mij gaat het daar om een principekwestie en overigens heb ik die e-mail niet gezien. Ik weet het niet. U zult het echt aan de heer Westera moeten vragen.

Mevrouw SMITH: U weet dat u onder ede staat. Heeft u het rapport doorgespeeld aan het Dagblad van het Noorden?

Mevrouw HAARSMA: Nee.

Mevrouw SMITH: Heeft u het rapport laten doorspelen aan het Dagblad van het Noorden?

Mevrouw HAARSMA: Nee.

Mevrouw SMITH: Heeft u het rapport aan iemand anders, niet zijnde een bij het EuroChamp-dossier betrokken ambtenaar of bestuurder van de provincie Drenthe, doen toekomen?

Mevrouw HAARSMA: Nee.

Mevrouw SMITH: Weet u wie het rapport wel heeft doorgespeeld aan het Dagblad van het Noorden?

Mevrouw HAARSMA: Nee.

De heer DE JONG: Heeft iemand u opdracht gegeven of hebt u opdracht aan iemand gegeven om te zwijgen en/of een verklaring af te leggen die in strijd is met de werkelijke gang van zaken?

Mevrouw HAARSMA: Nee.

Mevrouw SMITH: Heeft u regelmatig contact met de heer De Bruin en andere journalisten?

Mevrouw HAARSMA: Dat hangt van de politieke actualiteit af.

Mevrouw SMITH: In hoeverre zit uw communicatieadviseur daartussen, kunt u daar iets over vertellen?

Mevrouw HAARSMA: Mijn bestuursadviseur maakt, afhankelijk van de actualiteit en van wat er gaande is, meestal een afspraak met de journalist.

Mevrouw SMITH: Uit onze onderzoeksgegevens blijkt dat u in die week en in de week daarna via de telefoon behoorlijk veel met de heer De Bruin in contact bent geweest. Kunt u daar iets over vertellen? Is dat een normale gang van zaken?

Mevrouw HAARSMA: Ik heb al gezegd dat het van de politieke actualiteit afhangt. Ik heb net ook uitgelegd waarom ik op bepaalde momenten met de heer De Bruin heb gebeld. Het heeft dus inderdaad daarmee te maken.

Mevrouw SMITH: Maar zoveel? In de week van de 10e was het bijvoorbeeld vijf keer en in de week daarna was het nog een aantal keren. Wij vonden dat wel veel. Hebt u daar een reactie op?

Mevrouw HAARSMA: Ik zou het niet weten. De ene week kan het tig keer zijn en daarna kan het wel twee weken helemaal nooit zijn.

Mevrouw SMITH: Weet u van de contacten van mevrouw Klip met de heer De Kleine, de andere journalist van het Dagblad van het Noorden?

Mevrouw HAARSMA: Dat weet ik niet.

Mevrouw SMITH: U weet niet dat zij hem in die periode regelmatig heeft gebeld?

Mevrouw HAARSMA: Dat weet ik niet.

Mevrouw SMITH: Dus u weet ook niet waarover die gesprekken gingen?

Mevrouw HAARSMA: Ook dat weet ik niet.

De heer BOMHOF: Belt u zelf wel eens met de heer De Kleine? Wij weten wel dat u een aantal malen met de heer De Bruin heeft gesproken, maar belt u zelf wel eens met de heer De Kleine?

Mevrouw HAARSMA: Ik heb nog nooit met de heer De Kleine gebeld en ik ken de heer De Kleine ook niet.

De heer BOMHOF: Dan is het opmerkelijk dat uw communicatieadviseur de heer Van den Bosch de heer De Kleine wel goed kent. Dat betekent dat er indirect toch wel wat contact is.

De heer Van den Bosch kent de heer De Kleine wel zo goed, dat hij op 26 november een mailtje van hem krijgt, waarin de heer De Kleine hem bedankt. Ik zal nu iets uit dat mailtje citeren:

"Het was een korte, heftige samenwerking. Ik heb niets dan lof voor de wijze waarop jij mij van informatie over het wespennest van EuroChamp hebt voorzien. Tot slot: let op uw saeck."

U heeft vast ook wel kennis gekregen van deze mail. Wat is uw reactie hierop?

Mevrouw HAARSMA: Hier heb ik kennis van genomen.

De heer BOMHOF: En wat is uw reactie hierop? Die is toch wel meer dan: "Hier heb ik kennis van genomen?"

Mevrouw HAARSMA: U wilt mij een vraag stellen. Ik heb tegen hem gezegd: "Dit moet je bewaren."

De heer BOMHOF: Maar ik kan mij ook voorstellen dat u hebt gezegd: "Wat is dat een rare mail. Ik heb geen contact gehad met de heer De Kleine en jij kennelijk wel. Wat heeft zich tussen jullie afgespeeld?" En dat zal hij u dan vast wel verteld hebben.

Mevrouw HAARSMA: Ik wist dat de heer De Kleine samen met de heer De Bruin aan het EuroChamp-rapport werkte, dus dat vond ik niet zo vreemd. Mijn communicatieadviseur heeft mij ook gezegd dat hij gebeld werd door De Kleine, die hem informatie vroeg. Dus dat is helemaal niet vreemd.

De heer BOMHOF: Dus de kwalificaties "korte, heftige samenwerking" en "wespennest" vindt u, gelet op die samenwerking, helemaal niet vreemd?

Mevrouw HAARSMA: Ik geef daar geen kwalificatie aan, maar ik heb de mail niet geschreven.

Mevrouw SMITH: Waarom heeft u tegen de heer Van den Bosch gezegd dat hij die mail goed moest bewaren?

Mevrouw HAARSMA: Dat was gezien alles wat op dat moment aan de orde was. Daarom heb ik gezegd: "Je moet het goed bewaren want je weet nooit waar het goed voor is."

De heer DE JONG: Ik wil nog even terugkomen op uw contacten met de heer De Bruin en uw opmerking dat die afhangen van de politieke actualiteit. Nu is mijn ervaring dat in de politiek een mug soms een olifant wordt en dat dus heel veel actueel kan zijn.

Is er, over een langere periode gezien – ik vraag dit om als lid van de onderzoekscommissie hiervan een beeld te krijgen – elke week een politieke actualiteit en dus elke week veelvuldig contact, of zegt u dat u slechts zo'n een keer in de maand rechtstreeks contact hebt met journalisten, dus zonder dat het contact via de afdeling communicatie loopt.

Mevrouw HAARSMA: Ik houd dat niet bij. Maar in die periode was ik natuurlijk ook plaatsvervangend CdK en er was toen ook veel ziekte in het college. Ik weet mij ook nog te herinneren dat ik veelvuldig werd gebeld met de vraag of ik terug wilde bellen en dan ging het altijd over de vraag hoe wij de vervanging van de heer Looman gingen regelen en of wij al namen wisten. Met die vraag werd ik met enige regelmaat geconfronteerd.

Mevrouw SMITH: U heeft met de onderzoekers van KPMG gesproken. Heeft KPMG de door u gegeven informatie juist en volledig in zijn rapport vermeld?

Mevrouw HAARSMA: Nadat het rapport een paar keer heen en weer is gegaan, zijn mijn opmerkingen juist weergegeven.

Mevrouw SMITH: Zijn er op uw initiatief of op initiatief van anderen feiten uit dat rapport weggehaald?

Mevrouw HAARSMA: U bedoelt uit het definitieve rapport?

Mevrouw SMITH: Ja.

Mevrouw HAARSMA: Voor zover ik mij kan herinneren, niet. Het ging alleen om een paar namen, die niet in dat rapport thuishoorden.

De heer DE JONG: Uit andere gesprekken weten we nu dat het KPMG-rapport, voor het naar de staten is gegaan, in een collegevergadering aan de orde is geweest en dat toen is besproken of er verder onderzoek zou moeten plaatsvinden of dat het zo volledig was. Wij hebben eergisteren gehoord dat verder onderzoek mogelijk tonnen ging kosten.

Kunt u vertellen wat er in het college is gezegd over de optie van wel of niet verder onderzoek? Wat hebt u daar te horen gekregen?

Mevrouw HAARSMA: Zoals u weet was ik niet bestuurlijk verantwoordelijk. Collega Klip en mevrouw Imhof hebben hun gesprek met KPMG over deze optie teruggekoppeld. Zij hebben gemeld dat verder onderzoek wellicht tot geen resultaat zou leiden.

De heer BOMHOF: Ik ga even terug naar de onderzoeksopdracht voor KPMG. Is in het college ook gediscussieerd over hoe omvangrijk en diepgaand dat onderzoek zou moeten zijn? Kunt u zich dat herinneren?

Mevrouw HAARSMA: Nogmaals, ik was niet bestuurlijk verantwoordelijk, maar de opdracht van de staten was dat het een kort en zo doelmatig mogelijk onderzoek moest zijn. Dat kan ik mij nog herinneren.

De heer BOMHOF: Maar er is in het college geen inhoudelijke discussie geweest over de vraag of niet ook een aantal bestanden moest worden bekeken en of niet ook enkele medewerkers in beeld moesten komen?

Dat is niet aan de orde geweest? Moet ik het zo zien dat, omdat mevrouw Klip bestuurlijk verantwoordelijk was, zij een voorzet heeft gegeven waar het college vervolgens akkoord mee is gegaan, of is er nog verder over gediscussieerd?

Mevrouw HAARSMA: Mevrouw Imhof was ambtelijk verantwoordelijk en zij heeft het samen met mevrouw Klip besproken. Ik ben daar niet bij betrokken geweest.

De heer BOMHOF: Mijn vraag was of in het college verder niet over de opzet van de onderzoeksopdracht is gediscussieerd.

Mevrouw HAARSMA: Voor zover ik mij kan herinneren, is er een toelichting gegeven.

De heer BOMHOF: Zonder verdere discussie in het college?

Mevrouw HAARSMA: Er zal ongetwijfeld over gesproken zijn, maar de details daarvan kan ik mij niet meer herinneren.

De heer DE JONG: U zegt dat het de opdracht van de staten was dat het rapport kort en doelmatig moest zijn. Maar als ik mij goed herinner was het zo dat het college begin december al besloten had tot het instellen van een onderzoek en is er op 17 december pas in de staten over gesproken. Het

college had dus daarvoor zelf al het initiatief genomen om het verder te laten onderzoeken en een bureau daarvoor een opdracht te geven.

Was u toen u sprak over “de opdracht van de staten” niet in de war met de uitspraak van de staten op 18 maart over het instellen van deze onderzoekscommissie?

Mevrouw HAARSMA: Wat u zegt is correct. Het college heeft het initiatief genomen en misschien heb ik het met elkaar verward, maar ik weet nog wel dat het onderzoek in ieder geval doeltreffend en compact moest zijn, want wij wilden deze zaak snel afronden.

De heer DE JONG: Deze onderzoekscommissie heeft als credo dat ook de kwaliteit heel belangrijk is en ik neem aan dat dit credo ook in de overwegingen van het college een rol heeft gespeeld. Ik neem aan dat ook voor het college snelheid niet boven kwaliteit ging.

Mevrouw HAARSMA: Het ging om de kwaliteit en uit het feit dat KPMG is uitgenodigd om het onderzoek te doen blijkt wel dat het college voor kwaliteit ging en nog steeds gaat.

Mevrouw SMITH: Ik kom even terug op het mailtje van de heer Westera.

Waarom zou een krant een bron moeten beschermen, als de heer De Bruin kennelijk toch al aan iedereen heeft verteld dat de advocaat Van Luyn zijn bron was? Heeft u daar een mening over?

Mevrouw HAARSMA: Ik zit hier niet om meningen weer te geven.

Mevrouw SMITH: Kunt u mij dan vertellen wat u daarvan denkt?

Mevrouw HAARSMA: Ik vind daar niets van. Ik vind dat dit de verantwoordelijkheid van de krant is.

Mevrouw SMITH: Was het u bekend dat de heer Van Luyn een kort geding wilde aanspannen om het definitieve rapport te krijgen?

Mevrouw HAARSMA: Dat wist ik.

Mevrouw SMITH: Weet u ook wanneer u dat wist?

Mevrouw HAARSMA: Ik weet de datum niet exact. Het juridische spel werd op enig moment op de wagen gezet en het zal dus omtrent 20 november geweest zijn.

Mevrouw SMITH: Heeft u daar ook nog iets in gedaan?

Mevrouw HAARSMA: Wij hebben hier een goede afdeling Juridische Zaken en uiteraard is daar veelvuldig contact mee geweest over hoe wij dit formeel dienden af te handelen.

Mevrouw SMITH: Ik ga naar de andere onderzoeksvragen van de commissie. U kent die vragen nog wel.

Een van die vragen gaat over de politiek-bestuurlijke cultuur die mogelijk een rol heeft gespeeld in de voortijdige verspreiding van het rapport. Ziet u een relatie daartussen?

Mevrouw HAARSMA: Nee.

Mevrouw SMITH: Wat vindt u van de manier van omgaan door GS met de pers?

Mevrouw HAARSMA: Die vind ik goed.

Mevrouw SMITH: Goed op welke manier?

Mevrouw HAARSMA: Het is maar net welke kwalificatie je aan "goed" geeft. Ik vind dat wij op een transparante manier met de pers omgaan. Daar waar nodig weten wij de pers te vinden en de pers ons. Volgens mij hoort dat ook zo in een politiek-bestuurlijke omgeving.

Mevrouw SMITH: En wat voor soort relatie is dat met de pers?

Mevrouw HAARSMA: Een zakelijke, professionele relatie.

Mevrouw SMITH: Wordt hierover in het college van GS wel eens of regelmatig gesproken?

Mevrouw HAARSMA: Niet dat ik mij kan herinneren dat het een thema is.

Mevrouw SMITH: U spreekt elkaar er ook niet op aan in de zin van: "Goh, je hebt die journalist gebeld, had je dat wel moeten doen."

Mevrouw HAARSMA: Iedereen is verantwoordelijk voor zijn eigen portefeuille en wij weten van elkaar dat wij allemaal regelmatig contacten hebben met de pers.

Mevrouw SMITH: En de manier waarop het nu gaat, vindt u goed en die hoeft niet veranderd te worden?

Mevrouw HAARSMA: Ik heb net al gezegd dat ik vind dat wij daar op een goede manier mee omgaan.

Mevrouw SMITH: Heeft u het ook wel eens met statenleden over contacten met de pers?

Mevrouw HAARSMA: Binnen mijn eigen partij hebben wij het daar wel eens over.

Mevrouw SMITH: En op welke manier heeft u het er dan over?

Mevrouw HAARSMA: Ja, dat heeft gewoon met de vergadering te maken. Het is dan iets van: "Wij moeten zorgen dat wij dit in de krant krijgen." Het is niet meer en niet minder.

Mevrouw SMITH: Wordt er in GS-bijeenkomsten en statenvergaderingen regelmatig gesproken over onderwerpen als integriteit, vertrouwelijkheid van documenten, omgaan met de pers et cetera?

Mevrouw HAARSMA: Over integriteit spreek je niet, dat is je houding, dat is je attitude. In de statenzaal – en dan bent u er zelf bij – wordt er volgens mij niet over gesproken.

Mevrouw SMITH: En vertrouwelijkheid van documenten?

Mevrouw HAARSMA: Daarvoor geldt: wij hebben daarvoor een code in dit huis en daar houdt iedereen zich aan.

Mevrouw SMITH: Weet u hoe in de ambtelijke organisatie vorm en inhoud wordt gegeven aan het integriteitsbeleid?

Mevrouw HAARSMA: Ik ben niet de verantwoordelijke portefeuillehouder, maar u heeft hier afgelopen dinsdag een hele verhandeling gekregen over hoe dat in elkaar steekt. De mensen hebben de eed afgelegd en ik vind dan ook dat wij hier in een zeer vertrouwelijke omgeving werkzaam zijn.

Mevrouw SMITH: Weet u in hoeverre de ambtenaren op de hoogte zijn van de integriteitsregels?

Mevrouw HAARSMA: Daar zijn de ambtenaren zeer zeker mee op de hoogte.

Mevrouw SMITH: Dat merkt u ook in de praktijk, in uw omgang met de ambtenaren?

Mevrouw HAARSMA: Ik vind dat wij hier zeer loyale en professionele ambtenaren hebben. Deze opmerking zegt het wel.

Mevrouw SMITH: Weet u ook of er in werkoverleggen regelmatig over gesproken wordt?

Mevrouw HAARSMA: Tijdens het werkoverleg wordt er met enige regelmaat over gesproken.

De heer DE JONG: Ik wil nog even terugkomen op wat mevrouw Smith net vroeg over de omgang met de media.

Er schieten mij twee dingen te binnen die wij als commissie te horen hebben gekregen. Het betreft een sms'je van mevrouw Klip aan de heer Klaver en de mededeling van de directie dat is besloten om het toegangsbeleid – de pasjes en dat soort dingen – anders te organiseren. Die beslissing was al genomen, maar die moet nog geïmplementeerd worden.

Ben ik juist wanneer ik zeg dat u het jammer vindt dat dit laatste gaat gebeuren? U gaf immers aan dat het goed en professioneel gaat en dat er volgens u niets veranderd hoeft te worden.

Wat is uw mening over de beslissing dat er toch wat gaat veranderen?

Mevrouw HAARSMA: Ik vind dit een suggestieve vraag en daar ga ik niet op reageren.

De heer BOMHOF: Dan zal ik proberen die vraag concreet te maken.

U zegt dat u de omgang met de pers goed vindt. Wij hebben geconstateerd dat journalisten hier nogal vrij kunnen rondlopen omdat zij een toegangsbewijs hebben. Vindt u dat ook goed?

Mevrouw HAARSMA: Het is niet aan mij om daar een waardeoordeel over te geven, maar ik vind wel dat in deze politiek-bestuurlijke omgeving iedereen zich aan de regels moet houden. Als het toegangsbeleid ertoe leidt dat dit niet gebeurt dan zullen de regels aangepast moeten worden.

De heer BOMHOF: Die zijn aangepast, zei de heer De Jong al, maar die worden pas later geïmplementeerd.

Bent u van mening dat daarna, dus wanneer de toegang wordt beperkt, de omgang met de pers nog steeds op een goede manier kan plaatsvinden?

Mevrouw HAARSMA: Ik zou niet weten waarom niet. De balie is altijd bezet, dus iedereen die hier een boodschap heeft te doen, kan binnenkomen.

De heer BOMHOF: De pers heeft jarenlang een toegangsbewijs gehad, terwijl de journalisten zich, net als elke andere burger, ook bij de balie hadden kunnen melden. Maar voor deze journalisten is dit nooit nodig gebleken, zij konden in- en uitlopen. Dus dit had ook twee of drie jaar geleden wel bedacht kunnen worden.

Mevrouw HAARSMA: Ja, maar helaas is de wereld veranderd en als het dan nodig is om het beleid aan te passen dan moet dat gebeuren.

De heer BOMHOF: Mevrouw Haarsma, dank u wel voor uw informatie.

U krijgt binnen een aantal dagen een verslag van dit verhoor. U kunt daarop reageren en na eventuele opmerkingen en correcties van uw kant wordt het verslag gebruikt voor het eindrapport.

De heer Van Luyn: Ja daar was ik wel van overtuigd. Daar was ik zelfs zozeer van overtuigd dat ik een keer daarna dat ik hem aan de lijn had (kleine stilte). Uh even kijken, hij heeft (kleine stilte) uhm we hebben vervolgens gemaïld hij heeft de conceptversie van het interview aan mij gemaïld, dat heb ik geaccordeerd. Vervolgens heeft hij het artikel geplaatst en daar in een kadertje een nogal suggestieve aanvulling op gegeven waar ik wat verbolgen over was. (Bomhof gaat hier tussendoor spreken: artikel van 15 november hè, hebben we het nu over hè?). Ja, artikel van 15 november. Toen heeft hij mij gebeld op 18 november, hij belde mij, hij wilde graag nóg een keer langskomen met een collega, een zekere Gerard de Kleine.

██████, wil je dit voor me
nalisteren uit verhoor van
Van Bruin op dinsdagmiddag.

CONCEPT

De aangegeven
passage

De heer Van Luyn: ik heb 11 november met de Bruin gebeld en op 12 november, hoe laat weet ik niet
meer, is hij op mijn kantoor geweest.

il nu

De heer De Jong: u houdt kantoor in?

anbegrijpelijk

De heer Van Luyn: Almere

De heer De Jong: de heer De Bruin is naar Almere gekomen?

Jonge

De heer Van Luyn: correct

De heer De Jong: wat is er tijdens dat gesprek, wat u dus hebt geïnitieerd, wat is er tijdens dat
gesprek besproken?

De heer Van Luyn: daarvan heeft hij zelf verslag gedaan in de krant dus dat is na te zoeken. Maar het
waren in ieder geval de bekende verwijten aan het adres van cliënt die ik heb getracht te weerleggen.
En om maar even uw volgende vraag voor te zijn, op dat moment had ik niet de map, deze zelfde map
(de heer van Luyn wijst op een witte map) voor mij liggen, ik had niet het conceptrapport voor mij
liggen, ik heb dat niet doorgebladerd met hem. En hij heeft mij en cliënt een interview afgenomen en
daarvan aantekeningen gemaakt.

De heer De Jong: uw cliënt, de heer Leijssenaar, is tijdens het hele gesprek aanwezig geweest?

De heer Van Luyn: ja

De heer De Jong: hoe lang heeft het geduurd, is het een kort gesprek geweest, of hebt u twee uur...

De heer Van Luyn: ik denk dat het anderhalf uur was, ik kan er een half uur naast zitten.

De heer De Jong: had die journalist naar uw idee op dat moment al kennis van het dossier/rapport
Eurochamp.

De heer Van Luyn: ja daar was ik van overtuigd. Ik was daar zelfs zozeer van overtuigd dat ik een
keer daarna dat ik hem aan de lijn had, hij heeft de conceptversie van het interview aan mij gemaïld,
dat heb ik geaccordeerd. Vervolgens heeft hij het artikel geplaatst met daarin een kadertje en een
nogal suggestieve ruimte daarop geschreven: dagblad vervolg over artikel van 15 november. Toen
heeft hij mij gebeld op 18 november, hij belde mij, hij wilde graag nog een keer langs komen met een
collega, een zekere Gerard de Kleine.

Haarvullin

H. Jansen

De heer De Jong: als u het goed vindt nog even terug in de tijd. Op 12 november is hij bij u op kantoor
geweest waar de heer Leijssenaar bij aanwezig was en wat in totaal iets van anderhalf uur geduurd
heeft. En de journalist zegt dat hij op uw kantoor inzage heeft gehad in het rapport/dossier
Eurochamp. Klopt dat?

De heer Van Luyn: dat klopt niet. In de eerste plaats niet omdat het niet waar is. Ik heb ook geen
enkele reden om daarover iets anders over te verklaren. Want als nu iemand mij een rapport geeft
waar hij zelf 'geheim' op heeft gestempeld ben ik er niet aangehouden. Dus ik had ook geen enkele
moeite gehad om het rapport te verspreiden als dat in het belang van cliënt was geweest. Dus alleen
al het feit dat hij mij verwijt van lekken, let wel dit is de man die publiekelijk overal de afgelopen week
te kennen heeft gegeven dat hij het rapport bij mij heeft ingezien en nu hier niet is om zijn bron te
beschermen. Deze man die zegt dat hij op mijn kantoor bladzij voor bladzij (de heer Van Luyn toont
het rapport) dit rapport heeft doorgenomen.

De heer De Jong: het zijn 90 pagina's voor zover wij weten.

De heer Van Luyn: ja, één minuut per pagina, waarbij hij ook nog aantekeningen maakte en een
interview afnam, vind ik een hele prestatie. Dus kortom, nee hij niet bij mij op mijn kantoor het rapport
ingezien.

16.48

geen reactie
ontvangen

per brief verzonden aan
V. Luyn voor comm.

CONCEPT

19/6
JE

Verslag van de Hoorzitting over Eurochamp met de heer B. van Luyn
Datum: 16 juni 2009, 16.15 uur
Plaats: Statenzaal, Provinciehuis

95

De heer Bomhof: meneer Van Luyn, advocaat van de directie van Eurochamp hartelijk welkom dat u bij de commissie wilt verschijnen en getuigenis wil afleggen, zoals dat formeel volgens de wet heet, van uw bevindingen. We hebben al eerder met u gesproken in een voorinterview, dus u kent alle leden van deze commissie. U mist één van de commissieleden, de heer Beerda, hij is helaas ziek, dus wij doen het vandaag met één persoon minder. Bij deze hoorzitting hoort ook een eed of belofte. Vraag aan u of u een eed of een belofte wilt afleggen.

De heer Van Luyn: de belofte

De heer Bomhof: "Ik verklaar dat ik als getuige voor deze onderzoekcommissie de gehele waarheid en niets dan de waarheid zal zeggen".

De heer Van Luyn: dat verklaar en belof ik.

De heer Bomhof: de vragen zullen u worden gesteld door de heer De Jong maar het kan zijn dat een aantal andere leden van de commissie u zullen bevragen over feiten die we van belang vinden.

De heer De Jong: welkom, sinds wanneer bent u als advocaat bij het Eurochamp-dossier betrokken geraakt en op wat voor wijze is dat gebeurd.

De heer Van Luyn: ik raadpleeg mijn urenadministratie en ik zie dat ik op 3 november 2008 door cliënt gebeld ben. Met ingang van die datum heb ik opgetreden als zijn advocaat.

De heer De Jong: welke versie van het Eurochamp-rapport heeft u van uw cliënt ontvangen en op welk moment.

De heer Van Luyn: dat is geweest op of kort na 3 november maar dat is waarschijnlijk geweest uiterlijk op 6 november. Dus tussen 3 en 6 november. De versie heb ik voor u meegebracht. Het is de versie waar schuin 'concept' op staat en daarvan heb ik een kopie van cliënt gekregen en op de tweede bladzijde staat een nummer 2135.

De heer Bomhof: ik had een opmerking moeten plaatsen voorafgaand aan uw introductie. Waar wij hier over spreken vandaag is de voortijdige verspreiding van het rapport. We gaan het specifiek niet hebben over de inhoud van het rapport want zoals u weet ligt het rapport ook nog bij Justitie wat ook betekent dat we geen verwarring van gesprekken moeten hebben en geen aanleiding moeten geven voor Justitie om te gaan oordelen over dit rapport vanwege dit verhoor. Dus alleen over de voortijdige verspreiding.

De heer De Jong: 'concept' staat er op, voor zover ons bekend is dat ook de versie die bedoeld was voor hoor en wederhoor van uw cliënt van begin oktober, ik meen 7 oktober. Kunt u dat nog bevestigen?

De heer Van Luyn: ja, dat klopt

De heer De Jong: wist u wanneer het definitieve rapport van Deloitte gereed zou zijn?

De heer Van Luyn: ja, dat wist ik. Ik heb mijn hersens gepijnigd hoe ik nou aan die kennis kom maar dat kan ik mij niet meer herinneren. Ik heb het waarschijnlijk gehoord van cliënt zelf of anders, nee van cliënt zelf.

De heer De Jong: de volgende vraag ligt in het verlengde daarvan: wanneer en van wie heeft u de definitieve versie, hetzij digitaal dan wel ingebonden, we zijn er achter gekomen dat er twee versies van bestaan, een ingebonden versie en een digitale versie. Van wie heeft u die ontvangen en wat heeft u ermee gedaan?

De heer De Jong: ik heb hem van Gedeputeerde Staten ontvangen, van mevrouw Dekker van de provincie in ieder geval. Dat was per brief van 27 november 2008.

De heer De Jong: wat hebt u met de definitieve versie gedaan na 27 november?

De heer Van Luyn: ik heb me er door heen geworsteld en vervolgens heb ik daar mijn conclusies uit getrokken. Ik heb dat verder niet verspreid als u dat bedoelt.

De heer De Jong: we gaan even terug in de tijd. Op 10 november, volgens ons onderzoek, hebt u contact opgenomen met de provincie, dat is op een maandag geweest, ook de dag waarop het definitieve rapport hier vanuit de provincie is binnengekomen en de vraag is: kunt u toelichten waarom dat was op die 10^e november en waarom precies op die dag en hoe die contacten liepen.

De heer Van Luyn: die 10^e november en waarom het precies die dag was: omdat ik wist dat op dat moment, tenminste ik had dat vernomen, het rapport bij de provincie zou zijn. Ik denk dat ik dat van cliënt heb vernomen. Op 10 november heb gebeld, verschillende keren, in ieder geval met mevrouw Van den Bosch en ik heb gevraagd naar mevrouw Haarsma en in een volgend telefoongesprek naar mevrouw Imhof. Aan beide dames heb ik e-mails gestuurd met de mededeling dat ik probeer tot hen door te dringen en dat ik graag met hen overleg wilde. Met één van hen. Doel daarbij was tweeledig. In de eerste plaats: mijn taak op dat moment was de extreem negatieve berichtgeving op dat moment proberen een draai ten goede te geven en ik hoopte dat te doen door het Dagblad van het Noorden te bewegen om enige objectiviteit te betrachten in de berichtgeving. Dat was één methode. De andere methode was dat ik graag in contact wilde treden met de belanghebbende mensen binnen de provincie, t.w. mevrouw Haarsma om te bezien hoe nu verder met het naar buiten brengen van het rapport tegen de tijd dat het het levenslicht zou zien. Via, in ieder geval mevrouw Van den Bosch, maar waarschijnlijk ook nog wel iemand anders van.....

De heer De Jong: u zegt mevrouw Van den Bosch maar u bedoelt waarschijnlijk de heer Van den Bosch, de communicatieadviseur van mevrouw Haarsma.

De heer Van Luyn: ja, ik heb gesproken met een meneer en een mevrouw en ik maak uit mijn telefoontjes op dat daar een Van den Bosch bij moet zijn. Zowel door de heer als de dame van de provincie is te kennen gegeven dat er geen behoefte bestond aan overleg en dat het rapport er nog niet was.

De heer De Jong: dat was allemaal op 10 november, volgens u.

De heer Van Luyn: dat was op 10 november en ik heb daar een briefje aan gewijd gericht aan mevrouw Haarsma waarin ik het hele verhaal nog een keer bevestig.

De heer De Jong: die brief is ook gedateerd 10 november?

De heer Van Luyn: die is gedateerd 13 november, soms zit daar enige vertraging tussen. Ik dicteer die dingen en het wordt uitgewerkt. Of ik dat de 10^e, 11^e, 12^e of de 13^e heb gedaan weet ik niet meer.

De heer De Jong: we gaan de verschillende dagen even met u door. Na de 10^e, hebben wij begrepen, dat u op enig moment hebt gedreigd met een kort geding. Kunt u zeggen wanneer dat was en wat de achtergrond was, kunt u dat toelichten.

De heer Van Luyn: ja, ik zal het briefje er even bijpakken. Een brief, ik meen, van 13 november. Geachte mevrouw Haarsma, 13 november 2008. Die moet ik ook op 13 november gemaakt hebben en ik zal u zeggen waarom. Want op die datum heeft mevrouw Haarsma publiekelijk bekend gemaakt dat het rapport er was. Dat was voor mij aanleiding om te dreigen met een kort geding. Want als de provincie voet bij stuk had gehouden en gezegd had: we hebben geen rapport, dan is er ook niets te vorderen bij de rechter. Ik wilde graag dat rapport hebben om de definitieve versie te beoordelen. De conceptversie was, ook gezien de vraagstelling, heel erg gericht op cliënt. Niet zozeer op de hele gang van zaken.

De heer De Jong: mag ik u voor de volledigheid even onderbreken? Cliënt was alleen de heer Leijssenaar of ook zijn collega-directeur? U trad alleen namens de heer Leijssenaar op?

De heer Van Luyn: alleen voor de heer Leijssenaar en ook niet zijn bedrijf bijvoorbeeld. Ik wilde het rapport hebben omdat ik uit het rapport, uit de conceptversie, al had opgemaakt dat de zware taal van het Dagblad in ieder geval zwaar overtrokken was voor zover ik het heb over mijn cliënt. Alle verdachtmakingen met betrekking tot, ja, geldelijk gewin, zal ik maar zeggen. Fouten waar hij zelf beter van zou zijn geworden. Dat wordt allemaal onderuit gehaald in het rapport. Daar staat geen enkel bewijs van. Wat resteert.....

De heer Bomhof: we hoeven het niet over de inhoud te hebben.

De heer Van Luyn: u vroeg naar de reden waarom ik dat rapport wilde hebben. Ik wilde het bewijs in handen hebben dat in ieder geval niks concreets tegen cliënt kon worden ingebracht waaruit zou volgen dat hij verwijtbaar zou hebben gehandeld.

De heer De Jong: in die brief waar u aan refereert van 13 november, daar staat ook letterlijk in dat u mogelijk een kort geding gaat aanspannen.

De heer Van Luyn: *"u wordt verzocht en voor zover nodig gesommeerd om voor maandag 17 november uiterlijk om 12.00 uur mij een afschrift van de definitieve versie van het rapport te doen toekomen. Bij gebreke daarvan zult u zonder nadere waarschuwing in een kort geding betrokken worden teneinde afgifte te bewerkstelligen."* Laat weinig aan de fantasie over.

De heer De Jong: deze brief is op 13 november verzonden, al dan niet aangetekend, en hier op 14 november...

De heer Van Luyn: ja, en tevens per e-mail aan a.haarsma@drenthe.nl

De heer Bomhof: is dat ook gebeurd, heeft u dat voor 17 november gehad, want dat vraagt u. De toezending van het rapport voor 17 november.

De heer Van Luyn: ja. Vervolgens ben ik gebeld door de provincie dat ik een exemplaar zou krijgen. Dat is toen gestuurd samen met een brief waaraan ik net refereerde.

De heer De Jong: dat is pas 27 november als ik net goed opgelet heb, wanneer bent u gebeld door de provincie, plusminus.

De heer Van Luyn: even kijken, ik heb het kort geding aangevraagd zelfs, dagvaarding opgesteld op 17 november, dan heb je nog niet direct je datum voor je zitting. Nog een brief gestuurd aan de provincie. Ik vermoed dat het geweest is op 19 november, toen ben ik in ieder geval gebeld door de provincie en dat was voordien nog niet voorgekomen.

De heer De Jong: misschien is het omwille van de chronologische volgorde omdat we nu in de week van de 17^e zitten verstandig om terug te gaan. Op 11 november, dat is de dinsdag na de maandag 10 november, heeft u een persbericht uitgebracht. Kunt u de achtergrond daarvan toelichten?

De heer Van Luyn: ja, ik zei zoëven al, ik bedoelde in ieder geval te bewerkstelligen dat in de berichtgeving in de kranten cliënt niet meer zo genadeloos en onrechtvaardig neergesabeld werd. Ik wilde een ander geluid laten horen. Van de provincie bleek mij ook die 10 november al, daar kreeg ik weinig gehoor bij. Ik had eerlijk gezegd weinig hoop dat daar een verandering zou komen. Dus dan resteert er weinig anders dan het uitbrengen van een persbericht om dat andere geluid te laten horen.

De heer De Jong: daarna hebt u op woensdag 12 november een gesprek gehad met de journalist de heer De Bruin. Kunt u ons vertellen hoe dat gesprek tot stand is gekomen?

De heer Van Luyn: ja, ik heb hem gebeld, althans ik heb het Dagblad gebeld. Ik ben met hem in contact gekomen.

De heer De Jong: dat is op woensdagochtend 12 november geweest, hij is à la minuut langsgekomen of hebt u de dag daarvoor al gebeld?

De heer Van Luyn: ik heb 11 november met de Bruin gebeld en op 12 november, hoe laat weet ik niet meer, is hij op mijn kantoor geweest.

De heer De Jong: u houdt kantoor in?

De heer Van Luyn: Almere

De heer De Jong: de heer De Bruin is naar Almere gekomen?

De heer Van Luyn: correct

De heer De Jong: wat is er tijdens dat gesprek, wat u dus hebt geïnitieerd, wat is er tijdens dat gesprek besproken?

De heer Van Luyn: daarvan heeft hij zelf verslag gedaan in de krant dus dat is na te zoeken. Maar het waren in ieder geval de bekende verwijten aan het adres van cliënt die ik heb getracht te weerleggen. En om maar even uw volgende vraag voor te zijn, op dat moment had ik niet de map, deze zelfde map (*de heer van Luyn wijst op een witte map*) voor mij liggen, ik had niet het conceptrapport voor mij liggen, ik heb dat niet doorgebladerd met hem. En hij heeft mij en cliënt een interview afgenomen en daarvan aantekeningen gemaakt.

De heer De Jong: uw cliënt, de heer Leijssenaar, is tijdens het hele gesprek aanwezig geweest?

De heer Van Luyn: ja

De heer De Jong: hoe lang heeft het geduurd, is het een kort gesprek geweest, of hebt u twee uur...

De heer Van Luyn: ik denk dat het anderhalf uur was, ik kan er een half uur naast zitten.

De heer De Jong: had die journalist naar uw idee op dat moment al kennis van het dossier/rapport Eurochamp.

De heer Van Luyn: ja daar was ik van overtuigd. Ik was daar zelfs zozeer van overtuigd dat ik een keer daarna dat ik hem aan de lijn had, hij heeft de conceptversie van het interview aan mij gemaild, dat heb ik geaccordeerd vervolgens heeft hij het artikel geplaatst met daarin een kadertje en een nogal suggestieve ruimte daarop geschreven: dagblad vervolg over artikel van 15 november. Toen heeft hij mij gebeld op 18 november, hij belde mij, hij wilde graag nog een keer langs komen met een collega, een zekere Gerard de Kleine.

De heer De Jong: als u het goed vindt nog even terug in de tijd. Op 12 november is hij bij u op kantoor geweest waar de heer Leijssenaar bij aanwezig was en wat in totaal iets van anderhalf uur geduurd heeft. En de journalist zegt dat hij op uw kantoor inzage heeft gehad in het rapport/dossier Eurochamp. Klopt dat?

De heer Van Luyn: dat klopt niet. In de eerste plaats niet omdat het niet waar is. Ik heb ook geen enkele reden om daarover iets anders te verklaren. Want als nu iemand mij een rapport geeft waar hij zelf 'geheim' op heeft gestempeld ben ik er niet aan gehouden. Dus ik had ook geen enkele moeite gehad om het rapport te verspreiden als dat in het belang van cliënt was geweest. Dus alleen al het feit dat hij mij verwijt van lekken, let wel dit is de man die publiekelijk overal de afgelopen week te kennen heeft gegeven dat hij het rapport bij mij heeft ingezien en nu hier niet is om zijn bron te beschermen. Deze man die zegt dat hij op mijn kantoor bladzij voor bladzij (*de heer Van Luyn toont het rapport*) dit rapport heeft doorgenomen.

De heer De Jong: het zijn 90 pagina's voor zover wij weten.

De heer Van Luyn: ja, één minuut per pagina, waarbij hij ook nog aantekeningen maakte en een interview afnam, vind ik een hele prestatie. Dus kortom, nee hij heeft niet bij mij op mijn kantoor het rapport ingezien.

De heer Bomhof: u kunt een onderscheid maken tussen het rapport en een dossier. Het rapport is vaak onderdeel van het dossier zou je kunnen zeggen. Hij heeft geen van beide met u doorgenomen? U hebt niets laten zien, niets overhandigd, u heeft geen enkel afschrift verstrekt.

De heer Van Luyn: nee, het dossier is natuurlijk vertrouwelijk, dat laat ik helemaal aan niemand zien. Daar ben je advocaat voor. Het rapport, als ik dat aardig had gevonden, dan had ik dat zelf ter beschikking kunnen stellen, daar had ik beslist open kaart over kunnen spelen.

De heer Bomhof: want u had op dat moment het hoor en wederhoor-rapport al

De heer Van Luyn: ja, waarover schuin 'concept' staat

De heer De Jong: van hetgeen wat u vertelde tijdens het gesprek, namens uw cliënt, daar wilde de journalist wellicht bewijs van hebben, zal ik maar zeggen. Toon eens aan dat het klopt wat u namens cliënt zegt. Hebt u dat op enigerlei wijze kunnen aantonen?

De heer Van Luyn: u loopt een beetje voor de muziek uit. Op enig moment heb ik hem een mail gestuurd, dat is de beruchte mail waarin de provincie opdracht geeft aan het bestuur van Eurochamp om de aanstellingsprocedure op te knippen en cliënt wordt teruggefloten door bestuur van Eurochamp om niet naar de provincie te stappen en de kwestie daar open en bloot voor te leggen, waarvoor hij de afspraak al had. Die mail heb ik hem toegestuurd en

De heer De Jong: u zegt provincie maar u doelt waarschijnlijk op SNN in verband met subsidie.

De heer Van Luyn: ja correct. De heer Leijssenaar werkte daar gewoon via zijn BV al lange tijd en vervolgens wilde de provincie dat hij een stukje van zijn werk in loondienst zou gaan verrichten.

De heer Bomhof: die mail die u heeft toegestuurd, kwam niet uit het rapport maar wel uit uw dossier?

De heer Van Luyn: hij voerde het aan als bewijs voor het feit dat ik het rapport gelekt zou hebben. Zie je wel zei hij want die mail staat in het rapport. Je kunt je dan afvragen hoe hij daar dan kennis van heeft?

De heer Van Luyn: nog even daaraan voorbij gaand, dat is niet het geval want hij komt gewoon uit de mailbox van cliënt en ik heb die mail ook doorgestuurd aan KPMG en die staat ook verder voor iedereen ter beschikking.

De heer Bomhof: diezelfde mail heeft hij niet op die dag bij u gezien en u heeft hem later toegestuurd.

De heer Van Luyn: klopt.

De heer Bomhof: dat weet u zeker

De heer Van Luyn: 100%

De heer De Jong: u verklaart net dat gesteld dat als u het definitieve rapport wel in uw bezit had gehad op 12 november dat u het zonder problemen had kunnen overhandigen omdat u niet aan geheimhouding gebonden bent. Zeg ik het correct als ik zou zeggen dat geldt eigenlijk ook voor uw hoor en wederhoor-versie van oktober. Hebt u die wel aan hem verstrekt?

De heer Van Luyn: nee, ik heb noch de definitieve versie, noch de hoor en wederhoor-versie, noch enig andere versie aan iemand ter beschikking gesteld.

De heer De Jong: maar waarom dan niet, want het zou uw cliënt ontlasten, als ik dat goed zeg, omdat er dan toch een ander beeld ontstaat.

De heer Van Luyn: mijn verwachting was dat de beeldvorming daar niet beter van zou worden. Iedere tetter heeft zijn letter. Op het moment dat je er stukjes uit gaat knippen en plakken, zeker als je dit aan het Dagblad zou geven dan is mijn verwachting dat de beeldvorming er niets beter van zou zijn geworden.

De heer Bomhof: waaraan ontleent u die verwachting? Aan het artikel van 15 november waar u net over begon?

De heer Van Luyn: ik heb contact gehad met twee journalisten, Martin de Bruin en Gerard de Kleine. Gerard de Kleine heb ik leren kennen als een vakman die erg geïnteresseerd is in de waarheidsvinding en daar erg zijn best voor doet. Martin de Bruin heb ik leren kennen als iemand die graag het woord van de provincie spreekt en eigenlijk geen enkele moeite doet om daar een objectief kader omheen te plaatsen. Het zijn harde woorden maar ik kan er weinig anders van maken.

De heer De Jong: hoe verklaart u, dat weten we uit het KPMG-rapport, dat de definitieve versie van het rapport uiteindelijk op 13 november 2008 in bezit is van het Dagblad van het Noorden. Hebt u daar een verklaring voor?

De heer Van Luyn: hoe dat komt? U vraagt van mij om koffiedik te kijken. Ik kan best gaan raden naar wie binnen de provincie belang zou hebben....

De heer Bomhof: ik denk dat mijn collega bedoeld heeft: heeft mogelijk De Bruin, toen hij die 12^e november bij u was, waarop ook al is geëuid, dat hij de definitieve versie van het rapport had.

De heer Van Luyn: ja, ik had die indruk al bij het eerste gesprek, simpelweg vanwege de hoeveelheid kennis die hij had. Verder heeft hij toen bijvoorbeeld de naam Lutgert Management laten vallen. Dat is een naam die alleen staat in de definitieve versie van het rapport. In de nabespreking van het interview met cliënt had ik het daar nog even over en toen zei cliënt: ja, het Lutgert Management, dat staat nog nergens in de stukken. In de definitieve versie van het rapport staat dat wel. Ik was er dus van overtuigd. Vervolgens heb ik in dat gesprek wat ik telefonisch met De Bruin had op 18 november, heb ik hem gezegd, joh, ik weet dat jullie dat rapport hebben. Kun je daar een kopie van meenemen? Het antwoord daarop was nee, dat kan ik niet. Dus, geen bewijs, maar ook geen ontkenning. Sorry voor de classificatie.

De heer De Jong: uiteindelijk is er op woensdag 19 november weer een gesprek geweest, niet alleen met de heer De Bruin maar ook de heer De Kleine was daar bij. Op wiens initiatief is dat gesprek tot stand gekomen en wat is daar besproken?

De heer Van Luyn: dat was op initiatief van De Bruin. Die heeft mij gebeld en ze wilden de zaak nog een keer bespreken. Ik heb toen overleg gehad met cliënt en gevraagd wat hij daarvan vond en gezamenlijk hebben wij besloten dat er nog best het één en ander bij te sturen viel en daarom hebben we ze nog een keer uitgenodigd en nog een keer te woord gestaan. Bij dat gesprek lag deze map wel op tafel. Deze zelfde map. Ik heb voor mijn eigen visie daar af en toe naar gekeken. Maar ik heb een fors formaat bureau, dat mag u gerust weten. Hij kan niet ondersteboven dat rapport hebben gelezen en zeker niet iedere bladzijde.

De heer De Jong: was bij dat gesprek de heer Leijssenaar ook aanwezig?

De heer Van Luyn: ja

De heer De Jong: heeft dat wederom anderhalf uur geduurd of korter of langer?

De heer Van Luyn: dat was anderhalf uur

De heer De Jong: wat was de rol van de heer De Kleine bij dat gesprek?

De heer Van Luyn: ze stelden beiden vragen, kritische vragen. De Kleine was, meen ik, degene die de notulen bijhield, dus die maakte de aantekeningen in ieder geval. Wellicht hebben de heren de aantekeningen nog. En de rolverdeling was weer zoals die paste in mijn huidige beeldvorming waarbij De Kleine belast was met de waarheidsvinding en De Bruin trachtte sappige details van mij en cliënt te ontlokken.

De heer De Jong: wat was de kern van dat gesprek, waar ging het inhoudelijk om, wat was het belangrijkste feit wat destijds besproken is.

De heer Van Luyn: het belangrijkste feit wat ik daar voor het voetlicht wilde brengen, en dat is tot op zekere hoogte ook gelukt, is dat cliënt zich op geen enkele wijze verrijkt heeft ten koste van andere mensen. Het andere feit wat ik voor het voetlicht wilde brengen is dat Eurochamp, de gehandicapten sport, de projecten waren al voor 90% af en dat er nog een klein duwtje in de goede richting hoefde plaats te vinden om het allemaal te vervolmaken. Dat heeft beide de pers gehaald.

De heer Bomhof: u heeft ook weer gevraagd om dat tweede gesprek of kwam dat van de beide journalisten.

De heer Van Luyn: dat kwam van De Bruin, die heeft mij gebeld en gevraagd om een tweede gesprek.

De heer Bomhof: op 15 november had hij al een stuk geplaatst, vrij uitbundig wat daar instond. U heeft de 12^e november ook met hem gesproken en hij kende het rapport ook al vermoedde u. Wat zou voor hem de aanleiding zijn geweest om met u te praten. Kijk dat u nog een keer met hem wou praten kan ik me voorstellen, wat was voor De Bruin de reden om u nog eens een keer te bezoeken?

De heer Van Luyn: u vraagt mij weer om te speculeren. Ik wil dat best doen. Ik denk

De heer Bomhof: nee, ik vraag geen speculatie. Hij zal u misschien vast verteld hebben toen hij u belde de reden waarom hij met u wilde spreken.

De heer Van Luyn: hij wilde nog wat dieper op de kwestie in gaan, of woorden van gelijke strekking. Hij hield het algemeen.

De heer Bomhof: en daar liet u het bij, dat gesprek?

De heer Van Luyn: ja.

De heer De Jong: de heer De Bruin hebt u de week daarvoor al gesproken, in de week van de 12^e. Dit was de eerste keer op de 19^e dat u de heer De Kleine trof of had u daarvoor ook al contact gehad, telefonisch of per e-mail. De heer De Kleine kwam daar nieuw voor u aan tafel, zal ik maar zeggen.

De heer Van Luyn: ik ben daar niet geheel zeker van. In mijn aantekeningen zie ik geen eerder contact met Gerard de Kleine. Ik denk het niet, ik denk dat het de eerste keer was. Hij is wel aangekondigd door De Bruin.

De heer De Jong: tijdens het gesprek op de woensdag de 19^e, was u toen duidelijk dat de journalisten de beschikking hadden over het definitieve rapport?

De heer Van Luyn: ja, op twee manieren. Simpelweg door de kennis die ze bezaten en het andere punt is dat ze bepaalde kennis hadden die alleen in het definitieve rapport naar voren kwam zoals ik zoëven noemde het voorbeeld van Lutgert. Dat staat alleen in de definitieve versie van het rapport.

De heer De Jong: hadden de journalisten ook het definitieve rapport bij zich? Heeft u dat nog kunnen nagaan?

De heer Van Luyn: nee, heb daar speciaal om gevraagd maar nee, ze waren er om de één of andere reden niet toe bereid.

De heer De Jong: voor de volledigheid: heeft u tijdens dit gesprek op woensdag 19 november inzage verleend in het in uw bezit zijnde rapport van Deloitte of in uw eigen dossier?

De heer Van Luyn: toen heb ik het rapport ook niet aan de heren getoond. Het enige wat ze hebben gezien zoals ik net zei: ondersteboven hebben ze het rapport zien liggen. Dat is alles.

De heer Bomhof: we maken weer even het onderscheid tussen het rapport en tussen het dossier.

De heer Van Luyn: ik speel geen spelletjes.

De heer Bomhof: nee, het gaat niet om spelletjes. In de KPMG-rapportage wordt daar onderscheid gemaakt tussen het rapport en dossier, vandaar dat wij u nog even vragen, niet in beschuldigende zin maar in feitelijke verifiërende zin. Er is ook niet uit het dossier wat verstrekt want het rapport is onderdeel van het dossier.

De heer Van Luyn: ik heb de heren journalisten ook die bewuste datum in geen enkel stuk inzage gegeven.

De heer Bomhof: is er daarna ook nog informatie verzonden uit het digitale archief van de heer Leijssenaar?

De heer Van Luyn: ik zou kunnen nagaan op welke datum die mail die ik net aanhaalde verzonden is. Ik heb die mail verzonden en een aantal citaten. Citaten van notulen van de vergaderingen van het bestuur van Eurochamp. Dat is alles. Wie ze wil hebben, aan hem of haar stuur ik ze graag door.

De heer De Jong: wij hebben begrepen dat u op enig moment kort daarna, dus na woensdag de 19^e een fax hebt ontvangen van de heer De Kleine met een kopie van een bladzijde uit het rapport. Kunt u dat toelichten.

De heer Van Luyn: ik werd door De Kleine gebeld en die liet mij weten dat het rommelde op de roductie. Er was sprake van enige animositeit tussen de beide heren journalisten. Hij zei mij, wij hebben inzage gehad in de definitieve versie van het rapport en ter bewijze daarvan zal ik je één pagina daarvan faxen. Hij heeft die naar mij gefaxt, hij verzocht mij om de kopregel er af te knippen. Dat heb ik gedaan. Vervolgens belde hij nog een keer en zei: maar laat de datum en de tijd er alsjeblieft aanzitten, dat lijkt me wel zo handig. Ik zei daarop: oh ja, da's waar ook. Dus die heb ik er weer bijgedaan en ik heb die fax hier in mijn dossier zitten.

De heer De Jong: kunt u die datum nog noemen, wanneer dat was?

De heer Van Luyn: jazeker, dat was 24 november 2008.

De heer De Jong: en uit die fax bleek u

De heer Van Luyn: het was een willekeurige bladzijde uit het rapport, het is bladzijde 17 van 91, 10 november 2008 en er staat een nummer boven wat eindigt op 2111.

De heer De Jong: dat hebben wij ook gecontroleerd, dat is de definitieve versie van het rapport. Wat is de reden dat hij u dat gefaxt heeft?

De heer Van Luyn: de reden was dat hij meende dat we tot op zekere hoogte door de heer De Bruin in de maling genomen werden. Daarom wilde hij mij een bewijs in handen geven dat zij wel de definitieve versie van het rapport hadden. Het kwam hem namelijk voor dat De Bruin mij aanwees als degene die het rapport zou hebben gelekt. Het enige rapport wat ik had, zo wist ook De Kleine, was de conceptversie, de definitieve versie was nog niet beschikbaar behalve bij het Dagblad dat kennelijk inzage had gehad. Met die fax bewees hij dat.

De heer De Jong: u hebt net er over gesproken dat in de week van 19 november c.q. begin de week daarop onder de dreiging van het kort geding uiteindelijk op, als ik het goed onthouden heb, op 27 november het definitieve rapport verstrekt is. Kunt u nog wat zeggen over de contacten met de provincie. Werd er toen wel gereageerd op uw brief van 13 november waar u onder een dreiging van een kort geding et cetera?

De heer Van Luyn: de brief van de provincie kwam er op neer dat de dreiging van het kort geding toevallig samenviel met het afstaan van het rapport. Dat het geheel toevallig was en dat zij het simpelweg even hadden moeten bespreken met het Openbaar Ministerie en met andere instanties of het wel een goed idee was om dat rapport ter beschikking te stellen. En dat was de reden dat het nog even geduurd had, in de ogen van de provincie, maar vanzelfsprekend had mijn cliënt recht op een afschrift. Dat was op dat moment de stelling van de provincie.

De heer De Jong: u had het net over een tweede brief aan de provincie. U noemde 13 november dat u een brief gestuurd had met die dreiging van een kort geding. Maar u noemde zonet in deze periode ook een tweede brief. Kunt u daarover nog zeggen wat de gedachte erachter geweest is en waar ging die tweede brief over.

De heer Van Luyn: ik heb nog een brief van 18 november gefaxt, t.a.v. de heer P. ...

De heer De Jong: van u aan de provincie?

De heer Van Luyn: van mij aan de provincie, t.a.v. de heer P. Hofstra en/of de heer M.A.D. van Nieuwpoort. Daarin geef ik een reactie op hun visie ten aanzien van het recht van cliënt op afgifte van het rapport. Ik heb gezegd daar heeft cliënt recht op. Heb verwezen naar de wet. Ik kreeg een brief van de provincie terug. Daarin zei ze: nee hoor, die wet die moet je heel anders lezen, u krijgt dat rapport niet.

De heer Bomhof: dat mag u laten zitten, dat onderdeel, dat draagt niet bij tot onze onderzoeksvraag.

De heer De Jong: Uiteindelijk is hier vanuit het provinciehuis opdracht gegeven aan KPMG om een onderzoek te doen naar de voortijdige verspreiding van het rapport van Deloitte. U hebt gesproken met de onderzoekers van Deloitte. Onze vraag is: heeft KPMG de informatie die u verstrekt hebt op juiste en volledige wijze verwerkt in haar rapport.

De heer Van Luyn: ja

De heer De Jong: u noemde zojuist een fax die u ontvangen heeft, daarover hebben wij niets in het rapport gelezen.

De heer Van Luyn: ja dat verbaast me een beetje dat ze dat niet hebben opgenomen. Ik heb ze een kopie gegeven.

De heer De Jong: voor de rest, alle informatie die u verstrekt hebt aan KPMG is volledig en juist in het rapport van KPMG terecht gekomen?

De heer Van Luyn: dat klopt

De heer Bomhof: hebben de andere leden van de commissie nog vragen? Nee, dan willen we hiermee het gesprek beëindigen, dank u wel voor het verschijnen op deze zitting. Er wordt een verslag gemaakt van deze vergadering. U krijgt daar uiteraard een exemplaar van voor commentaar. U heeft daar enige dagen de tijd voor. Dan komt het terug, wordt het vastgesteld. Vervolgens kan het worden gebruikt in het eindrapport van de commissie. Ik wens u goede reis terug naar huis.

MEMO

Aan : mevrouw T. Klip-Martin
Afschrift : L. Bomhof
Van : mevrouw I.M. Rozema (toestelnummer: [REDACTED])
Datum : 25 juni 2009
Onderwerp : Verslag hoorzitting d.d. 16 juni jl.

Geachte mevrouw Klip,

De commissie heeft uw memo van 20 juni jl. inzake het verslag van de hoorzitting van 16 juni jl. ontvangen. Met betrekking tot uw opmerkingen over teksten in het verslag is de bandopname nogmaals nageluisterd. De weergave van hetgeen u gezegd heeft op bladzijde 4 van het verslag, staat daar correct weergegeven. Alleen de woorden "...in de slipstream van (een gesprek)..." moeten nog worden toegevoegd.

Uw aanvulling m.b.t. "het spreken met meerdere mensen in de weken daarna" is zo niet gezegd. De commissie houdt daarom de weergave van de daadwerkelijk uitgesproken woorden aan.

Uw verdere mededelingen neemt de commissie voor kennisgeving aan. Zij zal daar in haar rapportage verder geen gebruik van maken. Indien u behoefte heeft tot nadere toelichting van hetgeen u gezegd heeft tijdens de hoorzitting, dan bestaat daarvoor in de PS-vergadering van 2 juli a.s. uiteraard de gelegenheid.

Met vriendelijke groeten,
namens de onderzoekscommissie Eurochamp

wq I. Rozema

Inge M. Rozema
secretaris

Aan de leden van de onderzoekscommissie Eurochamp

VERTROUWELIJK

██████, 20 juni 2009

Geachte leden van de onderzoekscommissie Eurochamp,

Hierbij zend ik u het verslag van mijn openbaar verhoor op 16 juni jl retour. Ik stel u twee aanpassingen voor.

p. 4. Ik meen mij te herinneren gezegd te hebben daar in de weken daarna met meerdere mensen over gesproken te hebben, ook met de heer De Kleine. De door mij in uw verslag onderstreepte zin zou dan luiden:

Ik heb in de weken daarna met meerdere mensen hierover gesproken. Ik sluit niet uit dat in de weken daarna dat ook in gesprekken met de heer De Kleine aan de orde is geweest, maar nooit inhoudelijk.

p. 7. 'opgeschreven' zou denk ik 'omschreven' moeten zijn. *Jz*

Met inachtneming van de door mij gemaakte opmerking aangaande p. 4 kan ik akkoord gaan met uw verslag.

Graag maak ik van de gelegenheid gebruik u ook nog het volgende mee te delen.

Ik word sinds mijn verhoor direct, maar vooral via derden, op onheuse wijze benaderd door de heer De Kleine. Hij meldt dat mijn uitspraak 'in de slipstream van gesprekken' geen recht doet aan de wijze waarop de 'lekaffaire' aan de orde is geweest.

Ter toelichting het volgende. De basis van onze gesprekken heeft altijd een privé karakter gehad. In het verloop van die gesprekken heb ik ook met de heer De Kleine, net als met anderen, in de weken na 15 november 2008 over het verspreiden van het Deloitte-rapport gesproken. Ik benadruk nogmaals dat de inhoud van het Deloitte-rapport hierbij nooit aan de orde was.

Ik had daar in mijn verhoor mogelijk iets uitvoeriger op in kunnen gaan. Ik heb daar echter van u ook geen vragen over gekregen. De nadruk bij uw vraagstelling lag steeds op de dagen 10 tot 14 november.

Ik hoop met deze aanvulling uw beeld gecompleteerd te hebben.

Met vriendelijke groet

Tanja Klip-Martin
 ██████████
 Tanja Klip-Martin

dat is zo niet geregeld. Jz

Verslag van de Hoorzitting over Eurochamp met mevrouw T. Klip
Datum: 16 juni 2009, 15.15 uur
Plaats: Statenzaal, Provinciehuis

98

De heer Bomhof: mevrouw Klip hartelijk welkom bij deze commissie die bezig is met het onderzoek naar het voortijdig verspreiden van het Eurochamp-rapport. Wij hebben elkaar eerder ontmoet, in het voorgesprek. U mist één van de commissieleden, de heer Beerda, hij is ziek en kan niet meedoen aan deze bijeenkomst. Wij willen graag met u spreken over een aantal zaken die ook aan de orde zijn geweest in het voorgesprek. Nog eens een keer ter verduidelijking. En ook over een aantal nieuwe punten vanwege feiten die zijn gebleken na het gesprek wat we hebben gevoerd. Dit is een openbare zitting maar daar hoort ook een eed of belofte bij. Vraag aan u of u de eed of de belofte wilt afleggen.

Mevrouw Klip: de belofte.

De heer Bomhof: "Ik verklaar dat ik als getuige voor deze onderzoekscommissie de gehele waarheid en niets dan de waarheid zal zeggen".

Mevrouw Klip: dat verklaar en belof ik.

De heer Bomhof: ik geef het woord aan mevrouw Stijkel voor de vragen aan u. Het kan zijn dat na mevrouw Stijkel ook andere leden van de commissie u af en toe een vraag zullen stellen.

Mevrouw Stijkel: sinds wanneer bent u hier gedeputeerde bij onze provincie?

Mevrouw Klip: sinds februari 2005.

Mevrouw Stijkel: op welke wijze bent u betrokken bij het Eurochamp-rapport?

Mevrouw Klip: ik ben inhoudelijk niet betrokken bij het Eurochamp-rapport. Ik ben natuurlijk wel als lid van het college collegiaal er bij betrokken.

Mevrouw Stijkel: op welke wijze was u betrokken bij het KPMG-rapport?

Mevrouw Klip: toen aan de orde was dat er mogelijk er een extern onderzoek gedaan zou worden naar het mogelijk voortijdig verspreiden van het Deloitte rapport over Eurochamp hebben wij als college gemeend dat het niet verstandig zou zijn om de portefeuillehouder, tevens plaatsvervangend commissaris van de Koningin, die daar nauw bij betrokken was, verantwoordelijk te maken voor dat onderzoek en dan zit dus je gelijk op de tweede loco, dat ben ik. Die op voordracht van het college bestuurlijk verantwoordelijk is geworden voor het proces van het KPMG-onderzoek.

Mevrouw Stijkel: dus bestuurlijk verantwoordelijk. Oké. Wist u dat het bewuste rapport op 10 november 2008 digitaal is verzonden hier naar het provinciehuis?

Mevrouw Klip: dat wist ik toen niet, heel veel later wel.

Mevrouw Stijkel: toen hoorde u ook dat het bij mevrouw Tabak was binnengekomen?

Mevrouw Klip: ik moet u zeggen, dat weet ik niet meer of ik dat toen gehoord heb. Ik heb tijdens het onderzoek van KPMG, het gesprek wat ik met KPMG heb gehad, voor mezelf geprobeerd terug te rekenen wat het eerste moment zou kunnen zijn geweest, dat ik dat wist. Dat was toen in mijn herinnering de collegevergadering van 2 december. Toen heb ik dus vernomen dat er ook een digitale versie was. Ik herinner me niet meer precies wanneer ik heb vernomen waar die was binnengekomen.

Mevrouw Stijkel: weet u iets over welke afspraken er zijn gemaakt nadat dat rapport ontvangen was.

Mevrouw Klip: u bedoelt ten aanzien van de digitale versie van het rapport?

Mevrouw Stijkel: ten aanzien van het definitieve rapport.

Mevrouw Klip: u moet uw vraag iets verduidelijken.

Mevrouw Stijkel: u hebt toen een GS-vergadering gehad neem ik aan, naar aanleiding van het rapport. Er zullen afspraken gemaakt zijn, daar vraag ik naar.

Mevrouw Klip: wij hebben in die GS-vergadering ook op basis van een oplegnotitie, van een GS-nota, dat heeft u vandaag al een paar keer gehoord., besloten om aangifte te doen bij het OM en wij hebben besloten de Staten te informeren.

Mevrouw Stijkel: over die oplegnotitie wil ik u ook even een vraag stellen. Die dus besproken is op 11 november tijdens de GS-vergadering. Daarin is, nemen wij aan, ook gesproken over het risico van mogelijke negatieve beeldvorming en dat het Eurochamp-rapport bepaalde beweringen over de rol van de provincie zou kunnen weerleggen. Ik neem aan dat u die paragraaf ook kent van deze oplegnotitie. Heeft u daar een mening over? Is er bijvoorbeeld gesproken over acties die GS had kunnen nemen, hebben GS dat überhaupt overwogen?

Mevrouw Klip: ik kan me niet herinneren dat we hebben gesproken over acties. Natuurlijk heb ik die paragraaf gelezen maar het is gebruikelijk, en dat heeft u volgens mij vandaag ook al gehoord, dat elke GS-nota ook een risicoparagraaf kent.

Mevrouw Stijkel: wat vond u van deze risicoparagraaf?

Mevrouw Klip: het is gebruikelijk dat in de risicoparagraaf alle mogelijke risico's verwoord worden.

De heer Bomhof: heeft die oplegnotitie met die passage die net genoemd is over de mogelijke negatieve beeldvorming ook geleid tot een bepaalde strategie in het college. Dat wil zeggen: dat rapport kan dus leiden tot een aanpassing van de negatieve beeldvorming maar omdat ook goed te realiseren houden we een bepaalde strategie voor ogen voor de media. Is dat aan de orde geweest?

Mevrouw Klip: daar kan ik me niets van herinneren.

Mevrouw Stijkel: op woensdag 12 november spreekt mevrouw Haarsma de heer De Bruin tijdens het diner, dat bewuste diner in het provinciehuis. Dan krijgt ze het idee dat hij het rapport in zijn bezit heeft. Dat heeft ze vervolgens met u gedeeld. U heeft hierover, blijkens het verslag van PS van 18 maart 2009 het één en ander opgemerkt. U zou haar hebben geadviseerd in te grijpen. Is dat zo en wat was daarop haar reactie.

Mevrouw Klip: zij heeft mij dat inderdaad ook verteld. Ik heb gereageerd met dat kan niet, daar moet je wat aan doen. Ik herinner me niet precies meer hoe zij daarop gereageerd heeft.

Mevrouw Stijkel: ik denk wel dat u een beeld hebt bij wat u toen zei: daar moet je wat aan doen. Waar dacht u toen zelf aan?

Mevrouw Klip: als iemand je dat vertelt dan reageer je meteen, heel spontaan, je denkt dan: dat kan niet, daar moet wat aan gebeuren. Dat was mijn reactie, er stond mij niet meteen een feitelijke actie voor ogen.

Mevrouw Stijkel: ik neem aan dat u in de loop van de tijd het gebeuren hier wel gevolgd heeft. Er bestond hier ook al wat reuring over. Heeft u dat gevolgd en zo ja, wat heeft u gedaan en heeft u daar later nog met haar over gesproken?

Mevrouw Klip: er is inderdaad geconstateerd dat er in de loop van de week redelijke reuring is ontstaan in het provinciehuis en langzamerhand ook daarbuiten. Acht dagen na het gesprek wat wij op woensdagavond 12 november hadden, dus donderdagmiddag 20 november - ik stond op het punt om naar een werkbezoek met de muskusrattenvangers van Reest en Wieden te gaan - toen vroeg mevrouw Haarsma of ik even bij haar wilde komen en zei tegen mij: ik heb aan Martin de Bruin gevraagd, want er is zoveel onduidelijkheid, heb je dat rapport nou wel of heb je het nou niet en hij heeft tegen mij gezegd, ik heb het niet, ik heb het niet hier en ik heb het niet thuis. Zij zei tegen mij: het is goed dat je dat weet. Ik zei toen: maar dat heb je toch zelf tegen mij gezegd vorige week. Ze antwoordde dat ze dat wel gezegd heeft maar dat niet bedoelde te zeggen: wat ik bedoelde te zeggen was: hij weet zo veel, hij zal het wel hebben of hij moet het wel hebben.

Mevrouw Stijkel: hoe verklaart u het dat de digitale versie van het rapport op 13 november 2008 al in het bezit was van het Dagblad van het Noorden?

Mevrouw Klip: daar heb ik geen verklaring voor.

Mevrouw Stijkel: u weet dat u onder ede staat, daarom moet ik u nu ook vragen: heeft u het rapport in digitale of geprinte vorm doorgespeeld aan het Dagblad van het Noorden, of aan anderen buiten of binnen dit huis, of heeft u daar misschien opdracht voor gegeven?

Mevrouw Klip: nee.

Mevrouw Stijkel: op de gehele vraag?

Mevrouw Klip: op de gehele vraag: driewerf nee.

Mevrouw Stijkel: weet u misschien wie het rapport dan wel heeft doorgespeeld naar het Dagblad van het Noorden?

Mevrouw Klip: nee.

Mevrouw Stijkel: op donderdag 13 november 2008 heeft mevrouw Haarsma samen met de heer Van den Bosch een afspraak met journalist De Bruin. Was u misschien daarvan op de hoogte?

Mevrouw Klip: ik kan het me niet herinneren, ik heb dat later gehoord. Ik geloof niet dat ik daar toen van op de hoogte was.

Mevrouw Stijkel: wij vragen ons af of er binnen GS een mediastrategie is afgesproken over de omgang met de media ten aanzien van dit Eurochamp-rapport?

Mevrouw Klip: dat is een vraag die een beetje in het verlengde ligt, volgens mij, die de heer Bomhof mij ook net stelde. Nee, daar kan ik mij niets van herinneren. Het is natuurlijk wel zo dat de verantwoordelijk gedeputeerde voor een bepaald dossier ook altijd voor de pers het eerste aanspreekpunt was. Maar dat is vanzelfsprekend, dat is altijd zo.

Mevrouw Stijkel: heeft u regelmatig contact met journalisten?

Mevrouw Klip: die vraag kan ik met ja en nee beantwoorden. Met de heer De Bruin, waar ik zakelijk als statenverslaggever eigenlijk altijd mee te maken heb, los van soms wat andere contacten bij het Dagblad van het Noorden als het hele specifieke onderwerpen betreft, die contacten zijn er. Dat heb ik u, ook qua frequentie, in het interview uitgelegd, dat ligt een beetje aan de politieke actualiteit. Als u doelt op de andere journalist van artikelen over het Deloitte-verhaal, Gerard de Kleine, daar heb ik zeker in die periode heel regelmatig contact mee gehad, maar niet in zijn functie als journalist. Dat waren privé contacten.

Mevrouw Stijkel: waar bestonden die contacten uit met journalist De Kleine?

Mevrouw Klip: uit telefoongesprekken.

Mevrouw Stijkel: dat waren privé gesprekken?

Mevrouw Klip: dat waren absoluut privé gesprekken.

Mevrouw Stijkel: dat ging niet over dit rapport of...

Mevrouw Klip: dat is zeker in die eerste week niet over dat rapport gegaan, sowieso nooit inhoudelijk over het rapport. Ik sluit niet uit dat in de weken daarna dat wel eens in een gesprek aan de orde is geweest maar nooit inhoudelijk.

de stipsream van

Mevrouw Stijkel: u kunt zich, denk ik, wel voorstellen dat wij, toen in ons onderzoek gebleken is, dat u inderdaad meerdere malen, eigenlijk heel frequent, vooral in de tijd van de 10e tot de 14e, voor zover wij kunnen nagaan minimaal 12 keer contact hebt gehad met de heer De Kleine, dat wij daar wel een beetje van opkeken.

Mevrouw Klip: ik begrijp dat u daar van opkijkt. Dat zijn privé gesprekken. Ik vind zelfs het feit dat u de frequentie noemt eigenlijk al een privé domein raken. Ik ga daar inhoudelijk niet op in want daarmee raak ik de persoonlijke levenssfeer van iemand anders, dat ga ik niet doen, ook niet in het onderzoek. Ik kan u wel de context vertellen. Ik ken de heer De Kleine, denk ik, zeven à zevenhalf jaar. In de loop van de laatste paar jaar is daar een vriendschappelijke relatie uit ontstaan. En zoals dat met vriendschap gaat, heb je de ene periode frequenter contact dan de andere periode. Maar nogmaals, misschien ten overvloede, dat had niets met het Deloitte-rapport te maken.

De heer Bomhof: u zegt: het had niets met het Deloitte-rapport te maken maar waar wij hier naar vragen is de voortijdige verspreiding van het Deloitte-rapport. Wij kijken wie dat geweest is en onder welke omstandigheden dat heeft kunnen gebeuren. Nu is het zo dat gesprekken waarover is gerept, u zegt als je alleen al de aantallen noemt beschouwt u dat als een stukje privacy. Het is natuurlijk wel zo

dat dat gegevens zijn die in de archieven van de provincie aanwezig zijn en volledig beschikbaar zijn voor de commissie. Daar kan de commissie ook vragen over stellen. Het is dan over de inhoud verder aan u om te zeggen dat het privé is en het er niet over hebt. Daar treden wij ook niet in, dat moet zeer nadrukkelijk duidelijk worden. Voor zover staat u ook onder ede, dat geen van die gesprekken, en sommige zijn vrij vaak achter elkaar gevoerd, dat geen van die gesprekken te maken heeft gehad met het uitlekken van het rapport dan wel met de omstandigheden waaronder of ander soort wetenschap die een rol kan hebben gespeeld bij het verspreiden van het rapport. Daar zult u dus dan nu duidelijk over moeten zeggen, daar is in geen van die gesprekken sprake van geweest.

Mevrouw Klip: er is in geen van die gesprekken sprake van geweest.

De heer Bomhof: dan laten we het hierbij.

De heer De Jong: mag ik nog een vraag stellen?

De heer Bomhof: ja, goed maar niet meer over dit punt omdat ik net heb afgeconcludeerd, dat in al die gesprekken er geen relatie ligt met onze onderzoeksvraag en dat we de privacy die mevrouw Klip te berde brengt als commissie moeten respecteren.

De heer De Jong: we hebben met u een interview gehouden en u toen ook dezelfde vraag gesteld: zijn er gesprekken met journalisten gevoerd. U had toen ook kunnen zeggen dat er meer gesprekken zijn gevoerd maar dat ze privé zijn. Misschien kunt u aangeven waarom u toen niet hebt verteld dat er veel meer gesprekken zijn gevoerd.

Mevrouw Klip: uw vraag was: hoe zijn uw contacten met de pers. Daarvan heb ik gezegd dat ik zakelijk voornamelijk als het over het Dagblad van het Noorden ging dat ik met de heer Martin de Bruin te maken heb. Mijn contacten met de heer De Kleine hebben niet met zijn functioneren als journalist te maken.

Mevrouw Stijkel: u heeft gesproken met de onderzoekers van KPMG. Heeft KPMG naar uw mening de informatie op een juiste en volledige wijze verwerkt in het rapport?

Mevrouw Klip: voor zover ik dat kan nagaan, ja.

De heer Bomhof: in het vorige gesprek hebben wij u ook gevraagd naar de inrichting van het onderzoek, de vraag of er voldoende is gezocht naar de dader, of er ook misschien niet wat te gemakkelijk door KPMG is geoordeeld over de situatie. Die vraag is goed om ook aan mevrouw Klip te stellen. Uit het KPMG rapport blijkt dat er slechts één computer is onderzocht. Dat gaf al heel snel aan dat het spoor dood liep, er kwam geen informatie uit. Van voor november tot zeker 10 november is er een werkgroep geweest van 6 mensen die voortdurend betrokken is geweest bij het Deloitte-rapport. Die ook op de kamer is geweest van mevrouw Imhof om bevraagd te worden of ze gelekt hebben. De vraag die bij ons opkwam is waarom het onderzoek van KPMG geen bredere strekking heeft gehad naar dit keurgroepje van die 6 mensen. Kunt u ons uitleggen waarom dat niet is gebeurd.

Mevrouw Klip: ik denk dat ik niet veel toe te voegen heb aan de verklaring die mevrouw Imhof in het vorige verhoor gegeven heeft. We hebben de onderzoeksopdracht geformuleerd in het college en vervolgens de suggestie aan KPMG gedaan wie de mensen waren die volgens ons verhoord moesten worden, en dat is gebeurd. Misschien, ik weet eerlijk gezegd niet precies, hoe de hele ICT-omgeving door de KPMG is onderzocht. U zegt één computer, ik meen mij te herinneren dat in het KPMG-rapport wel staat dat er ook gekeken is of er vanuit welke computer dan ook in ieder geval bestanden

zijn verzonden van hetzelfde formaat als het bewuste pdf-bestand. Ik heb zelf de indruk dat er wel iets breder gezocht is dan alleen die ene computer.

De heer Bomhof: het was één computer die is doorgelicht. Het gaat er vervolgens ook om en zover is ook van belang wat uw rol is geweest ten opzichte van mevrouw Imhof. Was u afstandelijk bij dat onderzoek betrokken of heeft u ook in overleg met haar zich wel eens met de inhoud bemoeid of wel eens signalen doorgekregen van mevrouw Imhof van dit speelt of dat speelt, het ligt allemaal moeilijk, hoe gaan we daarmee om? Kunt u daar iets over zeggen, hoe was die relatie?

Mevrouw Klip: wij hadden afgesproken dat aangezien ik ook zelf geïnterviewd zou worden het zuiver zou zijn, dat ik niet mij in persoon, zeg maar verstond met de onderzoekers van KPMG, dat heeft mevrouw Imhof altijd gedaan tot in maart toen, dat heeft u al gehoord, toen we het concept besproken hebben. Mevrouw Imhof heeft haar wekelijkse contacten met KPMG altijd naar mij teruggekoppeld. We hebben daarover ook gesproken. Dus het is niet zo dat ik helemaal apathisch achterover heb gehangen, ik heb wel degelijk ook met haar de zaken besproken maar er was nooit aanleiding in die terugkoppeling om te zeggen, dit moeten ze absoluut niet doen. We hebben ons eigenlijk steeds wel kunnen vinden in de lijn die KPMG uitzette. Dus op uw wat sturende vraag of ik gestuurd heb in dat onderzoek is het antwoord: nee.

De heer Bomhof: het is geen sturende vraag maar het is de vraag of u zich met de inhoud heeft bemoeid. Dat er soms signalen boven zijn gekomen en het kan zijn dat een leiding van een organisatie zegt: dit ligt heel gevoelig, ik durf hier geen beslissing over te nemen, we leggen het voor aan de bestuursverantwoordelijke en dat bent u en die moeten dan maar de knoop doorhakken. Zijn er wel eens van dit soort pijnpunten geweest waar u mee te maken hebt gehad en waarvan u zegt: ik wil me echt met de inhoud bemoeien?

Mevrouw Klip: nee, dat kan ik me niet herinneren, ik kan me niet herinneren dat ik überhaupt op de inhoud heb gestuurd.

De heer De Jong: nog even teruggaand naar 12 november, als wij het goed hebben hebt u op die avond een vrij lang telefoongesprek met mevrouw Imhof gevoerd. Kunt u ook zeggen waarover dat gegaan is.

Mevrouw Klip: in het vorige interview heb ik dat ook gehoord. Ik moet u zeggen, ik herinner het me niet. Wij bellen heel erg veel, inderdaad is dag en nacht een beetje overdreven maar wel tot diep in de avond. Ik kan mij ook niet herinneren waar dat telefoongesprek over ging. Maar het kan over het Deloitte-rapport zijn gegaan. Er gaat ontzettend veel om in deze organisatie. Wij hebben allemaal hele drukke portefeuilles waar voortdurend beslissingen over genomen moeten worden. Dat is vaak een reden om ook intensief telefonisch contact te hebben. Nee, ik kan me niet herinneren waar het over ging.

De heer De Jong: u zult begrijpen dat de commissie met behulp van technische gegevens ook proberen een bepaald beeld te krijgen en over telefoongesprekken zeer nieuwsgierig zijn of te reproduceren valt of bij mevrouw Imhof of bij u waar dat over ging. Dat lukt op dit moment niet. De volgende vraag is: KPMG heeft uiteindelijk het conceptrapport besproken en er is een definitief rapport gemaakt. Toen is er gesproken over het eventueel weglaten van namen of met functies aanduiden, of dat soort dingen. Zijn er andere feiten op uw initiatief of op initiatief van anderen uit het KPMG-rapport weggelaten?

Mevrouw Klip: nee, wij hebben in mijn herinnering in ieder geval één keer maar misschien twee keer iets verhelderd waarvan wij gewoon dachten, bedoelen jullie dit en staat dat er dan wel. Wij hebben inderdaad op een aantal plaatsen namen van ambtenaren vervangen door functienamen.

Mevrouw Smith: wij hadden vanochtend van de heer Klaver gehoord dat hij een sms aan u had gezonden en dat u hem een antwoord terug heeft gestuurd. Heeft u vaker sms- of telefonisch contact met de heer Klaver en zo ja, waar gaat dat dan over?

Mevrouw Klip: ik heb af en toe telefonisch of sms-contact met de heer Klaver, maar dat is sporadisch. En, ik moet u zeggen dat ik nou niet specifiek iets kan herinneren waar dat over gaat.

Mevrouw Smith: zou u iets over dat sms'je kunnen vertellen?

Mevrouw Klip: dat kan ik, zoals u ook al in uw inleiding zei of uw vraagstelling formuleerde: dat is een reactie op een sms van hem. Ik reageer op iets wat hij zegt. Dat weet ik niet meer want ik bewaar die sms'jes niet. De strekking van mijn opmerking van dat sms'je is dat het mij bevreesdde, dat staat ook in dat sms'je, dat een journalist die hoofdscribent was van, zeg maar, de artikelen over het onderwerp waar ook uw onderzoek over gaat, samen met de afdeling communicatie, zoals ik het begrepen heb via de tam-tam in het provinciehuis, nadenkt over scenario's, hoe de informatie dan wel bij de krant gekomen kan zijn. Dat vond ik een beetje een vreemde combinatie.

De heer De Jong: u bent bestuurlijk verantwoordelijk voor het ambtelijk apparaat. Wij hebben van mevrouw Imhof begrepen dat zij het zeer serieus opnam dat er mogelijk vanuit dit huis voortijdig een rapport verspreid was. Wij hebben haar gevraagd wat voor maatregelen zij genomen had. Aan u dezelfde vraag want ik neem aan dat mevrouw Imhof dat met u besproken heeft. Kunt u daar meer over vertellen wanneer u daarvan op de hoogte bent gebracht. Is dat op de 13^e of op de 14^e november gebeurd of is dat pas weken later geweest? Wat gaf u als adviezen als bestuurder.

Mevrouw Klip: we zijn er pas intern over gaan praten toen duidelijk werd dat er mogelijk vanuit het provinciehuis gelekt zou zijn. Dat was niet rond de 13^e of de 14^e maar later. We hebben gesproken over wat doen wij eigenlijk precies op dit terrein. Dus de heer Baas heeft gesproken over alle feitelijke beveiliging van poortjes tot ICT enzovoort, dat hoort in zijn portefeuille. Ik heb het met name gehad over hoe het Rijksintegriteitsbeleid vorm is gegeven, dat weet ik wel, daar ben ik ook nauw bij betrokken geweest. Zeker toen we de nieuwe richtlijnen van BZK hebben geïmplementeerd. Maar goed, dit is wel aanleiding, ik heb dat geloof ik ook in de Statenvergadering zo geformuleerd, om de boel nog eens tegen het licht te houden. Want je kunt je structuur wel op orde hebben, maar heb je ook de cultuur op orde. Ik denk dat ik het vlammend betoog van mevrouw Weistra van vanmorgen nauwelijks over kan doen om te zeggen op hoeveel manieren wij inderdaad het levend houden van integriteit binnen onze organisatie vormgeven.

De heer Bomhof: daar komen we zo meteen nog over te praten.

Mevrouw Stijkel: vervolgt u maar uw betoog.

Mevrouw Klip: er is inderdaad gekeken van wat wij op dat terrein doen. Los van het feit dat we, onparlementair gezegd, het boodschappenlijstje van Binnenlandse Zaken op twee punten na hebben geïmplementeerd. We scoren ook onverminderd hoog bij Binnenlandse Zaken wanneer die aspecten gemonitord worden en toen we gestart zijn met de hele nieuwe werkwijze van Binnenlandse Zaken en dus ook massaal de toen werkzame ambtenaren in dit huis de eed of belofte moesten afleggen, hebben we dat heel zorgvuldig en grootscheeps aangepakt, zoals ook vanmorgen is opgeschreven.

Echt met acteurs die in deze zaal iedere keer met kleine groepjes ambtenaren rollenspelen hebben gedaan, een soort van 'achterkant van het gelijkachtige' middagen. Op dezelfde manier, vergelijkbaar maar zonder acteurs gebeurt dat nu weer wanneer ambtenaren in dienst treden. Mevrouw Weistra besteedt daar een dagdeel aan, dan komt ook dat aspect, wat is nou integriteit en hoe geef je dat nu vorm, aan de orde. Aan de andere kant hebben we ook daarnaast naar aanleiding van de recente gebeurtenissen rondom het Eurochamp-rapport geïnventariseerd, heeft de directie geïnventariseerd, wat doen de teamleiders aan integriteitbeleid binnen hun team en dat heeft, ik heb het zelf nog niet gezien maar er al wel over gehoord, een indrukwekkende lijst opgeleverd van hoe teamleiders met hun personeel omgaan en daarbij ook integriteitkwesies aan de orde stellen, dat op dat specifieke team of op de inhoud van het werk van dat team van toepassing is.

Mevrouw Stijkel: welke twee punten zijn nog niet geïmplementeerd?

Mevrouw Klip: ik was al bang dat u dat vragen zou, ik heb dat briefje boven liggen. Het ene punt heeft te maken met ICT-beveiliging, de beveiliging van allerlei gegevensstromen. Die wordt meegenomen met de grote slag digitalisering die u in de Voorjaarsnota tegenkomt. En het tweede punt betreft, ik zeg het even onder voorbehoud, het scheiden van functies daar waar financiële belangen zouden kunnen conflicteren. Misschien zeg ik het formeel niet helemaal juist, maar het komt er op neer.

Mevrouw Stijkel: wat vindt u van de manier van omgang van GS met de media, en dan specifiek: wat vindt u van uw eigen rol daarin?

Mevrouw Klip: ik vind dat wij op een zakelijke, maar natuurlijke manier met de media omgaan, niet krampachtig. Ik heb het daar in het interview uitvoerig over gehad. Van hoe ontstaat het contact tussen een journalist en een bestuurder, een gedeputeerde. Dat is de ene keer een regelrecht telefoontje. Daar waar het een interview betreft gaat dat in mijn geval grotendeels via mijn bestuursadviseur.

Mevrouw Stijkel: spreekt u daar in het college ook wel eens over, hoe je daar samen mee om kunt gaan?

Mevrouw Klip: we kijken wel, (het voorbeeld is het KPMG-onderzoek) wanneer en hoe bepaalde verantwoordelijkheden bij nieuwe situaties verdeeld moeten worden, hoe je dat zou moeten doen. Natuurlijk hebben we het daar af en toe in het college over. Het is geen structureel vast agendapunt.

Mevrouw Stijkel: u heeft daarover niet een bepaalde strategie met elkaar afgesproken?

Mevrouw Klip: ik begrijp niet wat u bedoelt.

Mevrouw Stijkel: ik kan mij zo voorstellen dat de bestuursadviseurs die u samen heeft, gezamenlijk zeggen: wij gaan dit zo voor GS regelen. Zo pakken we dat elke keer zo'n beetje aan.

Mevrouw Klip: natuurlijk is er een algemene lijn in de richting van de media vanuit de afdeling communicatie. Maar de inhoudelijke contacten betreffende onze portefeuilles, want daar gaat het natuurlijk altijd over, lopen toch voornamelijk één op één tussen de portefeuillehouder, de bestuursadviseur, of de communicatieadviseur voor 1 januari, en de betreffende journalist.

Mevrouw Stijkel: maar die bestuursadviseurs onderhouden ook onderling contact dat men bepaalde dingen afspreekt?

Mevrouw Klip: die werken allemaal binnen de afdeling communicatie van deze provincie. Natuurlijk spreken die gezamenlijke dingen af. Dat gaat over hele simpele dingen tot persdiensten en andere zaken en elkaar op de hoogte houden van portefeuilles.

Mevrouw Smith: ik wil nog even terug komen op de scenario's van Martin de Bruin. Weet u ook wat er precies verteld is over wat daar binnen de afdeling communicatie aan de hand was en wat de heer De Bruin daar aan het doen was.

Mevrouw Klip: wat ik wist stond ongeveer in dat mailtje. Ik had via de tam-tam in het provinciehuis vernomen dat de heer De Bruin behulpzaam was bij het bedenken van scenario's. Ik heb dat opgevat als scenario's over hoe kan dat nou dat er eventueel informatie bij de krant terecht gekomen is.

Mevrouw Stijkel: u heeft in principe niets gehoord over de invulling van die scenario's?

Mevrouw Klip: nee

De heer Bomhof: u zegt wel wat over het omgaan met de media. Als meneer De Bruin zomaar bij communicatie rondloopt en hij zich bemoeit met scenario's dan vraag ik me als eerste af: hoe komt die man daar, heeft hij een pasje blijkbaar, kan hij zomaar binnenkomen. Dat was toen nog het geval. De openheid, het gemak en de vertrouwelijkheid, althans volgens tam-tam, om hem maar zo te betrekken bij het pr-beleid van de provincie is verbazingwekkend.

Mevrouw Klip: dat is een constatering van uw kant. Ik denk dat als vanuit uw commissie adviezen in onze richting komen wij daar heel serieus naar zullen kijken.

De heer Bomhof: het is geen constatering van mijn kant maar het is een conclusie die ik heb kunnen trekken uit het mailtje waarin u zelf zegt: het is verbazingwekkend dat Martin de Bruin zich bemoeit met de scenario's in dit huis. Dan denk ik aan tweerichtingsverkeer, je mag je ermee bemoeien maar je staat ook toe dat iemand zich daar mee bemoeit. En dat is dus de houding waar dit huis, dat hij dus niet de deur gewezen wordt, zeg maar, van waar bemoei jij je mee. Nee, gechargeerd hoor, kom er maar in en wat vind je er van en verwen hem maar eens even. Dat is dus één van de vragen die gesteld zijn, het heeft ook met de houding te maken in dit huis, hoe sta je tegenover de pers. Eén sms'je geeft aan dat het zodanig open en gemakkelijk allemaal loopt en er weinig scheiding is tussen pers en ambtenaren dat dat, naar mijn gevoel, een zorgpunt is, dat al een verbeterpunt is. Of denkt u niet?

Mevrouw Klip: over dit specifieke geval heeft u uit mijn sms kunnen constateren dat ik heb geformuleerd dat ik het vreemd vond.

De heer Bomhof: vreemd, dus in algemene zin ook dan de omgang met de media op dat punt.

Mevrouw Klip: wat betreft omgang met de media kan ik natuurlijk voornamelijk alleen over mijn eigen contacten met de media spreken. Niet over de andere bestuurders en ja ik heb eigenlijk niets toe te voegen aan dat sms'je. Ik vond dat vreemd, klopt.

De heer De Jong: dat sms'je was, als ik het goed zeg, van half december. Hebt u met de heer Klaver tussen medio november en half december, dus je praat over een periode van ongeveer een maand, meerdere keren contact gehad over het voortijdig verspreiden van het Eurochamp-rapport. U gaf eerder in het gesprek aan dat u zeer sporadisch contact had, als ik goed geluisterd heb. Maar ik ben

toch even nieuwsgierig in die betreffende periode of u kunt zeggen dat is één keer geweest of dat is vaker geweest.

Mevrouw Klip: ik moet u zeggen, dat weet ik echt niet. Het is vast meer dan één keer geweest. Maar of dat vier keer of acht keer is geweest. Ik denk eerder vier keer, dat weet ik gewoon echt niet.

De heer De Jong: maar niet dagelijks?

Mevrouw Klip: nee, absoluut niet, nee.

De heer De Jong: wij hebben de heer De Kleine ook uitgenodigd voor een interview en hebben begrepen dat hij niet komt komende donderdag. U hebt net aangegeven dat u privégesprekken hebt gevoerd met hem in die weken. Maar ik neem aan dat u nog contact met hem hebt, daarna c.q. daarvoor. Dat is mijn vraag: hebt u nog steeds contact met hem.

Mevrouw Klip: ja, af en toe.

Mevrouw Smith: heeft u ook met hem gesproken over het wel of niet komen naar deze hoorzittingen en interviews?

Mevrouw Klip: hij heeft mij op enig moment ge-sms't dat hij niet kwam.

Mevrouw Smith: heeft u daarop gereageerd naar hem toe?

Mevrouw Klip: nee

De heer Bomhof: mogen wij weten wanneer dat was, dat kan een maand geleden zijn of bij wijze van spreken gisteren.

Mevrouw Klip: ik denk gisteren, zondag of gisteren, ik weet het niet, ik denk gisteren.

De heer De Jong: u hebt nog steeds contact met hem en dat is niet zeer frequent zoals het toen in november was.

Mevrouw Klip: dat klopt.

De heer De Jong: nog één vraag, en dat is misschien vervelend om hem te stellen, wij hebben hem ook aan de andere mensen gesteld: heeft iemand u opdracht gegeven om te zwijgen en/of een verklaring af te leggen die in strijd is met de werkelijke gang van zaken c.q. hebt u dat aan iemand gegeven.

Mevrouw Klip: ik heb zo'n opdracht niet ontvangen en ik heb ook zo'n opdracht aan niemand gegeven.

Mevrouw Smith: waardoor is het contact met de heer De Kleine nu inmiddels op een lager pitje dan in die weken in november, als u dat kwijt zou willen.

Mevrouw Klip: dat wil ik niet kwijt.

De heer Bomhof: ik begrijp dat nu alle vragen gesteld zijn. Ik wil bij deze het interview met u beëindigen. Ik dank u voor het verschijnen op deze hoorzitting. Hiervan wordt een verslag gemaakt.

Dat krijgt u binnen enkele dagen toegezonden. U krijgt ook een reactietermijn voor een aantal dagen en daarna wordt het vastgesteld en daarna komt het ook in het rapport.
Nogmaals dank voor het verschijnen hier.

Verslag van de Hoorzitting over Eurochamp met mevrouw T. Klip ~~ONGECORRIGEERD~~
Datum: 16 juni 2009, 15.15 uur
Plaats: Statenzaal, Provinciehuis

99

De heer Bomhof: mevrouw Klip hartelijk welkom bij deze commissie die bezig is met het onderzoek naar het voortijdig verspreiden van het Eurochamp-rapport. Wij hebben elkaar eerder ontmoet, in het voorgesprek. U mist één van de commissieleden, de heer Beerda, hij is ziek en kan niet meedoen aan deze bijeenkomst. Wij willen graag met u spreken over een aantal zaken die ook aan de orde zijn geweest in het voorgesprek. Nog eens een keer ter verduidelijking. En ook over een aantal nieuwe punten vanwege feiten die zijn gebleken na het gesprek wat we hebben gevoerd. Dit is een openbare zitting maar daar hoort ook een eed of belofte bij. Vraag aan u of u de eed of de belofte wilt afleggen.

Mevrouw Klip: de belofte.

De heer Bomhof: "Ik verklaar dat ik als getuige voor deze onderzoekscommissie de gehele waarheid en niets dan de waarheid zal zeggen".

Mevrouw Klip: dat verklaar en belof ik.

De heer Bomhof: ik geef het woord aan mevrouw Stijkel voor de vragen aan u. Het kan zijn dat na mevrouw Stijkel ook andere leden van de commissie u af en toe een vraag zullen stellen.

Mevrouw Stijkel: sinds wanneer bent u hier gedeputeerde bij onze provincie?

Mevrouw Klip: sinds februari 2005.

Mevrouw Stijkel: op welke wijze bent u betrokken bij het Eurochamp-rapport?

Mevrouw Klip: ik ben inhoudelijk niet betrokken bij het Eurochamp-rapport. Ik ben natuurlijk wel als lid van het college collegiaal er bij betrokken.

Mevrouw Stijkel: op welke wijze was u betrokken bij het KPMG-rapport?

Mevrouw Klip: toen aan de orde was dat er mogelijk er een extern onderzoek gedaan zou worden naar het mogelijk voortijdig verspreiden van het Deloitte rapport over Eurochamp hebben wij als college gemeend dat het niet verstandig zou zijn om de portefeuillehouder, tevens plaatsvervangend commissaris van de Koningin, die daar nauw bij betrokken was, verantwoordelijk te maken voor dat onderzoek en dan zit dus je gelijk op de tweede loco, dat ben ik. Die op voordracht van het college bestuurlijk verantwoordelijk is geworden voor het proces van het KPMG-onderzoek.

Mevrouw Stijkel: dus bestuurlijk verantwoordelijk. Oké. Wist u dat het bewuste rapport op 10 november 2008 digitaal is verzonden hier naar het provinciehuis?

Mevrouw Klip: dat wist ik toen niet, heel veel later wel.

Mevrouw Stijkel: toen hoorde u ook dat het bij mevrouw Tabak was binnengekomen?

Mevrouw Klip: ik moet u zeggen, dat weet ik niet meer of ik dat toen gehoord heb. Ik heb tijdens het onderzoek van KPMG, het gesprek wat ik met KPMG heb gehad, voor mezelf geprobeerd terug te rekenen wat het eerste moment zou kunnen zijn geweest, dat ik dat wist. Dat was toen in mijn herinnering de collegevergadering van 2 december. Toen heb ik dus vernomen dat er ook een digitale versie was. Ik herinner me niet meer precies wanneer ik heb vernomen waar die was binnengekomen.

Mevrouw Stijkel: weet u iets over welke afspraken er zijn gemaakt nadat dat rapport ontvangen was.

Mevrouw Klip: u bedoelt ten aanzien van de digitale versie van het rapport?

Mevrouw Stijkel: ten aanzien van het definitieve rapport.

Mevrouw Klip: u moet uw vraag iets verduidelijken.

Mevrouw Stijkel: u hebt toen een GS-vergadering gehad neem ik aan, naar aanleiding van het rapport. Er zullen afspraken gemaakt zijn, daar vraag ik naar.

Mevrouw Klip: wij hebben in die GS-vergadering ook op basis van een oplegnotitie, van een GS-nota, dat heeft u vandaag al een paar keer gehoord., besloten om aangifte te doen bij het OM en wij hebben besloten de Staten te informeren.

Mevrouw Stijkel: over die oplegnotitie wil ik u ook even een vraag stellen. Die dus besproken is op 11 november tijdens de GS-vergadering. Daarin is, nemen wij aan, ook gesproken over het risico van mogelijke negatieve beeldvorming en dat het Eurochamp-rapport bepaalde beweringen over de rol van de provincie zou kunnen weerleggen. Ik neem aan dat u die paragraaf ook kent van deze oplegnotitie. Heeft u daar een mening over? Is er bijvoorbeeld gesproken over acties die GS had kunnen nemen, hebben GS dat überhaupt overwogen?

Mevrouw Klip: ik kan me niet herinneren dat we hebben gesproken over acties. Natuurlijk heb ik die paragraaf gelezen maar het is gebruikelijk, en dat heeft u volgens mij vandaag ook al gehoord, dat elke GS-nota ook een risicoparagraaf kent.

Mevrouw Stijkel: wat vond u van deze risicoparagraaf?

Mevrouw Klip: het is gebruikelijk dat in de risicoparagraaf alle mogelijke risico's verwoord worden.

De heer Bomhof: heeft die oplegnotitie met die passage die net genoemd is over de mogelijke negatieve beeldvorming ook geleid tot een bepaalde strategie in het college. Dat wil zeggen: dat rapport kan dus leiden tot een aanpassing van de negatieve beeldvorming maar omdat ook goed te realiseren houden we een bepaalde strategie voor ogen voor de media. Is dat aan de orde geweest?

Mevrouw Klip: daar kan ik me niets van herinneren.

Mevrouw Stijkel: op woensdag 12 november spreekt mevrouw Haarsma de heer De Bruin tijdens het diner, dat bewuste diner in het provinciehuis. Dan krijgt ze het idee dat hij het rapport in zijn bezit heeft. Dat heeft ze vervolgens met u gedeeld. U heeft hierover, blijkens het verslag van PS van 18 maart 2009 het één en ander opgemerkt. U zou haar hebben geadviseerd in te grijpen. Is dat zo en wat was daarop haar reactie.

Mevrouw Klip: zij heeft mij dat inderdaad ook verteld. Ik heb gereageerd met dat kan niet, daar moet je wat aan doen. Ik herinner me niet precies meer hoe zij daarop gereageerd heeft.

Mevrouw Stijkel: ik denk wel dat u een beeld hebt bij wat u toen zei: daar moet je wat aan doen. Waar dacht u toen zelf aan?

Mevrouw Klip: als iemand je dat vertelt dan reageer je meteen, heel spontaan, je denkt dan: dat kan niet, daar moet wat aan gebeuren. Dat was mijn reactie, er stond mij niet meteen een feitelijke actie voor ogen.

Mevrouw Stijkel: ik neem aan dat u in de loop van de tijd het gebeuren hier wel gevolgd heeft. Er bestond hier ook al wat reuring over. Heeft u dat gevolgd en zo ja, wat heeft u gedaan en heeft u daar later nog met haar over gesproken?

Mevrouw Klip: er is inderdaad geconstateerd dat er in de loop van de week redelijke reuring is ontstaan in het provinciehuis en langzamerhand ook daarbuiten. Acht dagen na het gesprek wat wij op woensdagavond 12 november hadden, dus donderdagmiddag 20 november - ik stond op het punt om naar een werkbezoek met de muskusrattenvangers van Reest en Wieden te gaan - toen vroeg mevrouw Haarsma of ik even bij haar wilde komen en zei tegen mij: ik heb aan Martin de Bruin gevraagd, want er is zoveel onduidelijkheid, heb je dat rapport nou wel of heb je het nou niet en hij heeft tegen mij gezegd, ik heb het niet, ik heb het niet hier en ik heb het niet thuis. Zij zei tegen mij: het is goed dat je dat weet. Ik zei toen: maar dat heb je toch zelf tegen mij gezegd vorige week. Ze antwoordde dat ze dat wel gezegd heeft maar dat niet bedoelde te zeggen: wat ik bedoelde te zeggen was: hij weet zo veel, hij zal het wel hebben of hij moet het wel hebben.

Mevrouw Stijkel: hoe verklaart u het dat de digitale versie van het rapport op 13 november 2008 al in het bezit was van het Dagblad van het Noorden?

Mevrouw Klip: daar heb ik geen verklaring voor.

Mevrouw Stijkel: u weet dat u onder ede staat, daarom moet ik u nu ook vragen: heeft u het rapport in digitale of geprinte vorm doorgespeeld aan het Dagblad van het Noorden, of aan anderen buiten of binnen dit huis, of heeft u daar misschien opdracht voor gegeven?

Mevrouw Klip: nee.

Mevrouw Stijkel: op de gehele vraag?

Mevrouw Klip: op de gehele vraag: driewerf nee.

Mevrouw Stijkel: weet u misschien wie het rapport dan wel heeft doorgespeeld naar het Dagblad van het Noorden?

Mevrouw Klip: nee.

Mevrouw Stijkel: op donderdag 13 november 2008 heeft mevrouw Haarsma samen met de heer Van den Bosch een afspraak met journalist De Bruin. Was u misschien daarvan op de hoogte?

Mevrouw Klip: ik kan het me niet herinneren, ik heb dat later gehoord. Ik geloof niet dat ik daar toen van op de hoogte was.

Mevrouw Stijkel: wij vragen ons af of er binnen GS een mediastrategie is afgesproken over de omgang met de media ten aanzien van dit Eurochamp-rapport?

Mevrouw Klip: dat is een vraag die een beetje in het verlengde ligt, volgens mij, die de heer Bomhof mij ook net stelde. Nee, daar kan ik mij niets van herinneren. Het is natuurlijk wel zo dat de verantwoordelijk gedeputeerde voor een bepaald dossier ook altijd voor de pers het eerste aanspreekpunt was. Maar dat is vanzelfsprekend, dat is altijd zo.

Mevrouw Stijkel: heeft u regelmatig contact met journalisten?

Mevrouw Klip: die vraag kan ik met ja en nee beantwoorden. Met de heer De Bruin, waar ik zakelijk als statenverslaggever eigenlijk altijd mee te maken heb, los van soms wat andere contacten bij het Dagblad van het Noorden als het hele specifieke onderwerpen betreft, die contacten zijn er. Dat heb ik u, ook qua frequentie, in het interview uitgelegd, dat ligt een beetje aan de politieke actualiteit. Als u doelt op de andere journalist van artikelen over het Deloitte-verhaal, Gerard de Kleine, daar heb ik zeker in die periode heel regelmatig contact mee gehad, maar niet in zijn functie als journalist. Dat waren privé contacten.

Mevrouw Stijkel: waar bestonden die contacten uit met journalist De Kleine?

Mevrouw Klip: uit telefoongesprekken.

Mevrouw Stijkel: dat waren privé gesprekken?

Mevrouw Klip: dat waren absoluut privé gesprekken.

Mevrouw Stijkel: dat ging niet over dit rapport of....

Mevrouw Klip: dat is zeker in die eerste week niet over dat rapport gegaan, sowieso nooit inhoudelijk over het rapport. Ik sluit niet uit dat in de weken daarna dat wel eens in een gesprek aan de orde is geweest maar nooit inhoudelijk.

Mevrouw Stijkel: u kunt zich, denk ik, wel voorstellen dat wij, toen in ons onderzoek gebleken is, dat u inderdaad meerdere malen, eigenlijk heel frequent, vooral in de tijd van de 10e tot de 14e, voor zover wij kunnen nagaan minimaal 12 keer contact hebt gehad met de heer De Kleine, dat wij daar wel een beetje van opkeken.

Mevrouw Klip: ik begrijp dat u daar van opkijkt. Dat zijn privé gesprekken. Ik vind zelfs het feit dat u de frequentie noemt eigenlijk al een privé domein raken. Ik ga daar inhoudelijk niet op in want daarmee raak ik de persoonlijke levenssfeer van iemand anders, dat ga ik niet doen, ook niet in het onderzoek. Ik kan u wel de context vertellen. Ik ken de heer De Kleine, denk ik, zeven à zevenhalf jaar. In de loop van de laatste paar jaar is daar een vriendschappelijke relatie uit ontstaan. En zoals dat met vriendschap gaat, heb je de ene periode frequenter contact dan de andere periode. Maar nogmaals, misschien ten overvloede, dat had niets met het Deloitte-rapport te maken.

De heer Bomhof: u zegt: het had niets met het Deloitte-rapport te maken maar waar wij hier naar vragen is de voortijdige verspreiding van het Deloitte-rapport. Wij kijken wie dat geweest is en onder welke omstandigheden dat heeft kunnen gebeuren. Nu is het zo dat gesprekken waarover is gerept, u zegt als je alleen al de aantallen noemt beschouwt u dat als een stukje privacy. Het is natuurlijk wel zo

dat dat gegevens zijn die in de archieven van de provincie aanwezig zijn en volledig beschikbaar zijn voor de commissie. Daar kan de commissie ook vragen over stellen. Het is dan over de inhoud verder aan u om te zeggen dat het privé is en het er niet over hebt. Daar treden wij ook niet in, dat moet zeer nadrukkelijk duidelijk worden. Voor zover staat u ook onder ede, dat geen van die gesprekken, en sommige zijn vrij vaak achter elkaar gevoerd, dat geen van die gesprekken te maken heeft gehad met het uitlekken van het rapport dan wel met de omstandigheden waaronder of ander soort wetenschap die een rol kan hebben gespeeld bij het verspreiden van het rapport. Daar zult u dus dan nu duidelijk over moeten zeggen, daar is in geen van die gesprekken sprake van geweest.

Mevrouw Klip: er is in geen van die gesprekken sprake van geweest.

De heer Bomhof: dan laten we het hierbij.

De heer De Jong: mag ik nog een vraag stellen?

De heer Bomhof: ja, goed maar niet meer over dit punt omdat ik net heb afgeconcludeerd, dat in al die gesprekken er geen relatie ligt met onze onderzoeksvraag en dat we de privacy die mevrouw Klip te berde brengt als commissie moeten respecteren.

De heer De Jong: we hebben met u een interview gehouden en u toen ook dezelfde vraag gesteld: zijn er gesprekken met journalisten gevoerd. U had toen ook kunnen zeggen dat er meer gesprekken zijn gevoerd maar dat ze privé zijn. Misschien kunt u aangeven waarom u toen niet hebt verteld dat er veel meer gesprekken zijn gevoerd.

Mevrouw Klip: uw vraag was: hoe zijn uw contacten met de pers. Daarvan heb ik gezegd dat ik zakelijk voornamelijk als het over het Dagblad van het Noorden ging dat ik met de heer Martin de Bruin te maken heb. Mijn contacten met de heer De Kleine hebben niet met zijn functioneren als journalist te maken.

Mevrouw Stijkel: u heeft gesproken met de onderzoekers van KPMG. Heeft KPMG naar uw mening de informatie op een juiste en volledige wijze verwerkt in het rapport?

Mevrouw Klip: voor zover ik dat kan nagaan, ja.

De heer Bomhof: in het vorige gesprek hebben wij u ook gevraagd naar de inrichting van het onderzoek, de vraag of er voldoende is gezocht naar de dader, of er ook misschien niet wat te gemakkelijk door KPMG is geoordeeld over de situatie. Die vraag is goed om ook aan mevrouw Klip te stellen. Uit het KPMG rapport blijkt dat er slechts één computer is onderzocht. Dat gaf al heel snel aan dat het spoor dood liep, er kwam geen informatie uit. Van voor november tot zeker 10 november is er een werkgroep geweest van 6 mensen die voortdurend betrokken is geweest bij het Deloitte-rapport. Die ook op de kamer is geweest van mevrouw Imhof om bevraagd te worden of ze gelect hebben. De vraag die bij ons opkwam is waarom het onderzoek van KPMG geen bredere strekking heeft gehad naar dit keurgroepje van die 6 mensen. Kunt u ons uitleggen waarom dat niet is gebeurd.

Mevrouw Klip: ik denk dat ik niet veel toe te voegen heb aan de verklaring die mevrouw Imhof in het vorige verhoor gegeven heeft. We hebben de onderzoeksopdracht geformuleerd in het college en vervolgens de suggestie aan KPMG gedaan wie de mensen waren die volgens ons verhoord moesten worden, en dat is gebeurd. Misschien, ik weet eerlijk gezegd niet precies, hoe de hele ICT-omgeving door de KPMG is onderzocht. U zegt één computer, ik meen mij te herinneren dat in het KPMG-rapport wel staat dat er ook gekeken is of er vanuit welke computer dan ook in ieder geval bestanden

zijn verzonden van hetzelfde formaat als het bewuste pdf-bestand. Ik heb zelf de indruk dat er wel iets breder gezocht is dan alleen die ene computer.

De heer Bomhof: het was één computer die is doorgelicht. Het gaat er vervolgens ook om en zover is ook van belang wat uw rol is geweest ten opzichte van mevrouw Imhof. Was u afstandelijk bij dat onderzoek betrokken of heeft u ook in overleg met haar zich wel eens met de inhoud bemoeid of wel eens signalen doorgekregen van mevrouw Imhof van dit speelt of dat speelt, het ligt allemaal moeilijk, hoe gaan we daarmee om? Kunt u daar iets over zeggen, hoe was die relatie?

Mevrouw Klip: wij hadden afgesproken dat aangezien ik ook zelf geïnterviewd zou worden het zuiver zou zijn, dat ik niet mij in persoon, zeg maar verstond met de onderzoekers van KPMG, dat heeft mevrouw Imhof altijd gedaan tot in maart toen, dat heeft u al gehoord, toen we het concept besproken hebben. Mevrouw Imhof heeft haar wekelijkse contacten met KPMG altijd naar mij teruggekoppeld. We hebben daarover ook gesproken. Dus het is niet zo dat ik helemaal apathisch achterover heb gehangen, ik heb wel degelijk ook met haar de zaken besproken maar er was nooit aanleiding in die terugkoppeling om te zeggen, dit moeten ze absoluut niet doen. We hebben ons eigenlijk steeds wel kunnen vinden in de lijn die KPMG uitzette. Dus op uw wat sturende vraag of ik gestuurd heb in dat onderzoek is het antwoord: nee.

De heer Bomhof: het is geen sturende vraag maar het is de vraag of u zich met de inhoud heeft bemoeid. Dat er soms signalen boven zijn gekomen en het kan zijn dat een leiding van een organisatie zegt: dit ligt heel gevoelig, ik durf hier geen beslissing over te nemen, we leggen het voor aan de bestuursverantwoordelijke en dat bent u en die moeten dan maar de knoop doorhakken. Zijn er wel eens van dit soort pijnpunten geweest waar u mee te maken hebt gehad en waarvan u zegt: ik wil me echt met de inhoud bemoeien?

Mevrouw Klip: nee, dat kan ik me niet herinneren, ik kan me niet herinneren dat ik überhaupt op de inhoud heb gestuurd.

De heer De Jong: nog even teruggaand naar 12 november, als wij het goed hebben hebt u op die avond een vrij lang telefoongesprek met mevrouw Imhof gevoerd. Kunt u ook zeggen waarover dat gegaan is.

Mevrouw Klip: in het vorige interview heb ik dat ook gehoord. Ik moet u zeggen, ik herinner het me niet. Wij bellen heel erg veel, inderdaad is dag en nacht een beetje overdreven maar wel tot diep in de avond. Ik kan mij ook niet herinneren waar dat telefoongesprek over ging. Maar het kan over het Deloitte-rapport zijn gegaan. Er gaat ontzettend veel om in deze organisatie. Wij hebben allemaal hele drukke portefeuilles waar voortdurend beslissingen over genomen moeten worden. Dat is vaak een reden om ook intensief telefonisch contact te hebben. Nee, ik kan me niet herinneren waar het over ging.

De heer De Jong: u zult begrijpen dat de commissie met behulp van technische gegevens ook proberen een bepaald beeld te krijgen en over telefoongesprekken zeer nieuwsgierig zijn of te reproduceren valt of bij mevrouw Imhof of bij u waar dat over ging. Dat lukt op dit moment niet. De volgende vraag is: KPMG heeft uiteindelijk het conceptrapport besproken en er is een definitief rapport gemaakt. Toen is er gesproken over het eventueel weglaten van namen of met functies aanduiden, of dat soort dingen. Zijn er andere feiten op uw initiatief of op initiatief van anderen uit het KPMG-rapport weggelaten?

Mevrouw Klip: nee, wij hebben in mijn herinnering in ieder geval één keer maar misschien twee keer iets verhelderd waarvan wij gewoon dachten, bedoelen jullie dit en staat dat er dan wel. Wij hebben inderdaad op een aantal plaatsen namen van ambtenaren vervangen door functienamen.

Mevrouw Smith: wij hadden vanochtend van de heer Klaver gehoord dat hij een sms aan u had gezonden en dat u hem een antwoord terug heeft gestuurd. Heeft u vaker sms- of telefonisch contact met de heer Klaver en zo ja, waar gaat dat dan over?

Mevrouw Klip: ik heb af en toe telefonisch of sms-contact met de heer Klaver, maar dat is sporadisch. En, ik moet u zeggen dat ik nou niet specifiek iets kan herinneren waar dat over gaat.

Mevrouw Smith: zou u iets over dat sms'je kunnen vertellen?

Mevrouw Klip: dat kan ik, zoals u ook al in uw inleiding zei of uw vraagstelling formuleerde: dat is een reactie op een sms van hem. Ik reageer op iets wat hij zegt. Dat weet ik niet meer want ik bewaar die sms'jes niet. De strekking van mijn opmerking van dat sms'je is dat het mij bevreedde, dat staat ook in dat sms'je, dat een journalist die hoofdscribent was van, zeg maar, de artikelen over het onderwerp waar ook uw onderzoek over gaat, samen met de afdeling communicatie, zoals ik het begrepen heb via de tam-tam in het provinciehuis, nadenkt over scenario's, hoe de informatie dan wel bij de krant gekomen kan zijn. Dat vond ik een beetje een vreemde combinatie.

De heer De Jong: u bent bestuurlijk verantwoordelijk voor het ambtelijk apparaat. Wij hebben van mevrouw Imhof begrepen dat zij het zeer serieus opnam dat er mogelijk vanuit dit huis voortijdig een rapport verspreid was. Wij hebben haar gevraagd wat voor maatregelen zij genomen had. Aan u dezelfde vraag want ik neem aan dat mevrouw Imhof dat met u besproken heeft. Kunt u daar meer over vertellen wanneer u daarvan op de hoogte bent gebracht. Is dat op de 13^e of op de 14^e november gebeurd of is dat pas weken later geweest? Wat gaf u als adviezen als bestuurder.

Mevrouw Klip: we zijn er pas intern over gaan praten toen duidelijk werd dat er mogelijk vanuit het provinciehuis gelekt zou zijn. Dat was niet rond de 13^e of de 14^e maar later. We hebben gesproken over wat doen wij eigenlijk precies op dit terrein. Dus de heer Baas heeft gesproken over alle feitelijke beveiliging van poortjes tot ICT enzovoort, dat hoort in zijn portefeuille. Ik heb het met name gehad over hoe het Rijksintegriteitsbeleid vorm is gegeven, dat weet ik wel, daar ben ik ook nauw bij betrokken geweest. Zeker toen we de nieuwe richtlijnen van BZK hebben geïmplementeerd. Maar goed, dit is wel aanleiding, ik heb dat geloof ik ook in de Statenvergadering zo geformuleerd, om de boel nog eens tegen het licht te houden. Want je kunt je structuur wel op orde hebben, maar heb je ook de cultuur op orde. Ik denk dat ik het vlammend betoog van mevrouw Weistra van vanmorgen nauwelijks over kan doen om te zeggen op hoeveel manieren wij inderdaad het levend houden van integriteit binnen onze organisatie vormgeven.

De heer Bomhof: daar komen we zo meteen nog over te praten.

Mevrouw Stijkel: vervolgt u maar uw betoog.

Mevrouw Klip: er is inderdaad gekeken van wat wij op dat terrein doen. Los van het feit dat we, onparlementair gezegd, het boodschappenlijstje van Binnenlandse Zaken op twee punten na hebben geïmplementeerd. We scoren ook onverminderd hoog bij Binnenlandse Zaken wanneer die aspecten gemonitord worden en toen we gestart zijn met de hele nieuwe werkwijze van Binnenlandse Zaken en dus ook massaal de toen werkzame ambtenaren in dit huis de eed of belofte moesten afleggen, hebben we dat heel zorgvuldig en grootscheeps aangepakt, zoals ook vanmorgen is opgeschreven.

Echt met acteurs die in deze zaal iedere keer met kleine groepjes ambtenaren rollenspelen hebben gedaan, een soort van 'achterkant van het gelijkachtige' middagen. Op dezelfde manier, vergelijkbaar maar zonder acteurs gebeurt dat nu weer wanneer ambtenaren in dienst treden. Mevrouw Weistra besteedt daar een dagdeel aan, dan komt ook dat aspect, wat is nou integriteit en hoe geef je dat nu vorm, aan de orde. Aan de andere kant hebben we ook daarnaast naar aanleiding van de recente gebeurtenissen rondom het Eurochamp-rapport geïnventariseerd, heeft de directie geïnventariseerd, wat doen de teamleiders aan integriteitbeleid binnen hun team en dat heeft, ik heb het zelf nog niet gezien maar er al wel over gehoord, een indrukwekkende lijst opgeleverd van hoe teamleiders met hun personeel omgaan en daarbij ook integriteitkwesies aan de orde stellen, dat op dat specifieke team of op de inhoud van het werk van dat team van toepassing is.

Mevrouw Stijkel: welke twee punten zijn nog niet geïmplementeerd?

Mevrouw Klip: ik was al bang dat u dat vragen zou, ik heb dat briefje boven liggen. Het ene punt heeft te maken met ICT-beveiliging, de beveiliging van allerlei gegevensstromen. Die wordt meegenomen met de grote slag digitalisering die u in de Voorjaarsnota tegenkomt. En het tweede punt betreft, ik zeg het even onder voorbehoud, het scheiden van functies daar waar financiële belangen zouden kunnen conflicteren. Misschien zeg ik het formeel niet helemaal juist, maar het komt er op neer.

Mevrouw Stijkel: wat vindt u van de manier van omgang van GS met de media, en dan specifiek: wat vindt u van uw eigen rol daarin?

Mevrouw Klip: ik vind dat wij op een zakelijke, maar natuurlijke manier met de media omgaan, niet krampachtig. Ik heb het daar in het interview uitvoerig over gehad. Van hoe ontstaat het contact tussen een journalist en een bestuurder, een gedeputeerde. Dat is de ene keer een regelrecht telefoontje. Daar waar het een interview betreft gaat dat in mijn geval grotendeels via mijn bestuursadviseur.

Mevrouw Stijkel: spreekt u daar in het college ook wel eens over, hoe je daar samen mee om kunt gaan?

Mevrouw Klip: we kijken wel, (het voorbeeld is het KPMG-onderzoek) wanneer en hoe bepaalde verantwoordelijkheden bij nieuwe situaties verdeeld moeten worden, hoe je dat zou moeten doen. Natuurlijk hebben we het daar af en toe in het college over. Het is geen structureel vast agendapunt.

Mevrouw Stijkel: u heeft daarover niet een bepaalde strategie met elkaar afgesproken?

Mevrouw Klip: ik begrijp niet wat u bedoelt.

Mevrouw Stijkel: ik kan mij zo voorstellen dat de bestuursadviseurs die u samen heeft, gezamenlijk zeggen: wij gaan dit zo voor GS regelen. Zo pakken we dat elke keer zo'n beetje aan.

Mevrouw Klip: natuurlijk is er een algemene lijn in de richting van de media vanuit de afdeling communicatie. Maar de inhoudelijke contacten betreffende onze portefeuilles, want daar gaat het natuurlijk altijd over, lopen toch voornamelijk één op één tussen de portefeuillehouder, de bestuursadviseur, of de communicatieadviseur voor 1 januari, en de betreffende journalist.

Mevrouw Stijkel: maar die bestuursadviseurs onderhouden ook onderling contact dat men bepaalde dingen afspreekt?

Mevrouw Klip: die werken allemaal binnen de afdeling communicatie van deze provincie. Natuurlijk spreken die gezamenlijke dingen af. Dat gaat over hele simpele dingen tot persdiensten en andere zaken en elkaar op de hoogte houden van portefeuilles.

Mevrouw Smith: ik wil nog even terug komen op de scenario's van Martin de Bruin. Weet u ook wat er precies verteld is over wat daar binnen de afdeling communicatie aan de hand was en wat de heer De Bruin daar aan het doen was.

Mevrouw Klip: wat ik wist stond ongeveer in dat mailtje. Ik had via de tam-tam in het provinciehuis vernomen dat de heer De Bruin behulpzaam was bij het bedenken van scenario's. Ik heb dat opgevat als scenario's over hoe kan dat nou dat er eventueel informatie bij de krant terecht gekomen is.

Mevrouw Stijkel: u heeft in principe niets gehoord over de invulling van die scenario's?

Mevrouw Klip: nee

De heer Bomhof: u zegt wel wat over het omgaan met de media. Als meneer De Bruin zomaar bij communicatie rondloopt en hij zich bemoeit met scenario's dan vraag ik me als eerste af: hoe komt die man daar, heeft hij een pasje blijkbaar, kan hij zomaar binnenkomen. Dat was toen nog het geval. De openheid, het gemak en de vertrouwelijkheid, althans volgens tam-tam, om hem maar zo te betrekken bij het pr-beleid van de provincie is verbazingwekkend.

Mevrouw Klip: dat is een constatering van uw kant. Ik denk dat als vanuit uw commissie adviezen in onze richting komen wij daar heel serieus naar zullen kijken.

De heer Bomhof: het is geen constatering van mijn kant maar het is een conclusie die ik heb kunnen trekken uit het mailtje waarin u zelf zegt: het is verbazingwekkend dat Martin de Bruin zich bemoeit met de scenario's in dit huis. Dan denk ik aan tweerichtingsverkeer, je mag je ermee bemoeien maar je staat ook toe dat iemand zich daar mee bemoeit. En dat is dus de houding waar dit huis, dat hij dus niet de deur gewezen wordt, zeg maar, van waar bemoei jij je mee. Nee, gechargeerd hoor, kom er maar in en wat vind je er van en verwen hem maar eens even. Dat is dus één van de vragen die gesteld zijn, het heeft ook met de houding te maken in dit huis, hoe sta je tegenover de pers. Eén sms'je geeft aan dat het zodanig open en gemakkelijk allemaal loopt en er weinig scheiding is tussen pers en ambtenaren dat dat, naar mijn gevoel, een zorgpunt is, dat al een verbeterpunt is. Of denkt u niet?

Mevrouw Klip: over dit specifieke geval heeft u uit mijn sms kunnen constateren dat ik heb geformuleerd dat ik het vreemd vond.

De heer Bomhof: vreemd, dus in algemene zin ook dan de omgang met de media op dat punt.

Mevrouw Klip: wat betreft omgang met de media kan ik natuurlijk voornamelijk alleen over mijn eigen contacten met de media spreken. Niet over de andere bestuurders en ja ik heb eigenlijk niets toe te voegen aan dat sms'je. Ik vond dat vreemd, klopt.

De heer De Jong: dat sms'je was, als ik het goed zeg, van half december. Hebt u met de heer Klaver tussen medio november en half december, dus je praat over een periode van ongeveer een maand, meerdere keren contact gehad over het voortijdig verspreiden van het Eurochamp-rapport. U gaf eerder in het gesprek aan dat u zeer sporadisch contact had, als ik goed geluisterd heb. Maar ik ben

toch even nieuwsgierig in die betreffende periode of u kunt zeggen dat is één keer geweest of dat is vaker geweest.

Mevrouw Klip: ik moet u zeggen, dat weet ik echt niet. Het is vast meer dan één keer geweest. Maar of dat vier keer of acht keer is geweest. Ik denk eerder vier keer, dat weet ik gewoon echt niet.

De heer De Jong: maar niet dagelijks?

Mevrouw Klip: nee, absoluut niet, nee.

De heer De Jong: wij hebben de heer De Kleine ook uitgenodigd voor een interview en hebben begrepen dat hij niet komt komende donderdag. U hebt net aangegeven dat u privégesprekken hebt gevoerd met hem in die weken. Maar ik neem aan dat u nog contact met hem hebt, daarna c.q. daarvoor. Dat is mijn vraag: hebt u nog steeds contact met hem.

Mevrouw Klip: ja, af en toe.

Mevrouw Smith: heeft u ook met hem gesproken over het wel of niet komen naar deze hoorzittingen en interviews?

Mevrouw Klip: hij heeft mij op enig moment ge-sms't dat hij niet kwam.

Mevrouw Smith: heeft u daarop gereageerd naar hem toe?

Mevrouw Klip: nee

De heer Bomhof: mogen wij weten wanneer dat was, dat kan een maand geleden zijn of bij wijze van spreken gisteren.

Mevrouw Klip: ik denk gisteren, zondag of gisteren, ik weet het niet, ik denk gisteren,

De heer De Jong: u hebt nog steeds contact met hem en dat is niet zeer frequent zoals het toen in november was.

Mevrouw Klip: dat klopt.

De heer De Jong: nog één vraag, en dat is misschien vervelend om hem te stellen, wij hebben hem ook aan de andere mensen gesteld: heeft iemand u opdracht gegeven om te zwijgen en/of een verklaring af te leggen die in strijd is met de werkelijke gang van zaken c.q. hebt u dat aan iemand gegeven.

Mevrouw Klip: ik heb zo'n opdracht niet ontvangen en ik heb ook zo'n opdracht aan niemand gegeven.

Mevrouw Smith: waardoor is het contact met de heer De Kleine nu inmiddels op een lager pitje dan in die weken in november, als u dat kwijt zou willen.

Mevrouw Klip: dat wil ik niet kwijt.

De heer Bomhof: ik begrijp dat nu alle vragen gesteld zijn. Ik wil bij deze het interview met u beëindigen. Ik dank u voor het verschijnen op deze hoorzitting. Hiervan wordt een verslag gemaakt.

Dat krijgt u binnen enkele dagen toegezonden. U krijgt ook een reactietermijn voor een aantal dagen en daarna wordt het vastgesteld en daarna komt het ook in het rapport.
Nogmaals dank voor het verschijnen hier.

MEMO

Aan : Mevrouw S. Weistra
Van : mevrouw I.M. Rozema (toestelnummer: [REDACTED])
Datum : 17 juni 2009
Onderwerp : Verslag verhoor

Beste Selie,

Bijgaand het verslag van het openbare verhoor op 16 juni jl. Wil je s.v.p. binnen drie dagen aangeven of je akkoord bent met dit verslag?

Bij voorbaat dank voor de medewerking.

Vriendelijke groet,

Inge Rozema
Secretaris onderzoekscommissie

Inge,
Slechts één
opmerking;
mijn officiële
functie naam is
Directeur/plv. secretaris
en niet plv-directeur
Selie

Verhoor mevrouw S. Weistra op 16 juni 2009

Aanwezig:

L. Bomhof (VVD, voorzitter)
S. de Jong (CDA, lid onderzoekscommissie)
Mevrouw G.H. Smith (GroenLinks, lid onderzoekscommissie)
Mevrouw M. Stijkel-Kuijpers (ChristenUnie, lid onderzoekscommissie)
J. Vester (SP, lid onderzoekscommissie)

Voorts aanwezig:

Mevrouw S. Weistra, plaatsvervangend directeur

Vragensteller: L. Bomhof

VOORZITTER: Dames en heren, ik heropen de hoorzitting en ik vraag mevrouw Weistra naar voren te komen. Mevrouw Weistra, welkom. Ik dank u voor het verschijnen voor de commissie. U hebt al eerder met ons kennis gemaakt in een voorgesprek. U zult alleen zien dat er één commissielid niet aanwezig is en dat is de heer Beerda. Hij is ziek. Voor het overige zijn wij compleet. In het voorinterview hebben wij al met u over een aantal zaken gesproken en bij een aantal vragen zullen wij daar straks op terug komen. Wij zullen ook een aantal nieuwe vragen stellen die betrekking hebben op bevindingen die nadien zijn gebleken. Alvorens dat te doen wil ik u vragen of u de belofte of de eed wilt afleggen, want in een hoorzitting is het gebruikelijk dat mensen onder ede worden gehoord. Wat is uw keuze?

Mevrouw WEISTRA: Ik wil graag de belofte afleggen.

Vervolgens legt mevrouw Weistra in handen van de voorzitter de belofte af.

VOORZITTER: Gaat u zitten. De vragensteller van vanmorgen zal ikzelf zijn, omdat de commissieleden dat afwisselen. De eerste vraag is of u iets wilt vertellen over uw functie bij de provincie.

Mevrouw WEISTRA: Ik ben directeur en plaatsvervangend secretaris en dat betekent dat ik samen met mijn collega directeur-secretaris de directie vorm en verantwoordelijk ben voor het ambtelijk apparaat en de ondersteuning van het college van gedeputeerde staten.

VOORZITTER: Hoe bent u betrokken bij het EuroChamp-rapport? Kunt u daar iets over zeggen?

Mevrouw WEISTRA: Ik ben als ambtelijk opdrachtgever betrokken bij het onderzoek naar de stichting EuroChamp.

VOORZITTER: Nu gaat dit onderzoek over het voortijdig verspreiden van het EuroChamp-rapport. Wij weten dat het rapport op 10 november 2008 is binnengekomen. Wist u dat het rapport op 10 november 2008 hier in huis was?

Mevrouw WEISTRA: Dat wist ik.

VOORZITTER: Van wie wist u dat?

Mevrouw WEISTRA: Ik wist dat van Deloitte die het mij meldde. Overigens hadden wij ook afspraken over wanneer zij het rapport zouden zenden en ik wist dat ook van mijn secretaresse.

VOORZITTER: Ja, het zat namelijk in het e-mailbestand van uw secretaresse. De vraag is dan vervolgens of u toen ook bij dat e-mailbestand van uw secretaresse kon komen. Was u daartoe gemachtigd?

Mevrouw WEISTRA: Toen, op 10 november 2008 kon ik daar niet bij komen.

VOORZITTER: Dan zegt u daarmee in wezen dat u toen op die dag ook geen inzage hebt gehad in het rapport, want het lag bij uw secretaresse, u kon daar niet inkomen en u hebt het toen ook verder niet bekeken?

Mevrouw WEISTRA: Ik heb het toen helemaal niet bekeken.

VOORZITTER: Heeft u in de loop van de week wel een machtiging gehad om in het bestand te kunnen kijken van uw secretaresse? Dus niet op de 10^e, maar in de dagen daarna?

Mevrouw WEISTRA: Ik heb op de 17^e 's avonds overleg gehad met mijn secretaresse dat het bestand doorgestuurd moest worden naar de landsadvocaat en op dat moment heb ik toegang tot de e-mail gehad.

VOORZITTER: Ja, dan ga ik nog even met u terug naar het vorige. U zegt dat u voor de 17^e geen toegang hebt gehad tot het bestand van uw secretaresse. Nu is het rapport van Deloitte rechtstreeks naar uw secretaresse gestuurd. Dat is een beetje bijzonder, hebben wij gemerkt vanuit het onderzoek, omdat alle eerdere conceptrapporten rechtstreeks naar u zijn gegaan. Als wij dan kijken naar een e-mail die door het bureau Deloitte is verstuurd waarin wordt aangekondigd dat het rapport op de 10^e digitaal zou worden doorgestuurd, dan is dat een mail aan u. Vervolgens zien wij dat het rapport zelf niet bij u komt, maar in afwijking daarvan bij uw secretaresse. Hebt u er een verklaring voor hoe dat kan?

Mevrouw WEISTRA: Ik denk dat het van belang is dat Deloitte daar antwoord op geeft. Ik heb daar natuurlijk geen directe verklaring voor, behalve dan dat ik in algemene zin kan zeggen dat het contact dat er is met interne en externe instanties soms direct gebeurt, maar ook regelmatig via het secretariaat. Wat dat betreft is dit voor mij niet verwonderlijk.

VOORZITTER: Het zegt u verder niets. Het is niet ongerijmd, hè, dat de definitieve versie van het rapport bij uw secretaresse terecht komt en alle voorgaande concepten en versies rechtstreeks bij u binnen komen. Dat dit wat ongerijmd is, zegt u verder niets?

Mevrouw WEISTRA: Nou, u hebt de mail gezien denk ik?

VOORZITTER: Ja, ja, daar heb ik het ook over.

Mevrouw WEISTRA: Nou, daarin ziet u dat Deloitte ook vraagt waar de rapporten heen moeten. Het contact dat daarover is geweest, is met mijn secretaresse geweest.

VOORZITTER: Ik zal u voorlezen wat er in die mail staat. De mail is aan u gericht en er staat: "U ontvangt het rapport digitaal in pdf-formaat via mijn personal assistant" en de mail is aan u gericht en niet aan uw secretaresse.

Mevrouw WEISTRA: Ik zie mijn secretaresse als een verlengde arm en wat dat betreft zijn wij een goede twee-eenheid. Dit soort dingen gebeurt wel vaker.

VOORZITTER: Goed, wij gaan naar de 17^e. U zegt dat u toen wel het wachtwoord had van uw secretaresse. Dat was voor het eerst en toen heeft u dat gebruikt. Kunt u zeggen waarvoor u dat gebruikt heeft?

Mevrouw WEISTRA: Er was contact met de landsadvocaat en die wilde voor zijn advies het rapport hebben. Daar heb ik het voor gebruikt, want ik heb het doorgestuurd naar de landsadvocaat.

VOORZITTER: Dat is 's avonds gebeurd, hè?

Mevrouw WEISTRA: Dat klopt.

VOORZITTER: Nu vraagt de commissie zich af waarom u dat nu gaat doorsturen naar de landsadvocaat als normaliter uw secretaresse dat doet en zeker op een tijdstip dat ik mij kan voorstellen dat de landsadvocaat andere dingen te doen heeft dan zakelijke post te bekijken. Het had ook de dag daarna gekund. Waarom moest u zo nodig zelf die avond dat rapport nog versturen?

Mevrouw WEISTRA: Voor zover mijn herinnering strekt was er steeds veel druk op wat er speelde. Er was natuurlijk ook veel commotie in de pers, dus dat betekende dat wij snel de zaken wilden regelen. De juridisch medewerker had contact met de landsadvocaat en gevraagd of hij advies zou kunnen geven en er was veel belang bij om dat snel te doen. De secretaresse was weg en vandaar dat ik als dienstverlenend ambtenaar het op mij heb genomen om ervoor te zorgen dat het ook snel voor elkaar was.

VOORZITTER: Ja, maar nu geeft u geen echt antwoord op de vraag waarom het per se op de avond van de 17^e moest. Het rapport kwam digitaal al op de 10^e binnen en heeft de 11^e in het bestand gezeten bij mevrouw Tabak en de 12^e, 13^e, 14^e en ga zo maar door, totdat het op de 17^e ineens met stoom en kokend water in de avonduren naar de landsadvocaat moest worden verstuurd, waarvoor de secretaresse moest worden gebeld om u haar wachtwoord te geven. Dat is toch wel heel bijzonder?

Mevrouw WEISTRA: Er staat op mijn netvlies dat wij er veel haast bij hadden en als dat niet nodig zou zijn geweest, had ik dat zeker niet zo gedaan.

VOORZITTER: Neen. Goed. U hebt in de middag van de 10^e een ingebonden versie ontvangen en wij lezen het ook in het KPMG-rapport. Op de 10^e wordt per koerier een doos bezorgd met daarin een aantal exemplaren. De vraag is wat u met die doos heeft gedaan.

Mevrouw WEISTRA: Ik heb die doos in een kast gezet, maar voordat ik dat gedaan heb, heb ik de enveloppe van de afzender eraf gehaald, gekeken wat daarin stond, de doos weggezet en de deur van de kast dicht gedaan.

VOORZITTER: Wanneer is de doos geopend?

Mevrouw WEISTRA: De doos is op 13 november 2009 geopend.

VOORZITTER: Het definitieve rapport is dan de 10^e binnengekomen, zowel digitaal als in een doos en gedurende twee dagen zijn beide versies ongebruikt blijven liggen. Pas op 13 november 2009 is de geprinte versie geopend en verspreid aan een aantal mensen en de digitale versie is pas op 17 november 2009 voor het eerst gebruikt. Waarom is dat zo lang blijven liggen? Op 11 november 2009 is er een vergadering geweest van het college van gedeputeerde staten en ik neem aan dat zij best waren geïnteresseerd in de definitieve versie. Die kenden zij niet, want die versie zat in de doos en in het digitale bestand.

Mevrouw WEISTRA: Wij hebben op 3 november 2009 een conceptrapport van Deloitte gekregen. Dat was al later dan de bedoeling was, want door alle hoor en wederhoor ging er veel tijd overheen. Er zat veel druk op de zaak en wij wilden snel besluiten nemen. Op 3 november 2009 lag er een conceptrapport waarover wij met Deloitte hebben gesproken en die heeft ons aangegeven dat het conceptrapport op twee punten zou worden aangevuld en voor de besluitvorming waren die twee punten niet relevant. Dat betekent dat je al een behoorlijk dik conceptdocument hebt gekregen wat je allemaal al hebt gelezen en waar aantekeningen in konden worden gemaakt. In dat concept stond de essentie en dat is voornamelijk gebruikt ter voorbereiding van de besluitvorming van het college.

VOORZITTER: Op maandagmorgen 10 november 2009 is er tussen mevrouw Tabak en Deloitte telefonisch verkeer geweest en er is behoorlijk wat druk gezet om in ieder geval het digitale rapport binnen te krijgen, want de uitgeprinte versie zou pas aan het einde van de dag verschijnen. U was dolblij dat er die middag ook nog een digitale versie binnen kwam, maar vervolgens zegt u dat die eigenlijk ook niet zo nodig was omdat in de conceptversie bijna alles stond, op een tweetal kleine wijzigingen na. Wat was nu de reden om zoveel druk op de ketel te zetten om die digitale versie op maandag in huis te krijgen?

Mevrouw WEISTRA: Nou, ik kan u zeggen dat ik geen druk op de ketel heb gezet om de digitale versie in huis te hebben.

VOORZITTER: Mevrouw Tabak ook niet?

Mevrouw WEISTRA: Nou, mevrouw Tabak wist dat wij de definitieve versie op de 10^e in huis moesten hebben omdat er op 11 november 2009 besluitvorming zou plaatsvinden. Vervolgens heeft Deloitte gebeld dat het pas na 18:00 uur zou lukken. Dat is ook in het KPMG-rapport te lezen.

VOORZITTER: Neen, dat is helder, maar er moest toch snel een definitieve versie komen en dat was de digitale. Daar is over gecorrespondeerd, gefaxt, gemaïld en gebeld met Deloitte. Dan komt die digitale versie binnen even na 14:00 uur 's middags en dan is de commissie verbaasd dat in de vergadering van het college dat rapport kennelijk toch niet zo interessant meer is, aangezien er bij de besluitvorming gewoon is gewerkt met het conceptrapport. Dat was kennelijk mogelijk.

Mevrouw WEISTRA: U zegt een heleboel dingen tegelijk, onder anderen dat het niet acceptabel was. Ik weet niet op wie of wat u doelt. Het zijn wel een heleboel dingen tegelijk.

VOORZITTER: Probeert u dan te antwoorden.

Mevrouw WEISTRA: De secretaresse heeft uitgelegd hoe het is gegaan met het vragen naar de digitale versie.

VOORZITTER: Maar er lijkt een ongerijmdheid te bestaan dat er een digitale versie binnen komt die nodig was omdat de uitgeprinte versie te laat zou komen. De dag daarna, op 11 november 2009, was er een vergadering van het college waarvoor die digitale versie nodig zou zijn. Maar in die vergadering van het college wordt die digitale versie niet gebruikt.

Mevrouw WEISTRA: Maar u zegt dat die digitale versie nodig was voor de vergadering van het college, maar die versie was niet nodig. Die versie was überhaupt niet nodig.

VOORZITTER: Waarom is er dan toch de nodige aandrang uitgeoefend dat er een digitale versie binnen zou komen op maandag 10 november 2009, een dag voor de vergadering van het college?

Mevrouw WEISTRA: Dat is zeker niet door mij gebeurd.

VOORZITTER: Goed, wij zullen naar de volgende vraag gaan.

De heer DE JONG: Voorzitter, mag ik een aanvullende vraag stellen? Wie waren er op de hoogte van het feit dat op 10 november 2009 eerst het digitale rapport was binnengekomen en later op die dag de doos met de fysieke rapporten per koerier? Kunt u dat zeggen?

Mevrouw WEISTRA: Van de binnenkomst van het digitaal rapport waren mijn secretaresse en ik zelf op de hoogte. Of er nog anderen van op de hoogte waren, dat weet ik niet. Van de binnenkomst van de definitieve versie waren de kerngroepleden van de groep die zich met dit onderzoek bemoeide op de hoogte, althans een aantal van die leden. Ik neem aan dat het gehele college hier ook van op de hoogte was, aangezien het rapport geagendeerd stond voor de vergadering van het college, de volgende dag.

VOORZITTER: U zegt nu dat het college dit ook wist omdat het rapport voor de volgende dag was geagendeerd. Van de binnenkomst van welke versie was het college dan op de hoogte? De digitale of de geprinte versie?

Mevrouw WEISTRA: De leden van het college van gedeputeerde staten hadden tot op dat moment alleen de conceptversie.

VOORZITTER: De maandagmiddag dat dit rapport binnen kwam, was u er niet. U bent op stap geweest voor een werkbezoek met mevrouw Haarsma naar een instantie buiten het huis. Hebt u ook met mevrouw Haarsma gesproken over het feit dat de digitale versie van het rapport was binnengekomen?

Mevrouw WEISTRA: Ik sluit het niet uit, maar ik weet het echt niet meer, dus kan u er geen zekerheid over geven.

VOORZITTER: Waarom sluit u dat niet uit?

Mevrouw WEISTRA: Als je met een gedeputeerde samen ergens naar toe bent en er speelt een belangrijk dossier, dan lijkt het voor de hand te liggen dat je ook daarover spreekt. Vandaar dat ik het niet uitsluit.

VOORZITTER: Diezelfde maandag is er, toen u terugkwam van het werkbezoek, een overleg geweest met ambtenaren. Dat was een reguliere werkgroep die ook al in de voorfase met het conceptrapport bezig was. Hebben die ambtenaren ook over dit rapport gesproken? Hebt u na terugkomst van het werkbezoek ook deel uitgemaakt van het overleg van die werkgroep? Is daar ook gesproken over de digitale versie en de uitgeprinte versie die waren binnengekomen?

Mevrouw WEISTRA: Ik was daarbij aanwezig en ik kan mij absoluut niet herinneren dat daarover is gesproken. Misschien kan ik dat nog toelichten? Dat was op dat moment helemaal geen belangrijk feit, want belangrijk was vooral de besluitvorming van de volgende dag in het college.

VOORZITTER: U zegt dat het geen belangrijk feit was, maar uit het onderzoek is gebleken dat het vooral belangrijk werd geacht dat het definitieve rapport op tijd binnen kwam om aangifte te kunnen doen bij Justitie. Daarvoor was het belangrijk dat het definitieve rapport op maandag 10 november 2009 tijdig zou binnenkomen. Dan zou ik mij kunnen voorstellen dat er in de werkgroep gezegd wordt: "Nou het definitieve rapport is nu echt binnen en dat is heel belangrijk, want nu kunnen wij ook met een gerust gevoel aangifte doen bij Justitie over de zaken die zijn gebleken in het EuroChamp-rapport". Is daar niet over gesproken in de werkgroep?

Mevrouw WEISTRA: Die kans is heel groot dat zij het daarover hebben gehad.

VOORZITTER: Dat sluit u ook niet uit?

Mevrouw WEISTRA: Dat klopt.

VOORZITTER: Een volgende vraag is of u ook betrokken bent geweest bij het opstellen van de oplegnotitie van het EuroChamp-rapport die is besproken in de vergadering van het college?

Mevrouw WEISTRA: Daar ben ik bij betrokken geweest.

VOORZITTER: In de notitie wordt gesproken over het risico van mogelijke negatieve beeldvorming en dat het EuroChamp-rapport bepaalde beweringen over de rol van de provincie zou kunnen weerleggen. Kunt u deze paragraaf uit de oplegnotitie nog eens toelichten?

Mevrouw WEISTRA: Het onderzoek naar EuroChamp ging over mogelijke, niet geheel rechtmatige handelingen die er waren gepleegd. Daar richtte het onderzoek zich op en het onderzoek is door Deloitte als onafhankelijk onderzoek uitgevoerd. In dat rapport werd ook verwezen naar bestuurders die hierin destijds een rol hebben gespeeld en wat zich daar heeft afgespeeld. In die zin wordt een dergelijk rapport altijd breder bekeken en dat is terecht ook. Daar sloeg deze paragraaf op.

VOORZITTER: Gaat het daarbij om beleidsadvies van de directie aan het college, met daarin vervat een kanttekening?

Mevrouw WEISTRA: Bij iedere besluitvormingsnota die is gericht aan het college staat altijd, als dat nodig is, een risicoparagraaf. Daarin wordt vanuit alle kanten de zaak nog eens bekeken als dat nodig is.

VOORZITTER: Ja, helder.

Mevrouw SMITH: Voorzitter, mag ik ook nog een vraag stellen aan mevrouw Weistra? Hebt u tijdens de ochtend van de 11^e november, toen de notitie in de vergadering van het college is besproken, van uw secretaresse ook de uitgeprinte mail met het definitieve rapport gekregen?

Mevrouw WEISTRA: Neen, dat heb ik niet. Ik krijg niet de prints van de mails die mijn secretaresse ontvangt, maar ik krijg alleen de mails uitgeprint die ik zelf ontvang.

VOORZITTER: Goed, een volgende vraag. Op dinsdag 11 november 2009, een dag nadat beide rapporten zijn binnengekomen, heeft u voorafgaand aan een vergadering van het college een overleg gehad met mevrouw Haarsma, mevrouw Huizing en de heer Van den Bosch. Wat is daar besproken?

Mevrouw WEISTRA: Ik moet even corrigeren, want ik dacht niet dat mevrouw Huizing erbij was, maar ik weet dat niet honderd procent zeker.

VOORZITTER: Dat is niet heel belangrijk, want het gaat om mevrouw Haarsma en de heer Van den Bosch.

Mevrouw WEISTRA: Mevrouw Haarsma stond als verantwoordelijk portefeuillehouder voor een vergadering waarin een belangrijk besluit moest worden genomen. De heer Vriend had aangeboden haar nog eens te informeren over de inhoud van het rapport en de vragen die zij had, zodat zij goed voorbereid was.

VOORZITTER: Ja, helder. U zat tijdens het Vueltadiner – dat is een diner dat na de vergadering van de staten werd gehouden ter ere van de goede voorbereiding van de Vueltafestiviteiten – naast de heer De Bruin. De vraag is of u toen ook met de heer De Bruin over het EuroChamp-rapport hebt gesproken.

Mevrouw WEISTRA: Neen, in het geheel niet.

VOORZITTER: Hij heeft u daar ook niet naar gevraagd?

Mevrouw WEISTRA: Neen.

VOORZITTER: Wist de heer De Bruin dat u de verantwoordelijk ambtenaar was voor het dossier?

Mevrouw WEISTRA: Dat zou ik niet weten.

VOORZITTER: Op donderdag 13 november 2009 heeft mevrouw Haarsma, samen met de heer Van den Bosch, een afspraak met de journalist Martin de Bruin. Was u op de hoogte van die afspraak?

Mevrouw WEISTRA: De kans is heel groot dat ik dat wel wist.

VOORZITTER: Hoe groot schat u die kans?

Mevrouw WEISTRA: Misschien wel 90 procent.

VOORZITTER: Dat is heel hoog. Dank u. Is er ook overleg met u geweest? Kunt u zich herinneren dat er iets met u is besproken? Is er bijvoorbeeld gevraagd om er nog iets aan toe te voegen of misschien een notitie te schrijven?

Mevrouw WEISTRA: Het overleg dat wij hadden was alleen in dat kerngroepje over de zaken die er speelden. Voor de afspraken die gedeputeerden hebben met de pers, worden communicatie- en tegenwoordig bestuursadviseurs ingeschakeld. Daar speel ik geen directe rol in.

VOORZITTER: Neen. Nu hebt u diezelfde morgen dat mevrouw Haarsma met de heer Van den Bosch een afspraak had met journalist De Bruin, diverse keren telefonisch contact gehad met de heer Van den Bosch. Dat blijkt uit het onderzoek van KPMG. Kunt u zich dat herinneren? Wat is daar besproken?

Mevrouw WEISTRA: Dat kan ik mij echt niet herinneren.

VOORZITTER: Dat is niet over het EuroChamp-rapport gegaan?

Mevrouw WEISTRA: Dat is absoluut over het EuroChamp-rapport gegaan, want daar ging het tijdens die contacten alleen maar over.

VOORZITTER: U geeft aan dat het wel over het EuroChamp-rapport ging, maar kunt u ook aangeven waar het dan zo ongeveer over ging? Ging het over de inhoud van het rapport, over het lekken van het rapport of over de rol van de buitenwacht?

Mevrouw WEISTRA: Ik zou het u graag willen vertellen, maar het is een half jaar geleden en in het interview heb ik ook gezegd dat wij veelvuldig contact met elkaar hadden ter voorbereiding. Neen, ik zou het echt niet weten.

VOORZITTER: Ik vraag ook niet naar details, maar meer naar een hoofdlijn van de gesprekken. Een hoofdlijn is of de gesprekken over de inhoud van het rapport gingen of dat het ging over het feit dat de inhoud van het rapport was gelekt naar de pers en er bijvoorbeeld werd gesproken over wat de directie daarmee zou kunnen doen. Kunt u zich dat soort hoofdlijnen niet herinneren?

Mevrouw WEISTRA: Nou, ik vind het heel moeilijk om dat nu te kunnen reproduceren.

VOORZITTER: Wat hebt u gedaan met het telefoontje van de heer Klaver, die op 21 november 2009 belde naar mevrouw Imhof, dat het EuroChamp-rapport zou zijn gelekt?

Mevrouw WEISTRA: Dat telefoontje is niet bij mij binnengekomen, maar bij mijn collega.

VOORZITTER: Is dat ook niet door mevrouw Imhof aan u doorgecommuniceerd? Hebt u dat niet meegekregen?

Mevrouw WEISTRA: Ja, dat heeft zij mij absoluut wel verteld.

VOORZITTER: Wat hebt u daarmee gedaan? Ambtelijk was u verantwoordelijk voor het opstellen van het EuroChamp-rapport, dus wellicht dat u zich hier wel iets van heeft aangetrokken en er iets mee wilde doen?

Mevrouw WEISTRA: Persoonlijk heb ik er in die zin iets mee gedaan dat in de overleggen die wij hadden, dit soort kwesties wel aan de orde kwamen.

VOORZITTER: U weet dat u onder ede staat en vandaar deze vraag. Hebt u het definitieve rapport digitaal of in geprinte vorm verstrekt aan het Dagblad van het Noorden of aan anderen buiten het provinciehuis?

Mevrouw WEISTRA: Dat heb ik niet, in die zin dat het uiteindelijk wel aan het SNN is verstrekt en aan de politie. Dat heb ik persoonlijk gedaan.

VOORZITTER: Dus buiten de politie en SNN hebt u het rapport niet aan anderen verstrekt, inclusief het Dagblad van het Noorden?

Mevrouw WEISTRA: Neen, dat heb ik niet gedaan.

Mevrouw SMITH: En wanneer hebt u het naar het SNN gezonden of gegeven?

Mevrouw WEISTRA: Ja, data kan ik niet precies reproduceren. Dat zou ik op moeten zoeken. Het speelde allemaal rond de 17^e november, dus rond de tijd dat wij aangifte hebben gedaan.

De heer DE JONG: Voorzitter, nog een vraag aan mevrouw Weistra. Heeft iemand u opdracht gegeven te zwijgen en/of een verklaring af te leggen die in strijd is met de werkelijke gang van zaken?

Mevrouw WEISTRA: Dat heeft niemand mij gedaan.

VOORZITTER: Hebt u regelmatig contact met journalisten?

Mevrouw WEISTRA: Ik heb nooit contact gehad met journalisten, behalve tijdens het begrotingsdiner dat u zo net hebt genoemd.

VOORZITTER: Ja, duidelijk. U hebt ook gesproken met de onderzoekers van KPMG. Die hebben een eerste poging gedaan om te kijken of zij het lek boven water konden krijgen. Dat heeft een rapport opgeleverd. Heeft KPMG de informatie die u hebt verstrekt op een juiste manier verwerkt in hun rapport? Is het volledig en juist?

Mevrouw WEISTRA: De informatie die ik heb verstrekt staat keurig in het gemaakte verslag en ik heb vastgesteld dat er geen bijzonderheden in het rapport staan die ik niet of wel heb gemeld.

VOORZITTER: Dus het is volledig en juist?

Mevrouw WEISTRA: Ja.

VOORZITTER: Zijn er op uw initiatief of op dat van anderen nog feiten uit het rapport van KPMG weggehaald?

Mevrouw WEISTRA: Neen, dat is mij niet bekend.

Mevrouw SMITH: Voorzitter, ik heb nog aanvullende vragen over dit onderdeel. Ik ga even terug naar donderdag 13 november 2009. Dan heeft mevrouw Haarsma 's middags een afspraak met de heer De Bruin. 's Ochtends had u telefonisch contact met de heer Van den Bosch. Hebt u met de heer Van den Bosch nog besproken wat er wel of niet aan de heer De Bruin kon worden verstrekt of meegedeeld?

Mevrouw WEISTRA: Neen.

VOORZITTER: Een ander punt is dat er een kort geding zou zijn op 4 december waarin door de advocaat van de EuroChamp-directie, de heer Van Luyn, werd gevraagd om het rapport vrij te geven. Er was besloten om het rapport geheim te houden en Van Luyn had er belang bij om het rapport gepubliceerd te krijgen. Wist u dat er met een kort geding werd bedreigd? Wat is daar intern mee gebeurd en hoe heeft men erop gereageerd? U hebt toen vast overleg gezocht met één of meerdere gedeputeerden of in de directie besproken wat daarmee gedaan zou worden? Kunt u daar iets over zeggen?

Mevrouw WEISTRA: Uiteraard is daar in zijn algemeenheid over gesproken, er is overleg over geweest en er is ook met de juridisch adviseur en de landsadvocaat overleg geweest over wat wel of niet verstandig was.

VOORZITTER: En wat was de uitkomst?

Mevrouw WEISTRA: Ik pijnig mijn hersenen op dit moment. Ik heb dat niet helemaal meer scherp. Volgens mij is toen uiteindelijk besloten- en ik zeg dat met enige voorzichtigheid, want ik weet dat niet helemaal zeker – om het rapport openbaar te maken. Daarmee was dacht ik het kort geding van de baan.

VOORZITTER: Nou wist de heer Klaver dat ook. Hoe weet de heer Klaver van dat kort geding? Hij heeft gebeld met mevrouw Imhof en met anderen. Weet u hoe de heer Klaver dat zou kunnen weten?

Mevrouw WEISTRA: Ik weet dat niet. Ik denk dat u dat aan de heer Klaver moet vragen c.q. had kunnen vragen.

VOORZITTER: Ja, maar soms vraag ik aan meerdere instanties om eens precies het naadje van de kous te weten te komen. Dat is ook nodig.

Mevrouw WEISTRA: Ik weet het niet.

VOORZITTER: Wij hebben naast de onderzoeksvraag over wie het rapport voortijdig heeft verspreid en hoe het heeft kunnen gebeuren, ook nog een andere onderzoeksvraag. Die vraag gaat over de politiek-bestuurlijke cultuur in dit huis. Wat vindt u van de manier van omgaan van de provincie met de media en meer in het algemeen hoe er vanuit dit huis met de media wordt gecommuniceerd?

Mevrouw WEISTRA: Drenthe is een kleine provincie met lokale media en het is heel goed om als overheidsorganisatie open en transparant te zijn, zodat de burger weet wat er speelt.

VOORZITTER: Ja, maar de vraag is ook of de media niet wat te dicht op het bestuur staan of te dicht bij de ambtenaren. Laat ik u een voorbeeld geven: als wij als statenleden door dit huis lopen, dan lopen er ook journalisten door dit huis. Wij hebben voorbereidende gesprekken gehad met een aantal mensen die nu ook op de hoorzittingen komen en dan is te zien dat de journalisten uitgebreid met ambtenaren in de tuin zitten te converseren over allerlei zaken. Dan denk ik dat journalisten wel erg dicht op de ambtenaren zitten. Er is ook gebleken dat journalisten ook toegangspassen hebben waardoor zij zo door de poortjes van het provinciehuis heen kunnen. Voor deze openheid en transparantie bent u ook als directielid verantwoordelijk. Wat vindt u daarvan?

Mevrouw WEISTRA: Als verantwoordelijke voor de organisatie is het altijd een kwestie van een balans zoeken tussen het afschermen en het nemen van maatregelen, versus vertrouwen geven en een open organisatie zijn. Dit evenwicht zoek je voortdurend en soms zijn er momenten dat er iets meer ruimte wordt geboden en soms zijn er momenten dat er iets meer maatregelen moeten worden genomen. Naar aanleiding van dit incident is het toegangsreglement nog weer eens tegen het licht gehouden en daar is een aantal besluiten over genomen die inhouden dat daar wat strakker mee wordt omgegaan.

VOORZITTER: Dat komt dus meer in balans, om maar in uw woorden te spreken?

Mevrouw WEISTRA: Er zijn altijd balansen en disbalansen in je leven, dus naar een antwoord op de vraag wanneer het goed is, wordt voortdurend gezocht.

VOORZITTER: Een andere vraag gaat over integriteit. Hoe wordt in de ambtelijke organisatie vorm en inhoud gegeven aan het integriteitsbeleid? Daar zijn niet alleen nota's over verschenen. Wordt erover gesproken in werkoverleggen en worden dan bepaalde casussen doorgenomen? Worden ambtenaren er in actieve zin mee geconfronteerd wat in het kader van integriteit nuttig en noodzakelijk is? Hoe werkt dat binnen de provincie?

Mevrouw WEISTRA: In landelijk verband is de eed of belofte voor de provinciaal ambtenaar ingevoerd. Tijdens introductiebijeenkomsten is toen heel uitvoerig en nadrukkelijk aandacht besteed aan het begrip integriteit, waarbij casussen met behulp van acteurs worden nagespeeld. Daarna heeft iedere provinciale ambtenaar de eed of belofte afgelegd. Nu is het zo dat alle nieuwe medewerkers ook naar introductiebijeenkomsten gaan en prominent onderdeel van die bijeenkomsten is het integriteitsbeleid. Daar wordt uitgebreid over voorgelicht. Bij die introductiebijeenkomsten ben ik als één van de directieleden persoonlijk aanwezig. Daar worden dan ook stellingen behandeld, want integriteit is niet heel zwart-wit. Van bepaalde dingen weet je heel goed wat wel of niet kan, maar er is ook een groot grijs gebied. Daar worden discussies met nieuwe medewerkers over gevoerd, zodat zij zich hiervan bewust worden. Ook dienen die bijeenkomsten ertoe dat nieuwe medewerkers zich ervan bewust worden dat de provincie een politiek-bestuurlijke organisatie is en dat zij zich daarvan rekenschap moeten geven. Er wordt gevraagd de eed of belofte af te leggen. Dat doen wij op een heel formele manier, om nogmaals te benadrukken dat dit een grote betekenis heeft. In die zin is er bij de start van de medewerkers nadrukkelijk aandacht voor integriteit. Daarnaast zijn er nog heel veel andere zaken, zoals een aantal cursussen over bestuurlijk-ambtelijk samenspel, waarin dit thema ook expliciet aan de orde komt. Er is nu een nieuwe cursus

ontwikkeld voor projectleiders over hoe zij daarmee omgaan. Op vele plekken besteden wij daar aandacht aan. Op het intranet staat ook een handboek voor de medewerker waar in begrijpelijke taal dergelijke zaken worden uitgelegd. Ook in werk- en teamoverleggen wordt hierover gesproken.

VOORZITTER: Het is waarlijk indrukwekkend wat u ons hierover vertelt. Dat meen ik echt, dus wat dat betreft is het goed dat dit onderdeel op tafel komt. De laatste vraag die ik heb gaat over informatiebeveiliging. In de voorgesprekken hebben wij met diverse ambtenaren gesproken en als het gaat om informatiebeveiliging gaven die ambtenaren weinig thuis als het gaat om de regels met betrekking tot het uitschakelen van computers en het opbergen van dossiers, alsmede het dicht doen van kasten. Daar wordt in een enkel geval wel wat makkelijk mee omgegaan, zo constateert de commissie. Nu kan dat in nota's en algemene kaders worden vastgelegd, maar de vraag aan u is hoe dit met enige regelmaat doorwerkt in de dagelijkse praktijk. Kunt u daar iets over zeggen?

Mevrouw WEISTRA: Beveiliging, veiligheid en integriteit hangen nauw met elkaar samen. Bij beveiliging ga je zorgen dat je allerlei maatregelen neemt, zodat er een veilige werkomgeving is en informatie beveiligd wordt. Ik denk dat u al heel veel informatie hebt gekregen over wat wij daaraan doen. Dat wordt dus in de slipstream van het praten over integriteit meegenomen en in bepaalde gevallen wordt er heel expliciet instructie over gegeven en aandacht aan gegeven en ook bij de introductie van nieuwe medewerkers op hun werkplek is dit een punt wat meegenomen wordt.

VOORZITTER: Als directielid kun je dit natuurlijk allemaal mooi in kaders neerleggen en nieuwe medewerkers kunnen daar op worden gewezen als zij beginnen. Het gaat er echter ook om dat de kennis hiervan wordt onderhouden en dat periodiek wordt gemonitord hoe hiermee om wordt gegaan. Ook kan met een audit zichtbaar worden gemaakt of ook datgene wordt gedaan wat er in de kaders hierover is vastgelegd en wat er na de aanstelling van nieuwe medewerkers op dit terrein aan nieuwe regels is bedacht. Uit ons onderzoek is gebleken dat dit bij bijna alle medewerkers die wij hebben gesproken, nauwelijks bekend is en dat er in de praktijk vrij losjes en makkelijk mee wordt omgegaan. Dit is terug te zien bij het aan laten staan van computers, de wijze waarop dossiers worden opgeborgen en printmateriaal dat is uitgeprint, maar dat lange tijd in het bakje van de printer blijft liggen en niet gelijk wordt weggehaald. Dergelijke dingen zou je wel mogen verwachten op grond van de kaders die zijn gesteld. Daar moet anders mee worden omgegaan en daar zit dus een spanningsveld tussen. Houdt u ook regelmatig bij of er in het veld wel datgene wordt gedaan wat de directie zo graag wil? Naar onze mening schort daar wel het een en ander aan.

Mevrouw WEISTRA: Wederom noemt u heel veel zaken die u waarschijnlijk in bepaalde gevallen hebt gezien. Je moet beveiligingsbeleid voortdurend evalueren en dat gebeurt regelmatig door nieuwe beleidskaders en regels te stellen, maar door de snelheid waarmee de ICT zich ontwikkelt vraagt dat altijd weer om vernieuwing. Wij hebben in 2008 een nieuw beleidskader laten opstellen en op dit moment loopt er een quick scan van die maatregelen, waarbij wordt gekeken wat wij nu goed voor elkaar hebben en wat niet. Die quick scan loopt al een poosje en daar komen straks de uitkomsten van binnen, evenals wat de provincie daarmee moet. Wij hebben ook al geconstateerd en opdracht gegeven om meer aandacht te geven aan maatregelen die meer in de fysieke – en de ICT-sector zitten en er komt een voorlichtingscampagne voor de medewerkers om ze daar meer bewust van te maken. Het is begrijpelijk dat je dat niet dagelijks, maar periodiek doet. Al die zaken lopen al lang.

VOORZITTER: Prima. Dat was mijn laatste vraag. Naast mij zie ik commissieleden die nog graag een aanvullende vraag willen stellen. Daar geef ik hen nu de gelegenheid voor.

Mevrouw SMITH: U zei net dat naar aanleiding van het onderzoek het toegangsbeleid nog eens onder de loep is genomen en is aangescherpt, of beter in balans is gebracht. Kunt u iets meer vertellen over de maatregelen die er in dat kader zijn genomen?

Mevrouw WEISTRA: Wij hebben gekeken naar de verschillende categorieën bezoekers die wij hebben. Een categorie betreft de vaste bezoekers. Deze hebben een pas waarmee zij naar binnen konden. Deze zijn tegen het licht gehouden en dat gaan wij bezien.

Mevrouw SMITH: Wie zijn die vast bezoekers en hoe gaat u dat bezien?

Mevrouw WEISTRA: Wij weten precies wie de vaste bezoekers zijn en wij gaan dat aspect terugdraaien. Vaste bezoekers krijgen straks geen toegangspas meer waarmee zij zo naar binnen kunnen. Zij zullen zich dan eerst moeten aanmelden als bezoeker.

Mevrouw SMITH: Valt daar de pers ook onder?

Mevrouw WEISTRA: Daar valt de pers ook onder.

VOORZITTER: Ik zie dat de commissieleden verder geen vragen meer hebben. Ik heb ze ook niet meer. Ik wil dit gesprek met u beëindigen en u dank zeggen voor uw komst hier naartoe en uw antwoorden. U hebt gezien dat daar een dame zit die een band laat lopen en het gesprek wordt opgenomen. Daar komt een verslag van dat u toegezonden krijgt en u krijgt enige tijd om ernaar te kijken. Dan wordt het verslag vastgesteld en gebruikt in het rapport van deze commissie.

Mevrouw WEISTRA: Dank u wel. Misschien mag ik nog één hartenwens aan u meegeven?

VOORZITTER: Dat mag u.

Mevrouw WEISTRA: U hebt mij vooral vragen gesteld over het ambtelijk apparaat. Dat begrijp ik ook, want in deze positie zit ik hier ook. Ik spreek de wens uit dat u als commissie in uw onderzoek en in uw rapportage ook aandacht besteedt aan integriteit van bestuurders en statenleden. Dat zou mij een lief ding zijn.

VOORZITTER: Die wens zullen wij meenemen. Dank u wel.

geen reactie
aanvragen

Verzonden a. Klaver
voor commentaar 17/6
CONCEPT

Verhoor van de heer Klaver op 16 juni 2009

101

Aanwezig: de heren Bomhof, De Jong, Vester en Kooman (BING) en de dames Smith, Stijkel en Rozema.

Afwezig: de heer Beerda

Vragensteller: de heer Vester.

De heer BOMHOF: Ik open de hoorzitting van de provinciale onderzoekscommissie, die onderzoek doet naar de voortijdige verspreiding van het EuroChamp-rapport.

Als eerste getuige wordt vandaag gehoord de heer H. Klaver.

Ik verzoek hem naderbij te komen.

Mijnheer Klaver, welkom bij de commissie. U heeft ons al eerder ontmoet in het voorgesprek dat wij hebben gehad en een aantal van onze vragen zal naar aanleiding van dat gesprek zijn. Daarnaast hebben wij nog wat aanvullende vragen.

U kent de commissie en u ziet naast mij een lege plek. De heer Beerda is door ziekte helaas verhinderd aanwezig te zijn.

U wordt vandaag onder ede verhoord en daarom vraag ik u wat u wilt afleggen, de eed of de belofte.

De heer KLAVER: De eed.

De heer BOMHOF: Dan verzoek ik allen in deze zaal met mij te gaan staan.

Hierna legt de heer Klaver de eed af.

De heer BOMHOF: Van dit verhoor wordt aan de hand van een geluidsopname een verslag gemaakt. U krijgt dat verslag en u heeft dan drie dagen de tijd om erop te reageren. Daarna wordt het verslag vastgesteld.

Ik geef het woord aan de heer Vester, die namens de commissie de vragen zal stellen.

De heer VESTER: Mijnheer Klaver, sinds wanneer bent u statenlid en vervult u de functie van fractievoorzitter van het CDA?

De heer KLAVER: Ik ben in maart 2007 gekozen en ik ben in april 2007 voorzitter geworden van de fractie van het CDA in deze staten.

De heer VESTER: Kunt u vertellen hoe het contact met de informant tot stand is gekomen en op welk moment?

De heer KLAVER: Ik denk dat het goed is in ieder geval te melden dat de commissie zich wat mij betreft moet beperken tot haar onderzoeksopdracht. De vraag is in hoeverre die opdracht betrekking heeft op de informant.

Volgens mij gaat het over het bestuur, over de mensen in dit huis.

Ik kan wel zeggen dat de informant in ieder geval niemand in dit huis is, van het bestuur noch van de ambtenaren, en daar wil ik het eigenlijk bij laten.

De heer VESTER: U wilt de vraag zoals ik die heb gesteld, dus niet beantwoorden. U wilt dus ook niet zeggen wanneer het contact met de informant tot stand gekomen is?

De heer KLAVER: Ik kan dat wel zeggen, maar ik geef alleen aan dat in mijn beleving de onderzoeksopdracht zich beperkt tot het bestuur in dit huis, het college van gedeputeerde staten en het ambtelijk apparaat.

Op vrijdag 21 november heb ik kennis gekregen van een kopie van het EuroChamp-rapport.

De heer VESTER: Weet u waarom de informant zich tot u heeft gewend en waarom op 21 november?

De heer KLAVER: Nee, dat weet ik niet.

De heer VESTER: Kunt u zeggen hoe de informant wist dat het rapport op de ochtend van 13 november in het bezit was van het Dagblad van het Noorden?

De heer KLAVER: Nee, dat weet ik ook niet.

De heer VESTER: Heeft de informant u verteld hoe het Dagblad van het Noorden in het bezit is gekomen van het rapport en op welke wijze? Was het bijvoorbeeld een digitaal rapport of hebben ze het als een geprinte versie gekregen, weet u daar iets van?

De heer KLAVER: Nee, daar weet ik niets van, daar is mij niets over gemeld door de informant.

De heer VESTER: Heeft de informant u verteld wie van het Dagblad van het Noorden het rapport heeft gekregen?

De heer KLAVER: Nee. Ik moet even nadenken, maar het antwoord is "nee".

De heer VESTER: Is de versie van het rapport die de informant in zijn bezit had, dezelfde versie als die waarover het Dagblad van het Noorden beschikte en zo ja, waaruit blijkt dat?

De heer KLAVER: Dat zou ik niet weten. Ik weet alleen dat ik een kopie van een originele versie heb. Dat weet ik wel. Maar ik weet niet of de kopie die ik heb gekregen gelijk is aan die welke mogelijk op de redactie of waar dan ook circuleerde.

De heer BOMHOF: Hoe weet u dat het een kopie van de originele versie is?

De heer KLAVER: Omdat ik tijdens het gesprek met KPMG – het eerste gesprek was op 8 januari en het tweede op 9 februari in Zwolle – mijn kopie bij me had en de toenmalige onderzoekers van KPMG heel driftig in mijn rapport gingen bladeren en de pagina's gingen tellen. Ik vroeg toen: "Klopt het allemaal, heb ik alles bij me?" Het antwoord was toen dat ik inderdaad tweemaal een pagina 67 had. Dat is kennelijk het kenmerk van de digitale versie, want ook de digitale versie in dit huis had die pagina dubbel, terwijl pagina 68 of 69 ontbreekt. Het ging om die dubbele paginanummering, dat hoorde ik op 9 februari.

De heer VESTER: Kunt u iets vertellen over een e-mail die u in uw bezit heeft gekregen en waaruit u in de statenvergadering van 18 maart 2009 heeft geciteerd?

De heer KLAVER: Ik heb informatie van verschillende informanten gekregen, zowel per e-mail als per sms. Maar u doelt waarschijnlijk op de e-mail die behoort tot de interne informatie van het Dagblad van het Noorden. De redactie meldt een aantal mensen in die e-mail dat de redactie van het Dagblad van het Noorden buitengewoon terughoudend of niet moet gaan schrijven over het lekken van het

EuroChamp-rapport, omdat er dan sprake zou zijn van een soort van – en die term wordt ook gebruikt – “heling”. Men is betrokken bij deze affaire en wil de bron tot op het hoogste bestuursniveau, zoals het wordt genoemd, beschermen.

De heer VESTER: Hoe bent u aan deze e-mail gekomen?

De heer KLAVER: Die heb ik van een informant gekregen, een informant.

De heer VESTER: Een informant? Er zijn verschillende informanten?

De heer KLAVER: Ja. Zoals ik al zei heb ik sms'jes gekregen van een gedeputeerde, ook een informant, ik heb schriftelijke stukken gekregen en ik heb een kopie gekregen van de in mijn beleving gedownloadede originele versie; er is dus sprake van meerdere informatiestromen.

De heer VESTER: Heeft u die e-mail toevallig bij u en wilt u die voorlezen?

De heer KLAVER: Ik heb die niet bij me. Maar volgens mij heb ik die e-mail in de interviewronde van de commissie al eens voorgelezen.

De heer VESTER: Ik heb hem hier. Zoudt u hem willen voorlezen, of wilt u dat ik dat doe?

De heer KLAVER: Ik wil er wel op wijzen dat ik niet bereid ben naam en toenaam te noemen. Ik wil wel de tekst voorlezen, maar ik vermeld dan niet wie het bericht heeft gestuurd en aan wie.

De heer VESTER: Het gaat mij om de tekst.

De heer KLAVER: Die wil ik wel voorlezen.

“Collega's,

we staan voor een dilemma. Hoe nu verder met EuroChamp nu de zaak zich dreigt toe te spitsen op de vraag wie er heeft gelect naar het Dagblad van het Noorden. Ik denk te weten dat het goede antwoord op die vraag tot politieke beroering en wellicht gevolgen zal leiden. Juist omdat wij min of meer betrokken zijn bij deze zaak – wij zijn de ontvangers van het lek – is alles wat wij doen ook in zekere zin verdacht.

Het verstandigste is nu, denk ik, stilzitten en ons houden bij en aan de feiten. In mijn optiek is het beschermen van de bron nu van groter belang dan het aanzwengelen van de op zich terechte discussie of door het hoogste bestuurlijke orgaan wellicht een politieke doodzonde is begaan door het lekken. Als krant verspelen we enorm veel gezag, invloed en betrouwbaarheid als wij nu mede aankoersen op de onthulling van de bron.”

De heer VESTER: Tijdens het provinciale statendeбат van 18 maart heeft u – dat blijkt ook uit het verslag – onder meer het volgende opgemerkt:

“Op de avond van het Spaanse Vuelta-statendiner op woensdag 12 november 2008 merkt de plaatsvervangend commissaris van de Koningin mevrouw Haarsma, tijdens het buffet op – ik citeer –: “Nu heeft Martin de Bruin het rapport al.” Martin de Bruin is, zoals iedereen weet, de vaste statenverslaggever van het Dagblad van het Noorden.”

Hoe kwam u aan de wetenschap dat mevrouw Haarsma dit heeft gezegd?

De heer KLAVER: Dat is mij verteld door gedeputeerde mevrouw Klip.

De heer BOMHOF: Kunt u zeggen wanneer dat gezegd is?

De heer KLAVER: Begin december.

De heer VESTER: Heeft u wel eens contact gehad met de advocaat Van Luyn en kunt u dit contact toelichten?

De heer KLAVER: Ik heb die man in mijn hele leven nog nooit gesproken.

De heer VESTER: In een brief aan de commissie schrijft u dat de informant een vervelende ervaring met KPMG achter de rug heeft. Kunt u dat toelichten?

De heer KLAVER: Nee, ik heb al gezegd dat ik op dit moment over de informant geen mededelingen doe.

De heer VESTER: Heeft u in de periode van 10 november tot 20 of 21 november zelf contact gezocht met de informant en/of een journalist van het Dagblad van het Noorden over deze zaak, dus over het lekken van het rapport?

De heer KLAVER: Er zijn voortdurend contacten tussen statenleden en media. Over deze casus is het contact vanuit de informant naar mij toe gekomen.

De heer VESTER: En dat was rond de 20e november?

De heer KLAVER: Dat was op vrijdagochtend 21 november, om 11 uur 's ochtends, Hagedoorn 38, Emmen.

De heer VESTER: U heeft op 14 november contact opgenomen met mevrouw Haarsma om te praten over het aangiftetraject in deze kwestie. Wat was daarvoor de reden?

De heer KLAVER: Ik denk dat de vraag niet correct is. Volgens mij heb ik op 14 november geen contact met mevrouw Haarsma gehad, of het zou al telefonisch geweest moeten zijn. Het zou dan gegaan moeten zijn over waartegen aangifte is gedaan, maar ik kan mij niet voor de geest halen wat ik dan gezegd zou kunnen hebben. Ik begrijp dat het over de aangifte moet gaan. Het enige wat ik weet, is dat ik in de statenvergadering van woensdag 12 november heb gevraagd over welke kwestie dan aangifte wordt gedaan. Dus het kan best zijn dat ik in die zin een verhelderende vraag wilde stellen. Ik ontken het niet, maar ik kan het ook niet meer reproduceren. Het ging toen in ieder geval niet over het rapport zelf.

De heer VESTER: Heeft u alle bewijsmateriaal waarover u beschikt aan KPMG en aan deze onderzoekscommissie verstrekt?

De heer KLAVER: Alle informatie die mij gevraagd is, heb ik verstrekt.

De heer VESTER: Dus het kan zijn dat er nog meer informatie is, maar dat daar niet naar gevraagd is.

De heer KLAVER: Ik heb 40 sms'jes in mijn telefoon zitten, waarvan ik u een, namelijk sms'je 23, heb voorgelezen. Die andere gaan in meer of mindere mate ook over dit dossier. Zij gaan er dan misschien niet direct over, maar hebben er wel in meer of mindere mate mee te maken. Het kan dus zijn dat er dingen zijn die wel in de sfeer van dit dossier zitten, maar niet een tekst bevatten die direct met het onderzoek of wat dan ook te maken hebben.

De heer VESTER: Heeft KPMG de informatie die u verstrekt heeft op juiste en volledige wijze in zijn rapport verwerkt?

De heer KLAVER: Ja. Ik heb het verslag gelezen, goedgekeurd, getekend en teruggestuurd en dat betekent dat ik akkoord ging met de verslaglegging.

De heer VESTER: U weet dat de onderzoeksvragen wat ruimer zijn en op meer onderwerpen betrekking hebben dan alleen het onderzoek.

Ik kom daarom nu op een ander hoofdstuk.

Ziet u een relatie tussen de politiek-bestuurlijke cultuur en de vroegtijdige verspreiding van het rapport?

De heer KLAVER: Ik stel voor dat u mij een vraag stelt en mij niet om een mening of een opinie vraagt. Het lijkt mij goed dat ik mijn mening op 2 juli geef in het domein van de politiek en dat ik nu word ondervraagd op basis van waarheidsvinding en kennis en feiten. Dus als u mij om feiten vraagt, zal ik een keurig antwoord geven, maar mijn mening of wat ik van iets vind zal ik op 2 juli in het debat in de staten met graagte naar voren brengen, als ik daartoe dan de gelegenheid krijg.

De heer VESTER: Heeft u contacten met leden van GS over de manier waarop wordt omgegaan met de media en journalisten en zo ja, in welke zin?

De heer KLAVER: Ik heb daarover wel eens contact gehad met mevrouw Klip. Ik heb er, behalve dat wij elkaar wel eens in de wandelgangen tegenkomen, wel eens met haar over gesproken. Er is ook sms-verkeer over geweest.

De heer VESTER: U heeft daar een sms'je over gehad. Kunt u dat bericht nog eens toelichten?

De heer KLAVER: De tekst staat onder de tekst die ik zojuist voorlas. Als u mij die nog eens geeft, zal ik het sms'je voorlezen. Maar u mag het ook voorlezen.

De heer VESTER: Dat zal ik dan doen.

"Dag Henk,

ik ben alweer op weg naar Utrecht. Dank voor je bericht. Martin de Bruin onderhoudt nauwe contacten met de afdeling communicatie en is behulpzaam bij het bedenken van scenario's. Vreemd op zijn zachtst gezegd."

Dat klopt, dat is de tekst?

De heer KLAVER: Dat sms'je heb ik ontvangen op 19 december rond een uur of half twaalf. Ik zou het even moeten nakijken, maar volgens mij is dat de correcte tijd.

De heer BOMHOF: Maar dat sms'je is een reactie op een sms'je dat u eerder heeft verstuurd. Kunt u zich nog herinneren wat daarin stond?

De heer KLAVER: Nee, maar we hebben ongetwijfeld na het debat van 17 december wel fysiek contact gehad in de zin van elkaar tegenkomen en daarna is er telefonisch contact geweest over het debat. In die sfeer is dit sms'je gestuurd. Ik heb er ongetwijfeld ook op gereageerd en er ging ook vast wel een sms'je van mij aan vooraf.

De heer BOMHOF: Is er regelmatig contact geweest tussen u en mevrouw Klip over het EuroChamp-rapport en het voortijdig verspreiden daarvan? Kunt u daar iets meer over zeggen?

De heer KLAVER: Ja, daar kan ik wel iets meer over zeggen. Nee, er is geen intensiever contact geweest. Het ging met name over, de een noemt het helpen en de ander bemoeizucht van de krant met de mensen van de afdeling communicatie in dit huis over en weer. Dat is een van de zorgpunten die wij al aan het begin van dit hele dossier aan de orde hebben gesteld toen het in dit politieke domein op tafel kwam.

De heer VESTER: Misschien vindt u ook dit een te open vraag, maar ik stel hem toch. Wat vindt u van de manier van omgaan van provinciale staten met de media?

De heer KLAVER: Daar geef ik geen antwoord op. U vraagt een mening.

De heer VESTER: Wist u of had u een vermoeden dat de informatie die u ter beschikking kreeg van de informant mogelijk op niet rechtmatige wijze was verkregen?

De heer KLAVER: Dat vermoeden had ik zeker toen ik op vrijdagochtend 21 november om 11 uur onder het genot van een kopje koffie inzage kreeg in de stukken. Het was mij snel duidelijk dat het stuk niet op een legale wijze was verkregen, want anders had ik het als statenlid en zeker als fractievoorzitter zelf wel gekregen. Wij mochten het rapport alleen maar inzien en er met niemand over praten. Zelfs met mijn vrouw mocht ik er niet over spreken, dus wat nu ineens bij mij op de keukentafel lag, was vast niet legaal verkregen.

De heer VESTER: Waarom heeft u er dan voor gekozen de weg te bewandelen die u heeft bewandeld? Het gaat dan om de manier waarop u dit alles naar buiten heeft gebracht. Waarom heeft u uw informatie niet meteen aan GS of aan de directie overhandigd?

De heer KLAVER: Zo simpel was het niet. Het lijkt simpel, maar dat was het niet. Ik zal nu toch iets over mijn beweegredenen vertellen.

Toen er op enig moment – ik meen dat het ook op vrijdag 21 november was - in het Dagblad van het Noorden op pagina 3 een redactioneel stukje stond, waarin werd gemeld dat de advocaat de heer Van Luyn in een zodanig daglicht stond dat hij mogelijk de oorzaak van het lek was en had aangekondigd op 4 december een kort geding aan te spannen, hadden wij, zeker na het bezoek van 11 uur, ernstige vermoedens en aanwijzingen dat er uit dit huis gelekt werd. Na mevrouw Rozema, de statengriffier, te hebben geconsulteerd en overleg te hebben gehad met mijn fractiegenoten, zijn er in de loop van die middag een drietal vragen aan GS opgesteld, waarin wij antwoord wilden op de vraag of ons vermoeden correct of niet correct was.

Dat was voor ons de vraag en die vraag is nog steeds aan de orde. De fractie van het CDA heeft het ernstige vermoeden dat er op ongeoorloofde wijze vroegtijdig informatie naar buiten is gegaan. En wat er allemaal omheen komt, zullen wij straks wel in het rapport van deze commissie lezen.

De heer VESTER: Wordt er in de statenvergadering regelmatig gesproken over onderwerpen als integriteit, betrouwbaarheid en documenten en omgaan met de pers?

De heer KLAVER: De enige keer dat in mijn beleving in deze statenzaal is gesproken over het omgaan met de pers was op het moment dat de heer Tichelaar zich met het debat ging bemoeien.

De heer VESTER: Heeft u er als statenlid zicht op hoe er binnen de ambtelijke organisatie vorm en inhoud wordt gegeven aan het integriteitsbeleid?

De heer KLAVER: Nee, daar hebben wij volstrekt geen zicht op. Wij weten alleen dat er een document gedragscode integriteit is. Die code is een aantal jaren geleden vastgesteld. Een voorwaarde daarbij was dat die code eens per twee jaar geëvalueerd zou worden. In mijn periode – ik zit nu twee jaar in de staten – is dit document niet in welke commissie- of statenvergadering dan ook aan de orde geweest.

Zicht op hoe dingen in dit huis lopen, heb ik niet.

De heer BOMHOF: Als ik u goed heb gehoord, heeft u het vermoeden dat er gelekt is vanuit dit huis. Wij spreken dan heel netjes over het voortijdig verspreiden van het rapport.

Hoe weet u dat er vanuit dit huis is gelekt? Het zou toch heel goed kunnen zijn dat het rapport dat van Deloitte afkomstig is, daar een vreemde weg is gegaan en niet alleen in dit huis maar ook nog bij een andere instantie is aangekomen?

U bent naar mijn gevoel er toch stellig van overtuigd dat er gelekt is. Waar baseert u die overtuiging op?

De heer KLAVER: Het is een vermoeden. Wij hebben het vermoeden dat het uit dit huis komt; meer kan ik er ook niet over zeggen.

De heer BOMHOF: Het is dus niet meer dan een vermoeden.

De heer KLAVER: Ik heb niet het bewijs en ik weet ook niet wie het dan gedaan heeft en hoe. Wij hebben altijd de stellingname gehad dat wij een vermoeden hebben en wij willen graag uitgezocht hebben of dit vermoeden juist of onjuist is. Zo is het begonnen.

De heer DE JONG: U zei dat u het verslag van KPMG had ondertekend. Het ging dan waarschijnlijk om het verslag van het gesprek dat KPMG met u heeft gehad. Is de informatie die u heeft verstrekt ook volledig in het eindrapport dat de staten hebben gekregen, terechtgekomen?

De heer KLAVER: Dat is niet het geval. KPMG heeft in ieder geval met mij de volgende afspraak gemaakt: u geeft antwoord op onze vragen, daar zullen wij een verslag van maken, dat verslag wordt niet woordelijk meegenomen in de rapportage zoals die naar GS en uiteindelijk de staten gaat, maar dat verslag ligt in de dossiers bij KPMG en is eigendom van KPMG. Zo is het mij verteld. Het verslag is dus niet woordelijk meegenomen in het rapport op zich. Wat ik in het rapport wel heb gelezen is een getrouwe weergave van de gesprekken van 8 januari en 9 februari.

De heer BOMHOF: Dan is dit het einde van dit verhoor.
Ik dank u voor uw medewerking.

Van "Bomhof, L" [redacted] >
Aan: I Rozema [redacted]@drenthe.nl>, Herman Beerda [redacted], Gea
 Smith [redacted] >, Margriet Stijkel [redacted] >, Ko Veste [redacted].nl>,
 Sietze de Jong [redacted] >
Datum 14-6-2009 14:04:07
Onderwerp: RE: verslag onderzoekscommissie

Beste Commissieleden, Inge en [redacted]

Ik heb zojuist de vragen voor de genodigden ('getuigen') in samenhang met de PS van 18 maart 2009 en de eerder gehouden interviews nog eens goed doorgelezen en komt tot de volgende opmerkingen:

- [redacted] -> vragen 7-9 zijn volgens mij niet juist, want zowel zij (zie Interview blz.2) als [redacted] (zie Interview blz.1) ontkennen dat en elders in ons onderzoek kan ik geen bevestiging vinden. Advies derhalve om deze vragen te schrappen.
- mevr. Weistra -> 7e balletje: toevoegen dat ze voor 99% zeker weet dat ze aan AH op 10/11 heeft verteld dat de digitale versie binnen was (zie blz. 13 Interview van haar);
- mevr. Klip -> 9e balletje: toevoegen '19 december 2008' en zie voor tekst bijlage van de vragen Klaver'.
- van Luyn -> 12e balletje: bij dat gesprek was ook Leijssenaar;
 -> 16e balletje: gestuurd op 24/11 en nadien - toen hij al van de zaak af was - nog privé gebeld
- mevr. Haarsma -> 3e balletje: toevoegen 'dat mevr. Weistra met 99% zekerheid weet dat ze AH heeft verteld

over de digitale versie (zie blz.13 Interview);

Ik trof in het korte PS-verslag van 12/11 nog twee merkwaardige passages van

haar

aan, n.l. dat het rapport al vrijdag ontvangen was (7/11) en door alle collegeleden

voor de

GS van 11/11 was gelezen. Maar goedachteraf kennelijk onjuist.

Tot slot nog enkele procedure-opmerkingen: ik neem aan dat onze naam bordjes op de tafel staan en dat jullie - het met mij - verstandig zullen vinden als de vragensteller naast mij komt zitten, zodat ik wat gemakkelijker het cie-lid wat kan influisteren.

mvg

Leo Bomhof

CC: [redacted]@bureauintegriteit.nl" [redacted]@bureauintegriteit.nl>

Planning hoorzittingen

*brief
verstuurd
5/6*

Naam getulge	Hoorzitting 16 juni 2009	Hoorzitting 18 juni 2009	Vragensteller	Notulist
✓ [REDACTED]	8.30 uur besloten		Stijkel	[REDACTED]
✓ H. Klaver	9.00 uur		Vester	[REDACTED]
✓ S. Weistra	10.15 uur		Bomhof	[REDACTED]
✓ P. van den Bosch	11.30 uur		De Jong	[REDACTED]
✓ A. Imhof	14.00 uur		Beerda	[REDACTED]
✓ T. Klip	15.15 uur		Stijkel	[REDACTED]
✓ B. van Luyn	16.15 uur		De Jong	[REDACTED]
✓ [REDACTED]		9.00 uur	Beerda	[REDACTED]
✓ A. Haarsma		10.00 uur	Smith	[REDACTED]
✓ M. de Bruin		11.15 uur	Smith	[REDACTED]
✓ G. de Kleine		12.00 uur	De Jong	[REDACTED]

Protocol voor de openbare verhoren

1. De verhoren zijn in beginsel openbaar. Pers en publiek zijn vrij de verhoren bij te wonen. Plaats en tijd van de openbare zitting worden namens de voorzitter uiterlijk een week voor de verhoordatum ter openbare kennis gebracht.
2. Leden en gewezen leden van provinciale staten, de commissaris van de Koningin en gewezen commissarissen van de Koningin, gedeputeerden en gewezen gedeputeerden, leden en gewezen leden van een door de staten, het college of de commissaris van de Koningin ingestelde commissie, ambtenaren en gewezen ambtenaren, door of vanwege het provinciebestuur aangesteld of daaraan ondergeschikt, zijn **verplicht** te voldoen aan een oproep van de onderzoekscommissie om als getuige of deskundige te worden gehoord.
3. Getuigen zijn verplicht getuigenis af te leggen, behoudens het gestelde onder punt 9 van dit protocol.
4. Getuigen worden uitsluitend gehoord na het afleggen van een eed of belofte. Zij leggen in de vergadering van de onderzoekscommissie, in handen van de voorzitter, de eed of belofte af, dat zij de gehele waarheid en niets dan de waarheid zullen zeggen.
5. Verklaringen die zijn afgelegd voor de onderzoekscommissie kunnen, behalve in het geval van meened, niet als bewijs in rechte gelden.
6. Van het verhoor wordt een woordelijk verslag opgemaakt. Getuige wordt in de gelegenheid gesteld commentaar bij dit verslag aan te leveren. Na ontvangst van het verslag zal de griffie dit zo spoedig mogelijk doorzenden aan getuige. Getuige heeft tot drie werkdagen na ontvangst de mogelijkheid te reageren op het verslag.
7. Het openbare verhoor vindt plaats in de statenzaal van het provinciehuis te Assen. Alleen getuigen die niet (meer) werkzaam zijn voor de provincie kunnen aanspraak maken op een reiskostenvergoeding.
8. Over de duur van het verhoor kan geen uitsluitel worden gegeven.
9. De commissaris van de Koningin en gewezen commissarissen van de Koningin, gedeputeerden en gewezen gedeputeerden, leden en gewezen leden van een door de staten, het college of de commissaris van de Koningin ingestelde commissie, ambtenaren en gewezen ambtenaren, door of vanwege het college aangesteld of daaraan ondergeschikt, zijn niet verplicht aan artikel 151 b, eerste en derde lid (zie bijlage), en artikel 151 c, derde lid (zie bijlage), te voldoen, indien het verstrekken van inlichtingen in strijd is met het openbaar belang.
10. Een getuige is gerechtigd zich tijdens het verhoor te laten bijstaan. Om gewichtige redenen kan de commissie besluiten, dat een getuige zonder bijstand wordt gehoord.
11. De onderzoekscommissie verstrekt tegelijkertijd met de uitnodiging om te verschijnen

voor de commissie een opgave van de onderwerpen waarover getuige zal worden gehoord.

Bijlage: artikelen 151 a – 151 f Provinciewet

Bijlage: artikelen 151 a – 151 f Provinciewet

Artikel 151a1. Provinciale staten kunnen op voorstel van een of meer van hun leden een onderzoek instellen naar het door gedeputeerde staten of de commissaris van de Koning gevoerde bestuur.**2.** Het besluit tot het instellen van een onderzoek omvat een omschrijving van het onderwerp van onderzoek alsmede een toelichting. Deze omschrijving kan hangende het onderzoek door provinciale staten worden gewijzigd.

3. Het onderzoek wordt uitgevoerd door een door provinciale staten in te stellen onderzoekscommissie. De commissie heeft ten minste drie leden en bestaat uitsluitend uit leden van provinciale staten.

4. De artikelen 22, 80, derde lid, en 91, eerste lid, zijn van overeenkomstige toepassing op een onderzoekscommissie.

5. De onderzoekscommissie kan de bij deze wet verleende bevoegdheden uitsluitend uitoefenen, indien ten minste drie van haar leden aanwezig zijn.

6. De bevoegdheden en werkzaamheden van een onderzoekscommissie worden niet geschorst door het aftreden van provinciale staten.

7. Op het besluit tot instelling van een onderzoek en tot instelling van een onderzoekscommissie, alsmede het besluit tot wijziging van de omschrijving van het onderwerp van onderzoek zijn de artikelen 136, tweede lid, 137 en 138 van overeenkomstige toepassing.

8. Alvorens provinciale staten besluiten tot een onderzoek, stellen zij bij verordening nadere regels met betrekking tot deze onderzoeken. In elk geval worden daarin regels opgenomen over de wijze waarop ambtelijke bijstand wordt verleend aan de commissie.

Artikel 151b1. Leden en gewezen leden van provinciale staten, de commissaris van de Koning en gewezen commissarissen van de Koning, gedeputeerden en gewezen gedeputeerden, leden en gewezen leden van de door provinciale staten ingestelde rekenkamer, leden en gewezen leden van een door provinciale staten of gedeputeerde staten ingestelde commissie, ambtenaren en gewezen ambtenaren, door of vanwege het provinciebestuur aangesteld of daaraan ondergeschikt, zijn verplicht te voldoen aan een vordering van de onderzoekscommissie tot het verschaffen van inzage in, het nemen van afschrift van of het anderszins laten kennismaken van alle bescheiden waarover zij beschikken en waarvan naar het redelijk oordeel van de onderzoekscommissie inzage, afschrift of kennisneming anderszins voor het doen van een onderzoek als bedoeld in artikel 151a nodig is. **2.** Indien een vordering als bedoeld in het eerste lid betrekking heeft op bescheiden die afkomstig zijn van een instelling van de Europese Unie of van het Rijk en kennisneming van die bescheiden door de onderzoekscommissie het belang van de Europese Unie of van de Staat kan schaden, wordt niet dan met toestemming van Onze Minister aan de vordering voldaan. **3.** Ambtenaren, door of vanwege het provinciebestuur aangesteld of daaraan ondergeschikt, zijn gehouden om aan een onderzoek als bedoeld in artikel 151a alle door de onderzoekscommissie gevorderde medewerking te verlenen.

Artikel 151c

1. Personen als bedoeld in artikel 151b, eerste lid, zijn verplicht te voldoen aan een oproep van de onderzoekscommissie om als getuige of deskundige te worden gehoord.

2. Een getuige of deskundige die door de onderzoekscommissie wordt gehoord, is niet tevens lid van de onderzoekscommissie.

3. De getuigen zijn verplicht getuigenis af te leggen.

4. De deskundigen zijn verplicht hun diensten onpartijdig en naar beste weten als zodanig te verlenen.

5. De onderzoekscommissie kan besluiten dat getuigen uitsluitend worden verhoord na het afleggen van een eed of belofte. Zij leggen dan in de vergadering van de onderzoekscommissie, in handen van de voorzitter, de eed of belofte af dat zij de gehele waarheid en niets dan de waarheid zullen zeggen.

6. De getuigen en deskundigen worden in een openbare zitting van de onderzoekscommissie gehoord. Plaats en tijd van de openbare zitting worden door de voorzitter tijdig ter openbare kennis gebracht.
7. De onderzoekscommissie kan om gewichtige redenen besluiten een verhoor of een gedeelte daarvan niet in het openbaar af te nemen. De leden en plaatsvervangende leden van de commissie bewaren geheimhouding over hetgeen hun tijdens een besloten zitting ter kennis komt.
8. Een getuige is gerechtigd zich tijdens het verhoor te laten bijstaan. Om gewichtige redenen kan de commissie besluiten, dat een getuige zonder bijstand wordt gehoord.
9. Verklaringen die zijn afgelegd voor de onderzoekscommissie kunnen, behalve in het geval van artikel 207, eerste lid, van het Wetboek van Strafrecht, niet als bewijs in rechte gelden.

Artikel 151d

1. Getuigen en deskundigen worden schriftelijk opgeroepen. De brief, houdende de oproep, wordt aangetekend verzonden of tegen gedagtekend ontvangstbewijs uitgereikt.
2. De onderzoekscommissie kan bevelen dat getuigen en deskundigen die, hoewel opgeroepen in overeenstemming met het eerste lid, niet zijn verschenen, door de openbare macht voor hen worden gebracht om aan hun verplichting te voldoen. De onderzoekscommissie stelt de getuige of deskundige hiervan schriftelijk in kennis op de wijze, bedoeld in het eerste lid. In de beschikking wordt een termijn gesteld waarbinnen de belanghebbende de tenuitvoerlegging kan voorkomen door alsnog aan zijn verplichting te voldoen.
3. Op een beschikking als bedoeld in het eerste en het tweede lid is artikel 7:1 van de Algemene wet bestuursrecht niet van toepassing.

Artikel 151e

1. Niemand kan genoodzaakt worden aan de onderzoekscommissie geheimen te openbaren, voor zover daardoor onevenredige schade zou worden toegebracht aan het belang van de uitoefening van zijn beroep, dan wel aan het belang van zijn onderneming of de onderneming waarbij hij werkzaam is of is geweest.
2. Zij die uit hoofde van hun ambt, beroep of betrekking tot geheimhouding verplicht zijn, kunnen zich verschonen getuigenis af te leggen, doch uitsluitend met betrekking tot hetgeen waarvan de wetenschap aan hen als zodanig is toevertrouwd. Zij kunnen inzage, afschrift of kennisneming anderszins weigeren van bescheiden of gedeelten daarvan tot welke hun plicht tot geheimhouding zich uitstrekt.
3. De commissaris van de Koning en gewezen commissarissen van de Koning, gedeputeerden en gewezen gedeputeerden, leden en gewezen leden van een door gedeputeerde staten ingestelde commissie, ambtenaren en gewezen ambtenaren, door of vanwege gedeputeerde staten aangesteld of daaraan ondergeschikt, zijn niet verplicht aan artikel 151b, eerste en derde lid, en artikel 151c, derde lid, te voldoen, indien het verstrekken van de inlichtingen in strijd is met het openbaar belang.
4. De onderzoekscommissie kan verlangen dat een beroep als bedoeld in het derde lid op strijd met het openbaar belang wordt bevestigd door gedeputeerde staten, of, voor zover de inlichtingen betrekking hebben op het door de commissaris van de Koning gevoerde bestuur, door de commissaris.

ARTIKEL 151F

Gedeputeerde staten nemen de door provinciale staten geraamde kosten voor een onderzoek in een bepaald jaar op in de ontwerp-begroting.

Aan:

-de voorzitter en leden van provinciale staten
van Drenthe

X -het college van gedeputeerde staten

105

Assen, 4 juni 2009

Behandeld door I.M. Rozema (0592) [REDACTED]

Onderwerp: Openbare zitting onderzoekscommissie Eurochamp

Geachte voorzitter en leden, geacht college,

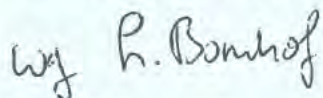
Bij deze deel ik u mede (conform artikel 13 van de Verordening onderzoekscommissie) dat de onderzoekscommissie inzake het Eurochamp-rapport voornemens is om op dinsdag 16 en donderdag 18 juni a.s. een openbare zitting te houden. De aankondiging daarvan zal in de komende week in de dagbladen verschijnen. In het kader van haar onderzoek heeft de onderzoekscommissie het nodig geoordeeld om een aantal betrokkenen in het openbaar onder ede te horen.

De openbare zitting zal op dinsdag de gehele dag en op donderdag de ochtend in beslag nemen en vindt plaats in de Statenzaal van het provinciehuis te Assen.

Hopende u zo voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

namens de onderzoekscommissie Eurochamp

L. Bomhof, voorzitter

Aan:
X de voorzitter en leden van provinciale staten
van Drenthe
-het college van gedeputeerde staten

Assen, 4 juni 2009

Behandeld door I.M. Rozema (0592) [REDACTED]

Onderwerp: Openbare zitting onderzoekscommissie Eurochamp

Geachte voorzitter en leden, geacht college,

Bij deze deel ik u mede (conform artikel 13 van de Verordening onderzoekscommissie) dat de onderzoekscommissie inzake het Eurochamp-rapport voornemens is om op dinsdag 16 en donderdag 18 juni a.s. een openbare zitting te houden. De aankondiging daarvan zal in de komende week in de dagbladen verschijnen. In het kader van haar onderzoek heeft de onderzoekscommissie het nodig geoordeeld om een aantal betrokkenen in het openbaar onder ede te horen.

De openbare zitting zal op dinsdag de gehele dag en op donderdag de ochtend in beslag nemen en vindt plaats in de Statenzaal van het provinciehuis te Assen.

Hopende u zo voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
namens de onderzoekscommissie Eurochamp

wy *L. Bomhof*

L. Bomhof, voorzitter

Planning besloten interviews en (openbare) hoorzitting

VERTROUWELIJK

Datum	Interviews maandag 11 mei 2009 (GS-kamer)	Interviews woensdag 13 mei 2009 (1.43 ochtend en 2.21 middag)	Interviews vrijdag 15 mei 2009 (0.36)	Interviews aanvullend 2008 mei 2009	Interviewer 1	Interviewer 2	Interviewer 3
				PM			
Mw. T. Klip gedeputeerde			9.00 uur		Vester	De Jong	Stijkel
Mw. A. Haarsma gedeputeerde			10.30 uur		Smith	Bomhof	De Jong
H. Baas gedeputeerde					De Jong	Beerda	Bomhof
R. Bats gedeputeerde					Beerda	Vester	Stijkel
R. Munnikma gedeputeerde					Bomhof	Smith	De Jong
Mw. A. Imhof Dir.-secr.		14.00 uur			Stijkel	Bomhof	Vester
Mw. S. Weistra Dir-plv.secr.		15.15 uur			Beerda	Bomhof	Smith
A. Visser Hoofd Concernstaf		17.00 uur			De Jong	Vester	Stijkel
██████████ Secr. Haarsma	13.00 uur				Stijkel	Bomhof	De Jong
██████████ Secr. CdK	13.45 uur				De Jong	Bomhof	Vester
██████████ Plv. secr. DS	14.30 uur				Vester	Bomhof	Stijkel
██████████ Secr. DS	15.30 uur				Bomhof	Beerda	De Jong

11/5 13/5 15/5 20/5

P. van den Bosch Comm.adv. Haarsma		9.00 uur			Bomhof	Beerda	Smith
 Beleidsmdw. sport		10.30 uur			Vester	Stijkel	Bomhof
 Mdw concernstaf		11.30 uur			Stijkel	Bomhof	De Jong
 Mdw. BC		13.00 uur			Vester	Bomhof	Smith
G.de Kleine journalist	18.00 uur				Smith	Bomhof	Stijkel
H. Klaver Statenlid	19.00 uur				Beerda	Stijkel	Bomhof
M. de Bruin Journalist	19.00 uur						
Hr. Van Luyn Advocaat	20.00 uur				Smith	Bomhof	Vester
Deloitte mdws.				PM			
Informant				PM			
V. Nieuwpoort				14.00			
 				13.00			

107

Aan:
Onderzoekscommissie Eurochamp
t.a.v. de heer L. Bomhof, voorzitter

Assen, 14 mei 2009
Behandeld door mevrouw [REDACTED] (0592) [REDACTED]
Onderwerp: brief directie

Geachte heer Bomhof,

Zoals afgesproken op 13 mei jl. stuur ik u hierbij de brief van 25 maart 2009.
Graag verwijs ik u naar de inhoud van de brief.

Tevens een memo met het gevraagde overzicht van personen m.b.t. de vraag of zij
verantwoordelijk zijn geweest voor de vroegtijdige publicatie van het Deloitte rapport,
of deze vroegtijdige publicatie mogelijk hebben gemaakt.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]
J.M. Imhof
directeur-secretaris

Aan:

Managers, hoofden eenheden, teamleiders, programmamanagers

Assen, 25 maart 2009

Behandeld door L. Hajema

Beste collega,

Zoals jullie hebben gemerkt blijft het rapport van KPMG over het voortijdig bekend raken van het onderzoeksrapport over EuroChamp onderwerp van publieke discussie. Daarbij zijn aantijgingen gedaan aan het adres van medewerkers van de provincie, die ongefundeerd en onbewezen zijn. Wij nemen daar afstand van. In dit stadium van onderzoek zijn dergelijke uitingen voorbarig. Het geeft geen pas om medewerkers in een kwaad daglicht te plaatsen en dat ook nog te doen op een tot personen herleidbare manier.

In onze rechtstaat is het principiële uitgangspunt dat mensen onschuldig zijn, totdat het tegendeel is bewezen. In onze parlementaire democratie is de juiste gang van zaken dat het bestuur zich verantwoordt over het doen en laten van de ambtelijke organisatie. Van alle betrokkenen - volksvertegenwoordigers, bestuurders, ambtenaren en journalisten - mag in alle redelijkheid worden verwacht dat zij terughoudend zijn met het uiten van beschuldigingen. Dat is de afgelopen tijd onvoldoende gebeurd.

Daarom hechten wij er als directie aan te verklaren dat wij vertrouwen hebben in de integriteit van onze medewerkers. Dat is altijd ons uitgangspunt geweest, dat is het nog steeds en dat zal het blijven.

De gang van zaken is voor ons aanleiding jullie te verzoeken in jullie team nogmaals uitdrukkelijk aandacht te besteden aan het belang van integer handelen, en van zorgvuldige omgang met vertrouwelijke informatie, mondeling, schriftelijk en digitaal. Vertrouwelijke informatie moet bij ons in goede, veilige handen zijn. Daar staat tegenover dat wij van anderen verlangen met dezelfde zorgvuldigheid te worden behandeld.

Jullie weten dat de komende weken nader onderzoek zal worden gedaan naar de manier waarop het rapport over EuroChamp is verspreid. Wij hopen en vertrouwen erop dat dit onderzoek de gewenste duidelijkheid zal bieden. Als blijkt dat medewerkers van de provincie laakbaar hebben gehandeld zullen wij uiteraard gepaste maatregelen nemen. We vertrouwen erop daarna een punt te kunnen zetten achter deze onverkwikkelijke zaak.

De directie,

Annette Imhof
Selie Weistra

MEMO

Aan : Commissie Eurochamp
Van : mevrouw J.M. Imhof
Datum : 19 mei 2009
Onderwerp : overzicht

Hierbij het overzicht van personen die aan Annette Imhof hebben aangegeven (met een beroep op de afgelegde eed of belofte) dat zij het vertrouwelijke rapport van Deloitte m.b.t. Eurochamp niet hebben afgegeven, of hebben bijgedragen aan het afgeven van het rapport aan onbevoegden.

Paul van den Bosch

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Selie Weistra

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Anneke Haarsma

Tanja Klip

Rein Munniksma

Rob Bats

MEMO

Aan : Commissie Eurochamp
Van : mevrouw J.M. Imhof
Datum : 20 mei 2009
Onderwerp : informatie

Op uw vraag hoe het is gegaan in GS op de 4 en 11 november en de conceptrapporten volgt hieronder mijn antwoord.

Op 3 november is het concept-rapport verschenen. Op 4 november is daar in GS een mondelinge toelichting over gegeven door mw Haarsma.

Op 11 november is een GS beleidsnota ingebracht (deze heeft u reeds in uw bezit). Daarin is de advisering opgenomen over de vervolgstappen. Op basis van dat advies heeft het College een besluit genomen. Ik heb een stapel concept-rapporten meegenomen naar GS, deze zijn niet vooraf verstrekt voor de GS vergadering. Na de vergadering heb ik de concept-rapporten weer meegenomen.

Van I Rozema
Aan: Luyn, Barend van
Onderwerp: RE: declaratie

20/5 16.26 uur

Geachte heer Van Luyn,

In reactie op uw brief van 19 mei jl. inzake vergoeding van uren t.b.v. het interview met de onderzoekscommissie op 15 mei jl., bericht ik u dat de voorzitter van de commissie kan instemmen met uw verzoek.

Wij wachten uw factuur terzake af.

Met vriendelijke groeten,

Inge Rozema
secretaris onderzoekscommissie

>>> Barend van Luyn <[REDACTED]@cleerdin-hamer.nl> 18-5-2009 10:47:24 >>>
Het rek nr is:

Cleerdin en Hamer advocaten Almere
ING

[REDACTED]

Dank,

Met vriendelijke groet,

Barend van Luyn

Mr. B.P. van Luyn
Advocaat / partner
Cleerdin & Hamer Advocaten
Amsterdam - Alkmaar - Almere
Kantoor Almere
Rentmeesterstraat 58
1315 JS Almere
Postbus 10007
1301 AA Almere
T +31 (0)36 [REDACTED]
F +31 (0)36 535 80 81
Efax +31 (0)84 83 83 441
E [REDACTED]@cleerdin-hamer.nl
I www.cleerdin-hamer.nl

Dit e-mailbericht is vertrouwelijk en uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Bent u dat niet, laat het ons dan alstublieft per kerende e-mail of telefonisch weten en wis het bericht zonder het te kopiëren of aan anderen te laten lezen. Elk ander gebruik is verboden. Op onze werkzaamheden zijn algemene voorwaarden van toepassing die een beperking van aansprakelijkheid bevatten. Zij zijn opgenomen op www.cleerdin-hamer.nl en worden u op verzoek kosteloos toegezonden.

This e-mail is confidential and intended only for the person to whom it is addressed. If received in error, please inform us by return mail or telephone and delete the message without copying or review by others. Any other use is prohibited. Our services are subject to general terms and conditions which include a limitation of liability. These are available on www.cleerdin-hamer.nl and will be sent to you upon request free of charge.

Vestigingen te Amsterdam, Alkmaar en Almere mr. B.J.C. Pleijer mr. R.A.C.G. Martens
nr. E.J. Loos mw. mr. B. Roodveldt mw. mr. A.F. Tromp mr. E. Bosma mr. B.P. de Boer
nr. W.R. Raap mr. G. Raap mr. W.R. Jonk mr. T. de Bont mw. mr. E.J.H. van Lath mr. J.J. Liefink mw. mr. J.G.L. Dorrestein mw. mr. M. van Delft mr. C.W. Flokstra mw. mr. A.J. van der Venen #; cassatier
H.S. Vogel mr. J.A.Th. Spoor mr. H.O. den Oter mr. R.M.C. Jui mr. P.L.C.M. Ficoj mr. S. Bumeister mr. B.P. van Luyn mr. D. Duijvelshoff
nr. P.L.C.M. Ficoj mr. S. Bumeister mr. B.P. van Luyn mr. D. Duijvelshoff
nr. E.J. Loos mw. mr. B. Roodveldt mw. mr. A.F. Tromp mr. E. Bosma mr. B.P. de Boer
nr. W.R. Raap mr. G. Raap mr. W.R. Jonk mr. T. de Bont mw. mr. E.J.H. van Lath mr. J.J. Liefink mw. mr. J.G.L. Dorrestein mw. mr. M. van Delft mr. C.W. Flokstra mw. mr. A.J. van der Venen #; cassatier

v2. albeoord
JG 2015

CLEERDIN & HAMER

A d v o c a t e n

109

KANTOOR ALMERE
POSTBUS 10007 – 1301 AA
RENTMEESTERSTRAAT 58 – 1315 JS
T +31 (0)36 [redacted]
F +31 (0)36 535 [redacted]
E @CLEERDIN-HAMER.NL

Statencommissie 01 Eurochamprapport
T.a.v. I.M. Rozema
Postbus 122
9400 AC ASSEN

INZAKE :
ONS KENMERK :
UW KENMERK : 17/SG/2009 004942
BETREFT :

Almere, 19 mei 2009

Geachte heer Bomhof, mevrouw Rozema,

Vrijdag jl. ben ik als getuige gehoord door de Statencommissie.

Na afloop heb ik geïnformeerd naar de mogelijkheid om uren vergoed te krijgen. U reageerde daar afwijzend op, maar ik wil u deze reactie in heroverweging geven. De redenen daarvoor zijn de volgende.

In de eerste plaats ben ik bij u verschenen "in functie". Voor wat dat betreft verschilt uw persoonlijke situatie niet van de mijne, zij het dat u voor Provinciale Staten werkt en ik voor de heer Leijenaar. Dat u hoort en ik gehoord wordt doet er niet aan af.

In de tweede plaats maakt het geen pas om de uren die ik aan het horen en wat er bij hoort tegen honorarium aan cliënt door te belasten. Ik kan immers onmogelijk aan hem duidelijk maken waarom het horen door de commissie direct van belang is door de rechtspositie van cliënt.

In de derde plaats ben ik om diezelfde reden niet genegen nog verdere medewerking te verlenen. De uren gedurende werktijd zullen immers op een of andere manier verantwoord moeten worden en als ik die niet kan factureren, houdt het op. Dat klinkt misschien wat hard, maar ik kan er niets anders van maken. Bij cliënt kan ik de uren niet kwijt en persoonlijk ben ik niet bereid er een dag vakantie voor op te offeren.

Graag verneem ik van u of het alsnog bespreekbaar is om de besteden tijd aan de Provincie door te belasten.

Als u overleg wenst, ben ik daar toe te allen tijde bereid.

Met vriendelijke groet,

i/o [redacted]

B.P. van Luyn

Van: I Rozema [mailto:██████████@drenthe.nl]
Verzonden: donderdag 14 mei 2009 9:49
Aan: Barend van Luyn
Onderwerp: bevestiging afspraak

Geachte heer Van Luyn,

Bij deze bevestig ik onze telefonische afspraak van gistermiddag voor een besloten interview met de onderzoekscommissie Eurochamp-rapport op vrijdag 15 mei 2009 om 14.00 uur.

Het interview vindt plaats in het provinciehuis te Assen, Westerbrink 1, in vergaderzaal 0.36.

U kunt zich bij de receptie melden en vragen naar mevrouw Rozema. U wordt dan door mij opgehaald.

Met dank voor uw medewerking.
Vriendelijke groet,

Inge Rozema
secretaris onderzoekscommissie

CLEERDIN ~~E~~ HAMER
A d v o c a t e n

KANTOOR ALMERE
POSTBUS 10007 – 1301 AA
RENTMEESTERSTRAAT 58 – 1315 JS

T +31 (0)36 535 [REDACTED]
F +31 (0)36 535 [REDACTED]
E @CLEERDIN-HAMER.NL

Statencommissie 01 Eurochamrapport
T.a.v. I.M. Rozema
Postbus 122
9400 AC ASSEN

111

INZAKE :
ONS KENMERK :
UW KENMERK : 17/SG/2009 004942
BETREFT :

Almere, 19 mei 2009

Geachte heer Bomhof, mevrouw Rozema,

Vrijdag jl. ben ik als getuige gehoord door de Statencommissie.

Na afloop heb ik geïnformeerd naar de mogelijkheid om uren vergoed te krijgen. U reageerde daar afwijzend op, maar ik wil u deze reactie in heroverweging geven. De redenen daarvoor zijn de volgende.

In de eerste plaats ben ik bij u verschenen "in functie". Voor wat dat betreft verschilt uw persoonlijke situatie niet van de mijne, zij het dat u voor Provinciale Staten werkt en ik voor de heer Leijenaar. Dat u hoort en ik gehoord wordt doet er niet aan af.

In de tweede plaats maakt het geen pas om de uren die ik aan het horen en wat er bij hoort tegen honorarium aan cliënt door te belasten. Ik kan immers onmogelijk aan hem duidelijk maken waarom het horen door de commissie direct van belang is door de rechtspositie van cliënt.

In de derde plaats ben ik om diezelfde reden niet genegen nog verdere medewerking te verlenen. De uren gedurende werktijd zullen immers op een of andere manier verantwoord moeten worden en als ik die niet kan factureren, houdt het op. Dat klinkt misschien wat hard, maar ik kan er niets anders van maken. Bij cliënt kan ik de uren niet kwijt en persoonlijk ben ik niet bereid er een dag vakantie voor op te offeren.

Graag verneem ik van u of het alsnog bespreekbaar is om de besteden tijd aan de Provincie door te belasten.

Als u overleg wenst, ben ik daar toe te allen tijde bereid.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]
B.P. van Luyn

v2 cil. = akkoord
JZ 20/5

KANTOOR ALMERE
POSTBUS 10007 - 1301 AA
RENTMEESTERSTRAAT 58 - 1315 JS

T +31 (0)36 535 [REDACTED]
F +31 (0)36 535 [REDACTED]
E [REDACTED]@CLEERDIN-HAMER.NL

Statencommissie EuroChamp-rapport
T.a.v. I.M. Rozema
Postbus 122
9400 AC ASSEN

JR 5/6

112

INZAKE : Leijssenaar / Advies
ONS KENMERK : 82975 BLU / ak
UW KENMERK : 17/SG/2009 004942
BETREFT :

Almere, 3 juni 2009

Geachte heer Bomhof, mevrouw Rozema,

Telefonisch had ik voorafgaand aan het interview begrepen dat het vooral ging over wat de heren journalisten bij mij op kantoor al dan niet gezien hadden. Daar zou ik vrij snel klaar mee geweest zijn. Gedurende het interview bleek u van meer feiten op de hoogte te willen geraken en hier en daar moest ik u het antwoord schuldig blijven. In een memo aan mij d.d. 18 mei jl. vroeg u mij om aanvulling. Bij deze plaats ik de volgende kanttekeningen bij het verslag van het interview dat op vrijdag 15 mei jl. plaatsvond.

Bij deze brief voeg ik het door u aan mij verzonden verslag van het interview de hierna genoemde nummering volgt die ik op de kopie heb aangepast.

Ad 1

Het conceptrapport dat mij ter beschikking stond dateert van 7 oktober 2008 en heeft een nummer dat eindigt op -2135. Een kopie van de eerste twee pagina's voeg ik bij.

Ad 2

Wat ik heb precies heb gezegd bij het interview weet ik niet meer, maar in ieder geval heb ik nooit op mijn kantoor gesproken met de journalisten over de mij gefaxte pagina van de definitieve versie van het rapport. Dat kan gezien de data van de besprekingen en de datum van de fax ook niet.

Ad 3 en 4

Hier staat Gerard de Kleine, dat moet zijn Martin de Bruijn.

Ad 5

Client heeft op 29 oktober 2008 aan Deloitte een reactie gestuurd op het conceptrapport. Daarna heeft Deloitte hem om aanvullende stukken gevraagd die hij op 31 oktober 2008 heeft nagezonden. De reactie is verzonden op woensdag 29 oktober 2008 om 13:47 uur aan Peter Vriend van Deloitte vanuit het mailadres pvriend@deloitte.nl. De heer Vriend verzocht met een e-mail van vrijdag 31 oktober 2008 om 09:04 uur om aanvullende documenten welke hem op dezelfde dag om 14:10 uur zijn toegestuurd.

Ad 6

Het conceptrapport had, in tegenstelling tot wat ik verklaard heb, wel een nummer, zie bijgevoegde kopie.

Ad 6

De toevoegingen van cliënt op het conceptrapport hebben derhalve plaats gevonden (vlak) voor 3 november 2008.

Ad7

Voor zover ik kan nagaan, heb ik op 10 november 2008 voor het eerst geprobeerd om rechtstreeks in contact te komen met gedeputeerde staten, eerst met mevrouw Haarsma en direct daarna met mevrouw Imhof. Aan beide heb ik op die datum een e-mail gestuurd (om 12:02 uur naar [redacted]@drenthe.nl en om 12:07 uur naar [redacted]@drenthe.nl). In beide mails vraag ik om mij met spoed terug te bellen en bevestig ik dat ik eerder getracht heb hen telefonisch te bereiken.

In mijn brief d.d. 13 november 2008 heb ik mevrouw Haarsma bevestigd dat ik op 10 november 2008 telefonisch overleg heb gehad met twee van haar medewerkers die mij beide te kennen gaven dat de definitieve versie van het rapport van Deloitte nog niet was ontvangen door Gedeputeerde Staten en dat er geen behoefte bestond aan overleg met cliënt om te spreken hoe er naar buiten getreden zou worden. De brief vervolgt met de mededeling dat het mij inmiddels bekend is dat Gedeputeerde Staten wel degelijk beschikt over de definitieve versie van het rapport en dat ik, in aansluiting op eerdere sommaties, graag een kopie wil bij gebreke waarvan ik voor cliënt een kort geding zal entameren. Ik sluit de brief af met de mededeling dat ik graag overleg wil, zoals ik die daarvoor en daarna ook al gedaan had. Mevrouw Haarsma heeft ieder direct gemedend; ik heb haar nooit gesproken. Dat vind ik oprecht jammer.

Ad 8

Een redactioneel foutje in de weergave: waar "misschien tien komma's" staat, zei ik "enige punten en komma's".

Ad 9

In de verslaglegging is er sprake van "een paar uitzonderingen". Het gaat om één uitzondering, namelijk de losse pagina van het rapport waarvan ik u de kopie verstrekt heb.

In aanvulling op wat ik gezegd heb: een goed voorbeeld van de onjuiste beeldvorming in de pers zijn de spookverhalen over het factureren voor vrijwilligers en de indruk die gewekt wordt dat er betaald zou zijn zonder dat daar werk tegenover stond. Geen van beide is juist.

Cliënt heeft volledige medewerking verleend aan onderzoek en heeft volledige openheid gegeven over wat er is fout gegaan en ook wat hij fout heeft gedaan. Hij heeft zich nooit ten kosten van de provincie of van wie dan ook verrijkt.

Ad 10

Redactioneel: "de tv" moet zijn "RTV"

Ad 11

Hier staat dat ik op 17 november een fax zou hebben gekregen van de heer De Kleine, maar dat was 24 november 2008 en dat staat ook op de uw verstrekte kopie.

Laat het mij alstublieft weten als u meer informatie wenst.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
B.P. van Luyn

Conceptrapport voor hoor en wederhoor met de
heer J.J. Leijssenaar inzake onderzoek naar de
Stichting Euro Champ Foundation

ten behoeve van het college van Gedeputeerde
Staten van de Provincie Drenthe

7 oktober 2008

CONCEPT

Inhoud

1. Aanleiding	5
2. Doelstelling	6
3. Reikwijdte	8
4. Verrichte werkzaamheden	10
5. Toetsingskader	12
5.1 Indeling hoofdstukken	12
5.2 Richtlijnen aanbesteding van diensten en leveringen	12
5.3 Arbeidsovereenkomsten met Leijssenaar en Schorer	13
5.4 Gedragscode voor bestuurders en werknemers van Stichting Euro Champ	14
6. Bevindingen	16
6.1 Inleiding	16
6.2 Introductie	16
6.3 Aanbestedingen	19
6.3.1 Projectvoorstel bij Provincie Drenthe	19
6.3.2 Eerste aanbesteding	21
6.3.2.1 Offerteverzoek	21
6.3.2.2 Ingediende offertes	22
6.3.2.3 Contract Creative Wave – Euro Champ	23
6.3.2.4 Overleg met de Provincie Drenthe	23
6.3.2.5 Alternatief voorstel	27
6.3.2.6 Factuur Creative Wave	31
6.3.3 Tweede aanbesteding	31
6.3.3.1 Offerteverzoek	31
6.3.3.2 Ingediende offertes en gunning	32
6.3.3.3 Facturen Creative Wave en Werkplan	34
6.3.4 Derde aanbesteding	35
6.3.4.1 Offerteverzoek	35
6.3.4.2 Offertetraject Creative Wave	37
6.3.4.3 Offertetraject Gerding Opmaak	38
6.3.4.4 Offertetraject Verhoef & Co Marketing & Communicatiebureau	38
6.3.4.5 Offertetraject BAS Kwadraat	39
6.3.4.6 Gunning van de opdrachten na de aanbesteding	41
6.3.4.7 Facturen Creative Wave	42
6.3.5 Analyse	43

MEMO

Aan : de heer mr. B. van Luyn
Van : mevrouw I.M. Rozema (toestelnummer: [REDACTED])
Datum : 18 mei 2009
Onderwerp : verslag besloten interview

Geachte heer Van Luyn,

Bijgaand het woordelijke verslag van het besloten interview dat u met de onderzoekscommissie hebt gehad op 15 mei jl.

Wilt u s.v.p. binnen drie werkdagen aan mij doorgeven of u akkoord kunt gaan met dit verslag?

In het verslag zegt u een aantal keren toe nog terug te komen op vragen waar u ter plekke geen informatie over kon geven. Is het mogelijk om aan de hand van dit verslag die informatie nog kort toe te voegen?

Alvast hartelijk dank voor uw medewerking.

Vriendelijke groet,

[REDACTED]
Inge Rozema
Secretaris onderzoekscommissie EuroChamp

Aan:
gedeputeerde de heer R.W. Munniksma

persoonlijk

Assen, 7 mei 2009

Ons kenmerk 17/SG/2009004942

Behandeld door I.M. Rozema (0592) [REDACTED]

Onderwerp: Onderzoek door statencommissie inzake Eurochamp-rapport

Geachte heer Munniksma,

Provinciale staten van Drenthe hebben op 18 maart jl. besloten een onderzoek in te stellen naar de voortijdige verspreiding van een als vertrouwelijk bestempeld rapport inzake de stichting Eurochamp. Op 8 april jl. hebben de staten een onderzoekscommissie geïnstalleerd, met de opdracht een dergelijk onderzoek uit te voeren en aan de staten terzake te rapporteren op 15 juni 2009.

Het onderzoek bouwt voort op de resultaten van het onderzoek dat door KPMG in het eerste kwartaal van 2009 is uitgevoerd

De Drentse onderzoekscommissie heeft op 8 april haar werkzaamheden aangevangen en aan het Bureau Integriteit Nederlandse Gemeenten (BING) gevraagd om haar daarbij te ondersteunen en van advies te dienen.

Het onderzoek is opgeknipt in drie fasen:

- fase 1: verzamelen en analyseren van schriftelijke documentatie en informatie;
- fase 2: additionele mondelinge informatieverzameling. Dit gebeurt in de vorm van besloten interviews en (eventueel) openbare verhoren;
- fase 3: schrijven van een eindrapport met conclusies en aanbevelingen.

Ten behoeve van fase 2 heeft de commissie een inventarisatie gemaakt van de personen, die zij in eerste instantie graag zou willen interviewen.

In dat kader verzoekt de onderzoekscommissie u uw medewerking te verlenen aan een besloten interview, dat op vrijdag 15 mei a.s. om 13.00 uur zal gaan plaatsvinden in vergaderkamer 0.36.

Het interview met u zal zich met name richten op:

- het provinciale (bestuurlijke) integriteitsbeleid in de dagelijkse praktijk

- de cultuur binnen de provincie terzake van het omgaan met beveiliging en vertrouwelijkheid
- de gezagsrelatie van het bestuur ten opzichte van (delen van) de ambtelijke organisatie (bevoegdheidsverdeling)
- de geldende gedragslijn m.b.t. contacten met de media
- uw betrokkenheid bij het Deloitte onderzoek
- uw eventuele kennis van de verschillende versies van dit rapport
- uw betrokkenheid bij het KPMG-onderzoek
- overige in het KPMG-rapport aangegeven relevante punten

Bijgaand is een protocol gevoegd, waarin u informatie aantreft over de gang van zaken bij het interview en de afspraken die daarbij gelden.

Het behoeft geen twijfel, dat de onderzoekscommissie uw medewerking buitengewoon op prijs zou stellen.

Hoogachtend,
namens de onderzoekscommissie Eurochamp-rapport,

i.o.

L. Bomhof, voorzitter

BIJLAGE

Protocol voor de informatieve gesprekken (interviews)

1. De informatieve gesprekken (interviews) zijn besloten.
2. Aanwezig bij het gesprek zijn minimaal 3 commissieleden. Daarnaast zijn aanwezig de secretaris van de commissie, een extern adviseur en een verslaglegger.
3. Van het gesprek wordt een samenvattend verslag opgemaakt. Dit verslag zal dienen voor intern gebruik binnen de onderzoekscommissie. Alle getuigen krijgen na afloop van het laatste informatieve gesprek met de laatste getuige een kopie van het verslag. Getuige kan daarop wijzigingen en aanvullingen aan de commissie leveren, indien hij het niet of niet geheel eens is met de inhoud van het verslag. Wijzigingen op het verslag dienen uiterlijk **72 uur na dagtekening** aan commissie of griffie te worden aangeleverd. Van het gesprek wordt een bandopname gemaakt. Deze wordt na goedkeuring van het verslag vernietigd.
4. Het informatieve gesprek vindt plaats op het provinciehuis te Assen. Alleen getuigen die niet (meer) werkzaam zijn voor de provincie kunnen aanspraak maken op een reiskostenvergoeding.
5. Over de duur van het gesprek kan geen uitsluitel worden gegeven.
6. Het informatieve gesprek vindt plaats op basis van vrijwilligheid; indien relevant geacht door de onderzoekscommissie worden uitkomsten van het informatieve gesprek meegenomen in het vervolgtraject van de commissie. Getuigen zijn niet verplicht te antwoorden op de aan hen gestelde vragen.
7. Het informatieve gesprek zal niet worden afgenomen onder ede. Getuige kan in een later stadium, indien de commissie daartoe besluit, alsnog worden opgeroepen voor een (openbaar) verhoor onder ede.
8. Een getuige is gerechtigd zich tijdens het gesprek te laten bijstaan. Deze bijstand wordt niet geacht in plaats van de getuige te antwoorden. Om gewichtige redenen kan de commissie besluiten, dat een getuige zonder bijstand wordt bevraagd.
9. De onderzoekscommissie verstrekt ruim voor het tijdstip van het gesprek een opgave van de onderwerpen waarover het gesprek zal gaan.

Verdeling interviews over leden commissie

Interview door Geïnterviewde	1	2	3
Klaver	BEERDA	STIJKEL	BOMHOF
[Redacted]	STIJKEL	BOMHOF	DE JONG
	DE JONG	BOMHOF	VESTER
	VESTER	BOMHOF	STIJKEL
	BOMHOF	BEERDA	DE JONG
De Kleine	SMITH	BOMHOF	STIJKEL
Van Luyn	SMITH	BOMHOF	VESTER
Van den Bosch	BOMHOF	BEERDA	SMITH
[Redacted]	DE JONG	STIJKEL	BOMHOF
	STIJKEL	BOMHOF	VESTER
	VESTER	BOMHOF	SMITH
Imhof	STIJKEL	BOMHOF	VESTER
Weistra	BEERDA	BOMHOF	SMITH
Visser	DE JONG	VESTER	BOMHOF
Klip	VESTER	DE JONG	STIJKEL
Haarsma	SMITH	BOMHOF	DE JONG
Baas			
Bats			
Monnikma			

plakken aan planning

Van L Bomhof
Aan: [redacted]@drenthe.nl
Datum 4-5-2009 13:17:52
Onderwerp: Betr.: Brieven

Prima Inge. De brieven voor van Luyn (wat over hem staat in het KPMG-rapport) en de beleidsmedewerkers [redacted], [redacted], [redacted] (hun rol/kennis/wetenschap inzake EC-rapport/gedrag anderen + wat over hen - impliciet - gezegd wordt in het KPMG-rapport)) komen - naar ik aanneem - nog.

Dan nog mijn voorzet 'wie door welk cie-lid wordt geïnterviewd':

Klaver - HB, MS, LB	Imhof - MS, LB, KV	Haarsma - GS, LB, SJ
[redacted] - MS, LB, SJ	Weidstra - HB, LB, GS	Klip - KV, SJ, MS
[redacted] - SJ, LB, KV	Visser - SJ, KV, LB	
[redacted] - KV, LB, MS	van de Bosch - LB, HB, GS	SJ = Sietze de Jong; GS = Gea Smith; LB -
Leo Bomhof		
[redacted] - LB, HB, SJ	[redacted] - SJ, MS, LB	HB = Herman Beerda; KV = Ko Vester; MS =
Margriet Stijkel		
van Luyn - GS, LB, KV	[redacted] - MS, LB, KV	N.B. Vz = LB = altijd aanwezig; 1e persoon in
de rij voert primair		
De Kleine - GS, LB, MS	[redacted] - KV, LB, GS	het woord (andere twee vullen zonodig aan).

Ik sprak zojuist nog met Herman Beerda over zijn opmerking in de laatste vergadering (28-4) om ook Henk Baas te vragen voor het voorgesprek en wellicht de hoorzitting. Dit in verband met de verbrede grondslag van het onderzoek. Daar hebben we het toen niet meer over gehad, maar het lijkt me - met HB - wel uiterst zinning om dat te doen. Vraagje -> nu al Henk een brief sturen + inplannen op de vrijdag 15/5 of even bespreken op de vergadering van woensdag a.s. en daarna bel ik hem en daarna sturen we de uitnodigingsbrief. Aangezien de Cie hiermee wel accoord zal gaan, maakt het mij niet uit welke keuze wordt gemaakt.

mvg

Leo Bomhof

>>> | Rozema [redacted]@drenthe.nl> 04-05-09 8:54 >>>

Dag Leo,

Ik wilde vandaag nog brieven verzenden aan de uitgenodigde personen voor de interviews. We hadden ze toegezegd ze nog nader te informeren over de onderwerpen waarover ze zouden kunnen worden bevraagd. As voorbeeld heb ik drie brieven bijgevoegd. Een voor een gedeputeerde, een voor een secretaresse en een voor de communicatieadviseur. Kan je je hierin vinden?

Groet, Inge

POSTADRES Postbus 60 / 9700 MC Groningen / INTERNET www.dvhn.nl

DAGBLAD VAN
NOORDEN HET

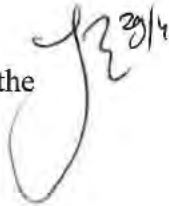
115

Provincie Drenthe
tav mevrouw I. Rozema
Postbus 122
9400 AC Assen

I 205FF 9400AC122

DAGBLAD VAN NOORDEN HET

Statengriffie provincie Drenthe
Tav mevrouw I. Rozema
Postbus 122
9400 AC Assen

Assen, 28 april 2009

Geachte heer Bomhof,

Langs deze weg reageer ik op uw verzoek mijn medewerking te verlenen aan een besloten interview, dat zal worden afgenomen door de statencommissie die onderzoek doet naar het vroegtijdig uitlekken van het Euro Champ-rapport.

In overleg met de Hoofdredactie van Dagblad van het Noorden heb ik besloten geen medewerking te verlenen aan het interview.

Met vriendelijke groet,

Martin de Bruin

voorbeeld
16 x verzonden

Aan:
gedeputeerde mevrouw A. Haarsma

[REDACTED]
[REDACTED]

116

Assen, 4 mei 2009

Ons kenmerk 17/SG/2009004942

Behandeld door I.M. Rozema (0592) [REDACTED]

Onderwerp: Onderzoek door statencommissie inzake Eurochamp-rapport

Geachte mevrouw Haarsma,

In vervolg op mijn brief van 27 april jl. waarin u bent uitgenodigd voor een interview door de onderzoekscommissie, geef ik onderstaand nadere informatie over de onderwerpen waarop het interview met u zich met name zal richten.

Het betreft:

- de gezagsrelatie van het bestuur ten opzichte van (delen van) de ambtelijke organisatie (bevoegdheidsverdeling)
- het provinciale (bestuurlijke) integriteitsbeleid in de dagelijkse praktijk
- de cultuur binnen de provincie terzake van het omgaan met beveiliging en vertrouwelijkheid
- de geldende gedragslijn m.b.t. contacten met de media
- uw betrokkenheid bij het Deloitte onderzoek
- uw eventuele kennis van de verschillende versies van dit rapport
- uw betrokkenheid bij het KPMG-onderzoek
- overige in het KPMG-rapport aangegeven relevante punten

Hoogachtend,
namens de onderzoekscommissie Eurochamp-rapport,

w.g. L. Bomhof

L. Bomhof, voorzitter

waabeeld
16 x veranderen

Aan:
gedeputeerde mevrouw A. Haarsma

██████████
██████████

117

Assen, 27 april 2009

Ons kenmerk 17/SG/2009004942

Behandeld door I.M. Rozema (0592) ██████████

Onderwerp: Onderzoek door statencommissie inzake Eurochamp-rapport

Geachte mevrouw Haarsma,

Provinciale staten van Drenthe hebben op 18 maart jl. besloten een onderzoek in te stellen naar de voortijdige verspreiding van een als vertrouwelijk bestempeld rapport inzake de stichting Eurochamp. Op 8 april jl. hebben de staten een onderzoekscommissie geïnstalleerd, met de opdracht een dergelijk onderzoek uit te voeren en aan de staten terzake te rapporteren op 15 juni 2009.

Bijgaand treft u de onderzoeksopdracht aan.

Het onderzoek bouwt voort op de resultaten van het onderzoek dat door KPMG in het eerste kwartaal van 2009 is uitgevoerd

De Drentse onderzoekscommissie heeft op 8 april haar werkzaamheden aangevangen en aan het Bureau Integriteit Nederlandse Gemeenten (BING) gevraagd om haar daarbij te ondersteunen en van advies te dienen.

Het onderzoek is opgeknipt in drie fasen:

- fase 1: verzamelen en analyseren van schriftelijke documentatie en informatie;
- fase 2: additionele mondelinge informatieverzameling. Dit gebeurt in de vorm van besloten interviews en (eventueel) openbare verhoren;
- fase 3: schrijven van een eindrapport met conclusies en aanbevelingen.

Ten behoeve van fase 2 heeft de commissie een inventarisatie gemaakt van de personen, die zij in eerste instantie graag zou willen interviewen.

In dat kader verzoekt de onderzoekscommissie u uw medewerking te verlenen aan een besloten interview, dat op vrijdag 15 mei a.s. om 10.30 uur zal gaan plaatsvinden in vergaderkamer 0.36.

Bijgaand is een protocol gevoegd, waarin u informatie aantreft over de gang van zaken bij het interview en de afspraken die daarbij gelden. Nadere informatie over de onderwerpen waarover de commissie u graag wil bevragen, krijgt u nog tijdig toegestuurd.

Het behoeft geen twijfel, dat de onderzoekscommissie uw medewerking buitengewoon op prijs zou stellen.

Hoogachtend,
namens de onderzoekscommissie Eurochamp-rapport,

L. Bomhof, voorzitter

BIJLAGE

Protocol voor de informatieve gesprekken (interviews)

1. De informatieve gesprekken (interviews) zijn besloten.
2. Aanwezig bij het gesprek zijn minimaal 3 commissieleden. Daarnaast zijn aanwezig de secretaris van de commissie, een extern adviseur en een verslaglegger.
3. Van het gesprek wordt een samenvattend verslag opgemaakt. Dit verslag zal dienen voor intern gebruik binnen de onderzoekscommissie. Alle getuigen krijgen na afloop van het laatste informatieve gesprek met de laatste getuige een kopie van het verslag. Getuige kan daarop wijzigingen en aanvullingen aan de commissie leveren, indien hij het niet of niet geheel eens is met de inhoud van het verslag. Wijzigingen op het verslag dienen uiterlijk **72 uur na dagtekening** aan commissie of griffie te worden aangeleverd. Van het gesprek wordt een bandopname gemaakt. Deze wordt na goedkeuring van het verslag vernietigd.
4. Het informatieve gesprek vindt plaats op het provinciehuis te Assen. Alleen getuigen die niet (meer) werkzaam zijn voor de provincie kunnen aanspraak maken op een reiskostenvergoeding.
5. Over de duur van het gesprek kan geen uitsluitsel worden gegeven.
6. Het informatieve gesprek vindt plaats op basis van vrijwilligheid; indien relevant geacht door de onderzoekscommissie worden uitkomsten van het informatieve gesprek meegenomen in het vervolgtraject van de commissie. Getuigen zijn niet verplicht te antwoorden op de aan hen gestelde vragen.
7. Het informatieve gesprek zal niet worden afgenomen onder ede. Getuige kan in een later stadium, indien de commissie daartoe besluit, alsnog worden opgeroepen voor een (openbaar) verhoor onder ede.
8. Een getuige is gerechtigd zich tijdens het gesprek te laten bijstaan. Deze bijstand wordt niet geacht in plaats van de getuige te antwoorden. Om gewichtige redenen kan de commissie besluiten, dat een getuige zonder bijstand wordt bevraagd.
9. De onderzoekscommissie verstrekt ruim voor het tijdstip van het gesprek een opgave van de onderwerpen waarover het gesprek zal gaan.

I Rozema

Van: Margriet Stijkel <[REDACTED]>
Aan: inge rozema [REDACTED]@drenthe.nl>
Datum: 24-4-2009 9:47

118

Dag Inge,

Graag zou ik aan de lijst van geïnterviewden nog willen toevoegen dhr. De Kleine. Om de volgende reden: Gisteravond was ik bij de raadsvergadering van Borger-Odoorn. Daar is namens het DvHN [REDACTED] aanwezig. Op de vraag van één van de aanwezigen waarom er de laatste zo weinig van de hand van De Kleine in de krant staat, gaf [REDACTED] als reden dat De Kleine zich ziek heeft gemeld met als fluisterende toevoeging wegens het lek. Dit wekt uiteraard zeer mijn nieuwsgierigheid. Ik wens jullie een goede vergadering!

Met een hartelijke groet,
Margriet

[Alle tips en trics. Ontdek nu de nieuwe Windows Live](#)

Planning besloten interviews en (openbare) hoorzitting

VERTROUWELIJK

Datum	Interviews maandag 11 mei 2009	Interviews woensdag 13 mei 2009	Interviews vrijdag 15 mei 2009	Interviews aanvullend 18 mei 2009	Hoor-zitting Donder-dag 28 mei 2009	Hoor-zitting Uitloop- datum 29 mei 2009
Naam				PM		PM
Mw. A. Haarsma gedeputeerde			10.30 uur		ochtend	
H. Klaver Statenlid	11.00 uur					
Mw. T. Klip gedeputeerde			9.00 uur			
Mw. A. Imhof Dir.-secr.		14.30 uur				
██████████ Dir-plv.secr.		15.45 uur				
A. Visser Hoofd Concernstaf		17.00 uur				
██████████ Secr. Haarsma	13.00 uur					
██████████ Secr. CdK	13.45 uur					
██████████ Plv. secr. DS	14.30 uur					
██████████ Secr. DS	15.30 uur					
P. van de Bosch Comm.adv. Haarsma		9.00 uur				
██████████ Beleidsmdw. sport		10.30 uur				
██████████ Mdw concernstaf		11.30 uur				
██████████ Mdw. BC		13.00 uur				
M. de Bruin Journalist	19.00 uur					
Hr. Van Luyn Advocaat	20.00 uur					
Deloitte mdws.		PM				
Informant				PM		

De kleine 17.30 uur

Aan:
@@@@@@@

Op 27/4 veronden aan:

Klawer
Hacrusma
klip
Imhof
Weistra
Visser
m. de Bruijn

120

Assen, 27 april 2009
Ons kenmerk 17/SG/2009004942
Behandeld door I.M. Rozema (0592) [REDACTED]
Onderwerp: Onderzoek door statencommissie inzake Eurochamp-rapport

Geachte heer, mevrouw @@@,

Provinciale staten van Drenthe hebben op 18 maart jl. besloten een onderzoek in te stellen naar de voortijdige verspreiding van een als vertrouwelijk bestempeld rapport inzake de stichting Eurochamp. Op 8 april jl. hebben de staten een onderzoekscommissie geïnstalleerd, met de opdracht een dergelijk onderzoek uit te voeren en aan de staten terzake te rapporteren op 15 juni 2009.

Bijgaand treft u de onderzoeksopdracht aan.

Het onderzoek bouwt voort op de resultaten van het onderzoek dat door KPMG in het eerste kwartaal van 2009 is uitgevoerd.

De Drentse onderzoekscommissie heeft op 8 april haar werkzaamheden aangevangen en aan het Bureau Integriteit Nederlandse Gemeenten (BING) gevraagd om haar daarbij te ondersteunen en van advies te dienen.

Het onderzoek is opgeknipt in drie fasen:

- fase 1: verzamelen en analyseren van schriftelijke documentatie en informatie;
- fase 2: additionele mondelinge informatieverzameling. Dit gebeurt in de vorm van besloten interviews en (eventueel) openbare verhoren;
- fase 3: schrijven van een eindrapport met conclusies en aanbevelingen.

Ten behoeve van fase 2 heeft de commissie een inventarisatie gemaakt van de personen, die zij in eerste instantie graag zou willen interviewen.

In dat kader verzoekt de onderzoekscommissie u uw medewerking te verlenen aan een besloten interview, dat op @@@dag @@ mei a.s. om @@@ uur zal gaan plaatsvinden in vergaderkamer @@@.

Bijgaand is een protocol gevoegd, waarin u informatie aantreft over de gang van zaken bij het interview en de afspraken die daarbij gelden. Nadere informatie over de onderwerpen waarover de commissie u graag wil bevragen, krijgt u nog tijdig toegestuurd.

Het behoeft geen twijfel, dat de onderzoekscommissie uw medewerking buitengewoon op prijs zou stellen.

Hoogachtend,
namens de onderzoekscommissie Eurochamp-rapport,

L. Bomhof, voorzitter

BIJLAGE

Protocol voor de informatieve gesprekken

1. De informatieve gesprekken (interviews) zijn besloten.
2. Aanwezig bij het gesprek zijn minimaal 3 commissieleden. Daarnaast zijn aanwezig de secretaris van de commissie, een extern adviseur en een verslaglegger.
3. Van het gesprek wordt een samenvattend verslag opgemaakt. Dit verslag zal dienen voor intern gebruik binnen de onderzoekscommissie. Alle getuigen krijgen na afloop van het laatste informatieve gesprek met de laatste getuige een kopie van het verslag. Getuige kan daarop wijzigingen en aanvullingen aan de commissie leveren, indien hij het niet of niet geheel eens is met de inhoud van het verslag. Wijzigingen op het verslag dienen uiterlijk **72 uur na dagtekening** aan commissie of griffie te worden aangeleverd. Van het gesprek wordt een bandopname gemaakt. Deze wordt na goedkeuring van het verslag vernietigd.
4. Het informatieve gesprek vindt plaats op het provinciehuis te Assen. Alleen getuigen die niet (meer) werkzaam zijn voor de provincie kunnen aanspraak maken op een reiskostenvergoeding.
5. Over de duur van het gesprek kan geen uitsluitel worden gegeven.
6. Het informatieve gesprek vindt plaats op basis van vrijwilligheid; indien relevant geacht door de onderzoekscommissie worden uitkomsten van het informatieve gesprek meegenomen in het vervolgtraject van de commissie. Getuigen zijn niet verplicht te antwoorden op de aan hen gestelde vragen.
7. Het informatieve gesprek zal niet worden afgenomen onder ede. Getuige kan in een later stadium, indien de commissie daartoe besluit, alsnog worden opgeroepen voor een (openbaar) verhoor onder ede.
8. Een getuige is gerechtigd zich tijdens het gesprek te laten bijstaan. Deze bijstand wordt niet geacht in plaats van de getuige te antwoorden. Om gewichtige redenen kan de commissie besluiten, dat een getuige zonder bijstand wordt bevraagd.
9. De onderzoekscommissie verstrekt ruim voor het tijdstip van het gesprek een opgave van de onderwerpen waarover het gesprek zal gaan.

Realisatie kosten Onderzoekscommissie

(Exclusief BTW)

	Raming o.b.v. offerte en aanvullende opdrachten	Gemaakte kosten	
BING	€ 64.000,-	€ 78.928,-	
KPMG	--	€ 5.538,-	
Van Luyn (1)	--	€ 2.058,-	
Van Luyn (2)	--	1.170,-	
Notulisten	PM	€ 1.608,-	
Totaal	€ 64.000,- +pm	€ 89.302,-	

Het budget dat de staten aan de commissie heeft toegekend bedraagt € 70.000,-. Daar gaan we dus fors overheen.

(excl. aanvulkosten rapport + catering)

Stand 4 juni 2007

Kostenoverzicht Onderzoekscommissie

	(excl. btw)	(incl. btw)
BING	€ 15.000,00	€ 17.850,00
Reiskosten B. van Luyn, Amsterdam	- 40,00	- 40,00
KPMG	- <u>5.583,00</u>	- <u>6.643,77</u>
Totaal	€ 20.623,00	€ 24.533,77

Van [REDACTED]
Aan: I Rozema <[REDACTED]@drenthe.nl>
Datum 21-4-2009 6:47:52
Onderwerp: Re: offerte?

1c jo. 2G

Beste Inge Rozema,

Om maar met de deur in huis te vallen, dat is hier bij ons intern vreselijk mis gegaan. Ik heb de offerteaanvraag overgedragen aan een collega van mij, die zou verder zorg dragen voor de verwerking en indiening van de offerte. Helaas kom ik er nu achter dat dat niet goed is gegaan en wij dus niet mee geoffreerd hebben. Erg jammer want we hadden deze opdracht absoluut kunnen vervullen. Het spijt me dat we niet op tijd met een offerte zijn gekomen. Ik hoop dat je wel verder kunt met het onderzoek. Als we alsnog mee kunnen doen dan hoor ik dat graag.

Groet

[REDACTED]

> Van: I Rozema [REDACTED]@drenthe.nl>
> Datum: Mon, 20 Apr 2009 10:36:45 +0200
> Aan: [REDACTED]
> Onderwerp: offerte?
>
> ** High Priority **
>
> Geachte [REDACTED]
>
> Kan het zijn, dat ik uw offerte voor ondersteuning van de onderzoekscommissie
> uit PS in Drenthe nog niet heb ontvangen? De inzendtermijn sluit deze ochtend.
>
> Vriendelijke groeten,
> Inge Rozema
>

=====

[REDACTED]

123

Aan:
Bureau Integriteit NG
t.a.v. [REDACTED]
Van Boetzelaerlaan 34
3828 NS AMERSFOORT

Assen, 9 april 2009
Ons kenmerk 15/SG/2009004211
Behandeld door mevrouw I.M. Rozema (0592) [REDACTED]
Onderwerp: Aanvraag offerte

Geachte [REDACTED]

Provinciale Staten van Drenthe hebben besloten om een onderzoek in te stellen op grond van artikel 151a van de Provinciewet naar de voortijdige verspreiding van een als vertrouwelijk bestempeld onderzoeksrapport. Provinciale Staten hebben daartoe op 8 april jl. een onderzoekscommissie geïnstalleerd onder voorzitterschap van ondergetekende. De commissie bestaat uit 6 leden, bijgestaan door een secretaris. De onderzoekscommissie wil zich in haar werkzaamheden laten bijstaan door een deskundig bureau, dat met name het onderzoek naar de feiten voor zijn rekening neemt en voorts de commissie adviseert bij haar verdere werkzaamheden.

De commissie nodigt u uit offerte uit te brengen op basis van bijgaande aanvraag en deze uiterlijk 20 april 2009 om 10.00 uur aan haar te doen toekomen. De commissie zal op 21 april a.s. uit de aangeboden offertes een keuze maken op grond van de in de aanvraag opgenomen gunningscriteria en die keuze uiterlijk diezelfde dag aan de aanbidders kenbaar maken. De aanvang van de werkzaamheden is voorzien in diezelfde week (17). Op 15 juni 2009 dient de commissie rapport uit te brengen aan Provinciale Staten van Drenthe.

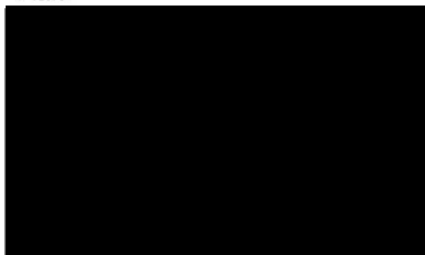
De onderzoekscommissie kijkt met belangstelling naar uw voorstel uit.

Hoogachtend,
namens de onderzoekscommissie,

1.0. [REDACTED]

L. Bomhof, voorzitter

Aan:

Assen, 9 april 2009

Ons kenmerk 15/SG/2009004211

Behandeld door mevrouw I.M. Rozema (0592)

Onderwerp: Aanvraag offerte

Geachte

Provinciale Staten van Drenthe hebben besloten om een onderzoek in te stellen op grond van artikel 151a van de Provinciewet naar de voortijdige verspreiding van een als vertrouwelijk bestempeld onderzoeksrapport. Provinciale Staten hebben daartoe op 8 april jl. een onderzoekscommissie geïnstalleerd onder voorzitterschap van ondergetekende. De commissie bestaat uit 6 leden, bijgestaan door een secretaris.

De onderzoekscommissie wil zich in haar werkzaamheden laten bijstaan door een deskundig bureau, dat met name het onderzoek naar de feiten voor zijn rekening neemt en voorts de commissie adviseert bij haar verdere werkzaamheden.

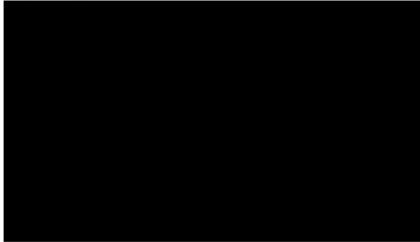
De commissie nodigt u uit offerte uit te brengen op basis van bijgaande aanvraag en deze uiterlijk 20 april 2009 om 10.00 uur aan haar te doen toekomen. De commissie zal op 21 april a.s. uit de aangeboden offertes een keuze maken op grond van de in de aanvraag opgenomen gunningscriteria en die keuze uiterlijk diezelfde dag aan de aanbidders kenbaar maken. De aanvang van de werkzaamheden is voorzien in diezelfde week (17). Op 15 juni 2009 dient de commissie rapport uit te brengen aan Provinciale Staten van Drenthe.

De onderzoekscommissie kijkt met belangstelling naar uw voorstel uit.

Hoogachtend,
namens de onderzoekscommissie,

L. Bomhof, voorzitter

Aan:

Assen, 9 april 2009

Ons kenmerk 15/SG/2009004211

Behandeld door mevrouw I.M. Rozema (0592)

Onderwerp: Aanvraag offerte

Geachte mevrouw

Provinciale Staten van Drenthe hebben besloten om een onderzoek in te stellen op grond van artikel 151a van de Provinciewet naar de voortijdige verspreiding van een als vertrouwelijk bestempeld onderzoeksrapport. Provinciale Staten hebben daartoe op 8 april jl. een onderzoekscommissie geïnstalleerd onder voorzitterschap van ondergetekende. De commissie bestaat uit 6 leden, bijgestaan door een secretaris.

De onderzoekscommissie wil zich in haar werkzaamheden laten bijstaan door een deskundig bureau, dat met name het onderzoek naar de feiten voor zijn rekening neemt en voorts de commissie adviseert bij haar verdere werkzaamheden.

De commissie nodigt u uit offerte uit te brengen op basis van bijgaande aanvraag en deze uiterlijk 20 april 2009 om 10.00 uur aan haar te doen toekomen. De commissie zal op 21 april a.s. uit de aangeboden offertes een keuze maken op grond van de in de aanvraag opgenomen gunningscriteria en die keuze uiterlijk diezelfde dag aan de aanbidders kenbaar maken. De aanvang van de werkzaamheden is voorzien in diezelfde week (17). Op 15 juni 2009 dient de commissie rapport uit te brengen aan Provinciale Staten van Drenthe.

De onderzoekscommissie kijkt met belangstelling naar uw voorstel uit.

Hoogachtend,
namens de onderzoekscommissie,

L. Bomhof, voorzitter

Drentse Statencommissie onderzoek EuroChamp-rapport

Aanvraag offerte

Opbouw offerte-aanvraag:

1. inleiding en aanleiding
2. gunningscriteria
3. instructies met betrekking tot de aanbidding
4. inhoud van de opdracht
5. benodigde expertise

- bijlagen:
1. opdracht onderzoekscommissie
 2. voorbeeld kostenverzamelstaat
 3. globaal Plan van aanpak van de commissie
 4. Voorlopige operationalisering onderzoeksvragen

1. Inleiding en aanleiding

Op 8 april 2009 hebben provinciale staten van Drenthe een onderzoekscommissie ingesteld (o.g.v. artikel 151a Provinciewet) met de opdracht nader onderzoek te doen naar de voortijdige verspreiding van een als vertrouwelijk bestempeld rapport. Deze commissie kan in belangrijke mate gebruik maken van een reeds in opdracht van gedeputeerde staten uitgevoerd forensisch onderzoek terzake.

De centrale vragen in het onderzoek zijn:

- wie is verantwoordelijk voor de voortijdige verspreiding van het rapport van Deloitte en op welke wijze is dat geschied.
- waren er bij de provincie Drenthe organisatorische en/of 'bestuurlijk-culturele' factoren die de voortijdige verspreiding hebben bevorderd;
- in hoeverre moet het gevoerde bestuur worden aangepast om nieuwe situaties van schending van integriteit en van de regels inzake geheimhouding te voorkomen.

Deze onderzoeksopdracht is in bijlage 4 voorlopig uitgewerkt in nadere onderzoeksvragen. Deze dienen met de opdrachtnemer uiteraard nog nader te worden gepreciseerd. Korthedshalve verwijzen wij u naar deze bijlage.

U wordt uitgenodigd een offerte uit te brengen voor het ondersteunen van de onderzoekscommissie bij het onderzoek en het adviseren van de commissie bij haar werkzaamheden. Dit conform de in hoofdstuk 4 beschreven inhoud van de opdracht.

De offerte-sluitingstermijn is op maandag 20 april 2009 om 10.00 uur.

2. Gunningscriteria en gunningsprocedure

De onderzoekscommissie beoordeelt de uitgebrachte offertes op basis van de mate waarin aan de volgende criteria wordt voldaan:

- Plan(ning) van de aanpak
- Mate van inzicht in de aanpak en concreetheid van beoogde werkzaamheden
- Prijs
- Raming uren op basis van plan van aanpak
- Referenties
- De te leveren optionele diensten
- De facturering en betaling van de diensten

U zult dan ook, buiten de in hoofdstuk 3 en 4 omschreven eisen, bovengenoemde criteria op een duidelijke wijze in uw offerte tot uiting moeten laten komen.

De gunning zal plaatsvinden aan de economisch integraal meest voordelige aanbieder.

3. Instructies

Uw prijzen dienen netto vaste prijzen te zijn, opgesteld volgens de meegezonden kostenverzamelstaat (bijlage 2). BTW-bedragen dienen separaat te worden vermeld. Uw prijzen dienen gebaseerd te zijn op levering locatie provincie Drenthe (Assen).

Uw aanbod moet zijn voorzien van:

- een planning van de opdracht
- een overzicht van eventuele afwijkingen van de opdracht(voorwaarden)
- referenties van soortgelijke door u in de afgelopen 3 jaar verrichte opdrachten
- de te hanteren methode van kwaliteitsborging
- het separaat aanbieden van eventuele alternatieve oplossingen met het vermelden van de afwijkingen

Garantiebepalingen op de geoffreerde diensten moeten in de offerte vermeld zijn.

U dient uw offerte, inclusief de gevraagde bijlagen, in drievoud in een gesloten envelop, voorzien van de tekst persoonlijk en vertrouwelijk, te sturen aan:

Onderzoekscommissie Eurochamp PS Drenthe
t.a.v. de secretaris, mw. I.M. Rozema
Postbus 122
9400 AC Assen

Tevens dient een digitale versie te worden verzonden aan [REDACTED]@planet.nl

Voor telefonische informatie kunt u contact opnemen met:

Mevrouw I.Rozema, telefoon 0592-[REDACTED] of 06-[REDACTED]

Uw offerte dient een geldigheidstermijn te hebben van minimaal 30 dagen.

4. Inhoud van de opdracht

Het onderzoek dient in een vlot tempo te verlopen en moet gefocust blijven op de concrete onderzoeksdoelen. Zoals gezegd ligt er al een forensisch onderzoeksrapport, dat echter nog vragen open laat en dus in de ogen van provinciale staten van aanvullende antwoorden moet worden voorzien.

De commissie heeft de volgende fasering van het onderzoek in gedachten (zie ook bijlage 3):

Fase 1

Beschikbare gegevens worden verzameld en geanalyseerd door het externe bureau (deskresearch). Deze fase mondt uit in een advies van het bureau, waarin wordt aangegeven op welke punten in de tweede fase zich het nader onderzoek zou moeten toespitsen (tijdsduur ca. 2 weken). Zoals aangegeven is het rapport inzake het forensisch onderzoek door KPMG uitgangspunt voor het onderzoek. De commissie heeft daarenboven een aantal voorlopige nadere onderzoeksvragen geformuleerd, die het bureau tevens als vertrekpunt kan hanteren (zie bijlage 4).

Fase 2

Op de punten zoals in de eerste fase aangegeven, verdieping en toespitsing van het onderzoek d.m.v. verzamelen van aanvullende gegevens, houden van interviews en openbare hoorzittingen. De verslaglegging van de interviews en verhoren zullen door de commissie zelf worden verzorgd. De nadere gegevensverzameling wordt door het bureau in een tussenrapportage samengevat (tijdsduur ca. 5 weken).

Fase 3

In deze fase trekt de commissie conclusies op basis van al het verzamelde materiaal en stelt zij aanbevelingen op. Het politieke oordeel over deze conclusies is aan de staten. De eindrapportage wordt vervaardigd onder eindverantwoordelijkheid van de commissie, daarbij ondersteund door het externe bureau (tijdsduur ca. 3 weken).

Rol van de opdrachtnemer in deze fasen:

Ad 1

In deze fase dient de opdrachtnemer zich het dossier eigen te maken en alle relevante gegevens met betrekking tot het onderzoek te verzamelen.

Verwacht wordt dat de opdrachtnemer een overzicht maakt van alle op het onderwerp betrekking hebbende stukken. Vervolgens dat hij een overzicht maakt van de in de dossiers aanwezige relevante informatie. Vervolgens zal deze informatie geanalyseerd moeten worden op grond van de vraagstelling in de opdracht van de commissie. De fase wordt afgerond met een advies aan de commissie met aanbevelingen voor de volgende fase.

Ad 2

De opdrachtnemer voert eventueel noodzakelijk geacht aanvullend gegevensonderzoek (digitale en/of telecom-data) uit.

De opdrachtnemer adviseert de commissie bij het voorbereiden van de interviews c.q. hoorzittingen en neemt eventueel hieraan deel indien zijn expertise gewenst is. Dit ter beoordeling van de onderzoekscommissie.

Ad 3

De onderzoekscommissie zal aan de opdrachtnemer vragen om concepten van (delen van) het eindrapport op te stellen op basis van het verzamelde materiaal en de daarover gevoerde discussies

in de commissie. Het eindrapport wordt door en onder de verantwoordelijkheid van de commissie in definitieve vorm vastgesteld.

Tevens wordt van de opdrachtnemer verwacht dat hij de commissie kan ondersteunen bij de verdere werkzaamheden en kan helpen bewaken dat de scope van het onderzoek niet onnodig wordt uitgebreid. In dit verband vraagt de commissie expliciet aan te geven welke de methode van kwaliteitsborging is, die de opdrachtnemer zal gaan hanteren.

Uitgangspunt is dat de werkzaamheden op 22 april 2009 aanvangen. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden zal regelmatig afstemmingsoverleg met de commissie plaats moeten vinden. De eindrapportage van de commissie moet op 15 juni 2009 aan Provinciale Staten worden gezonden.

5. Benodigde expertise

De expertise die de onderzoekscommissie nodig heeft voor een adequate ondersteuning bij het onderzoek is de volgende:

- uitgebreide kennis van en (onderzoeks)ervaring met het functioneren van de (provinciale) overheid en de bestuurlijke en ambtelijke verantwoordelijkheden c.q. verhoudingen daarbinnen;
- juridische deskundigheid. Op ad hoc-basis wil de commissie gedurende het onderzoek zaken kunnen voorleggen aan een juridisch adviseur (o.a. bevoegdheden- en kwaliteitstoets);
- forensische deskundigheid;
- expertise op het gebied van ICT (digitaal gegevensverkeer). Het onderzoek zal zich naar verwachting deels toespitsen op het e-mail-verkeer naar en vanuit het provinciehuis en op het kopiëren van digitale bestanden (al of niet op gegevensdragers).

De commissie acht het aanvaardbaar indien de opdrachtnemer de nodig geachte inzet van specialisten deels aantrekt van buiten het eigen bureau.

De opdrachtnemer wordt geacht een raming te maken van de uren en kosten per functie, zoals voorgesteld in bijlage 2.

Assen, 8 april 2009

Opdracht onderzoekscommissie inzake voortijdige verspreiding van het EuroChamp-rapport

Opdracht

De onderzoekscommissie doet onderzoek naar de vraag (conform motie M3):

- wie is verantwoordelijk voor de voortijdige verspreiding van het rapport van Deloitte en op welke wijze is dat geschied;
- waren er bij de provincie Drenthe organisatorische en/of 'bestuurlijk-culturele' factoren die de voortijdige verspreiding hebben bevorderd;
- in hoeverre moet het gevoerde bestuur worden aangepast om nieuwe situaties van schending van integriteit en van de regels inzake geheimhouding te voorkomen.

Deze onderzoeksvraag c.q. -opdracht kan hangende het onderzoek zonodig door provinciale staten worden aangepast.

De commissie richt zich daarbij op alle relevante feiten en gebeurtenissen in relatie tot het verschijnen en verspreiden van het definitieve rapport van Deloitte.

De commissie richt zich daarbij tevens op de rol die in relatie tot die feiten en gebeurtenissen is gespeeld door respectievelijk:

- het college van GS en individuele leden daarvan;
- de ambtelijke organisatie van de provincie Drenthe;
- (leden van) provinciale staten van Drenthe;
- en eventueel door de onderzoekscommissie als zodanig aangemerkte betrokken derde partijen

De onderzoekscommissie baseert zich daarbij zoveel mogelijk op reeds uitgebrachte relevante rapporten en andere bestaande bronnen van informatie. Het rapport van KPMG naar de voortijdige verspreiding van het Deloitte-rapport dient als uitgangspunt voor dit onderzoek.

Het onderzoek richt zich in principe op de periode 1 november tot en met 17 december 2008.

Termijn

De onderzoekscommissie brengt rapport uit aan de staten van Drenthe uiterlijk op 15 juni 2009.

Werkwijze

- De onderzoekscommissie stelt een Plan van Aanpak op en legt in een nader reglement haar werkwijze en andere werkafspraken vast;
- De onderzoekscommissie kan de hulp van een extern bureau inschakelen voor advisering ten behoeve van en/of uitvoering van (delen van) het onderzoek;
- de commissie doet dossieronderzoek;
- de commissie kan interviews afnemen met betrokkenen en/of hoorzittingen organiseren. Hoorzittingen zijn in principe openbaar, tenzij de commissie gewichtige redenen aanwezig acht, om dat in bepaalde gevallen in beslotenheid te doen (artikel 151c, lid 7).

Budget

De onderzoekscommissie kan beschikken over een budget te putten uit de begroting van PS bestemd voor onderzoeken. Indien gedurende het onderzoek het budget ontoereikend blijkt te zijn, doet de voorzitter daarvan tijdig en gemotiveerd mededeling aan het Presidium. Het Presidium draagt zorg

voor eventuele aanvulling van het budget. De voorzitter van de commissie legt na afloop van het onderzoek verantwoording af aan de staten over de besteding van de beschikbaar gestelde middelen.

Ondersteuning

De statengriffier is secretaris van de onderzoekscommissie. De commissie pleegt voorts inhuur voor advisering ten behoeve van en eventueel uitvoering van (onderdelen van) het onderzoek. Indien daarenboven ambtelijke ondersteuning nodig blijkt, geeft de onderzoekscommissie daartoe eerst een nadere specificatie van de inhoud, aard en omvang van de werkzaamheden, op grond waarvan nadere afspraken met de directeur-secretaris over ambtelijke bijstand kunnen worden gemaakt (zie daartoe ook de Verordening onderzoekscommissie).

KOSTENVERZAMELSTAAT

Uren per functie-omschrijving	euro's per uur	aantal uren	totaal
Functie 1
Functie 2
.....
Totaal			

NB:

Week 18: Koninginnedag 30 april

Week 19: Bevrijdingsdag 5 mei

Week 21: Hemelvaart 21 mei

Week 23: Pinksteren 1 juni

De planning is erop gericht om uiterlijk op 15 juni 2009 het eindrapport aan de staten te zenden. Streven daarbij is om het debat over het rapport af te ronden vóór de Algemene Beschouwingen, dus in een extra PS-vergadering op woensdag 24 juni 's middags.

4. Focus van het onderzoek:

De onderzoeksopdracht is het kader waarbinnen de commissie haar werkzaamheden verricht.

Om het onderzoek op het juiste spoor te zetten en te houden, en om te voorkomen dat het onderzoek te veel uitdijt binnen de gegeven tijd, is het belangrijk om van tevoren voor een ieder helder te hebben *met het oog waarop* bepaalde dingen moeten worden onderzocht. Waarom willen we dit weten? Waar hebben we de gegevens voor nodig? Zaken die wellicht interessant zijn, hoeven nog niet relevant te zijn. Deze focus zal door de commissie gedurende het onderzoek steeds goed in de gaten worden gehouden. In de kwaliteitsborging van het onderzoek (op te dragen aan het externe bureau) zal hieraan expliciet aandacht moeten worden besteed.

A) Het *doel* van het onderzoek is het achterhalen van de **feiten** met het oog op:

- ⇒ de feitelijke gang van zaken met betrekking tot de voortijdige verspreiding
- ⇒ mogelijk maken, dat de staten een oordeel kunnen vellen over het gevoerde bestuur terzake en de (politieke) verantwoordelijkheid daarvoor
- ⇒ lessen voor de toekomst

B) Het eindrapport bevat de bevindingen van de commissie en de **conclusies en aanbevelingen**. Daartoe legt de commissie de verbanden tussen de verzamelde feiten op grond van schriftelijk en mondeling materiaal en beantwoordt zij de vragen die in de onderzoeksopdracht zijn gesteld. De kwaliteitsborging is erop gericht de integriteit van de commissie bij de beoordeling van de feiten te waarborgen.

5. Werkwijze van de commissie

- De commissie zal haar werkwijze vastleggen in een huishoudelijk reglement .
- Zoals aangegeven zal de commissie zich laten ondersteunen door een extern bureau. Daarnaast is ondersteuning voorzien door de statengriffier en een secretariële kracht.
- De commissie vergadert en neemt besluiten, ook als niet alle leden aanwezig zijn (en een plaatsvervanger niet kan invallen). Indien de besluiten onderwerpen betreffen, waarvan de commissie moet aannemen, dat deze controversieel liggen bij het afwezige lid, dan worden deze besluiten verdaagd naar de volgende vergadering.
- De plaatsvervangend leden krijgen alle stukken die ook aan de commissieleden worden toegezonden.
- De commissie zal ten behoeve van de interviews en de openbare hoorzittingen een protocol opstellen, waarin is vastgelegd hoe de commissie in die situaties opereert, dat te behandelen onderwerpen tevoren aan de ondervraagden worden voorgelegd, hoe de vraagstelling wordt vormgegeven en welke verschillende rollen er aan de commissieleden zijn toebedeeld.

- De commissie vergadert in principe eens per week op woensdag en in voorkomende gevallen frequenter. De commissie hanteert daarbij de voorschriften zoals die in de Provinciewet en de Verordening op de onderzoekscommissie zijn vastgelegd.

6. Communicatie

Contacten met de media vinden uitsluitend plaats door en via de voorzitter. De overige commissieleden onthouden zich van commentaar over de werkzaamheden van de commissie gedurende het onderzoek en tevens na publicatie van het eindrapport tot de dag dat de staten het rapport behandelen.

De commissie kan zich laten adviseren door een deskundige op het gebied van woordvoering en voorlichting, gedurende de fasen 2 en 3 van het onderzoek.

Voorlopige operationalisering onderzoeksvragen

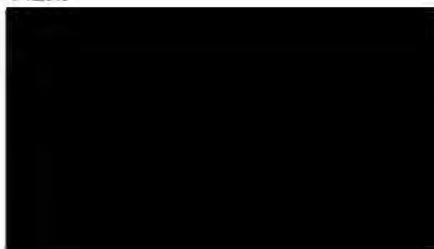
(als eerste input voor het externe bureau)

1. *Wie is verantwoordelijk voor de voortijdige verspreiding van het rapport van Deloitte inzake Eurochamp en op welke wijze is dat geschied.*
 - hoe is in dit specifieke geval omgegaan met het fenomeen geheimhouding binnen de provinciale organisatie? Is dat expliciet opgelegd aan ambtenaren?
 - hoe is de beveiliging van het digitale verkeer binnen het provinciehuis en tussen het provinciehuis en derden geregeld? Hoe werkt dat in de praktijk?
 - hoe ziet de beveiliging rondom het inloggen van buitenaf (thuisnetdrenthe.nl en statennet.nl) op de servers van het provinciehuis eruit?
 - hoe kan een kopie van het pdf-bestand van het Deloitte-rapport op de ochtend van 13 november in handen van een onbekende informant zijn geraakt?
 - was die kopie al op 12 november beschikbaar bij de pers of anderen? Zo ja, hoe dan?
 - pm

2. *Waren er bij de provincie Drenthe organisatorische en/of 'bestuurlijk-culturele' factoren die de voortijdige verspreiding hebben bevorderd.*
 - hoe ziet de verantwoordelijkheidsverdeling tussen bestuur en ambtelijk management eruit als het gaat om de aansturing van de ambtelijke organisatie c.q. van individuele medewerkers (in onderhavig dossier)?
 - hoe ziet in dit dossier de 'chain of command' binnen de ambtelijke organisatie eruit? Zijn bevoegdheden en verantwoordelijkheden voldoende omschreven?
 - in opdracht van wie en onder wiens verantwoordelijkheid opereren de bestuursassistenten van de gedeputeerden?
 - hoe wordt in de praktijk het beleid rond perscontacten vanuit het provinciehuis vorm gegeven? Is daar een beleid voor op papier gezet?
 - pm

3. *In hoeverre moet het gevoerde bestuur worden aangepast om nieuwe situaties van schending van integriteit en van de regels inzake geheimhouding te voorkomen.*
 - is de verantwoordelijkheidsverdeling tussen bestuur en ambtelijke leiding met betrekking tot de ambtelijke organisatie voor verbetering vatbaar?
 - is de 'chain of command' binnen de ambtelijke organisatie duidelijk genoeg? Wat valt daaraan te verbeteren?
 - is er aanleiding om de regels rond machtigingen om in andermans mailbox en agenda te kijken c.q. te muteren te wijzigen?
 - pm

Aan:

Assen, 21 april 2009

Ons kenmerk 17/SG/2009004681

Behandeld door mevrouw I.M. Rozema (0592)

Uw kenmerk WqD/FJ

Onderwerp: Offerte onderzoek PS Drenthe

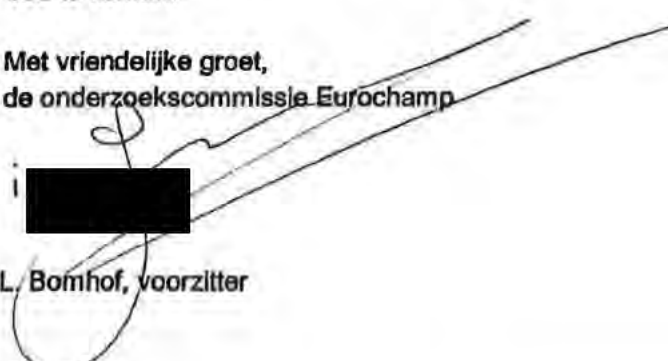

Geachte

De onderzoekscommissie EuroChamp PS Drenthe heeft uw offerte d.d. 17 april jl. inzake ondersteuning en advisering van de commissie bij haar onderzoek naar de voortijdige verspreiding van een vertrouwelijk rapport op tijd en in goede orde ontvangen. Heden heeft de commissie zich gebogen over de ingediende offertes en daaruit een keuze gemaakt.

Na ampele overwegingen heeft de commissie besloten de keuze niet op te laten vallen. De achterliggende redenen heeft u reeds via de secretaris van de onderzoekscommissie vernomen.

Desalniettemin zijn wij u zeer erkentelijk voor uw inspanningen om tot een goed aanbod te komen.

Met vriendelijke groet,
de onderzoekscommissie Eurochamp

i
L. Bomhof, voorzitter

Offerte ondersteuning onderzoekscommissie

Eurochamp PS Drenthe

PERSOONLIJK EN VERTROUWELIJK

Onderzoekscommissie Eurochamp PS Drenthe
T.a.v. de secretaris, mevrouw I.M. Rozema
Postbus 122
9400 AC ASSEN

Amersfoort, 17 april 2009

Betreft: Offerte ondersteuning onderzoekscommissie

Geachte Commissie,

Naar aanleiding van uw verzoek, delen wij u mede in staat te zijn en gaarne bereid te zijn de onderzoekscommissie bij haar onderzoek te ondersteunen. Hierbij doen wij u onze offerte toekomen.

1. BING

BING biedt de overheid onderzoeksexpertise en adviescapaciteit aan. Het bureau richt zich exclusief op de overheid, wat borg staat voor specifieke branchekennis, verdieping van ervaringen en de mogelijkheid om duurzame relaties met de doelgroep te onderhouden. BING is een zelfstandige c.q. van derden onafhankelijke onderneming.

2. Aanleiding en centrale onderzoeksvragen

Provinciale Staten van Drenthe hebben besloten om een onderzoek in te stellen op grond van artikel 151a van de Provinciewet naar de voortijdige verspreiding van een als vertrouwelijk bestempeld onderzoeksrapport. Provinciale staten hebben daartoe op 8 april jl. een onderzoekscommissie geïnstalleerd. De commissie bestaat uit 6 leden, bijgestaan door een secretaris. De onderzoekscommissie wil zich in haar werkzaamheden laten bijstaan door een deskundig bureau, dat met name het onderzoek naar de feiten voor zijn rekening neemt en voorts de commissie adviseert bij haar werkzaamheden.

De commissie kan in belangrijke mate gebruik maken van een reeds in opdracht van gedeputeerde staten uitgevoerd forensisch onderzoek terzake.

De centrale vragen in het onderzoek zijn:

- wie is verantwoordelijk voor de voortijdige verspreiding van het rapport van Deloitte en op welke wijze is dat geschied;
- waren er bij de provincie Drenthe organisatorische en/of 'bestuurlijk-culturele' factoren die de voortijdige verspreiding hebben bevorderd;
- in hoeverre moet het gevoerde bestuur worden aangepast om nieuwe situaties van schending van integriteit en van de regels inzake geheimhouding te voorkomen.

Deze onderzoeksopdracht is in bijlage 4 van de offerteaanvraag voorlopig uitgewerkt in meer gedetailleerde onderzoeksvragen. Deze onderzoeksvragen zullen met het onderzoeksbureau nog nader worden gepreciseerd.

U heeft BING uitgenodigd een offerte uit te brengen voor het ondersteunen van de onderzoekscommissie bij het onderzoek en het adviseren van de commissie bij haar werkzaamheden. Met genoegen gaan wij op uw uitnodiging in.

3. Visie op de samenwerking met de commissie

In de visie van BING heeft de onderzoekscommissie richting het bureau dat haar ondersteunt een sturende rol en maakt zij gebruik van de expertise van dat bureau. Behoudens de in te zetten onderzoeksvaardigheden en -deskundigheden mag de commissie van BING een actieve rol in adviserende zin verwachten. Adviezen kunnen - gevraagd en ongevraagd - onder meer zien op de volgende aspecten:

1. De werkwijze en andere werkafspraken van de commissie;
2. Het gefocust blijven op de onderzoeksvragen;
3. Eventuele bijstelling en verdere detaillering van de hoofdonderzoeksvragen, in aanmerking nemende de resultaten van de deskresearch uit fase 1;
4. Aan het eind van fase 1: Waar zou de commissie op moeten inzoomen, welke informatie moet aanvullend verzameld en onderzocht worden;
5. Dan zal ook geadviseerd worden met betrekking tot de selectie van te interviewen en te horen personen, alsmede de tactische volgorde voor het interviewen en horen;
6. Hoe om te gaan met beperkingen in het onderzoek;
7. Een te hanteren interviewprotocol;
8. Een te hanteren protocol voor hoorzittingen;
9. Te hanteren vragenlijsten of interviewdossiers (vragenlijst en relevante achtergrondinformatie) voor de verschillende te interviewen en/of te horen personen;
10. Communicatie en geheimhouding gedurende het onderzoek;
11. Het proces van totstandkoming van het rapport;
12. De presentatie van de onderzoeksbevindingen (het rapport);
13. De communicatie met betrekking tot het rapport.

Uw commissie heeft een ambitieus tijdspad neergelegd (Plan van aanpak onderzoek Eurochamp-rapport, bijlage 3 bij de offerteaanvraag). Wij begrijpen de insteek van de commissie om het onderzoek en de politieke behandeling daarvan voor het zomerreces af te willen ronden. Wij zijn graag bereid daaraan een wezenlijke bijdrage te leveren. Anderzijds zijn wij zo vrij - gebaseerd op onze ervaring - op te merken dat het voor de haalbaarheid van dit tijdspad vereist is, dat de noodzakelijke informatie en mensen tijdig beschikbaar zijn. Voorts vraagt het grote flexibiliteit van zowel de commissie als het ondersteunend bureau. BING is gewend onder tijdsdruk in een politieke omgeving te werken. Met name in de rapporteringfase kan de tijdsdruk gaan knellen: de commissie dient op basis van de bekend geworden feiten te discussiëren over de conclusies en aanbevelingen alvorens BING hiervoor tekstvoorstellen zal doen. Om die reden is het van belang dat reeds lopende het onderzoek (deskresearch, interviews, hoorzittingen) aan de rapportage wordt gewerkt. Dan nog achten wij het tijdsschema in de rapportagefase - vanwege noodzakelijk commissieoverleg, aanpassingen, aanvullingen en dergelijke - krap bemeten en geven u in overweging de mogelijkheid om de extra PS-vergadering een week naar achteren te schuiven te onderzoeken.

Het is - zoals blijkt uit uw aanvraag - van belang dat de commissie zich blijft concentreren op de kernvragen en op zakelijke, integere wijze de feiten beoordeelt. BING kan daarin een signalerende en adviserende rol vervullen. Wij maken gebruik van intervisie en tegenspraak: door de betrokken adviseur(s) richting de commissie en door binnen de gelederen van BING een 2° directeur kritisch mee te laten kijken naar ontwikkelingen in de onderzoeksvragen en concepten van het rapport. Wij adviseren voorts om de afspraken om de kwaliteit te borgen en de rol van het bureau daarbij, vast te leggen in het huishoudelijk reglement. Onderdeel van de 'kwaliteitsregels' die BING bij haar onderzoeken hanteert is onze 'Richtlijn voor het verrichten van persoonsgebonden onderzoek'. Deze richtlijn hebben wij als **bijlage 1** toegevoegd. Voor zover van toepassing zullen wij deze richtlijn bij onze werkzaamheden in onderhavige opdracht hanteren.

Wij gaan graag de uitdaging aan om het onderzoek vlot en zorgvuldig te laten verlopen.

De commissie zal in principe wekelijks vergaderen. Namens BING zullen daarbij - afhankelijk van de noodzaak - soms één soms twee van de onderzoekers/adviseurs aanwezig zijn. Wij zullen daarnaast - mede om de voortgang te bevorderen - ook op andere momenten met de voorzitter en de secretaris van de commissie overleggen.

4. Aanpak van de opdracht en raming van BING inzet

In de offerteaanvraag gaat de commissie uit van drie onderzoeksfasen. De daar vermelde indeling kan op onze instemming rekenen, met dien verstande dat enige overlap van werkzaamheden een vlot verloop van het onderzoek kan bevorderen en dus in onze visie aanbevelenswaardig is. Om een voorbeeld te geven: het verzamelen van aanvullende gegevens is voorzien in de tweede fase. Indien tijdens de eerste fase evident is dat bepaalde informatie benodigd is kan het verzamelen daarvan - in overleg met de voorzitter en/of secretaris - naar onze mening direct plaatsvinden. Op die wijze kan die informatie tijdig beschikbaar komen voor de voorbereiding van interviews en hoorzittingen, die ook in de tweede fase plaatsvinden.

Tijdens onze ondersteuning zullen wij frequent voortgangsoverleg met de voorzitter en/of de secretaris van de commissie hebben.

Wij conformeren ons aan het voorgestelde tijdschema, zoals opgenomen in bijlage 3 bij de offerteaanvraag. In het voorgaande hoofdstuk hebben wij gewezen op de randvoorwaarde dat informatie en mensen tijdig beschikbaar zijn. Voorts hebben wij geadviseerd de rapporteringfase met een week te verlengen, zodat er voldoende tijd is voor overleg in en met de commissie en de zorgvuldigheid geen geweld wordt aangedaan.

Eerste fase: desk research

1 Deskresearch

Door middel van deskresearch zal de relevante informatie door BING verzameld en geanalyseerd worden. De voortgang is erbij gebaat dat de commissie een ambtelijk aanspreekpunt heeft en vooraf goede afspraken maakt of heeft gemaakt over de wijze van en de snelheid van informatieaanlevering. Naast het KPMG rapport betreft de te verzamelen informatie bijvoorbeeld: veiligheidsbeleid, (gedrags)regels met betrekking het gebruik van informatie en IT-middelen, gedragscode, bevoegdheden en mandaatregelingen, organogram, regels op het gebied van interne en externe communicatie.

Na analyse mondt deze fase uit in een overzicht van geraadpleegde stukken, een samenvatting van de verzamelde relevante informatie en een voorstel aan de commissie voor de volgende fase. Dat voorstel van BING zal ingaan op:

Welke informatie is aanvullend nodig?

Welke aanpassingen of aanvullingen behoeven de onderzoeksvragen (hoofdvragen en detailvragen)?

Raming: ■ dagdelen

€ 7.600

Tweede fase: aanvullende gegevens, interviews, hoorzittingen

1C jo. 2G

2 Verzamelen van aanvullende gegevens

Een BING onderzoeker zal aanvullende gegevens verzamelen, verwerken en analyseren.

Raming: ■ dagdelen

€ 1.520

1C jo. 2G

3 *IT onderzoek*

Gebaseerd op de bevindingen uit de eerste fase kan IT onderzoek noodzakelijk blijken. Dat kan betrekking hebben op het e-mailverkeer, het maken van kopieën van digitale bestanden of een image van bepaalde gegevensdragers. Alsmede de analyse van deze gegevens. De noodzaak en omvang hiervan is met de huidige kennis van de opdracht moeilijk te ramen, het is mede afhankelijk van hetgeen in het KPMG onderzoek is gedaan en gebleken. Het IT onderzoek kan mogelijk al in de eerste fase gestart worden.

Raming: ■ dagdelen

€ 4.560

4 *Adviseren met betrekking tot de interviews*

BING kan de interviewteams ondersteunen:

- a. Bij de selectie van te interviewen bestuurders, ambtenaren en eventuele anderen;
- b. Adviseren over de volgorde van interviews;
- c. Adviseren over de onderwerpen en focus per interview;
- d. Adviseren met betrekking tot de vragenlijsten.

Raming: 2 dagdelen

€ 1.520

5 *Ondersteuning van de interviews (optioneel)*

Een BING adviseur kan de vragenlijsten voorbereiden en bij de interviews van de commissie aanwezig zijn ter ondersteuning. Aan het einde van het interview zal er - met het oog op de hoorzitting - een evaluatie plaatsvinden.

De interviews worden opgenomen en de - integrale - verslagen worden door een door u in te schakelen bureau verzorgd.

Raming: ■ dagdelen (uitgaande van ■ interviewdagen en ■ voorbereiding/evaluatie) € 6.080

6 *Advisering met betrekking tot de hoorzittingen*

Een BING adviseur kan de commissie ondersteunen:

- a. Bij de selectie van te horen bestuurders, ambtenaren en eventuele anderen;
- b. Adviseren over de volgorde van gesprekken;
- c. Adviseren over de onderwerpen en focus per zitting;
- d. Adviseren met betrekking tot de vragenlijsten.

Raming: ■ dagdelen

€ 1.520

7 *Ondersteuning van de hoorzittingen (optioneel)*

BING kan de vragen voorbereiden die tijdens de hoorzittingen aan de orde dienen te komen. Wij adviseren u dat dezelfde teams als in de voorbereiding de desbetreffende personen interviewen tijdens de hoorzitting. Een adviseur van BING zal aanwezig zijn en 'op de achtergrond' ondersteuning geven tijdens de hoorzittingen. In de hoorzittingen zal door middel van vragen en confrontatie het wederhoor plaatsvinden. De interviews worden opgenomen en de verslagen worden door een door u in te schakelen bureau verzorgd.

Raming: ■ dagdelen (uitgaande van ■ zittingsdagen en ■ voorbereiding)

€ 6.080

8 *Interviewtraining (optioneel)*

BING kan de commissieleden trainen ter voorbereiding op de interviews en met name de hoorzittingen, door middel van het overbrengen van theorie en het oefenen via rollenspel.

Raming: ■ dagdelen

€ 1.520

1C jo. 2G

Derde fase: rapportage

9 Rapporteren

BING zal een concept maken van een (feiten)rapport. Op basis van de gevoerde discussies in de commissie zal BING tevens tekstvoorstellen doen voor conclusies en aanbevelingen. Bij onderstaande raming merken wij op dat een rapporteringstraject met een breed samengestelde commissie moeilijk te ramen is en dat de omvang en complexiteit mede bepalend zijn voor de hiermee gemoeide tijd.

Raming: ■ dagdelen € 9.120

Algemeen

10 Juridisch advies

Raming: ■ dagdeel € 760

11 Vergaderingen met de commissie

Uitgaande van het bijwonen van wekelijkse vergaderingen vanaf 22 april tot en met 17 juni en 2 extra vergaderingen zal BING aan 11 vergaderingen met de commissie deelnemen. Afhankelijk van de problematiek schatten wij dat gemiddeld 1,5 BING adviseur bij de vergaderingen nodig is. Voorts is sprake van tussentijds overleg met de voorzitter en/of de secretaris. Dat laatste is inbegrepen bij bovenstaande raming van de fasen.

Raming: ■ dagdelen € 12.540

5. Planning, raming en opdrachtvoorwaarden

Wij zijn in staat per 22 april aanstaande met de opdracht aan te vangen en committeren ons als gezegd aan de planning die de commissie in gedachten heeft.

Op basis van de beschreven aanpak vatten wij de geraamde BING inzet als volgt samen:

Recapitulatie:

Fase 1, 2 en 3: ■	€ 26.600
Vergaderingen met commissie: ■	€ 12.540
Totaal	€ 39.140
Optionele diensten: ■	€ 13.680

Voor deze raming hebben wij een gemiddeld uurtarief van € ■ (na aftrek van korting) gehanteerd. Genoemde bedragen zijn inclusief reis- en andere kosten en exclusief BTW.

De totale raming bedraagt € 52.820, inclusief € 13.680 voor optionele diensten. Wij merken hierbij op dat als BING niet ondersteunt bij de interviews en/of hoorzittingen, zij op andere wijze de informatie dient te verkrijgen om het rapport te kunnen schrijven (lezen verslagen, bekijken en beluisteren van de eventuele uitzending of opnamebanden). Een deel van de optionele kosten is derhalve ook dan nodig.

Afwijkingen van de geraamde inzet zullen in overleg met de commissie plaatsvinden. Indien zich onvoorziene omstandigheden voordoen, zullen wij de commissie, voorzitter en/of secretaris tijdig informeren. Wij gaan er van uit dat in goed onderling overleg bepaald kan worden wat als een 'onvoorziene omstandigheid' gekwalificeerd kan worden.

Bij aanvang van de opdracht is een a conto betaling verschuldigd van € 15.000 (excl. BTW).

1C jo. 2G

Wij zijn in principe bereid de Algemene Voorwaarden van Provincie Drenthe te aanvaarden.

6. Team

De opdracht wordt verricht onder leiding en eindverantwoordelijkheid van ondergetekende,

[REDACTED]

De kostenverzamelstaat hebben wij - conform het model van de offerteaanvraag - als **bijlage 2** toegevoegd.

Voor het geval er van 'meerwerk' sprake zal zijn – zie punt 5 – zullen de volgende uurtarieven gehanteerd worden:

[REDACTED] Genoemde tarieven zijn inclusief kosten. De tarieven zijn exclusief BTW.

De CV's van de in te zetten onderzoekers en adviseurs hebben wij als **bijlage 3** aan deze offerte toegevoegd.

7. Referenties

De in te zetten professionals (zie hoofdstuk 6 en bijlage 3) hebben een ruime ervaring met alle voorkomende onderzoeken van BING. Het brede pallet en voorbeelden van dienstverlening zijn te vinden op onze website: www.bureauintegriteit.nl. Wij vermelden hier enkele referentieprojecten die zien op het ondersteunen van een enquêtecommissie en onderzoeken naar het lekken van informatie. Wij verzoeken u prudent om te gaan met deze referentieopdrachten.

A *Ondersteuning onderzoekscommissie Provincie Noord-Holland (enquête)*

BING heeft in 2008/2009 de onderzoekscommissie ondersteund met onderzoek (deskresearch), het voorbereiden van interviews c.q. interviewdossiers, het voorbereiden van de openbare hoorzittingen, het ondersteunen bij interviews en hoorzittingen en het schrijven van een concept voor de rapportage.

Vornoemde professionals [REDACTED] hebben met name de ondersteuning verleend.

Nadere inlichtingen zijn desgewenst te verkrijgen bij de voorzitter van de commissie [REDACTED]

B *Ondersteuning enquêtecommissie gemeenteraad van Berkelland*

BING heeft in 2006 de raadsenquêtecommissie van de gemeente Berkelland ondersteund. De ondersteuning had betrekking op het verrichten van onderzoek ten behoeve van de commissie, het trainen van de commissieleden in interview/hoortechniek, het voorbereiden van en ondersteunen bij interviews en de openbare verhoren, het schrijven van het rapport. Voorts is de commissie bij al haar werkzaamheden door BING geadviseerd.

De ondersteuning heeft voornamelijk plaatsgevonden door ondergetekende, [REDACTED].

Nadere inlichtingen zijn desgewenst te verkrijgen bij de voorzitter van de commissie, [REDACTED]

[REDACTED]

C Onderzoek naar het lekken van informatie: Provincie Noord-Brabant

BING heeft in opdracht van Provinciale Staten van Noord-Brabant onderzoek verricht naar aanleiding van de vroegtijdige perspublicatie over ontslagregelingen (2008). Naast het onderzoek van het lekken, heeft BING haar bevindingen en aanbevelingen (voor zover van toepassing) gerapporteerd op het gebied van procedures, bevoegdheden, integriteitbeleid, cultuur, gedrag en communicatie.

█ heeft een wezenlijk deel van het onderzoek en rapport voor zijn rekening genomen.

Nadere inlichtingen zijn desgewenst verkrijgbaar bij de griffier, █

D Onderzoek naar het lekken van informatie: Gemeente Rijnwoude

BING heeft in opdracht van de burgemeester van de gemeente Rijnwoude onderzoek verricht naar het lekken van informatie (2009). Het onderzoeksrapport bevat onder meer het juridisch kader en een feitenreconstructie.

█ heeft het onderzoek en het rapport in belangrijke mate voor zijn rekening genomen.

Nadere inlichtingen zijn desgewenst te verkrijgen bij de burgemeester, mevrouw A. Latenstein van Voorst-Woldringh.

8. Gebruik van e-mail

Gedurende het onderzoek kunnen wij via elektronische mail met de leden van de commissie communiceren, waarbij u de inherente risico's (veiligheidsrisico, onderscheppingsrisico, risico van beschadiging van de inhoud, virussen en dergelijke) aanvaardt. Op emailverkeer tussen ons en uw organisatie zult u viruscontroles uitvoeren.

9. Ten slotte

Indien u de opdracht aan BING verstrekt, doet u een beroep op de expertise en ervaring van BING op het gebied van ondersteuning van onderzoekscommissies, onderzoeken naar het lekken van informatie en integriteit en veiligheid. Wij zullen de opdracht met plezier en met zorgvuldigheid uitvoeren.

Wij vertrouwen er op hiermede een passende aanbieding te hebben gedaan en zijn uiteraard tot nadere toelichting gaarne bereid.

Hoogachtend

█
█

Bijlage 1

Richtlijn voor het verrichten van persoonsgebonden onderzoek

1. Inleiding

Bureau Integriteit (hierna: het bureau) voert onder meer onderzoeken uit naar het gedrag en/of handelen van personen (hierna: onderzoek). Bij dergelijke onderzoeken kan voor betrokkenen zeer veel op het spel staan zoals reputatie, continuering van dienstverband, etc. Vandaar dat het bureau voor dergelijke onderzoeken een normatief kader heeft geëxpliciteerd. Dit kader, in de vorm van deze Richtlijn, kan bovendien een rol spelen bij de communicatie: wat mogen opdrachtgevers en betrokkenen van het bureau verwachten bij een persoonsgebonden onderzoek

Deze Richtlijn kent de volgende onderdelen:

- Begrippenkader,
- Algemene uitgangspunten,
- Richtlijnen voor onderzoeken.

Deze Richtlijn geldt als uitgangspunt voor onderzoeken door het bureau. In de opdrachtbevestigingen tussen het bureau en opdrachtgever zal naar deze Richtlijn worden verwezen.

2. Begrippenkader

De in dit protocol gebruikte begrippen hebben de volgende betekenis:

Onderzoek: Werkzaamheden door of in opdracht van opdrachtnemer die zijn gericht op het – veelal in relatie tot het gedrag en/of handelen van één of meer personen – verzamelen, analyseren en/of beoordelen van feiten en vervolgens het rapporteren over de uitkomsten van deze werkzaamheden.

Opdrachtgever: De persoon of rechtspersoon door wie de opdracht voor het onderzoek aan opdrachtnemer verstrekt is.

Opdrachtnemer: Bureau Integriteit BV.

Betrokkene: De persoon op wiens gedrag en/of handelen het onderzoek is gericht.

Interview: Een gesprek met opdrachtgever, betrokkene of een derde in het kader van het onderzoek, gericht op het verkrijgen van voor het onderzoek relevante informatie.

Wederhoor: Aan betrokkene de gelegenheid geven om te reageren op informatie die verkregen is buiten betrokkene om en op gevolgtrekkingen door onderzoekers die de betrokkene betreffen, alvorens aan de opdrachtgever wordt gerapporteerd.

Rapportage: De – doorgaans schriftelijke – weergave aan opdrachtgever van de uitkomsten van het onderzoek.

3. Algemene uitgangspunten

Het bureau levert desgevraagd door middel van haar onderzoeken een bijdrage aan het inzicht in bestuurlijke en/of ambtelijke integriteit en hanteert daarbij een objectieve, transparante en zorgvuldige benadering.

Het bureau heeft als kernwaarden onafhankelijkheid, deskundigheid en respect. Deze waarden spelen bij onderzoeken door het bureau een belangrijke rol.

Deze 'missie' levert de uitgangspunten voor de hierna beschreven werkwijze.

4. Richtlijnen voor onderzoeken

Vanuit de algemene uitgangspunten hanteert het bureau de volgende richtlijnen:

Paragraaf 1: Totstandkoming opdracht

De opdracht komt in overleg tussen opdrachtgever en het bureau tot stand. Het bureau aanvaardt daarbij geen voorwaarden of beperkingen die tot gevolg hebben dat de opdracht niet conform deze richtlijnen kan worden uitgevoerd.

De opdracht komt tot stand door ondertekening van de opdrachtbevestiging door zowel opdrachtgever en het bureau.

Paragraaf 2: Objectiviteit in onderzoek

Het bureau verricht het onderzoek op een objectieve wijze, resulterend in een deugdelijke en evenwichtige rapportage. De belangen en rechten van zowel opdrachtgever als betrokkene(n) worden daarbij in acht genomen. Bovendien stelt het bureau daartoe zelfstandig de noodzakelijke werkzaamheden vast en laat het zich daarin niet beperken.

Ingeval het bureau is gevraagd in het bijzonder het belang van opdrachtgever te vertegenwoordigen, zal het bureau hiervan aan betrokkene melding maken. Tevens zal dit bijzondere belang uit de opdrachtbevestiging en de rapportage blijken. Indien het bureau constateert dat ten opzichte van betrokkene een onevenwichtige situatie ontstaat, zal het bureau betrokkene adviseren zich te laten bijstaan door een raadsman of vertrouwenspersoon. Het vertegenwoordigen van een bijzonder belang heeft mogelijk gevolgen voor de onderzoeksopzet van het bureau, doch betekent niet dat de gebleken bevindingen selectief in het voordeel van de opdrachtgever mogen worden gebruikt voor de rapportage.

Paragraaf 3: Vertrouwelijkheid

Het bureau gebruikt de in het kader van het onderzoek verkregen gegevens uitsluitend ten behoeve van het onderzoek of zoals bij of krachtens wettelijke bepalingen is of wordt bepaald.

Het bureau valt niet onder de Wet Openbaarheid van Bestuur (hierna: WOB) en heeft daardoor niet uit dien hoofde enige verplichting tot openbaarmaking van rapportages of onderzoeksgegevens. Voor zover een opdrachtgever wel onder de WOB valt en uit dien hoofde de rapportage van het bureau openbaar dient te maken, valt dat buiten de invloedssfeer van het bureau.

Het bureau heeft geen wettelijk verschoningsrecht.

Paragraaf 4: Onderzoeksmethoden

Bij de inzet van onderzoeksmethoden geldt het principe dat gegevens rechtmatig verkregen dienen te worden. Daarnaast gelden ten aanzien van de inzet van onderzoeksmethoden de beginselen van subsidiariteit en proportionaliteit.

Paragraaf 5: Medewerking aan het onderzoek door betrokkene

De betrokkene wordt zo spoedig mogelijk op de hoogte gesteld van het onderzoek. Daarbij wordt rekening gehouden met het belang en de aard van het onderzoek. Uitstel van het informeren van betrokkene kan gerechtvaardigd zijn, bijvoorbeeld indien een redelijk vermoeden bestaat dat bewijsstukken zullen worden vernietigd.

De medewerking van betrokkene is vrijwillig, tenzij de gevraagde medewerking gebaseerd is op een wettelijke bepaling, een overeenkomst of gerechtelijk oordeel. Medewerking kan bijvoorbeeld gebaseerd zijn op de arbeidsrechtelijke verhouding.

Paragraaf 6: Interviews

Indien het bureau informatie die verkregen is tijdens het interview met betrokkene relevant vindt voor het onderzoek, en deze voor wil leggen aan derden of deze wil opnemen in de rapportage, dient het bureau deze informatie alvorens deze te gebruiken, terug te koppelen naar betrokkene. Deze terugkoppeling kan plaatsvinden door een besprekingsverslag voor commentaar voor te leggen of door voorlegging van (delen van) de rapportage.

Paragraaf 7: Wederhoor

Aan betrokkene wordt de gelegenheid gegeven om te reageren op informatie die langs andere weg dan van betrokkene verzameld is en op gevolgtrekkingen (conclusies, interpretaties, samenvattingen) van de onderzoekers. Aan betrokkene wordt daartoe een redelijke termijn gegeven. Indien betrokkene niet binnen de redelijke termijn heeft willen of kunnen reageren, vermeldt het bureau dit nadrukkelijk in haar rapport. Het bureau overweegt of het niet kunnen afronden van het proces van wederhoor gevolgen heeft voor de grondslag van haar bevindingen en de bewoordingen daarvan.

Paragraaf 8: Rapportage

De rapportage dient een duidelijk en evenwichtig beeld te geven van de uitkomsten van het onderzoek en de relevante feiten en omstandigheden (of bevindingen) die tot deze uitkomsten leiden. Het doel of aard van de opdracht, evenals de verspreidingskring van het rapport worden in het rapport aangegeven. Tenzij het bureau dit schriftelijk heeft toegestaan mag opdrachtgever dit rapport of delen daarvan niet buiten de afgesproken kring verspreiden, tenzij bij of krachtens wettelijke bepalingen of gerechtelijk oordeel anders is/wordt vereist.

Paragraaf 9: Relevante gebeurtenissen blijkend na het tijdstip van rapportage

Het bureau houdt zich het recht voor een uitgebrachte rapportage in te trekken en/of aanvullend te rapporteren ingeval na het uitbrengen van de rapportage onverhoopt nieuwe relevante feiten of omstandigheden blijken, voor zover deze betrekking hebben op de onderzoeksperiode. De werkzaamheden die daarmee verband houden vallen onder de reikwijdte van de oorspronkelijke onderzoeksopdracht.

Paragraaf 10: Afwijken van de Richtlijn

Deze Richtlijn is leidraad voor het verrichten van 'persoongebonden onderzoeken'. Indien het onderzoeksbelang dit nadrukkelijk rechtvaardigt en na instemming van zowel betrokkene(n), opdrachtgever en opdrachtnemer kan van deze Richtlijn worden afgeweken.

Hoogland, oktober 2004.

Bijlage 2

1C jo. 2G

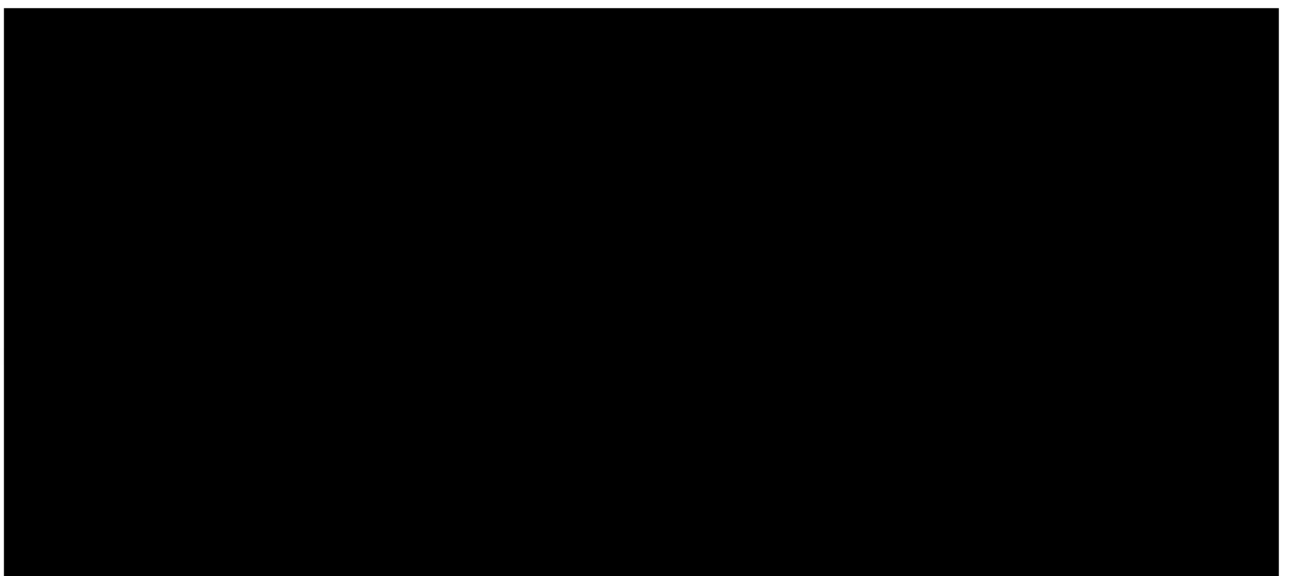
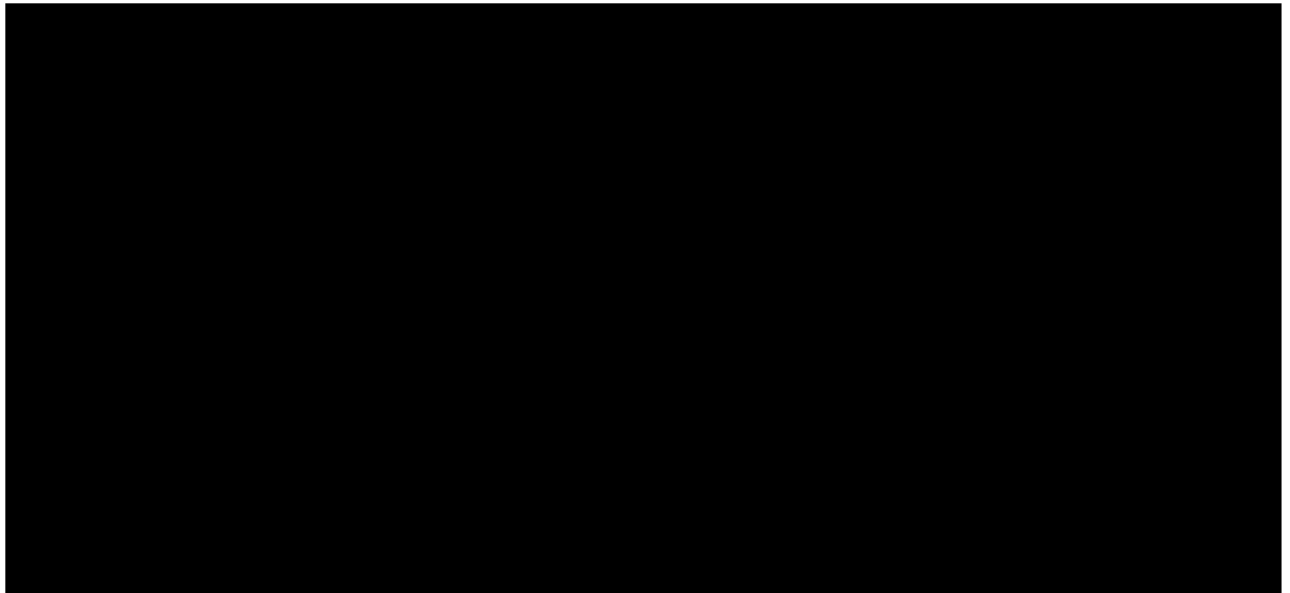
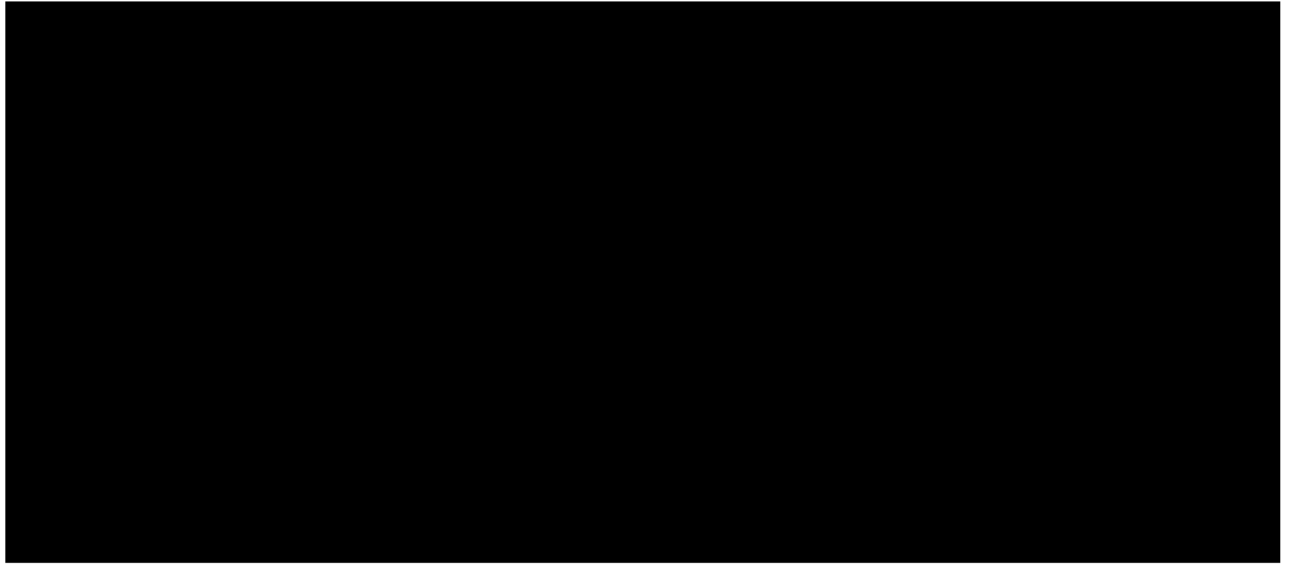
KOSTENVERZAMELSTAAT

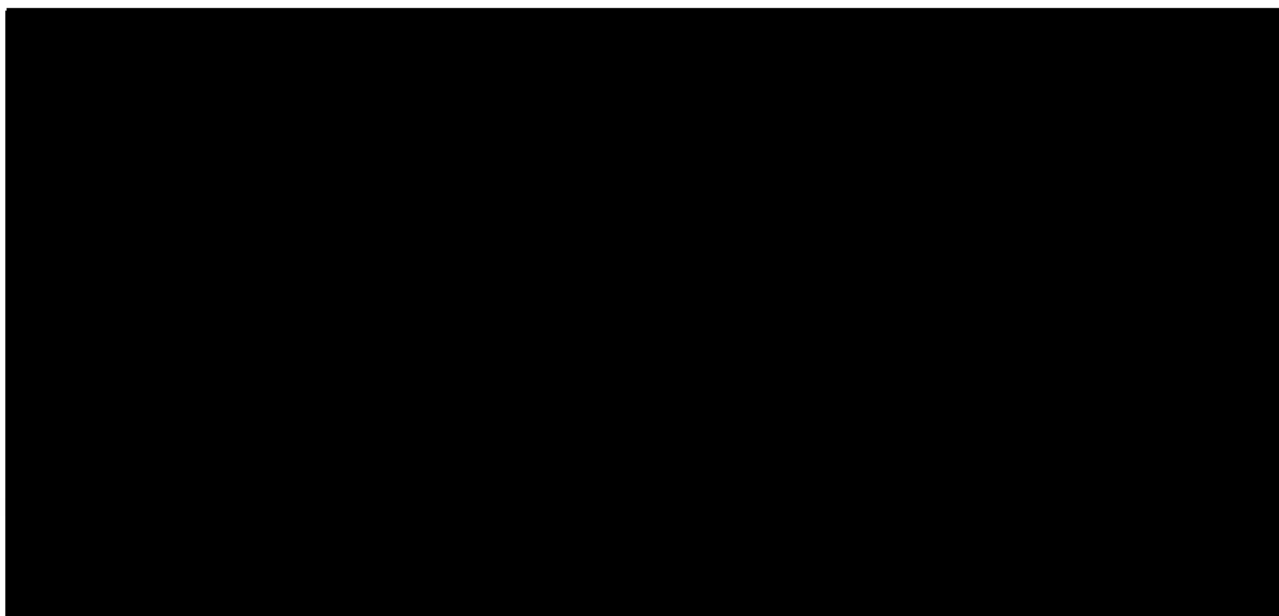
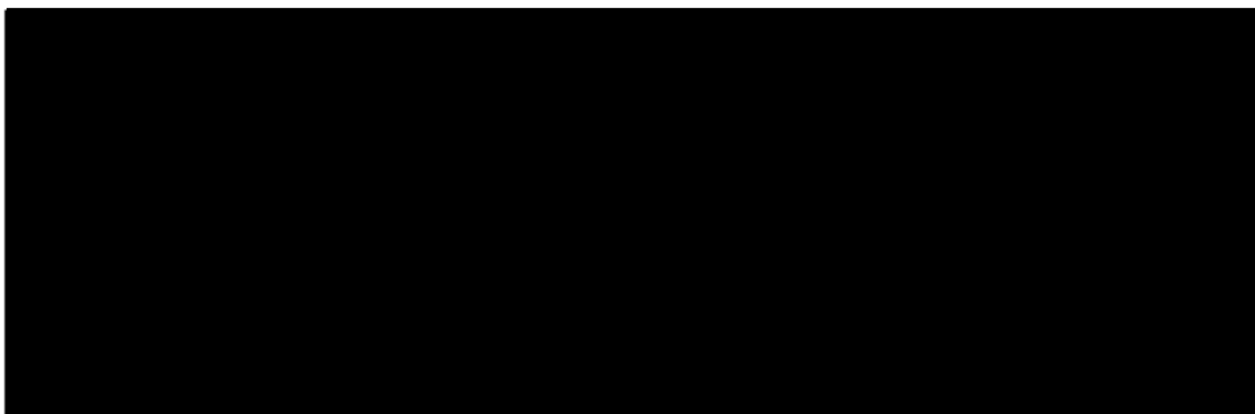
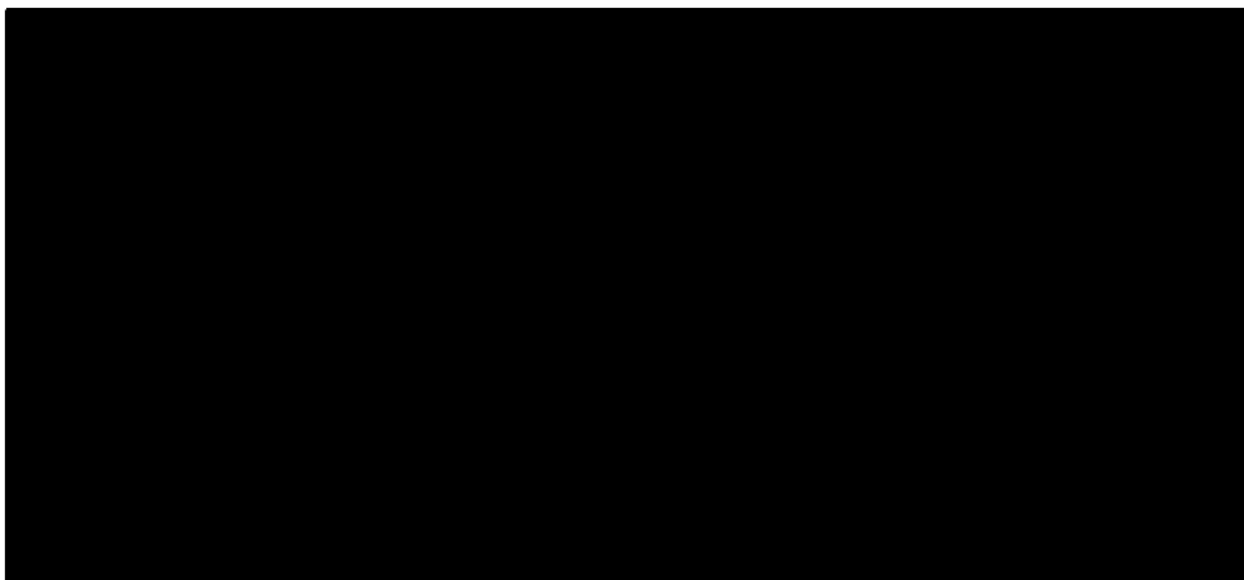
<i>Uren per functie-omschrijving</i>	<i>euro's per uur</i>	<i>aantal uren</i>	<i>totaal</i>
Opdrachtleider			€ 17.520
Onderzoekers			€ 13.475
Junior onderzoeker			€ 3.640
Jurist			€ 780
IT-onderzoeker			€ 1.920
IT-onderzoeker			€ 1.920
Totaal			€ 39.255

Deze raming (exclusief de gebruikelijke kostenopslag van 5% en reiskosten van ca. 4%) hebben wij in de offerte verwerkt voor een bedrag van € 39.140 (inclusief kosten), zijnde ■ uren tegen een gemiddeld tarief van € ■

De optionele diensten zijn niet in bovenstaand schema meegenomen.

Bijlage 3: Curriculum Vitae van de voorgestelde deskundigen

I Rozema - raming IT inspanning

cie. = ahhoord J 11/5

Van: [redacted]@bureauintegriteit.nl>
Aan: I Rozema [redacted]@drenthe.nl>, L Bomhof <[redacted]>
Datum: 8-5-2009 17:17
Onderwerp: raming IT inspanning
CC: [redacted]@bureauintegriteit.nl>

127

Beste Inge en Leo,

In de commissievergadering van afgelopen woensdag is afgesproken dat wij een lijstje maken met acties die in onze ogen nuttig en nodig zijn, met daaraan gekoppeld een tijdsplanning en kosten.

Werkzaamheden/planning

Voor de gegevens die wij zouden willen onderzoeken en de tijdsplanning verwijs ik allereerst naar de e-mailwisseling tussen [redacted], die naar jullie doorgestuurd is.

Wat de KPMG data betreft, met 2 dagen onderzoek op de door hen veiliggestelde computer kunnen we de losse endjes van KPMG afronden. Focus zal zijn mogelijk gebruik van USB opslag, mogelijk bezoek aan .bmail en tijdlijn 10-13 november. Dit kan, gezien de beperkte scope in twee dagen.

Analyse en interpretatie van de logbestanden/het mailverkeer zal 2-3 dagen tijd kosten.

Onderzoek van de data inzake aanwezigheidsregistratie en het telefoonverkeer zal vermoedelijk weinig inspanning vergen.

Veiligstellen van andere computers hebben wij, zoals bekend, afgeraden omdat de trefkans op relevante sporen na een half jaar - gegeven de computerconfiguratie - klein is.

Kosten

Totaal ramen wij de te plegen inspanning op circa 5 à 6 dagen. Dat komt dan bovenop de tijd die tot dusverre aan IT is besteed (KPMG gesprek/inzage en de inspanningen van woensdag). In de offerte zijn voor IT onderzoek 6 dagdelen (3 dagen dus; € 4.560 uitgaande van het gemiddeld tarief) meegenomen, waarbij is opgemerkt: *'De noodzaak en omvang hiervan is met de huidige kennis van de opdracht moeilijk te ramen, het is mede afhankelijk van hetgeen in het KPMG onderzoek is gedaan en gebleken.'* Op basis van onze bevindingen met betrekking tot het KPMG onderzoek is nader onderzoek nodig/mogelijk. **De meerkosten hiervan bedragen naar verwachting dus circa € 6.000.**

..aarmate het onderzoek meer oplevert aan relevante bevindingen, kan het eventueel meer tijd gaan kosten. We zullen dan overleggen.

Ik hoor graag jullie reactie.

Groet,

[redacted]
 [redacted]
 BING (Bureau Integriteit Nederlandse Gemeenten)
 Van Boetzelaerlaan 34
 3828 NS AMERSFOORT
 (033) [redacted]
 (06) [redacted]

www.bureauintegriteit.nl
 Inschrijving Handelsregister KvK 32104160

De informatie verzonden met dit emailbericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Indien dit emailbericht niet aan u is gericht, dan wel abusievelijk aan u verstuurd is, verzoeken wij u het emailbericht te retourneren aan de verzender en het origineel en eventuele kopieën te verwijderen en te vernietigen.

Gebruik van deze informatie door anderen dan de geadresseerde, openbaarmaking, vermenigvuldiging, verspreiding en/of verstrekking van deze informatie aan derden is niet toegestaan zonder goedkeuring van de afzender en valt buiten de verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid van Bureau Integriteit BV

128

Aan:
Bureau Integriteit BV
t.a.v. [REDACTED]
Van Boetzelaerlaan 34
3828 NS HOOGLAND

Assen, 21 april 2009
Ons kenmerk 17/SG/2009004702
Behandeld door mevrouw I.M. Rozema (0592) [REDACTED]
Onderwerp: Uw offerte d.d. 17 april 2009

Geachte [REDACTED]

De onderzoekscommissie uit Provinciale Staten van Drenthe, die onderzoek verricht naar het voortijdig verspreiden van een vertrouwelijk rapport, heeft op 17 april uw offerte in goede orde ontvangen. Op 20 april jl. heeft de commissie na bestudering van de uitgebrachte offertes en na onderling overleg besloten om aan uw bureau de opdracht te gunnen.

De commissie gaat akkoord met de in uw offerte aangegeven voorstellen, voorwaarden en prijs. We wijzen er met nadruk op, dat de door de commissie aangehouden planning in het plan van aanpak leidend is en dat de commissie ervan uitgaat, dat door u voldoende capaciteit wordt ingezet om die planning te halen.

Met betrekking tot de optioneel aangeboden diensten zal nog in nader overleg met de commissie worden bepaald welke daarvan wel en niet zullen worden afgenomen.

Inmiddels heeft u met de secretaris van de onderzoekscommissie afspraken gemaakt met betrekking tot het bijwonen van de eerstvolgende vergadering van de onderzoekscommissie (22 april om 11.30 uur), om kennis te maken met de leden en nadere werkafspraken te maken. Daartoe zijn door haar per e-mail reeds een aantal documenten verstuurd.

Namens de commissie spreek ik de hoop en verwachting uit, dat wij in goede samenwerking een tot tevredenheid stemmend resultaat zullen bereiken.

Met vriendelijke groet,
de onderzoekscommissie EuroChamp

[REDACTED]
L. Bomhof, voorzitter

PERSOONLIJK EN VERTROUWELIJK
Onderzoekscommissie Eurochamp PS Drenthe
T.a.v. de secretaris, mevrouw I.M. Rozema
Postbus 122
9400 AC ASSEN

J.E. 17/4

129

Amersfoort, 17 april 2009

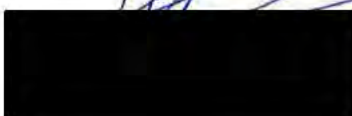
Betreft: Aanbieding offerte ondersteuning onderzoekscommissie

Geachte Commissie, geachte mevrouw Rozema,

Met genoegen bieden wij u hierbij onze offerte (inclusief bijlagen) in drievoud aan. Voorts hebben wij drie algemene brochures van ons bureau bijgevoegd. Mochten er vragen of onduidelijkheden zijn, dan zijn wij graag bereid nadere toelichting te verschaffen.

Wij zien uit naar de samenwerking!

Met vriendelijke groet en hoogachting,

A blue ink signature is written over a solid black rectangular redaction box.

Bok ex. waas e d k
SG (Raden

G.de Kleine, ¹
[REDACTED]
[REDACTED]

PROV. BESTUUR VAN DRENTHE	
No.:	2009011548
Ingek.:	8 SEP 2009
AFDELING	Dit.
TE BEH. DOOR:	
DWS:	G.AFD.:

**Aan de leden van Provinciale Staten, Gedeputeerde Staten
en Commissaris van de Koningin van de provincie Drenthe,
Westerbrink 1,
9405 BL ASSEN.**

130

[REDACTED] zondag 6 september 2009

Geachte Commissaris, Leden van de Provinciale Staten en leden van Gedeputeerde Staten,

Hierbij stuur ik u een kopie van mijn aangifte, met achterliggende stukken, die ik heb gedaan op woensdag 2 september j.l. bij de politie in Emmen. Het betreft een verdenking van meened gepleegd door gedeputeerde drs. T. Klip-Martin op 16 juni 2009. In het proces verbaal zijn na aangifte twee verschrijvingen door de verbalisant verbeterd: 16 juli werd 16 juni en Haagsma werd Haarsma.

Ik zie graag een reactie op deze stukken van uw zijde tegemoet (GS, PS en CdK). Ook ontvang ik graag per omgaande een ontvangstbewijs van deze openbare stukken.

Hoogachtend,
[REDACTED]

— G. de Kleine

Kleine, Gerard de

Van: Kleine, Gerard de

Verzonden: woensdag 26 november 2008 08:16

Aan: Kleine, Gerard de

Onderwerp: deloitte/eurochamp

op 10 november 2008 is per koerier een pakket met tien rapporten deloitte/euro champ op het provinciehuis in assen bezorgd;

op 13 november zegt paul van den bosch het eerste exemplaar in zijn bezit te hebben;

de politie krijgt in de loop van de week ook twee; evenals ambtenaren die met de kwestie te maken hebben gehad;

anneke haarsma zegt dat ze op 17 november haar verslag binnen heeft (geantedateerd?);

vervolgens worden van de tien originelen, tien afschriften gemaakt; die ~~gegaan~~ onder meer naar de overige leden van gs; allemaal later dan de 17e van haarsma;

eenvoudige conclusie: als er iemand sneuvelt vanwege het lekken is dat paul van den bosch!

Bosch: Sanja Klip

Kleine, Gerard de

Van: Kleine, Gerard de**Verzonden:** donderdag 21 mei 2009 10:57**Aan:** [REDACTED]**Onderwerp:** FW: provinciale onderzoekscommissie

Dag Tanja,

Nu je een dezer dagen dient te verschijnen voor de provinciale onderzoekscommissie in wat de kwestie Eurochamp is gaan heten, doemt er een serieus probleem op: de aantasting van de persoonlijke levenssfeer. De jouwe en de mijne.

Ik heb je afgelopen dinsdagmorgen in formele bewoordingen laten weten hoe ik daar van mijn kant over denk. Wet- en regelgeving schrijven immers voor dat een betrokkene uitdrukkelijk toestemming moet geven om privacy gevoelige informatie te delen met derden. Ik ben een betrokkene in de zin der wet.

Na hernieuwd overleg met mijn advocaat, stel ik het volgende voor.

In het openbaar verklaren over de door ons gevoerde prive-telefoongesprekken tijdens de onderzoeksperiode 10, 11, 12 en 13 november 2008 van de commissie, is niet mogelijk.

Evenmin is het mogelijk om daar in vertrouwelijkheid (gesloten deuren) met de commissie over te spreken. Reden is het feit dat mijn vertrouwen in de werkwijze van de commissie een deuk heeft opgelopen.

Eerder deze maand heeft het lid Vester (SP) van eerder genoemde onderzoekscommissie namelijk met mijn collega [REDACTED] gebeld. Via kruip-door-sluip-door-wegen probeerde hij bij [REDACTED] te achterhalen of het klopte dat ik door de hoofdredactie van Dagblad van het Noorden op non-actief gesteld ben na een hoog opgelopen journalistiek verschil van mening met collega Martin de Bruin. Dat gegeven en nog een paar andere nu niet relevante zaken, had hij vernomen in de wandelgangen van het Provinciehuis.

Zoals bekend ben ik op 25 november van het vorig jaar door de hoofdredactie van het dossier Eurochamp gehaald toen bleek dat De Bruin en ik verschillende journalistieke aanvliegroutes hanteerden om te achterhalen of het rapport van Deloitte nu wel of niet uit het Provinciehuis vandaan kwam.

Voor de goede orde: ik ben niet op non-actief gesteld, sterker, ik ben na een vervelende ziekteperiode van circa twee maanden onlangs weer aan de slag gegaan ter redactie Emmen.

Waar mijn advocaat en ik geen bezwaar tegen hebben is dat jij in een onderhoud met de voorzitter van de commissie, de heer Leo Bomhof, over onze prive-gesprekken opening van zaken geeft: vanzelfsprekend onder het zegel van vertrouwelijkheid.

22-05-2009

En dit betekent dat je hem mag vertellen dat ik al jaren lijd aan [REDACTED]. Als gevolg van die [REDACTED] heeft je echtgenoot [REDACTED] mij enige tijd geleden geattendeerd op het medicijn [REDACTED]. Dat is in Amerika voor miljoenen mensen die aan [REDACTED] lijden, een probaat geneesmiddel gebleken. Dankzij zijn advies heb ik via mijn huisarts [REDACTED] voorgeschreven gekregen, terwijl dit medicijn toen in Nederland nog niet geregistreerd stond.

Onze eerder aangehaalde telefonische prive-contacten gingen over een plotse, fysieke ommekeer. [REDACTED]
[REDACTED] Over dit alles heb ik je in die dagen als vriend telefonisch 'lastig gevallen'. Uit oogpunt van privacy zijn mijn advocaat en ik van oordeel dat dit echter niet aan de grote klok gehangen hoeft te worden.

Wij hebben als goede vrienden nimmer over Eurochamp gesproken: prive en werk houden wij sinds jaar en dag strikt gescheiden. Zowel in je functie als wethouder te Coevorden, en in je politieke rol als gedeputeerde voor de provincie Drenthe.

Op 22 november vorig jaar heb je mij als bezorgde gedeputeerde (!) wel geconsulteerd over de impact van het kort geding, dat de advocaat van Eurochamp-directeur Jan Leijssenaar tegen de provincie dreigde aan te spannen en waar ik de dag ervoor een nieuwsartikel aan heb gewijd. Ik heb je toen als journalist met enige kennis van zaken gezegd, dat een openbare rechtsgang over een zaak die politiek en strafrechtelijk weinig om hakken had, toch deining in Drenthe zou veroorzaken en je vervolgens in strikt zakelijke zin in overweging gegeven de ongekuiste versie van het Deloitte-rapport aan de advocaat van Leijssenaar te geven om zo mogelijke schade voor de provincie tegen te gaan.

Een afschrift van deze mail gaat uiteraard naar mijn raadsman. Hij zal onmiddellijk van zich laten horen als mijn persoonlijke levenssfeer in het geding dreigt te komen.

Ik verneem graag over het bovenstaande een reactie van je.

Hartelijke groet,

Gerard.

Kleine, Gerard de

Van: Tanja Klip Martin [REDACTED]
Verzonden: donderdag 21 mei 2009 12:49
Aan: Kleine, Gerard de
Onderwerp: mail hedenochtend

Dag Gerard,

Heb jouw mail voor advies doorgestuurd naar mijn juridisch raadgever.

groet,

Tanja

Tanja Klip-Martin

tel: +31(0) [REDACTED]

fax: +31(0)524 551638

Kleine, Gerard de

Van: Kleine, Gerard de
Verzonden: woensdag 10 juni 2009 19:39
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: vertrouwelijk

Beste [REDACTED]

Deel twee van het gisteren in gang gezette 'Grolloo-overleg'.

Ik geef het een titel mee: zigzaggen in een mijnenveld.

Spin en ik zijn sinds 2005 bevriend. Zulver, onvoorwaardelijk, dierbaar.

Spin is lid van het Drentse college van GS. Tot 19 november van het vorig jaar hielden we werk en prive strikt gescheiden.

Vanaf die datum informeert Spin, die sinds 15 november (eerste grote publicatie van Martin en mij) weet dat ik als journalist betrokken bij het EuroChamp-dossier, mij echter over vijf dingen.

1. De inmiddels beroemde zin: 'Gut, gut, nou heeft Martin de Bruin het Deloitte-rapport ook al.' Vond ik journalistiek niet bijster interessant.
2. Dat de slotopmerking ('dit dossier is de verantwoordelijkheid van het gehele college') in ons opiniestuk lariekoek is. In het college was juist verdeeldheid over de kwestie. Die mededeling nam ik voor kennisgeving aan.
3. Ik kreeg inzage in een provinciaal document dat exact aangaf wie allemaal en wanneer het vertrouwelijk Deloitte-rapport in handen kregen. Paul van den Bosch (communicatie-adviseur van PvdA-gedeputeerde Anneke Haarsma) tekent als eerste, de 12e of de 13e november 2008. Commentaar Spin: 'Als het mis gaat, is hij de eerste die er aan gaat.' Haarsma tekende op de 17e. Commentaar Spin: 'Waarschijnlijk heeft ze geantedateerd.' Dit alles ging bij mij op de harde journalistieke schijf.
4. Spin en ik hebben telefonisch contact over de codering van mijn versie. Die van mij kwam geheel overeen met de versie van Spin, overigens een kopie van het origineel, welke Spin pas ruim na publicatie van ons verhaal in de provinciale kast had liggen. Die bevestiging was voor mij een journalistiek bingo en daar heb ik, zoals bekend, vervolgens stevig op doorgeakkerd.
5. Spin belt de 22e en vraagt of het door Van Luyn aangespannen kort geding om vrijgave van de ongekuiste versie Deloitte-rapport gevaarlijk is voor de provincie. Ik zeg dat het kenmerk van een kort geding vooral schuilt in de grilligheid: doorgaans wordt er van alles en nog wat geroepen, niet zelden ongefundeerd. Overigens vond en vind ik verzoek van Van Luyn in juridische zin niet onbillijk.

Op de 25e november ben ik van het dossier af.

GC
 In december vraagt Spin of ik genegen ben om de top van de VVD (Spin, gedeputeerde Rob Bats en fractievoorzitter Henk van de Boer) wat te vertellen over Deloitte-rapport. Dat doe ik als onderdeel van waarheidsvinding. Wijsheid achteraf: Spin heeft partijgenoten niet verteld hoe ik aan een deel van mijn kennis kwam, namelijk van Spin zelf! Anders gezegd: vanaf die dag begon de leugen wel heel geniepig mee te regeren.

Later blijkt dat de VVD, na het politieke nummertje van CDA'er Henk Klaver, in het diepste geheim contact heeft gezocht met de christen-democraten. Bij Spin thuis (het zogeheten overleg dat nooit heeft plaatsgevonden) praten Klaver, Bert Peters, Bats, Van de Boer en Spin erover hoe ze het lekken van het rapport politiek kunnen uitbuiten.

10-06-2009

Diezelfde maand besluiten de staten een extern bureau (KPMG) in te schakelen om de kwestie onderzoeken. Spin voert de regie, samen met twee ambtenaren. Spin zet mij op de lijst van te horen personen.

In de tussentijd hoort Spin dat Haarsma fijntjes heeft laten weten dat het lekken waarschijnlijk een ambtelijke kwestie is. 'Tja, daar ben ik niet verantwoordelijk voor.' Spin heeft onder meer portefeuille personeel en organisatie en beseft de politieke geladenheid van de opmerking: sodeju, straks ben ik aan de beurt, terwijl ik gvd niets met EuroChamp van doen heb! De toch al zo gespannen verhouding tussen Haarsma, inmiddels plv cdk, en Spin, verslechtert met de dag. Wijsheid achteraf: Spin dwaalt steeds verder af van het eens zo (op)rechte politieke spoor.

KPMG-rapport komt uit. VVD en CDA (de eerder genoemde personen) hebben in maart 2009 overleg bij Van de Boer thuis. De snoodaards komen overeen Haarsma te laten vallen. Het CDA zal tijdens het debat een motie van die strekking indienen, gesteund door VVD en SP: een meerderheid in de staten.

Na middernacht (de 18e) lijkt het plan te slagen. Haarsma heeft er tabak van en laat de VVD tijdens een schorsing weten dat ze kunnen oprotten. Een deel van de VVD schrikt en dan komt jurist Leo Bomhof (door Martin doorgaans omschreven als het wetenschappelijk bureau van de liberalen) met een vondst: laten we op grond van artikel 151a in de Provinciewet zelf een onderzoek instellen. Motie van Klaver tegen Haarsma wordt aangehouden, de onderzoekscommissie, onder voorzitterschap van diezelfde Bomhof, gaat niet veel later aan de slag.

Bij Spin slaat, na lezing van de bevoegdheden van de commissie, de schrik om het hart: de commissie mag bijvoorbeeld al het in en uitkomende telefoonverkeer van betrokken ambtenaren en gedeputeerden over de maanden november en december 2008 inzien. Spin en ik, nota bene de journalist die over EuroChamp schreef, hebben regelmatig gebeld en informatie uitgewisseld. Spin heeft de schijn meer dan tegen. Onze vriendschap begint haarscheurtjes te vertonen.

Ik raad Spin een advocaat aan (die zegt: 'ach, onhandigheidje, daarom hoeft u heus niet af te treden'), ik controleer het aantal telefonische contacten en schrijf een brief die voor de week van 10 tot en met 16 november 2008 naar waarheid ontlastend is. Over de week erna kan ik Spin, naar eer en geweten, niet helpen.

Ik herinner Spin aan een op rtv Drenthe uitgesproken zin: integriteit zit tussen de oren. Ongevraagd zeg ik tegen Spin: om ooit te kunnen terugkeren in de politiek, moet je aftreden.

Spin gaat op zoek naar mensen die wat anders vertellen: ga de strijd aan, je hebt er niets mee te maken, etc.

Eind mei zet ik, in een ultieme poging Spin te behoeden voor pek en veren, alles snoeihard op een rijtje: je hebt domweg vertrouwelijke informatie met mij gedeeld, zodra de commissie lastige vragen begint te stellen kom je in de problemen: meined dreigt, je geheugen laat je plotsklaps in de steek, of je omzeilt de vragen terwijl gans het volk meekijkt. Vertrek, beperk de schade, leg een eerlijke verklaring af dat je fouten hebt gemaakt.

Spin weigert de handdoek te gooien. Vanaf dat moment is onze vriendschap naar de ratsmodee. Spin moet op 16 juni voor de provinciale onderzoekscommissie verschijnen.

Nog een pijnlijke wijsheid achteraf en van zeer recente datum: Haarsma moest sneuvelen opdat Spin plv cdk kon worden en die functie staat wel heel fleurig op je openbaar bestuur-cv als je burgemeester wilt worden van een grote stad.

De zuiverheid en de onvoorwaardelijkheid tussen Spin en mij is foetsie; van mijn kant blijft, wat er ook gebeurt, de dierbaarheid.

Ten overvloede: het dossier EuroChamp is derhalve voor mij in tal van opzichten een regelrechte ramp gebleken.

Treurnisgroet, Gerard.

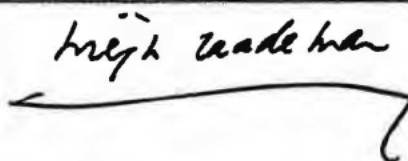
Kleine, Gerard de

Aan: [REDACTED]@heuzeveldt.nl

CC: [REDACTED]

Onderwerp: Update arbeidsconflict

hrijh raade hna

Eddy,

Onderstaand relaas is bedoeld voor a.s. dinsdag.

1. Kern van de zaak. Op 19 november 2008 meldt advocaat Barend van Luyn dat hij kort geding aanspant tegen provincie. Hij stelt dat het Deloitte-rapport gelekt is vanuit het provinciehuis. Door onze eerdere reportage over de kwestie Europchamp zijn de belangen van zijn client Jan Leijssenaar geschaad. Onrechtmatige daad. Hij wil via kort geding vrijgave afdwingen van de ongekuiste versie rapport. Op vrijdag krijg ik in de rol van journalist van gedeputeerde Tanja Klip bevestiging dat de codering van mijn rapport overeenkomt met haar exemplaar. Maw de stelling van Van Luyn zou wel eens kunnen kloppen. Ik kan Klip niet als bron gebruiken en stuur Van Luyn per fax een pagina uit mijn rapport en vraag of de codering overeenkomt met zijn exemplaar voor hoor en wederhoor. Dat bleek niet het geval: hij heeft dus niet de beschikking over de definitieve versie zoals statenverslaggever Martin de Bruin en ik die hebben. Op 24 november bel ik met Paul van den Bosch, communicatie-adviseur van gedeputeerde Anneke Haarsma, en stel een serie vragen om erachter te komen hoe het zit met die codering. Dat wordt vervolgens een journalistiek kat-en-muis-spelletje. Niks mis mee, met zijn beantwoording omzeilt-ie heel handig de kern van de zaak. Ik moet dus vervolgvragen stellen. Martin de Bruin wordt door Van den Bosch op de hoogte gesteld van die vragen en de wending die het verhaal dreigt te nemen. Chef Drenthe [REDACTED] grijpt in en stuurt alarmerende mail naar hoofdredactie. Een dag later ben ik met tegenzin van het dossier gehaald. Tegenzin, omdat ik vind dat nieuws dat De Bruin toevallig niet welgevallig is, ook nieuws is. We hebben de dure plicht de lezer te informeren en we horen als krant geen partij te zijn in wat voor affaire dan ook!

2. De maanden maart, april, mei en juni 2009 staan in het teken van de definitieve verwijdering tussen Klip en mij. Na het debat van de 18e maart 2009 is ze de regie over het dossier kwijt. Artikel 151a van de Provinciewet blijkt de onderzoekscommissie veel bevoegdheden te geven. Bijvoorbeeld het opvragen van in- en uitkomend telefoonverkeer. Klip schiet in een stuip. Wij bellen en sms'en meer dan geregeld. In de maand november heb ik 33 keer telefonisch contact met haar en stuur 145 sms'en. Haar aantallen zijn mij onbekend. Daar komt bij dat we wezenlijke informatie (vertrouwelijk van aard) hebben gedeeld. En dan even niet als vrienden, maar professioneel: zij als gedeputeerde en ik als

Helligha
020- [redacted]

journalist. Ik raad haar aan af te treden. Ze schrijft wel vijf versies van haar ontslagbrief. In mei beveel ik haar een advocaat in A'dam aan (Klip: 'zullen we de kosten samen delen', dacht het niet zeg ik) die gespecialiseerd is in privacy. Klip richt zich vervolgens tot VVD-voorzitter Ivo Opstelten en die zegt dat ze niet hoeft af te treden. Dat zegt ook de advocaat en haar echtgenoot [redacted]. Hoewel we al gebrouilleerd zijn schrijf ik op haar verzoek een brief die, als het gaat om de telefonische contacten tussen 10 en 16 november 2008, haar naar waarheid geheel en al vrijpleit. De opgesomde feiten (aangedragen door Klip) daarin zijn correct, maar de chronologie is niet juist. Maw de brief, bestemd voor Leo Bomhof de voorzitter van de onderzoekscie, is feitelijk een strohalmconstructie.

Over de tweede week, 17 tot en met 23 november, kan en wil ik niets verklaren. In mei wordt de sfeer tussen Klip en mij meer dan gespannen. Als ze volhardend haar standpunten is ze in wezen chantabel.

Op 27 mei, na weer een heftige woordenwisseling de dag ervoor, stuur ik sms. Letterlijke tekst: ontdaan van verdriet en wraakgevoelens, de feiten op een rij en zonder juridische scherpslijperij, maar in het licht bezien van politieke verantwoording en je gevleugelde uitspraak dat integriteit tussen de oren zit: jij vertelt mij wat er tijdens spaans buffet is gebeurd, jij verschaft info uit gs-document vgl binnenkomst deloitte-rapport en suggereert antedatering haarsma, jij geeft doorslaggevende info codering, jij port mij vooral mee te doen aan onderzoek kpmg en drukt mij op het hart tijd aan te geven waarop wij over het rapport beschikten, jij vraagt mij om als je 'kennis' de vvd aan de keukentafel bij te praten als onderdeel van overleg met het cda, jij geeft info over remkes en later diens gesprek met [redacted], jij formuleert mede onderzoeksvraag kpmg terwijl jezelf bron bent van codering, jij was uit op het hoofd van haarsma, door je eigen toedoen niet gelukt

denk nu eens heider na en leg je strohalmconstructie terzijde.

13

Op zaterdag 16 juni spreken Klip en ik aan de vooravond van de verhoren af in Wezup. Ze zegt dat ik niet voor de cie moet verschijnen: 'ze maken je af'. In de dagen ervoor heb ik haar er geregeld op gewezen dat het gevaar van meineed dreigt, bijv per sms: Ga niet dansen op het dunne draad van meineed. Ze belooft dat niet te doen en de waarheid en niets dan de waarheid te vertellen. Die plechtige belofte bekrachtigen we met een handdruk en ik ga niet naar de cie. Op 16 juni weert ze zich kranig voor de cie, maar gaat heel dom in de fout. De cie somt twaalf telefonische contacten tussen Klip en mij op in de week van 10 tot en met 15 november 2008. Klip zegt, geheel naar waarheid, dat het om privegesprekken gaat en voegt er ongevraagd dit aan toe: 'ik sluit niet uit dat ik in

*he nu wel!
re brief: Het behaanden de boep*

de sliptestream van de weken erna informatie met de heer De Kleine heb gedeeld.' Ik denk niet dat ze met die mededeling meened heeft gepleegd, maar het is in het licht van het bovenstaande in ieder geval bezijden de waarheid. Om die reden heb ik de cie geadviseerd Klip nog een keer te onder ede te horen. De cie wilde daarop mij horen, heb ik geweigerd: Klip moet zelf vertellen hoe het werkelijk zit, ik ben geen stoelpigeon. Uiteindelijk verwees cie mij door naar Klip. Ipv daarvan heb ik VVD-fractievoorzitter Henk van de Boer gebeld. Die zei indringend te gaan spreken met Klip. Inmiddels is wijd en zijd bekend hoe het zit en zal eea mogelijk op 2 juli tot een heftig debat leiden.

2. Non-actief stelling. Formeel ingegaan op 20 mei, effectief op 22 mei. Allemaal buitengewoon knullig gebeurd en procedureel niet volgens de regelen der kunst. Op 6 juni belt [REDACTED] die zogenaamd wilde weten hoe het mij ging. Vervolgens liet-ie doorschemeren dat de afgelopen dagen zaken boven tafel zijn gekomen die mijn positie er niet beter opmaakte: het ziet er heel somber voor je uit.

3. Op maandag 8 juni zendt rtv drenthe een repo uit met Barend van Luyn. Die zegt op de beschuldiging van De Bruin in het KPMG-rapport (Van Luyn heeft gelekt) het volgende: 'De Bruin is een leugenaar, hij is de weg kwijt.' Vraag reporter: gaat u dit onder ede herhalen bij de cie, antwoord: 'Jazeker, ik heb niets te verbergen.' Een dag later moet ik uit de krant vernemen dat de journalisten De Bruin en De Kleine in opdracht van de hoofdredactie niet voor de cie verschijnen. Die ochtend belt hoofdredacteur [REDACTED] Hij verontschuldigt zich voor het feit dat ik het uit de krant moet lezen en vraagt vervolgens of wij als mannen van eer met elkaar kunnen praten. Dat kan zeg ik, mits eea niet in rechte wordt betrokken. Dat zegt hij en toe en we spreken elkaar vrijdag 12 juni bij cafe Hofsteenge in Grolloo. Maw [REDACTED] is wakker geschud door repo op radio en tv en gaat een half jaar na dato met mij in gesprek. Bezopen.

4. Vooraf zeg ik dat het gesprek hopelijk leidt tot een beter inzicht en dat de non-actiefstelling wordt opgeheven. Ik schets uitvoerig hoe De Bruin en ik hebben samengewerkt en wanneer het fout ging. Daarna vuurt hij vragen op mij af. Ik zeg hem dat ik niet de bron ben van Klaver, hooguit een bron. Ik zeg hem dat ik mij niet herken in de passages van het KPMG-rapport waar hij zijn twijfels over heeft. Ik vertel hem dat ik Klaver op donderdag 20 november inzage heb gegeven in het Deloitte-rapport. Daar stond een wederdienst tegenover. Hoe Klaver aan het rapprt is gekomen weet ik niet. [REDACTED] zegt dat ik in ieder geval tot 2 juli, het debat in de staten, op non-actief blijf staan. 's Avonds bel ik [REDACTED] en vraag toestemming het redactiegebouw te betreden om hem een uitvoerige achtergrondmail te schrijven. Ik krijg de toestemming. In de mail getiteld 'Zigzaggen in een mijnenveld' leg ik uit wie de spin in het web is zonder de naam van Tanja Klip te noemen.

5. [redacted] reageert op woensdag 17 juni. Hij is blij dat ik hem uiteindelijk toch in vertrouwen heb genomen. [redacted] is genegen de non-actiefstelling waarschijnlijk na het debat van 2 juli op te heffen. Echter, zijn mail bevatten mitsen en maren. Ik bel hem 's avonds. Hij laat doorschemeren dat een terugkeer op de redactie Emmen moeilijk zal zijn en overplaatsing in het verschieft licht. Ik stel hem voor om te bezien of afvloeien via het sociaal plan voor vgl jaar (19 journalisten moeten eruit) een oplossing is. Antwoord: 'Gerard, dat is precies waar ik ook aan heb zitten denken.' We spreken af elkaar op 19 juni wederom te ontmoeten bij Hofsteenge in Grolloo. Daar schetst [redacted] in grote lijnen de financiële impact van het sociaal plan. Ziet er niet beroerd uit om op fatsoenlijke wijze (niet met modder gooien, dossier eurochamp voorgoed gesloten) uit elkaar te gaan. Alleen als ik vanaf nu mijn mond houd over de affaire, zo zegt [redacted], dan kan het sociaal plan voor jou een goede oplossing zijn om respectvol te vertrekken. Ik zeg toe dat ik de kaken stijf op elkaar houd. Kortom, er zijn verwachtingen gewekt.

6. Donderdagmorgen 25 november gesprek in Groningen met P en O-baas [redacted] [redacted] is ook aanwezig. [redacted] hoort mij aan over de gesprekken met [redacted] en waarom we nu bij P en O zitten. [redacted] knikt instemmend tijdens mijn relaas. [redacted] vraagt wat voor mij fatsoenlijk is. Welnu, dikke streep door het dossier en niet met modder gooien. [redacted]

[redacted] Gesprek teneinde, ik geef [redacted] een hand, klop [redacted] op de schouders en zeg: [redacted] no hard feelings.'

7. 's Avonds stuur ik [redacted] sms, letterlijke tekst: Beste [redacted], ben teleurgesteld in resultaat gesprek van vandaag, verkeerde in de veronderstelling dat sociaal plan vertrekpunt zou zijn, spijtig dat het nu een kant opgaat die ik niet wil, moeten we nu toch draad oppakken van hervatting ~~van hervatting~~ werkzaamheden in Emmen? Groet, Gerard.

8. Tot op heden heb ik daar geen antwoord op gekregen.

~~Growth~~, Gerard.

Datum 30 juni 2009

Pagina 1 van 13

Klantnummer 1.10281823

Factuurnummer 901089730489

Uw nummer [REDACTED]

Periode t/m 25 juni

G.W. de Kleine

Datum	Starttijd	Type	Bestemming	Land	Duur/Volume	Uit bundel*	Kosten
Binnen Nederland							
26.05.09	05:56	TEL			0:24 min.	0,00	
26.05.09	08:18	TEL			1:04 min.	0,00	
26.05.09	09:28	TEL			2:09 min.	0,00	
26.05.09	11:34	TEL			2:51 min.	0,00	
26.05.09	19:17	TEL			0:02 min.	0,00	
26.05.09	20:55	TEL			0:04 min.	0,00	
26.05.09	20:56	TEL			0:02 min.	0,00	
26.05.09	21:08	TEL			0:04 min.	0,00	
26.05.09	21:55	TEL			0:01 min.	0,00	
26.05.09	21:55	TEL			13:18 min.	0,00	
26.05.09	23:11	TEL			1:13 min.	0,00	
26.05.09	23:24	TEL			0:07 min.	0,00	
27.05.09	00:10	TEL			0:18 min.	0,00	
27.05.09	10:26	TEL			1:02 min.	0,00	
27.05.09	13:40	TEL			0:43 min.	0,00	
27.05.09	13:41	TEL			0:17 min.	0,00	
27.05.09	13:46	TEL			3:13 min.	0,00	
28.05.09	13:28	TEL			2:45 min.	0,00	
28.05.09	14:28	TEL			0:31 min.	0,00	
28.05.09	19:36	TEL			0:22 min.	0,00	
28.05.09	19:37	TEL			2:18 min.	0,00	
28.05.09	19:54	TEL			3:43 min.	0,00	
28.05.09	21:28	TEL			0:14 min.	0,00	
28.05.09	21:29	TEL			1:25 min.	0,00	
29.05.09	10:24	TEL			1:51 min.	0,00	
29.05.09	10:27	TEL			0:25 min.	0,00	
29.05.09	10:43	TEL			2:39 min.	0,00	
29.05.09	12:00	TEL			0:48 min.	0,00	
29.05.09	12:48	TEL			0:18 min.	0,00	
29.05.09	12:49	TEL			1:23 min.	0,00	
29.05.09	13:21	TEL			1:45 min.	0,00	
29.05.09	18:01	TEL			0:32 min.	0,00	
29.05.09	22:28	TEL			0:31 min.	0,00	
30.05.09	07:57	TEL			0:12 min.	0,00	
30.05.09	14:47	TEL			0:20 min.	0,00	
30.05.09	17:19	TEL			0:28 min.	0,00	
30.05.09	17:23	TEL			0:34 min.	0,00	
30.05.09	17:57	TEL			0:28 min.	0,00	
30.05.09	19:18	TEL			0:39 min.	0,00	
30.05.09	19:21	TEL			0:04 min.	0,00	
01.06.09	01:03	TEL			0:07 min.	0,00	
01.06.09	13:12	TEL			6:49 min.	0,00	
01.06.09	14:07	TEL			1:08 min.	0,00	

* = De kosten in deze kolom vallen binnen uw maandelijkse bundel(s)

-vervolg op achterzijde-

Datum 30 juni 2009
Pagina 6 van 13

Klantnummer 1.10281823
Factuurnummer 901089730489

Uw nummer [redacted]
Periode t/m 26 juni

G.W. de Kleine

Datum	Starttijd	Type	Bestemming	Land	Duur/Volume	Uit bundel*	Kosten
SMS-berichten							
26.05.09	22:35	SMS	[redacted]				0,21
27.05.09	00:35	SMS	[redacted]				0,21
27.05.09	00:35	SMS	[redacted]				0,21
27.05.09	00:35	SMS	[redacted]				0,21
27.05.09	00:42	SMS	[redacted]				0,21
27.05.09	00:44	SMS	[redacted]				0,21
27.05.09	00:44	SMS	[redacted]				0,21
27.05.09	00:58	SMS	[redacted]				0,21
27.05.09	05:10	SMS	[redacted]				0,21
27.05.09	05:10	SMS	[redacted]				0,21
27.05.09	05:10	SMS	[redacted]				0,21
27.05.09	05:10	SMS	0621525970				0,21
27.05.09	05:10	SMS	[redacted]				0,21
27.05.09	05:10	SMS	[redacted]				0,21
27.05.09	05:10	SMS	[redacted]				0,21
27.05.09	15:07	SMS	[redacted]				0,21
27.05.09	15:42	SMS	[redacted]				0,21
27.05.09	15:42	SMS	[redacted]				0,21
27.05.09	15:49	SMS	[redacted]				0,21
27.05.09	15:51	SMS	[redacted]				0,21
27.05.09	16:20	SMS	[redacted]				0,21
27.05.09	16:20	SMS	[redacted]				0,21
27.05.09	16:20	SMS	[redacted]				0,21
27.05.09	16:23	SMS	[redacted]				0,21
27.05.09	16:28	SMS	[redacted]				0,21
28.05.09	15:56	SMS	[redacted]				0,21
28.05.09	20:32	SMS	[redacted]				0,21
28.05.09	23:36	SMS	[redacted]				0,21
29.05.09	05:23	SMS	[redacted]				0,21
29.05.09	08:10	SMS	[redacted]				0,21
29.05.09	09:10	SMS	[redacted]				0,21
29.05.09	09:13	SMS	[redacted]				0,21
29.05.09	10:22	SMS	[redacted]				0,21
29.05.09	10:50	SMS	[redacted]				0,21
29.05.09	10:53	SMS	[redacted]				0,21
29.05.09	12:48	SMS	[redacted]				0,21
29.05.09	12:48	SMS	[redacted]				0,21
29.05.09	12:48	SMS	[redacted]				0,21
29.05.09	12:48	SMS	[redacted]				0,21
29.05.09	14:24	SMS	[redacted]				0,21
29.05.09	14:29	SMS	[redacted]				0,21
29.05.09	16:03	SMS	[redacted]				0,21
29.05.09	16:03	SMS	[redacted]				0,21

*probleem deinst-
telefoon Janjolep*

* = De kosten in deze kolom vallen binnen uw maandelijkse bundel(s)

██████████, juli 2009.

de mijn zanddeken

Beste Eddy,

Te hooi en te gras eerst enkele uit de losse pols reacties mede naar aanleiding van pleitnotitie Plas en Bossinade.

Eerste algemene opmerking: de inhoud van de pleitnotitie staat gelijk aan karaktermoord bij klaarlichte dag en het geschrift wemelt van de onjuistheden, en dan druk ik me eufemistisch uit. Uiterst kwalijk is dat hoofdredacteur ██████████ een plechtige belofte breekt: dat wat we in juni van dit jaar in Grolloo hebben besproken, wordt niet in rechte betrokken. Bovendien is het niet waar wat hij stelt. De pleitnotitie van de krant is vanaf punt 34 tot en met 50 dan ook een drijfzandverhaal.

██

██

Offewel, immense schade (ik heb nog tien jaar te gaan tot mijn welverdiende pensioen) nu mijn zorgvuldig opgebouwde goede journalistieke naam wilens en wetens door het slijk wordt gehaald.

Tweede algemene opmerking: lekken bij overheidslichamen, zo schreef de krant in een hoofdredactioneel commentaar over het geheime Deloitte-rapport, gebeurt elke dag; dat is een bagatel, waar maken we ons druk om, dit dossier EuroChamp is je reinste dorpspomppolitiek. Maar o wee als er gelekt wordt (om het even wie dat dan doet) vanuit de krochten van de krant, dan is het opeens een doodzonde. Meten met wel twee heel grote maten.

Derde algemene opmerking: journalistiek op hoog niveau bedrijven is voortdurend balanceren. Niet zelden is het horen, zien, zwijgen en vooral durven wachten met schrijven. Zie ook mijn notitie 'Zigzaggen in een mijnenveld' voor hoofdredacteur ██████████ en als productie toegevoegd.

Na het overlijden van CdK Relus ter Beek, werd PvdA-gedeputeerde Haarsma als langst zittende collegelid plv CdK. Dat was na verloop van tijd, mede door de affaire EuroChamp, tegen het zere been van VVD-gedeputeerde Klip. De VVD en het CDA hebben achter de schermen de uitkomsten van het KPMG-onderzoek over het lekken van het Deloitte-rapport op twee manieren voor politieke doeleinden proberen te gebruiken.

PvdA-gedeputeerde Haarsma was in de ogen van VVD-gedeputeerde Klip degene die het Deloitte-rapport had laten uitlekken. Daarom moest Haarsma op 18 maart tijdens het debat sneuvelen. Het CDA zou een motie van wantrouwen tegen haar indienen, gesteund door de VVD en de SP, een meerderheid in de staten. Het plan mislukte en VVD-gedeputeerde Klip zag haar stilletjes gekoesterde wens om zelf als plv CdK te fungeren, in rook opgaan.

In de weken voorafgaand aan dit debat waren drie kandidaten geselecteerd om de openstaande vacature voor CdK in te vullen. Twee van de PvdA en een kanjer

van de VVD. Het CDA steunde, zoals vooraf was afgesproken, tot het bittere eind de kandidaat van de VVD. Waarom? Bij een eventueel gedwongen vertrek van PvdA-gedeputeerde Haarsma was het waarschijnlijk crisis in de coalitie. De VVD wilde wel van de PvdA af en voor het CDA lonkte als dank voor bewezen diensten dan bestuursverantwoordelijkheid.

Vierde algemene opmerking: ik schenk klare wijn en dit betekent dat de relevante politieke aspecten en dus ook de rollen van VVD-gedeputeerde Klip en PvdA-gedeputeerde Haarsma, in de pleitnotitie aan de orde komen.

Met name de uitlatingen van VVD-gedeputeerde Klip onder ede tijdens het verhoor van de provinciale onderzoekscommissie zijn van belang. Zie voor een weerslag daarvan pagina 37 van het rapport, onderaan. Die verklaringen staan op gespannen voet met de waarheid.

Bronbescherming van VVD-gedeputeerde Klip is naar mijn oordeel niet langer aan de orde, nu mijn naam tijdens het openbare verhoor (rechtstreeks op tv) meerdere keren is gevallen, mijn naam in het rapport van de onderzoekscommissie vele malen is te lezen en de conclusie van de commissie is dat VVD-gedeputeerde Klip de schijn tegen heeft als het gaat om de cruciale vraag of we wel of niet vertrouwelijke informatie met elkaar hebben gedeeld en dat ze wellicht in strijd heeft gehandeld met de integriteitcode van de provincie: een bestuurder gaat zorgvuldig en correct om met informatie waarover hij uit hoofde van zijn ambt beschikt. Hij verstrekt geen geheime informatie.

In staatsrechtelijke zin heeft VVD-gedeputeerde Klip zich naar mijn bescheiden oordeel als een regent gedragen (zij bepaalt zelf of ze wel of geen fouten heeft gemaakt ten tijde van het uitlekken geheime rapport Deloitte), nu ze zich bewust heeft onttrokken aan het zuivere democratische spel. Wanneer je de staten niet, dan wel onvolledig informeert, dan kunnen diezelfde staten geen afgewogen oordeel vellen over je politieke handelwijze. En dit is in een parlementaire democratie een omissie waar maar een politieke sanctie op staat: je biezen pakken.

Meer dan eens heb ik VVD-gedeputeerde Klip als vriend op het hart gedrukt, en dan met name in de periode na het voor haar desastreus verlopen statendebat over het KPMG-rapport op 18 maart 2009 en in de weken na de installatie van de provinciale onderzoekscommissie, dat ze zich niet te buiten moet gaan aan die staatsrechtelijke dwaling en daarom tijdens de openbare verhoren onder ede (16 juni 2009) naar waarheid dient te verklaren.

Haar stelling (zie het rapport: Het lek onder de loep), dat ze sowieso nooit met mij inhoudelijk over het geheime Deloitte-rapport boordevol privacy gevoelige informatie heeft gesproken is niet juist, dit geldt eveneens voor haar opmerking dat ze niet uitsluit 'dat in de sliptestream van de weken er na informatie tussen ons is uitgewisseld.'

Van 17 november tot en met 23 november 2008 zet ze mij als journalist op het goede spoor: intern provinciaal document laten zien en bevestiging dat er is gelect uit het provinciehuis (haar codering met de mijne vergeleken tijdens telefoongesprek, ik ter redactie in Emmen, zij in het provinciehuis te Assen). Vandaar dat ik mijn conceptbrief aan Gedeputeerde Staten van Drenthe en Provinciale Staten (de definitieve versie komt waarschijnlijk in september op de agenda van de staten te staan) als productie toevoeg aan de pleitnotitie.

En dit impliceert dat de uitkomst van het in de kiem gesmoorde debat van 2 juli jongstleden in de staten van Drenthe –motie van wantrouwen tegen Haarsma en Klip ingetrokken toen beide gedeputeerden na enig aandringen hun 'excuses' maakten voor hun aandeel in lekken Deloitte-rapport- in een ander daglicht komt te staan.

Aan wat kopstukken uit de politiek in Zuidoost Drenthe heb ik gevraagd hoe ze mij sec als journalist beoordelen. Hun bevindingen kunnen aan de pleitnotitie gehecht worden en geven tegenwicht aan de bewering van de krant (punt 51 van pleitnotitie) dat ik de afgelopen twee jaren onvoldoende zou hebben gefunctioneerd.

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED] Mijn kritiek op dit loongebouw betreft uiteraard niet het riante salaris, maar wel de te halen doelen. Vrijwel zonder uitzondering zijn de collega's van oordeel dat de lat van dit beoordelingssysteem veel te hoog ligt. Anders gezegd, het handjevol journalisten in de A-categorie plus ster van Dagblad van het Noorden haalt domweg de doelen niet.

Inhoudelijk over de pleitnotitie van de krant:

Punt 7: over de gezamenlijke verantwoordelijkheid (De Bruin en ik) berichtgeving EuroChamp vanaf vrijdag 14 november 2008. Ik ben die woensdagavond ervoor, 12 november 2008, niet gevraagd om mij er redactioneel mee te bemoeien. De Bruin vroeg mij als voormalig justitieverslaggever om juridisch advies. Dat heb ik hem donderdag 13 november 2008 gegeven. Daarna vroeg hij, heel verrassend, of ik een deel van de productie voor de daarop volgende zaterdag (15 november 2008) op mij wilde nemen. Ik stemde in, 't was een geheim rapport; daar is een beetje zichzelf respecterende journalist gevoelig voor. Hij zei dat-ie zelf ook nog wat info had (de aantekeningen die hij op woensdag 12 november 2008 bij advocaat Van Luyn in Almere had gemaakt, zonder mij trouwens van die ontmoeting in kennis te stellen, anders gezegd: vanaf dag 1 stond ik op informatieachterstand) en die aan mijn hoofdverhaal zou toevoegen.

Prangende vraag: gelet op de vele verhalen die De Bruin in 2008 reeds had geschreven over EuroChamp (zie producties pleitnotitie Plas en Bossinade) en gelet op de extreem hoge doelen die A-verslaggevers opgelegd krijgen, waarom deel je dan de kers op de taart (het geheime rapport van Deloitte) opeens met een collega? Zou het kunnen zijn dat ik als bliksemafleider moest fungeren? De Bruin als brave statenverslaggever mooi uit de wind en die De Kleine midden in het oog van een storm omdat ik nu eenmaal naam en faam heb opgebouwd als het gaat om het verkrijgen van geheime rapporten, en die exclusieve info vervolgens maar wat graag onder de aandacht van onze lezers wil brengen.

Punt 8: dat was de dag dat De Bruin op eigen verzoek in de luwte moest. Door de voor hem onverwachte stelling van advocaat Van Luyn, er is uit het provinciehuis gelekt en dat is een onrechtmatige daad, ik span een kort geding aan (inleidende dagvaarding als productie te gebruiken), zakte het kaartenhuis van de verbouwde De Bruin als een plumpudding in elkaar.

Hij beweerde op de terugweg van Almere naar Emmen/Assen dat het Van Luyn was die de week ervoor (een gesprek waar ik dus vooraf niet over was geïnformeerd; hoezo samenwerking?) gelekt had. Pagina voor pagina had De Bruin toen het geheime Deloitte-rapport met Van Luyn doorgenomen. Daar geloofde ik geen snars van: geen advocaat in Nederland spant een kort geding aan om een onversneden versie van een geheim rapport op te eisen, terwijl dat al in z'n la ligt. Nee, De Bruin had die dag, achteraf gezien, beter de argeloze krullenjongen mee kunnen nemen in plaats van een gelouterde journalist die waarheidsvinding, de kurk waar kwaliteitsvolle journalistiek op drijft, hoog in het vaandel heeft staan.

Dit uit de duim gezogen verhaal heeft De Bruin in aanwezigheid van hoofdredacteur [REDACTED] die toen naar eigen zeggen reeds op de hoogte was van de identiteit van de bron(nen) van De Bruin, herhaald tegenover de onderzoekers van KPMG (zie bijlage rapport provinciale onderzoekscommissie: Het lek onder de loep). Onder ede heeft Van Luyn gehakt gemaakt van die stelling (zie nogmaals het provinciale rapport: Het lek onder de loep). Uit de pleitnotitie van Plas en Bossinade blijkt (pagina 2) zonneklaar dat De Bruin wel degelijk het geheime rapport van Deloitte vroegtijdig in zijn bezit had.

Met andere woorden: samen met [REDACTED] dist De Bruin in het onderhoud met de onderzoekers van KPMG een verhaal op. Liegen in commissie. Denk in dit verband ook even aan het stuk van [REDACTED] in de krant over de heilige bronnen: nooit zal de krant openbaar maken van wie het geheime Deloitte-rapport afkomstig is, maar Van Luyn valt blijkaar niet onder die erecode.

Ik heb nimmer beweerd dat ik op zoek was naar degene die het geheime Deloitte-rapport vroegtijdig had laten lekken. Ik wilde alleen weten of de stelling van Van Luyn klopte. En, zoals nu bekend, bleek die te kloppen als een bus. Als de krant mij de ruimte had gegeven dit toen belangwekkende nieuwsfeit te publiceren, dan waren al die peperdure onderzoeken van de provincie niet nodig geweest en had ik nu wellicht mijn baan nog gehad.

Punt 9: er was in die dagen sprake van dat de Rijksrecherche onderzoek zou doen. Wellicht huiszoeking. Tegen die achtergrond heb ik tegen De Bruin gezegd: weg met het rapport. Hebben we beiden gedaan, alleen heb ik als onderdeel van mijn onderzoek naar de juistheid van bewering Van Luyn een paar pagina's bewaard; de rest heb ik verscheurd.

Punt 10: nogmaals nee, ik was niet op zoek naar de bron, maar naar de locatie. Ik heb inderdaad contact gehad met Deloitte, maar onderzoeksleider [REDACTED] weigerde mij te woord te staan. Daarover was De Bruin echter niet ontstemd. Hij had op z'n lazer gehad van Paul van den Bosch, de woordvoerder van PvdA-gedeputeerde Anneke Haarsma. Dat gebeurde naar aanleiding van mijn bericht in de krant over het kort geding. Van den Bosch vroeg op vrijdagmorgen 21 november 2008 aan De Bruin waar wij gvd mee bezig waren. Nou wat mij betreft niets bijzonders, gewoon journalistiek speuren.

Later die dag kreeg ik als journalist en niet als vriend van VVD-gedeputeerde Klip bevestiging juistheid codering geheime Deloitte-rapport; Van Luyn had dus een punt, echter, ik kon de gedeputeerde niet als bron gebruiken en diende ter verificatie mijn heil elders te zoeken: eerst Van Luyn, later Paul van den Bosch. De pas op de plaats die De Bruin voorstelde klopt. Alleen door de lawine aan info van VVD-gedeputeerde Klip ben ik een dag later, zaterdag 22 november 2008, toch gaan tikken.

Punt 11: het conceptartikel (productie) was vooral gestoeld op info VVD-gedeputeerde Klip, die toen nog oprecht verontwaardigd was dat in 'haar' provinciehuis een vertrouwelijk rapport de deur uit was geslopen. VVD-gedeputeerde Klip had mij eerder die week provinciaal document laten zien waarin stond te lezen hoe laat het rapport binnen was gekomen, wie voor ontvangst had getekend etc. Ik stelde na heftige discussie De Bruin voor een tegenartikel te schrijven en het beste van elkaars werk ineen te schuiven. Hij kwam met een kletsboekverhaal (zie mail/productie).

Des zondags, 23 november 2008, was de boosheid van De Bruin, na oeverloos sms- en telefonisch verkeer dat hij al die dagen onderhield met Paul van den Bosch en PvdA-gedeputeerde Haarsma, voor het grootste deel over. Hij wilde wat aanpassingen verrichten (definitieve versie als productie toegevoegd), daarin weeft De Bruin dit zinnetje, dat nu zijn rode verdedigingsdraad blijkt te zijn als het gaat om de vraag waar het geheime Deloitte-rapport vandaan komt: 'en zijn cliënt weerlegde in een interview met deze krant, aan de hand van een conceptversie van het rapport, punt voor punt de verwijten aan zijn adres'.

Ik ben De Bruin, die nota bene op eigen verzoek in de luwte zat, ruimschoots tegemoet gekomen mits mijn belangrijkste conclusie (de betrouwbaarheid van het provinciaal bestuur is in het geding) overeind zou blijven. Van die regel bleef De Bruin af. De alarmerende mail (productie) van [REDACTED] over de haperende samenwerking tussen De Bruin en mij, heb ik pas op maandagavond gezien; die had [REDACTED] reeds 's morgens aan andere betrokkenen verstuurd. Ik heb trouwens nooit

geweten dat De Bruin ook zelf de hoofdredactie (zie pleitnotitie Plas en Bossinade) heeft ingeschakeld.

Punt 12: ik heb op maandagmiddag 24 november 2008 telefonisch contact met Paul van de Bosch de woordvoerder van PvdA-gedeputeerde Anneke Haarsma en stel hem vragen om uit te zoeken of stelling van Van Luyn hout sneed (zie mail/productie). Een paar minuten daarna had ik een ziedende De Bruin (die nog steeds in zijn eigen luwte vertoefde) aan de lijn. Achteraf blijkt dat Paul van den Bosch na het gesprek met mij onmiddellijk alarm sloeg bij De Bruin: een mogelijk verhaal in de krant dreigde nu wel helemaal de verkeerde kant op te gaan. Met andere woorden: de maat was niet vol voor De Bruin, nee, de maat was vol voor Van den Bosch en in diens kielzog PvdA-gedeputeerde Haarsma.

Conclusie achteraf: De Bruin en dus de krant, waren in de greep van Van den Bosch en Haarsma. Dit duo bepaalde op onderdelen wat De Bruin schreef. Dat blijkt eveneens uit het rapport Het lek onder de loep, pagina 22 en 23. PvdA-gedeputeerde Haarsma hoeft maar met de vingers te knippen of De Bruin komt opdraven om een voor haar welgezind verhaaltje (in dit geval over aanbestedingen bij EuroChamp) te schrijven. De Bruin als postduif van de PvdA.

Belangrijke terzijde en onderdeel van pleitnotitie: aan de vooravond van de openbare verhoren over het gelekte Deloitte-rapport is onder aanvoering van CdK Jacques Tichelaar in het college van Gedeputeerde Staten besloten dat gedeputeerden aftreden wanneer blijkt dat zijzelf of een hunner ambtenaren een rol in het lekken van geheim Deloitte-rapport hebben gespeeld (bron: VVD-gedeputeerde Klip tijdens ons laatste samenzijn in Wezup, zaterdag 13 juni).

Anders gezegd: de provinciale onderzoekscommissie is er (zie rapport: Het lek onder de loep) onvoldoende in geslaagd de feiten over VVV-gedeputeerde Klip en PvdA-gedeputeerde Haarsma boven tafel te tillen. Voor beiden dreigt door mijn arbeidsgeschil met de krant alsnog een politiek probleem: VVD-gedeputeerde Klip was mijn bron en communicatieadviseur Paul van den Bosch en PvdA-gedeputeerde Haarsma onderhielden op hun beurt nauwe contacten met De Bruin inzake het geheime Deloitte-rapport.

Tijdens het gesprek met adjunct-hoofdredacteur [REDACTED], chef Drenthe [REDACTED] [REDACTED] De Bruin en ik op 25 november 2008 in Groningen, leg [REDACTED] na tien minuten de vinger op de zere plek: Vertrouwen jullie elkaar nog wel? Ik zeg staande de bijeenkomst het vertrouwen in De Bruin op, maar ik wil wel op het dossier blijven om het karwei (er is inderdaad uit provinciehuis gelekt) af te maken.

De Bruin erkent tijdens voornoemd onderhoud op een daartoe gestelde vraag van mij, dat Paul van den Bosch die maandagmiddag na mijn telefoontje om informatie bij hem (De Bruin) aan de bel heeft getrokken. Oftewel: kongsi tussen woordvoerder Paul van den Bosch van PvdA-gedeputeerde Haarsma en De Bruin toen al bewezen, de onafhankelijke journalistiek te grabbel gegooid. (Geen wonder dat de

hoofdredactie niet wilde hebben dat ik voor de provinciale onderzoekscommissie onder ede zou verklaren).

Toen ik tegen mijn zin van dossier af moest, heb ik tegen adjunct-hoofdredacteur [REDACTED] gezegd dat ik beslissing van de hoofdredactie respecteer, maar ten zeerste betreur: omdat wij niet meer schrijven over de vraag of Van Luyn gelijk had (de krant is voortaan volgend als andere media daarover eventueel wel berichten), wordt vanaf nu de lezer informatie onthouden. Diezelfde tekst heb ik ingesproken op de mobiele telefoon van [REDACTED]. Geen reactie. De handelwijze van de hoofdredactie vond en vind ik ongepast, een weinig fraai staaltje van doofpotjournalistiek. Not done en strijdig met het journalistieke hoofdbeginsel van waarheidsvinding.

Punt 15: niets [REDACTED], gewoon een mentale dreun, door de bedrijfsarts erkend (zie zijn mail/productie), hij sprak van een 'bedrijfsongeval' en stuurt mij door naar [REDACTED] in Assen om journalistieke teleurstelling op passende wijze te verwerken.

Punt 17: ik heb [REDACTED] per mail (productie) keurig gemeld dat ik reeds een onderhoud heb gehad met onderzoekers KPMG. Om de waarheidsvinding heb ik ze te woord gestaan. Niets mis mee. Getuigt ook nog eens van goed burgerschap.

Punt 21: onverminderd ziek melden is onjuist. Na een vijftal helende gesprekken met [REDACTED] was ik weer in staat om te werken. Sterker, EuroChamp/Deloitte was voor mij een afgesloten dossier. [REDACTED] Geen [REDACTED] (zie ook rapportage van mij aan [REDACTED] tevens productie). Van de huisarts kreeg ik in rap tempo [REDACTED] [REDACTED] effect was matig en ik stond helaas weer aan de kant.

Punt 28: onjuist, ik heb meerdere malen tegen [REDACTED] gezegd dat er eerst een gesprek met [REDACTED] moest plaatsvinden. Wel onder de voorwaarde dat mijn advocaat (per slot van rekening dreigde ontbinding arbeidsovereenkomst) daarbij aanwezig zou zijn. En dat nu wilden de heren niet. Op het verzoek van [REDACTED] opening van zaken te geven, zei ik: [REDACTED], de kwestie ligt veel genuanceerder dan jullie denken te weten.'

Punt 29: voor het eerst weer aan het werk sinds november is onjuist, eveneens onjuist dat ik meende te kunnen doen en laten wat ik wilde; voor de goede orde: ik heb nota bene in de collegiale zin van het woord op Hemelvaartsdag een dienst van een collega overgenomen terwijl ik, zonder het te weten, reeds op non-actief stond. Een dag later bleek dat mijn aanwezigheid niet meer gewenst was ter redactie in Emmen.

Punt 30: onjuist, [REDACTED] heeft gezegd dat ik mij tot de hoofdredactie moest wenden (zie mail/productie).

Punt 31: botte weigering is onjuist, zie het vorenstaande over dit onderwerp.

Punt 32: onjuist, [REDACTED] belde mij thuis en verontschuldigde zich voor het feit dat ik uit de krant moest vernemen dat de journalisten van Dagblad van het Noorden (De Bruin en De Kleine) niet tijdens de openbare hoorzitting van de provinciale onderzoekscommissie zouden verschijnen. Daarna vroeg hij mij, naar aanleiding van de radio en tv-uitzending rtv Drenthe waarin Van Luyn vlak voor de openbare verhoren De Bruin bestempelde als 'een leugenaar en een man die de weg kwijt was', of we als mannen van eer konden praten. Let wel: na ruim zes maanden gaat de hoofdredacteur eens met mij praten om uit te zoeken hoe het zit...

Niettemin zei ik ja, onder de voorwaarden dat het besprokene niet in rechte wordt betrokken, dat het zwaard van Damocles (ontbinding arbeidsovereenkomst) niet boven mijn hoofd zou hangen en dat doel moet zijn normalisering arbeidsverhouding: opheffing non-actiefstelling. Daarmee ging [REDACTED] akkoord. Plaats van handeling cafe Hofsteenge in Grolloo.

Punt 34: hier schendt [REDACTED] bewust de afspraak dat het besprokene niet in rechte wordt betrokken (zie mijn mail 28 juni 2009/productie, uitgezonderd pagina twee, update van het arbeidsconflict); vind ik dermate ernstig dat we de kantonrechter moeten vragen om bij de beoordeling van het geschil dit verzuim zwaar te laten wegen.

Bovendien spreekt [REDACTED] niet de waarheid: ik heb niet gezegd dat ik 'de informant' van Klaver ben, ik heb gezegd dat ik hooguit 'een informant' van Klaver ben geweest, omdat hij het Deloitte-rapport van mij heeft mogen lezen. Daar stond van zijn kant een journalistieke wederdienst tegenover: Klaver was, naar eigen zeggen, in zijn politieke ambities gefnuikt toen PvdA-gedeputeerde Haarsma als plv CdK geheime informatie had laten lekken naar De Bruin.

Bewijs van de leugenachtige verklaring is de mail (productie) van [REDACTED] dat het vertrouwen tussen ons is hersteld. Dat is een antwoord op de achtergrondschets (productie, waar Spin staat moet je VVD-gedeputeerde Klip lezen) die ik hem de week ervoor heb gemaild. Dat schrijf je niet wanneer ik de informant van Klaver zou zijn.

Vanaf punt 34 tot en met punt 50 is het vergeefse moeite om inhoudelijk te reageren, nu de hoofdredacteur van Dagblad van het Noorden er blijkbaar geen enkele moeite mee heeft om uit de school te klappen over een strikt vertrouwelijk gesprek tussen 'mannen van een eer'. Al de verwijten van punt 34 tot en met punt 50 zijn in meer of mindere gebaseerd op de bewust onjuiste interpretatie van het eerste gesprek in Grolloo.

Op mijn initiatief gaan [REDACTED] en ik nog een keer in Grolloo in gesprek om afvloeiing via sociaal plan (19 journalisten gaan er volgend jaar uit, kantonrechttersformule 2008 is op hen van toepassing) te bespreken. Zijn mail om terug te keren bevatte namelijk mitsen en maren. En zijn telefonische mededeling, overplaatsing naar ander gewest ligt in het verschiet, voorspelde weinig goeds.

██████████ over mijn suggestie om via sociaal plan af te vloeien: 'Gerard, dat is precies waar ik ook aan heb zitten te denken.' Verwachtingen gewekt.

Bijna een week later, 25 juni 2009, staat ██████████ in zijn hoofdredactionele hemd: manager p en o wil namelijk niets weten van afvloeien en stelt voor ██████████. Ik bedank feestelijk voor de eer: dit accepteren staat gelijk aan schuld erkennen. Diezelfde dag stuur ik sms aan ██████████ dat ik teleurgesteld ben over resultaat gesprek, dacht dat sociaal plan vertrekpunt van onderhandelingen was en vraag of we de draad van hervatting werkzaamheden Emmen moeten oppakken.

Op 30 juni 2009 belt ██████████ mij laat in de avond in een zogeheten gesprek dat niet heeft plaatsgevonden: hervatting werkzaamheden Emmen is uitgesloten, de hoofdredacteur zegt voorts verbluft te zijn geweest over de opstelling van p en o en hij adviseert mij met klem de onderhandelingen met p en o te heropenen. In de tweede week van juli 2009 valt het verzoek tot ontbinding arbeidsovereenkomst op de mat.

Wij werken onder de verantwoordelijkheidsvlag van de hoofdredactie en als een lid van de hoofdredactie spreekt, spreekt de gehele hoofdredactie. Wie heeft nu eigenlijk gefaald in dit dossier?

Puur juridisch: ik ben op 20 mei 2009 op procedureel knullige wijze door hoofdredacteur ██████████ op non-actief gezet (geen email gekregen, brief dienaangaande pas op zaterdag 23 mei in huis en niet aangetekend), maar zou het zo kunnen zijn dat een dergelijke maatregel alleen uitgevaardigd mag worden door directeur/uitgever ██████████?

Overige producties: de niet in de krant geplaatste opinie van een VVD'er uit Coevorden en de bijbehorende uitleg van ██████████ over zijn beslissing, diverse publicaties uit de krant en het stuk uit Binnenlands Bestuur waar ik uit onverdachte hoek, te weten prof. Engels, steun krijg voor mijn bewering in het achtergrondverhaal op 24 november 2008: betrouwbaarheid provinciaal bestuur is in het geding. Ik heb bij mijn provider en op verzoek van VVD-gedeputeerde Klip de mobiele telefoongegevens over de maand november 2008 opgevraagd. Is het zinvol die als productie op te voeren?

Overigens heb ik er geen bezwaar tegen wanneer al het vorenstaande integraal onderdeel is van de pleitnotitie.

Groet, Gerard.

G. Klip

Aan het college van Gedeputeerde Staten van Drenthe en de Provinciale Staten van Drenthe,

Onderwerp: nieuwe feiten inzake het vroegtijdig verspreiden van het Deloitte-rapport over EuroChamp en de politieke rol van VVD-gedeputeerde drs. mw. T. Klip-Martin in deze kwestie.

■■■■■, 20 augustus 2009.

Geachte dames en heren volksvertegenwoordigers,

Nu de inkt van mijn journalistieke vulpen noodgedwongen opdroogt aan de waslijn van de vergetelheid, bericht ik u het volgende.

Als journalist van het Dagblad van het Noorden was ik in november vorig jaar een aantal malen betrokken bij publicaties over het geheime rapport van Deloitte. In die dagen was ik, net als ieder ander fatsoenlijk en betrouwbaar opererende journalist, gehouden aan bronbescherming. Aan die protectie acht ik mij niet langer gebonden, temeer niet nu de provinciale onderzoekscommissie EuroChamp geen ster heeft kunnen baren uit de chaos aan informatie die zij voorgeschoteld heeft gekregen.

Ik verzoek u daarom deze brief op de agenda te plaatsen van de eerstvolgende plenaire bijeenkomst van de Staten van Drenthe.

Gedeputeerde Klip verschijnt op dinsdagmiddag 16 juni voor de commissie en zij legt onder ede verklaringen af. In het rapport 'Het lek onder de loep' wordt gedeputeerde Klip op pagina 37 geciteerd over haar contacten met mij. Citaat: "Als u doelt op de andere journalist van artikelen over het Deloitte-verhaal, Gerard de Kleine, daar heb ik zeker in die periode heel regelmatig contact mee gehad, maar niet in zijn functie als journalist. Dat waren privé-contacten. (...) Dat is zeker in die eerste week niet over het rapport gegaan, sowieso nooit inhoudelijk over het rapport. Ik sluit niet uit dat ik in de weken daarna dat wel eens in de sliptestream van een gesprek aan de orde is geweest, maar nooit inhoudelijk."

Welnu, deze verklaring is ver bezijden de waarheid. Ik kom daar weldra op terug.

Daags na de beweringen van gedeputeerde Klip neem ik contact op met mw. Inge Rozema, die de commissie ambtelijk ondersteunt. Ik verzoek haar per sms gedeputeerde Klip nogmaals te horen, maar dan niet over de periode 10 tot en met 15 november 2008, wél over de daarop volgende week, 17 tot en met 23 november. Na ampel beraad ziet de commissie daar vanaf en raadt mij aan contact op te nemen met gedeputeerde Klip en haar te verzoeken tijdens de Provinciale Statenvergadering van 2 juli 2009 nader in te gaan op de door mij geciteerde uitspraken.

Dat heb ik niet gedaan om de doodeenvoudige reden dat de jarenlange vriendschap tussen gedeputeerde Klip en mij in die dagen reeds voorbij was. Wel heb ik telefonisch contact gehad met VVD-fractievoorzitter Henk van de Boer. Ik heb hem meegedeeld dat de onder ede afgelegde verklaring van 'zijn' gedeputeerde niet correct is geweest. Ik heb hem niet verteld wat er precies aan schortte. Ik was toen nog van oordeel dat gedeputeerde Klip uit eigener beweging moest vertellen welke informatie uit een provinciaal document en kennis uit het Deloitte-rapport wij met elkaar hebben gedeeld. Van de Boer zei aan het eind van ons onderhoud 'dat hij indringend zou spreken met mw. Klip.'

Het wordt tijd om de spanningsboog te doorbreken. Wat hebben gedeputeerde Klip en ik, niet in de rol van vriend of Pietje Puk van driehoog-achter, maar als journalist van Dagblad van het Noorden, nu aan informatie en kennis met elkaar gedeeld?

Ten eerste heeft gedeputeerde Klip mij in de week van 17 tot en met 23 november 2008 een provinciaal document laten zien waarin precies stond opgesomd wanneer het rapport van Deloitte

op het provinciehuis binnenkwam, het aantal exemplaren, wie buiten het provinciehuis een rapport hadden gekregen en wie intern een exemplaar tot zijn beschikking had. Uit het document bleek onder meer dat provinciaal communicatieadviseur Paul van den Bosch op de 13^e november voor ontvangst had getekend. PvdA-gedeputeerde Anneke Haarsma tekende op de 17^e november. Gedeputeerde Klip daarover tegen mij: "Dat heeft Haarsma geantedateerd." Deze informatie is voor mij wezenlijk bestanddeel geweest voor een achtergrondartikel dat op 24 november in het Dagblad van het Noorden is verschenen. In dit verhaal stond de inmiddels beroemde zin dat het niet meer ging om de inhoud van het Deloitte-rapport, maar om een geheel andere, fundamentele waarde: de betrouwbaarheid van het provinciaal bestuur.

Ten tweede hebben gedeputeerde Klip en ik in diezelfde week essentiële kennis gedeeld uit het toen nog geheime Deloitte-rapport. Advocaat Barend van Luyn, raadsman van de in opspraak geraakte EuroChamp directeur Jan Leijssenaar, vorderde in die dagen in kort geding de ongekuiste versie van het Deloitte-rapport. Hij vermoedde dat het rapport uit het provinciehuis was gelekt. In zijn ogen een onrechtmatige daad ten opzichte van zijn cliënt.

Om na te gaan of die bewering hout sneed, heb ik ter redactie van het Dagblad van het Noorden in Emmen gedeputeerde Klip, die toen achter haar bureau in het provinciehuis te Assen zat, gebeld op haar mobiele telefoon en gevraagd of de paginacodering (3112182270/2111) in mijn versie van het Deloitte-rapport, overeenkwam met haar exemplaar. Ik kreeg van gedeputeerde Klip de bevestiging dat dit inderdaad het geval was.

Met andere woorden: advocaat Van Luyn had het gelijk waarschijnlijk aan zijn zijde. In de dagen erna, ik kon gedeputeerde Klip niet als bron gebruiken, heb ik verdere naspeuring gedaan om de stelling van Van Luyn te checken bij twee andere bronnen: bij Van Luyn zelf en bij communicatieadviseur Paul van den Bosch. Toen ik op het punt stond tot publicatie over te gaan, werd ik op 25 november door de hoofdredactie van het Dagblad van het Noorden en tegen mijn zin van het dossier gehaald.

Volgens de hoofdredactie kwam ik te dicht in de buurt van de bron van statenverslaggever Martin de Bruin. Van wie hij het geheime rapport van Deloitte heeft gekregen is mij trouwens tot op de dag van vandaag een raadsel. Mijn verweer in de richting van de hoofdredactie toen en nu: ik ben niet uit op de bron, maar op de locatie van het lek; het feit dat ik nieuws breng dat De Bruin niet welgevallig is, mag geen reden zijn om niet te publiceren. We hebben, bij ongeacht welke wending van de zaak, de dure plicht de lezer te informeren en we horen als krant geen partij te zijn. In Angelsaksische landen zeggen de voormalige vakbroeders het zo: publish and be damned.

Terzijde 1: er bestaat dus een causaal verband tussen mijn gedwongen vertrek bij de krant en de door gedeputeerde Klip aan mij verstrekte informatie.

Terzijde 2: gedeputeerde Klip heeft de hiervoor aangegeven kennis met mij gedeeld uit oprechte verontwaardiging. Zij vond het in bestuurlijke zin geen pas geven dat geheime informatie uit het provinciehuis op de burelen van Dagblad van het Noorden belandde.

Echter in de weken erna raakt gedeputeerde Klip danig uit koers. In dit verband verwijs ik naar bijlage 1, een email van 10 juni 2009 aan mijn toenmalige hoofdredacteur [REDACTED]. Om de geschonden vertrouwensband tussen ons te herstellen, verstrek ik hem daarin achtergrondinformatie. Om mijn bron te beschermen voer ik diegene op als Spin. U zult na lezing van de bijlage begrijpen dat Spin in werkelijkheid gedeputeerde Klip is.

Na het debat in de Staten van Drenthe, 18 maart 2009, is gedeputeerde Klip de regie over het lekken van het Deloitte-rapport kwijt. Een provinciale onderzoekscommissie gaat het onderzoek van KPMG dunnetjes overdoen. Zodra duidelijk wordt dat de bevoegdheden van de commissie aanzienlijk zijn, slaat bij gedeputeerde Klip de paniek toe. Het is de commissie namelijk toegestaan het uitgaande telefoonverkeer van gedeputeerden en ambtenaren in haar bevindingen te betrekken.

Op verzoek van gedeputeerde Klip vraag ik bij mijn provider de gegevens op over de maand november 2008. Haar angst blijkt terecht: ik heb in die maand tientallen gesprekken met haar gevoerd en bovendien een groot aantal sms'en verstuurd. Dat is op het eerste oog een beetje raar wanneer je als journalist schrijft over de perikelen van EuroChamp en tevens bevriend bent met een gedeputeerde, die in technische zin het KPMG-onderzoek naar het lek leidt. Wat te doen?

Ik schrijf op donderdag 21 mei een email (bijlage 2, plus bevestiging van ontvangst) aan gedeputeerde Klip. Daarin ontlast ik haar naar waarheid over onze telefonische contacten tussen 10 en 15 november 2009. Die hadden niets van doen met het gelekte Deloitte-rapport. Sterker, gedeputeerde Klip heeft op zaterdag 15 november 2008 uit de krant moeten vernemen dat ik, samen met statenverslaggever De Bruin van Dagblad van het Noorden, medeauteur ben van het artikel over het gelekte Deloitte-rapport.

Echter, op verzoek van gedeputeerde Klip geef ik in de email een chronologische draai aan de feiten. Dan gaat het specifiek over mijn medische toestand en medicijngebruik: de gesprekken daarover hebben in werkelijkheid maanden eerder plaatsgevonden. De email heeft gedeputeerde Klip naar mijn weten vertrouwelijk in handen gesteld van Leo Bomhof, de voorzitter van de provinciale onderzoekscommissie.

Op pagina 52 van het rapport 'Het lek onder de loep' concludeert de commissie over de rol van gedeputeerde Klip: "De onduidelijkheid die bestaat over de aard van het contact en hetgeen er in de contacten tussen gedeputeerde Klip en de journalist de heer De Kleine ter sprake is gekomen, wekt eveneens de schijn dat in strijd met artikel 4 (mijn toevoeging: bedoel ~~wordt~~ de gedragscode) is gehandeld. Daarbij moet worden opgemerkt dat de vriendschap met deze journalist, welke leidde tot veelvuldig telefonisch contact, deze schijn versterkt. Temeer als daar door betrokken personen geen transparantie in wordt betracht."

Geachte dames en heren volksvertegenwoordigers, ik heb als onderdeel van waarheidsvinding bij deze de transparantie betracht. Nu gedeputeerde Klip nog.

Ik sluit dit epistel af met Aristoteles: "Zeker, Plato heb ik lief, maar de waarheid gaat boven alles."

Hoogachtend,

- Gerard de Kleine.

Voor een eventuele toelichting op deze brief kunt u mij bereiken onder de volgende telefoonnummers:

Bijlagen: email aan hoofdredacteur van Dagblad van het Noorden en een email aan gedeputeerde Klip plus bevestiging van ontvangst, inzake de telefonische contacten in de periode 10 tot en met 15 november 2008.

Concept

geheim rapport euro champ

Gedeputeerde staten klem in tang advocaat

Het uitgelekte rapport van Deloitte over de teloorgang van Euro Champ blijkt plots een voetzoeker van formaat. Sissend is het politieke rotje op weg naar de collegetafel van gedeputeerde staten. Hoe heeft dit kunnen gebeuren?

Door Gerard de Kleine

De regisseur van deze klucht zit

nu in de piepzak

assenOp 10 november was het onderzoek van Deloitte klaar. Het college van gedeputeerde staten kreeg als opdrachtgever een handvol mooi gekafte exemplaren. Daar bovenop ongetwijfeld een plakker: geheim. Om die reden ging het pakketje achter veilig slot en grendel.

De advocaat van hoofdrolspeler Jan Leijssenaar, de op non-actief gezette directeur van Euro Champ die met zijn besloten vennootschap Creative Wave aardig wat bijverdiende, kwam vrij snel daarna met zijn eerste foefje.

Mr. Barend van Luyn uit Almere had de pers een e-mail in handen gedrukt. Daarin stond dat oud-gedeputeerde Henk Weggemans en gedeputeerde Anneke Haarsma (beiden PvdA) een constructie hadden bedacht om Euro Champ een handje te helpen bij het omzeilen van aanbestedingsregels. Een pittig verwijt.

Mogelijk daarom sloeg bij deze en gene in het Asser provinciehuis de blinde paniek toe. Hoe het ook zij, *Dagblad van het Noorden* kreeg inzage in de bevindingen van Deloitte.

In het oog springende conclusies: het was een rommelpotje bij Euro Champ; Weggemans en Haarsma hadden geen constructie bedacht die het daglicht niet kon verdragen. Integendeel, beiden deden waardevolle suggesties om de subsidies voor Euro Champ veilig te stellen. De politieke kou uit de lucht, zou je denken.

Mis poes. Van Luyn is een goochermerd in toga. Hij spant nu een kort geding aan tegen de provincie. Hij eist het ongekuiste verslag van Deloitte op. En, zo oordeelt Van Luyn, door het lekken van geheime informatie zijn de belangen van zijn cliënt Leijssenaar geschaad. En die handelwijze komt akelig dicht in de buurt van een onrechtmatige daad. Voorlopig zitten gedeputeerde staten klem in de tang van deze advocaat.

Ondertussen wil oppositiepartij CDA binnen een week weten wie de gevoelige gegevens aan de openbaarheid heeft prijs gegeven. Kortom, het gaat niet meer om de inhoud van het rapport, maar om een geheel andere, fundamentele waarde: de betrouwbaarheid van het provinciaal bestuur.

En daarom zit de regisseur van deze klucht nu danig in de piepzak. Deze of gene vreest het pijnlijk effect van de politieke boemerang.

Broh: Janja Klip

21/91

10 november 2008

3112182270/2111

Ten aanzien van de aanbesteding van diensten en leveringen gelden de volgende standaardvoorwaarden:

	Diensten en leveringen	Aanbestedingswijze
1.	> € 200.000	Aanbesteden volgens Europese voorschriften voor aanbestedingen
2.	€ 25.000 maar < € 200.000	Opvragen van minimaal twee offertes, waarbij de meest voordelige aanbieder dient te worden gegund
3.	€ 0 < € 25.000	Geen verplichtingen

5.3 Arbeidsovereenkomsten met Leijssenaar en Schorer

Leijssenaar en Schorer (beiden als werknemer) hebben een op 31 januari 2007 gedateerde arbeidsovereenkomst gesloten met Stichting Euro Champ (werkgever). De arbeidsovereenkomst gaat in op 1 februari 2007 voor 19 uur per week voor bepaalde tijd (tot en met 31 juli 2008). In de arbeidsovereenkomsten is niet vermeld welke functie Leijssenaar en Schorer bij Euro Champ zullen bekleden. Hieronder geven wij (samengevat) enkele bepalingen uit de arbeidsovereenkomst weer:

Het brutosalaris voor beiden bedraagt € 6.000 per maand op basis van een 38-urige werkweek: bij een werkweek van 19 uur bedraagt het brutosalaris € 3.000 per maand.

In artikel 4 Kostenvergoeding van de arbeidsovereenkomsten is vermeld dat Leijssenaar en Schorer noodzakelijke zakelijke uitgaven, die in overleg met de werkgever worden gedaan ten behoeve van de uitoefening van hun functie, kunnen declareren bij de werkgever. Vermeld is dat de werkgever regels kan stellen voor de aard van de uitgaven die al dan niet voor vergoeding in aanmerking kunnen komen. Vergoeding vindt slechts plaats tegen overlegging van deugdelijke specificaties en betalingsbewijzen.

Inzake telefoon- en reiskostenvergoeding is vermeld dat de werkgever de reiskosten en kosten van de mobiele telefoon vergoedt, die gemaakt zijn ten behoeve van de werkzaamheden van Euro Champ.

Onder "Fiscale verrekening" is in artikel hoofdstuk 4 Kostenvergoeding van de arbeidsovereenkomsten vermeld: "*Voorzover enige uit hoofde van dit artikel aan de werknemer verstrekte kostenvergoeding het door de fiscus maximaal ter zake toegestane grensbedrag overschrijdt, zal in de maand december van ieder jaar op grond van de geldende fiscale normen een herberekening van de kostenvergoeding plaatsvinden. De kostenvergoedingen zijn bruto, inhouding van belasting komt voor rekening van de werknemer.*"

Proces-verbaalnummer : 2009037654-1

(HKS-nr: PL031H.31H.2009.1517)

Pleegplaats werkgebied : Assen Werkgebied Assen Centrum Zuid

PROCES - VERBAAL
Aangifte

Plaats delict : Westerbrink 1, 9405 BJ Assen
HKS object : Bijzonder gebouw/terrein, gemeentehuis
Pleegdatum/tijd : Tussen donderdag 16 juli 2009 te 15.15 uur
en donderdag 16 juli 2009 te 16.00 uur
Verbalisant : [REDACTED], hoofdagent,
Basiseenheid Emmen Centrum/Borger-Odoorn

Ik, verbalisant, [REDACTED], hoofdagent, Basiseenheid Emmen
Centrum/Borger-Odoorn, verklaar het volgende.

Op woensdag 2 september 2009 te 09.04 uur, verscheen voor mij, in het
politiebureau, Westeind 60 te Emmen, een persoon die mij opgaf te zijn:

Achternaam : de Kleine
Voornamen : Gerard Willem
Geboren : [REDACTED]
Geboorteplaats/land : [REDACTED]
Geslacht : [REDACTED]
Burger service nummer : [REDACTED]
Nationaliteit : [REDACTED]
Adres : [REDACTED]
Postcode plaats : [REDACTED]
GBA-nummer : [REDACTED]

Hij deed aangifte terzake misdrijven anders en verklaarde het volgende:

"Tussen donderdag 16 juli 2009 te 15.15 uur en donderdag 16 juli 2009 te
16.00 uur werd op Westerbrink 1, 9405 BJ Assen, het in de aanhef
vermelde feit gepleegd.

Ik was werkzaam bij het Dagblad van het Noorden tot 1 september 2009.
Ik heb een conflict door het journalistieke dossier van Eurochamp.
Onze samenwerking is op 2 september 2009 officieel ontbonden door de
kantonrechter van Emmen.

Op 8 april 2009 is uit de Staten van Drenthe een onderzoekscommissie
benoemd. Deze commissie had drie onderzoeksvragen, te weten:

- Wie heeft het Deloitte rapport over Eurochamp gelect, hoe is
dit gebeurd.
- Welke bestuurlijk/culturele factoren hebben hier aan
bijgedragen.

- Wat kan er geleerd worden van de onderzoeksbevindingen

De commissie heeft op 29 juli 2009 een rapport uitgebracht onder de naam 'Het lek onder de loep'. Het rapport gaat over de voortijdige verspreiding van het Deloitte rapport van Eurochamp in de periode dat er een geheimhouding gold.

Die geheimhouding was nodig omdat privacy gevoelige gegevens in dat rapport vertrouwelijk moesten blijven in verband met aangifte door de provincie bij justitie van de vermeende frauduleuze handelingen bij Eurochamp.

De onderzoeksperiode van de commissie had betrekking op de weken vanaf 10 november 2008 tot 27 november 2008: De openbaarmaking van het Deloitte rapport.

Ik citeer nu uit pagina 37 uit het rapport:

De commissie heeft onderzoek gedaan naar de zogeheten historische telefoongegevens van de bij het geheime rapport betrokken ambtenaren en bestuurders. Daarbij is met name onderzocht in hoeverre er telefonisch contact heeft plaatsgevonden tussen de journalisten van het Dagblad van het Noorden en ambtenaren en bestuurders van de Provincie. Uit dit onderzoek is vast komen te staan dat er veelvuldig telefonisch contact is geweest tussen de gedeputeerde mevrouw Klip-Martin en de heer de Kleine(ik)enerzijds en gedeputeerde mevrouw Haarsma en de heer de Bruin (dhr de Bruin is statenverslaggever) anderzijds. Gedeputeerde mevrouw Klip-Martin verklaard over haar telefonische contacten met journalisten het volgende.

"Als u doelt op de andere journalist van artikelen over het Deloitte verhaal, Gerard de Kleine, daar heb ik zeker in die periode heel regelmatig contact mee gehad, maar niet in zijn functie als journalist. Dat waren prive contacten." Vervolg citaat:"Dat is zeker in die eerste week (Hiermee bedoeld mevrouw Klip-Martin 10 tot en met 15 november 2009) niet over dat rapport gegaan, sowieso nooit inhoudelijk over het rapport. Ik sluit niet uit dat in de weken daarna in de slipstream van het gesprek aan de orde is geweest, maar nooit inhoudelijk. Ik ken de heer de Kleine, zeven a zeveneneenhalf jaar. In de loop van de laatste paar jaar is daar een vriendschappelijke relatie uit ontstaan. En zoals het met vriendschap gaat, heb je de ene periode frequenter contact dan de andere periode. Maar nogmaals, misschien ten overvloede dat had niets met het Deloitte rapport te maken."

'Sowieso inhoudelijk over het rapport is bezijden de waarheid'. De zin 'ik sluit niet uit dat de weken daarna wel eens in de slipstream van een gesprek aan de orde is geweest maar nooit inhoudelijk' is bezijden de waarheid. Tot slot de zin 'Maar nogmaals, misschien ten overvloede dat had niets met het Deloitte rapport te maken' is eveneens bezijden de waarheid. Met andere woorden, mevrouw Klip-Martin heeft meined gepleegd. En wel hierom. Mevrouw Klip-Martin heeft mij in de week van 17 tot en met 23 november 2008 bij haar thuis in [REDACTED] een provinciaal document laten zien, waarin precies stond opgesomd waarin het geheime rapport van Deloitte op het provincie huis binnenkwam, het aantal exemplaren die buiten het provinciehuis een rapport hadden gekregen en wie intern een exemplaar tot zijn beschikking had. Uit het document bleek ondermeer dat provinciaal communicatie adviseur Paul van den Bosch op de 13e

november 2009 voor ontvangst had getekend. PvdA gedeputeerde Anneke Haagsma tekende op de 17e november. Gedeputeerde Klip-Martin zei daarover tegen mij: "Dat heeft Haagsma geantedateerd."
Deze informatie is voor mij een wezenlijk bestanddeel geweest voor een achtergrond artikel dat op 24 november 2008 in het Dagblad van het Noorden is verschenen. In dit verhaal stond de inmiddels beroemde zin 'Dat het niet meer ging om de inhoud van het Deloitte rapport, maar om een heel andere, fundamentele waarde: De betrouwbaarheid van het provinciaal bestuur.'
Ten tweede hebben gedeputeerde Klip-Martin en ik in diezelfde week, te weten 17 tot en met 23 november 2008, essentiële kennis gedeeld uit het toen nog geheime Deloitte rapport. Op vrijdag 21 november 2008 heb ik ter redactie van het Dagblad van het Noorden in Emmen, gedeputeerde Klip-Martin, die toen achter haar bureau in het provincie huis te Assen zat, gebeld op haar mobiele diensttelefoon en gevraagd of de pagina codering in mijn versie van het geheime Deloitte rapport, overeen kwam met haar geheime exemplaar. Ik kreeg van gedeputeerde Klip-Martin de bevestiging dat dit inderdaad het geval was.

Om de samenhang duidelijk te maken overhandig ik aan de politie te Emmen het rapport van de onderzoeks commissie Eurochamp, genaamd 'Lek onder de loep'.

Bovendien geef ik aan de politie in Emmen een e-mail van 26 november 2008 waar uit blijkt dat ik toen reeds op de hoogte was van een eerder genoemd vertrouwelijk document.

Ik overhandig de politie voorts een e-mail, gericht aan mevrouw Klip-Martin die betrekking heeft op onze prive telefoon gesprekken tijdens de onderzoeksperiode 10, 11, 12, 13 november 2008. Daaraan is toegevoegd bericht van ontvangst van mevrouw Klip-Martin.

Voorts geef ik aan de politie een e-mail van woensdag 10 juni 2009 waarin ik voor mijn toenmalige hoofdredacteur, [REDACTED] waarin ik hem de achtergronden schets over mijn bron. Mijn bron noem ik in dat verhaal 'Spin' en dat heeft alles te maken met bronbescherming. In werkelijkheid is 'spin' gedeputeerde Klip-Martin. De politie krijgt een e-mail van 28 juni 2009 die ik gestuurd heb aan mijn raadsman Eddy Heuzeveldt. Dit is een up-date van het arbeidconflict. In die mail staat wezenlijke informatie ter ondersteuning van de aangifte wegens meined.

De politie krijgt van mij twee kopie facturen van mijn telefoon provider t-mobile waaruit blijkt dat ik op 26 mei 2009 telefonisch contact heb gehad met mevrouw Klip-Martin. Tevens blijkt uit deze factuur dat ik haar op 27 mei 2009 in de ochtend op 05.10 uur een uitgebreide sms heb gestuurd.

Eveneens overhandig ik aan de politie in Emmen een brief die ik in juli 2009 aan mijn raadsman heb gezonden. Ook de daarin vervatte informatie is van belang voor de aangifte van meined.

De politie krijgt van mij een concept brief aan het college van gedeputeerde staten in Drenthe en de provinciale staten van Drenthe. Onderwerp: Nieuwe feite inzake het vroegtijdig verspreiden van het geheime Deloitte rapport van Eurochamp en de politieke rol van VVD-gedeputeerde drs. Mevrouw Klip-Martin in deze kwestie. Deze brief is wederom van belang voor de aangifte van meined.

Voorts krijgt de politie een concept krantenartikel over het geheime rapport Eurochamp waarvan mevrouw Klip-Martin ten dele de bron is.

Tot slot overhandig ik de politie een pagina uit het geheime Deloitte rapport zoals ik in mijn bezit had en waarvan ik de codering links boven aan de pagina vergeleken heb met het geheime exemplaar van de gedeputeerde mevrouw Klip-Martin.

Aan niemand werd het recht of de toestemming gegeven tot het plegen van het feit.

"

Nadat ik, [REDACTED] de verklaring van de aangever had voorgelezen, volhardde hij daarbij, waarna wij ondertekenden.

[REDACTED]
(verbalisant)

G. de Kleine

(aangever)

Korte opmerking verbalisant

Ik, verbalisant [REDACTED], heb van de aangever de stukken ontvangen welke hij noemt in de aangifte

Waarvan door mij, [REDACTED], op ambtsbelofte is opgemaakt, dit proces-verbaal, dat ik sloot en ondertekende te Emmen op woensdag 2 september 2009.

[REDACTED] [REDACTED]
Correspondentie over deze aangifte wordt niet gevoerd. Van uw eventueel bericht inzake uitbetaling van het schadebedrag zal dezerzijds aantekening worden gemaakt.

N.B. Dit exemplaar wordt één keer verstrekt.

WAAR KUNT U TERECHT VOOR INFORMATIE EN HULP

DE POLITIE

Op basis van uw aangifte start de politie het opsporingsonderzoek. Wordt de verdachte opgespoord dan kan de politie besluiten om de zaak in deze fase af te handelen. Zij biedt de verdachte bijvoorbeeld een transactie aan. Wordt de zaak niet afgehandeld in de politiefase, dan stuurt de politie het proces-verbaal door naar de Officier van Justitie.

OFFICIER VAN JUSTITIE

Het is de Officier van Justitie die beslist of de verdachte wel of niet wordt vervolgd. De officier heeft drie mogelijkheden. Hij kan besluiten om niet tot vervolging over te gaan (sepot), hij kan de verdachte een schikking aanbieden (transactie) of hij vervolgt de verdachte. Vervolgt hij de verdachte, dan zal hij de zaak voor de rechter brengen. Er volgt een zitting voor de strafrechter. Tijdens deze zitting is de officier de openbare aanklager. Hij vraagt de rechter om de verdachte een bepaalde straf op te leggen.

BUREAU SLACHTOFFERHULP

Als het goed is, vertelt de politie u bij uw aangifte dat u bij het Bureau Slachtofferhulp terecht kunt voor opvang, hulp, informatie en advies. De hulp die het Bureau Slachtofferhulp u kan bieden is voor u, als slachtoffer, kosteloos en zeer uiteenlopend. Aarzel nooit om bij een Bureau Slachtofferhulp binnen te stappen. Teveel mensen denken nog 'ik los mijn eigen problemen wel op'. Maar de Bureau's Slachtofferhulp zijn er niet voor niets. Als slachtoffer van een strafbaar feit krijgt u vaak met zoveel toestanden te maken, zoals b.v. verzekering, politie, juridische problemen, spanningen enz. Het Bureau Slachtofferhulp is er om u daarbij te helpen.

BURO SLACHTOFFERHULP

Slachtofferhulp Nederland, Gauke Boelensstraat 4a, 9203 RM Drachten
TELEFOON 0512-570700.

Aan:
de heer G. de Kleine

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

AFSCHRIFT

Assen, 10 september 2009
Ons kenmerk 37/DIR/2009011669
Onderwerp: Ontvangstbevestiging

VERZONDEN 10 SEP. 2009

Geachte heer De Kleine,

Hierbij bevestigen wij de ontvangst van uw brief d.d. 6 september 2009 met bijlagen.

Wij hebben kennisgenomen van uw brief met bijbehorende stukken.
Inmiddels heeft het Openbaar Ministerie zich, zoals u weet, uitgesproken over deze zaak.

Provinciale staten zullen op 16 september a.s. een debat houden over de aangelegenheid, waarin ook onze reactie vervat zal zijn.
U kunt het debat rechtstreeks volgen via www.drenthe.nl.

Hoogachtend,

gedeputeerde staten van Drenthe,

[REDACTED]

, secretaris

jk/coll.

[REDACTED]

, voorzitter

